

Informes
d'Avaluació 9

L'avaluació
de l'educació
primària
2003

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu

Informes
d'Avaluació 9

L'avaluació de l'educació primària 2003

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu

Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu (Catalunya)

L'Avaluació de l'educació primària 2003. _ (Informes d'avaluació ; 9)
A la part superior de la portada: Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació
I. Amorós, Carme, ed. II. Catalunya. Departament d'Educació III. Títol IV. Col·lecció:
Informes d'avaluació ; 9
1. Educació primària _ Catalunya _ Avaluació
372.4(467.1)

Direcció de l'estudi d'educació primària a Catalunya

Sr. Joaquim Prats i Cuevas. President del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Departament d'Educació

Direcció adjunta de l'estudi d'educació primària a Catalunya

Sra. Carme Amorós i Basté. Secretària executiva del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Departament d'Educació

Assessorament general

Sr. Joan Mallart i Navarra. Professor de didàctica i organització escolar. Facultat de Pedagogia. Universitat de Barcelona (UB)

Sr. Jaume Serramona i López. Catedràtic de pedagogia. Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social. Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

Col·laboracions per àrees

• **Coneixement del medi**

Sra. Núria Aguirre i Canyadell. Assessora tècnica docent. Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Departament d'Educació (i elaboració de proves de coneixement del medi social i cultural de Catalunya)

Sra. Teresa Calveras i Barniol. Professora de l'escola l'Heura. Barcelona (i elaboració de proves de coneixement del medi social i cultural de Catalunya)

• **Llengua anglesa**

Sra. Natàlia Maldonado i Martín. Assessora tècnica docent. Centre de Recursos de Llengües Estrangeres. Departament d'Educació

• **Llengua castellana i catalana**

Sra. Immaculada Canal i Santos. Assessora tècnica docent. SEDEC. Departament d'Educació (i elaboració de proves de llengua catalana)

Sra. Antònia Carré i Pons. Assessora tècnica docent. Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Departament d'Educació

Sr. Josep M. Farré i Pedrós. Assessor tècnic docent. SEDEC. Departament d'Educació (i elaboració de proves de llengua catalana)

Sr. Joan Mallart i Navarra. Professor de didàctica i organització escolar. Facultat de Pedagogia. Universitat de Barcelona (UB)

La prova de llengua catalana s'ha elaborat en col·laboració amb l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu de la Conselleria de Cultura del Govern de les Illes Balears.

• **Matemàtiques**

Sra. Carme Barba i Uriach. Professora del CEIP Baloo. Barcelona

• **Qüestionaris**

Sra. Núria Aguirre i Canyadell. Assessora tècnica docent. Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Departament d'Educació (i elaboració de proves de coneixement del medi social i cultural de Catalunya)

Sra. Immaculada Colom i Prió. Inspectora d'Educació dels Serveis Territorials al Baix Llobregat

Coordinació tècnica i explotació estadística

Sra. Montserrat Milian i Milian. Tècnica superior-pedagoga del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Departament d'Educació

Suport tècnic

Sra. Elena Martí i Tarín. Tècnica de gestió del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. Departament d'Educació

Assessorament estadístic

Sr. Eduardo Doval i Diéguez. Professor del Departament de Psicobiologia i de Metodologia de les Ciències de la Salut. Àrea de Metodologia de les Ciències del Comportament. Facultat de Psicologia. Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

© Generalitat de Catalunya

Departament d'Educació

Edició: Servei de Difusió i Publicacions

Disseny coberta: Carme Vives

1a edició: gener de 2006

Tiratge: 3.000 exemplars

Impressió: Impremta Orriols, SA

Dipòsit legal: B-18.278-2006

No és permesa la reproducció total ni parcial d'aquest document per cap mitjà electrònic, per a cap propòsit, sense l'aprovació expressa del Departament d'Educació.

Presentació	5
Introducció	7
1. Metodologia	9
1.1. Població i mostra	9
1.2. Instruments d'avaluació	12
1.2.1. Proves d'avaluació	12
1.2.2. Qüestionaris de context	24
1.3. Procés de recollida de dades	25
1.4. Justificació estadística dels instruments	26
1.5. Anàlisi de dades	27
2. Presentació de resultats	29
Introducció	29
2.1. Llengua catalana	30
2.1.1. Resultats globals en llengua catalana	30
2.1.2. Comparació de resultats entre les diferents avaluacions	37
2.1.3. Aspectes relacionats amb l'ús habitual de la llengua	39
2.1.4. Resultats en llengua catalana segons el mètode d'anàlisi de resposta a l'ítem (TRI)	41
2.1.5. Conclusions	47
2.1.6. Recomanacions	49
2.2. Llengua castellana	50
2.2.1. Resultats globals en llengua castellana	50
2.2.2. Comparació de resultats entre les diferents avaluacions	56
2.2.3. Aspectes de context relacionats amb la llengua castellana	58
2.2.4. Resultats en llengua castellana segons el mètode d'anàlisi de resposta a l'ítem (TRI)	61
2.2.5. Activitats obertes de llengua castellana: dictat	66
2.2.6. Conclusions	68
2.2.7. Recomanacions	70
2.3. Llengua anglesa	71
2.3.1. Resultats globals en llengua anglesa	71
2.3.2. Comparació de resultats entre les diferents avaluacions	73
2.3.3. Context d'aprenentatge en relació amb la llengua anglesa (alumnat)	75
2.3.4. Context d'aprenentatge en relació amb la llengua anglesa (professorat)	80
2.3.5. Resultats en llengua anglesa segons el mètode d'anàlisi de resposta a l'ítem (TRI)	89
2.3.6. Conclusions	94
2.3.7. Recomanacions	96
2.4. Matemàtiques	97
2.4.1. Resultats globals en matemàtiques	97
2.4.2. Comparació de resultats entre les diferents avaluacions	100
2.4.3. Aspectes de context relacionats amb les matemàtiques	103
2.4.4. Resultats en matemàtiques segons el mètode d'anàlisi de resposta a l'ítem (TRI)	106
2.4.5. Activitats obertes de matemàtiques	112
2.4.6. Conclusions	116
2.4.7. Recomanacions	118

2.5. Coneixement del medi social i natural	119
2.5.1. Resultats globals en coneixement del medi social i natural	119
2.5.2. Comparació de resultats entre les diferents avaluacions	120
2.5.3. Aspectes de context relacionats amb el coneixement del medi social i natural	123
2.5.4. Resultats en coneixement del medi social i natural segons el mètode d'anàlisi de resposta a l'ítem (TRI)	126
2.5.5. Activitats obertes de coneixement del medi social i natural	132
2.5.6. Conclusions	138
2.5.7. Recomanacions	141
2.6. Coneixement del medi social i cultural de Catalunya	142
2.6.1. Resultats globals en coneixement del medi social i cultural de Catalunya	142
2.6.2. Comparació de resultats entre les diferents avaluacions	144
2.6.3. Resultats en coneixement del medi social i cultural segons el mètode d'anàlisi de resposta a l'ítem (TRI)	145
2.6.4. Conclusions	150
2.6.5. Recomanacions	151
2.7. Coneixements referents a les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)	152
2.7.1. Resultats globals referents a les TIC	152
2.7.2. Anàlisis comparatives de resultats referents a les TIC	154
2.7.3. Aspectes de context de l'ensenyament i l'aprenentatge de les TIC	155
2.7.4. Conclusions	164
2.7.5. Recomanacions	166
2.8. Aspectes actitudinals	167
2.8.1. Valors humans i ciutadania	167
2.8.2. Educació per la salut	177
2.8.3. Altres actituds	179
2.8.4. Conclusions	181
2.8.5. Recomanacions	183
3. Anàlisi i valoració de les dades de context	185
Introducció	185
3.1. Planificació, programació i avaluació del procés d'ensenyament i d'aprenentatge	186
3.1.1. Planificació i programació	186
3.1.2. Metodologia	189
3.1.3. Atenció a la diversitat	192
3.1.4. Materials curriculars	194
3.1.5. Formes d'avaluació	196
3.2. Organització de centres	198
3.2.1. Tipologia de centres	198
3.2.2. Funció directiva	199
3.2.3. Serveis i recursos del centre	200
3.2.4. Tutories	201
3.2.5. Formació permanent del professorat	203
3.2.6. Participació i relació amb les famílies	204
3.2.7. Clima escolar	208
3.3. Context familiar	213
3.3.1. Situació laboral i sociocultural	213
3.3.2. Relacions i clima familiar	219
3.3.3. Suport de les famílies a l'estudi	221
3.4. Variables explicatives del rendiment	225
3.4.1. Variables relacionades amb el context escolar	225
3.4.2. Variables relacionades amb el context familiar	232
3.5. Conclusions	236
3.6. Recomanacions	238
Annex 1. Síntesi de resultats de la mostra de Catalunya i d'Espanya	241
Annex 2. Exemples d'ítems de les diferents proves	245

PRESENTACIÓ

Aquest informe correspon a la tercera avaluació global diagnòstica de l'educació primària després de l'aplicació de la LOGSE (Llei d'ordenació general del sistema educatiu, de l'any 1990) que es completà en l'educació primària l'any 1996. Aquests estudis, realitzats els anys 1995, 1999 i 2003, han estat coordinats per l'INECSE (Instituto Nacional de Evaluación y Calidad del Sistema Educativo) amb la col·laboració de les comunitats autònomes.

En el cas de Catalunya s'han ampliat les àrees avaluades per conèixer també els resultats en llengua catalana, en coneixement del medi social i cultural propi de Catalunya, actituds de l'alumnat en diferents temàtiques de caràcter transversal i, finalment, l'ús de les TIC (tecnologies de la informació i la comunicació).

L'ampliació de la mostra permet extreure dades significatives del conjunt de la realitat de l'educació primària a Catalunya comparant-la amb els anys anteriors i amb els resultats de la resta de l'Estat.

En general, si ens atenim als resultats, s'han experimentat pocs canvis amb relació a l'avaluació de 1999, fet que pot considerar-se positiu per allò que comporta d'estabilitat del sistema, però continuen pesant unes dificultats d'atenció a la diversitat de l'alumnat, de compensació de les desigualtats socials dels alumnes i d'organització dels centres.

També cal veure que alguns dels continguts curriculars actualment vigents no són assolits per una bona part dels alumnes, informació que, contrastada amb els resultats de l'avaluació de les competències bàsiques efectuada els anys 2001 i 2003, ha de comportar necessàriament tenir-ho present a l'hora de confeccionar els nous currículums escolars. Aquesta informació pot ser útil també en l'actual etapa del debat curricular programada pel mateix Departament.

L'estudi dels qüestionaris passats tant a l'alumnat com al professorat tutor, equips directius i famílies, ens aporten una munió d'informació que resulta força interessant per conèixer la realitat dels centres, principalment dels processos educatius que hi tenen lloc i d'alguns trets del suport de les famílies a l'aprenentatge escolar dels seus fills.

Tant els professionals de l'educació com els responsables de la política educativa podran trobar en aquesta publicació informació exhaustiva sobre l'avaluació de l'educació primària, la lectura de la qual esperem que ajudi a orientar processos de millora tant en els centres de primària com en el conjunt del sistema. Un avançament de resultats d'aquest estudi es va publicar en el número 3 dels *Quaderns d'Avaluació* (setembre de 2005).

INTRODUCCIÓ

El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu ha elaborat aquest informe a partir de l'anàlisi de les dades recollides en l'estudi *Avaluació de l'educació primària*, impulsat dins l'àmbit estatal per les diverses administracions educatives i coordinat per l'Institut Nacional d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (INECSE), del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, durant el curs 2002-2003.

L'avaluació de l'educació primària s'està duent a terme periòdicament cada quatre anys des de 1995 i és un dels mitjans del Consell per complir una de les seves funcions: l'elaboració de dictàmens referents a l'assoliment dels objectius fixats en la legislació vigent en matèria d'educació (article 3 del Decret 305/1993, de 9 de desembre, de la creació del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu).

L'establiment d'aquest sistema d'avaluació és l'instrument per conèixer l'estat del nostre sistema educatiu, el grau en què s'aconsegueixen els objectius i el progrés que hi pugui haver tant en els resultats de l'alumnat com en la incidència que hi puguin tenir algunes variables de context i de processos educatius.

Objectius

Quant als resultats educatius:

- Conèixer i valorar el grau d'assoliment dels continguts assenyalats a l'acabament de l'educació primària segons els diferents nivells de progrés de l'aprenentatge fixat dintre del marc del currículum establert. Aquests continguts fan referència a les àrees de llengua castellana i literatura, matemàtiques, coneixement del medi, llengua catalana i llengua anglesa. S'obtenen també resultats en l'ús de les TIC.

Quant als processos i l'entorn educatiu:

- Conèixer i valorar la incidència en els resultats educatius d'algunes variables referides a processos educatius dels centres com a principis metodològics que inspiren la pràctica educativa, el clima escolar, la coordinació del professorat; les característiques de l'alumnat i del seu entorn familiar, com ara sexe de l'alumnat i suport a l'estudi, i expectatives sobre l'educació que exerceixen les famílies.

Especificitats de l'avaluació de 2003

L'avaluació de l'any 2003 a Catalunya reuneix dues característiques importants: amplia la mostra de centres que seria estrictament necessària per a l'estudi d'àmbit estatal per poder disposar de dades significatives per a Catalunya i comparables amb l'estudi de l'any 1999 i, alhora, amplia el nombre d'instruments usats en l'estudi estatal.

Pel que fa a la mostra, hi participen un total de 100 centres distribuïts proporcionalment en funció de la titularitat, del nombre d'habitants de les localitats on són i del Servei Territorial al qual pertanyen. La mostra inicial de 63 centres, previstos per conformar la mostra estatal, s'amplià amb 37 centres més perquè fos representativa per a tot Catalunya.

Pel que fa als instruments, en l'estudi d'àmbit estatal s'han fet servir proves de matemàtiques, llengua castellana i coneixement del medi social i natural, així com qüestionaris adreçats a l'alumnat, al professorat tutor, als coordinadors i coordinadores i als directores i directores. El Consell Superior d'Avaluació ha elaborat, com és habitual en aquest tipus d'estudis, les proves referides a llengua catalana, coneixement del medi social i cultural de Catalunya i, també, una de llengua anglesa (a partir de les proves elaborades per l'INECSE el 1999), una prova relacionada amb les tecnologies de la informació i la comunicació i diversos qüestionaris: un per al professorat d'anglès, un altre per als coordinadors d'informàtica i un qüestionari d'actituds per a l'alumnat.

També cal dir que l'anàlisi dels resultats de l'avaluació de 2003 s'ha dut a terme d'acord amb la *teoria clàssica dels tests*, que consisteix a obtenir percentatges d'encerts globals i parcials en tots els àmbits avaluats, i també d'acord amb la *teoria de resposta a l'ítem*, que permet situar l'alumnat en una escala de domini dels coneixements i competències en els diferents àmbits. La primera anàlisi és la que permet comparar els resultats amb els de l'any 1999 i l'any 1995.

Estructura de l'informe

Aquest informe s'estructura en diversos apartats:

En el primer s'exposa la metodologia de l'estudi, la població i la mostra, els instruments d'avaluació, el procés seguit per obtenir les dades i la presentació de les anàlisis estadístiques realitzades.

El segon apartat mostra, per a cada àrea avaluada: els resultats obtinguts, una valoració del domini dels aprenentatges, anàlisis comparatives dels resultats respecte a l'avaluació de l'any 1995 i de l'any 1999, respecte al gènere de l'alumnat, la titularitat dels centres i l'hàbitat on hi ha els centres. Es fa una valoració sobre dades d'opinió de l'alumnat relacionades amb cada àrea i es presenten, així mateix, unes conclusions i recomanacions per a cadascuna.

El tercer apartat presenta les anàlisis de les dades de context i de processos educatius: planificació, programació i avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge, metodologia didàctica, atenció a la diversitat de l'alumnat, organització dels centres i context familiar. Juntament amb aquestes dades es presenten els resultats d'unes anàlisis discriminants per destriar algunes variables predictores del rendiment. També s'hi inclouen conclusions i recomanacions respecte a aquests àmbits.

El quart apartat exposa conclusions generals sobre l'estat de l'educació primària i unes recomanacions referides a aspectes organitzatius i funcionals.

Finalment, com a annex, es donen a conèixer resultats comparatius entre Catalunya i Espanya i models de preguntes que s'han formulat a l'alumnat a fi d'avaluar les diferents àrees, mostrant en cada cas el percentatge d'alumnes que l'ha superat.

1. METODOLOGIA

Tot seguit s'exposa la metodologia seguida per recollir les dades de l'estudi d'*Avaluació de l'educació primària* i per elaborar l'informe.

1.1. Població i mostra

La població de Catalunya objecte d'aquest estudi és l'alumnat que cursava 5è de primària durant el curs 2001-2002. Aquesta població es divideix, com es pot observar en la taula 1.1.1, en estrats en funció del nombre de centres dels diferents serveis territorials, la seva titularitat i el nombre d'habitants de les localitats on estan ubicats.

Taula 1.1.1. Estrats en què es divideix la població objecte d'estudi

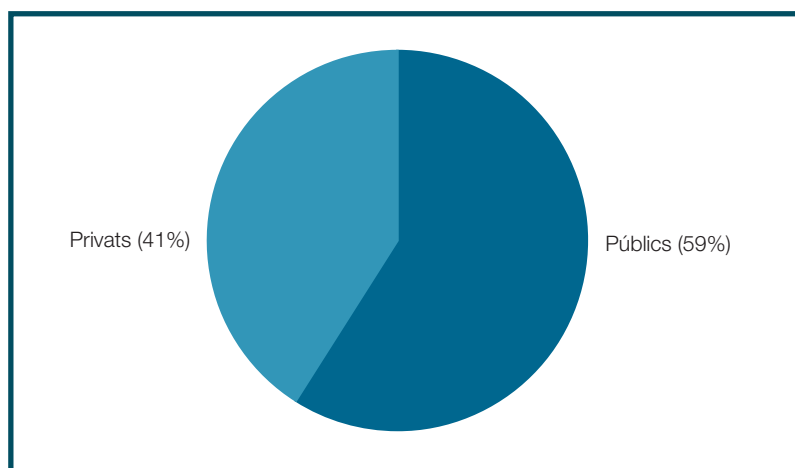
Titularitat dels centres	Habitants de les localitats on hi ha els centres	Serveis territorials
• Públics • Privats	• Poblacions que tenen més de 100.000 habitants • Poblacions que tenen entre 100.000 i 10.000 habitants • Poblacions que tenen entre 10.000 i 1.000 habitants • Poblacions que tenen menys de 1.000 habitants	• Barcelona I • Barcelona II • Baix Llobregat • Vallès Occidental • Girona • Lleida • Tarragona • Terres de l'Ebre

Per seleccionar la mostra, des del Consell Superior d'Avaluació es fa un mostreig probabilístic polietàpic per conglomerats. Es trien 63 centres per a la mostra estatal i se n'hi afegeixen 37 a fi que esdevingui una mostra representativa de Catalunya.

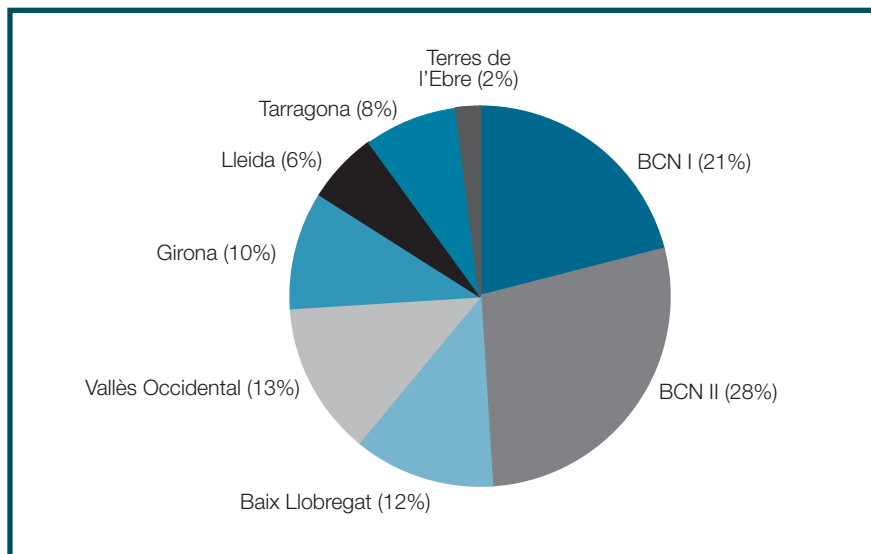
La mostra final està constituïda per 100 centres, amb un total de 2.105 alumnes de 6è de primària.

A la taula 1.1.2 de la pàgina 11, s'exposa la distribució dels 100 centres d'educació primària participants en l'estudi tenint en compte les variables abans esmentades.

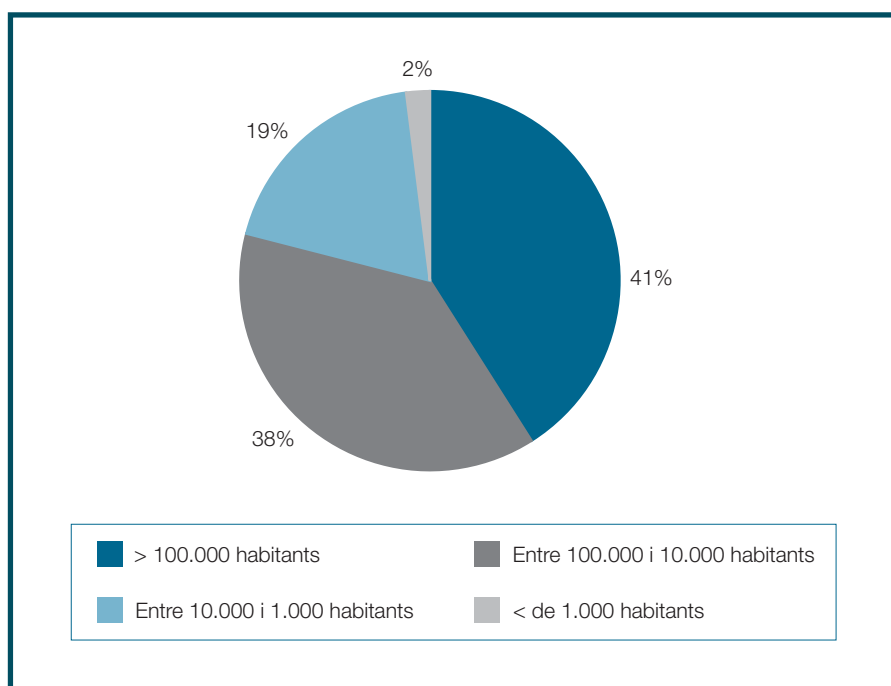
Segons la titularitat dels centres de la mostra, el 59% són públics i el 41% són privats.

Segons la distribució per serveis territorials:

Segons la distribució en funció de l'hàbitat:

Taula 1.1.2. Distribució dels centres mostra

	BCN I	BCN II	Baix Llobregat-Anoia	Vallès Occidental	Girona	Lleida	Tarragona	Terres de l'Ebre	TOTAL
	Públ. Priv.	Públ. Priv.	Públ. Priv.	Públ. Priv.	Públ. Priv.	Públ. Priv.	Públ. Priv.	Públ. Priv.	Públ. Priv.
>100.000 hab.	8 13	5 5	- -	3 3	- -	1 1	1 1	- -	18 23
100.000-10.000 hab.	- -	7 5	6 4	4 2	3 2	- -	3 1	1 -	24 14
10.000-1.000 hab.	- -	5 1	2 -	1 -	3 1	2 1	1 1	1 -	2 -
<1.000 hab.	- -	- -	- -	- -	1 -	1 -	- -	- -	2 -
TOTAL	8 13	17 11	8 4	8 5	7 3	4 2	5 3	2 -	59 41
	21	28	12	13	10	6	8	2	100

1.2. Instruments d'avaluació

1.2.1. Proves d'avaluació

PROVA DE LLENGUA CATALANA

A la prova de llengua catalana s'avalua la comprensió escrita amb 24 ítems que exigeixen habilitat de lectura lineal, inferencial i reorganització de la informació i la lectura crítica amb textos informatius, literaris i de contingut verbal i no verbal, també la comprensió oral amb 5 ítems.

A les taules següents s'especifiquen les habilitats que mesura cada ítem.

Taules 1.2.1. Especificació dels ítems de la prova de comprensió escrita i oral en llengua catalana per a l'alumnat de 6è d'educació primària

COMPREENSIÓ ESCRITA			
Tipus de text	Total ítems	Nivells de comprensió	Total ítems
Text literari: Narratiu	10	Comprensió lineal	6
Text informatiu: Instruccions	5	Reorganització	6
Text verboicònic: Còmic	6	Comprensió inferencial	8
Programa	3	Comprensió crítica o apreciació	4
Total comprensió lectora	24		

COMPREENSIÓ ORAL			
Tipus de text	Total ítems	Nivells de comprensió	Total ítems
Text informatiu: Divulgatiu	5	Comprensió lineal	1
		Reorganització	2
		Comprensió inferencial	1
		Comprensió crítica o apreciació	1

L'expressió escrita en llengua catalana s'avalua amb 14 ítems tancats referits al treball amb síl·labes, paraules, frases i textos, i amb diferents exercicis oberts. A la taula següent s'especifiquen els ítems amb les habilitats i els continguts que mesuren.

Taula 1.2.2. Especificació dels ítems de la prova d'expressió escrita en llengua catalana per a l'alumnat de 6è d'educació primària

EXPRESSIÓ ESCRITA		
		Total segons continguts
Síl·labes	Diftongs	1
Paraules	Famílies de paraules Camps semàntics Sinònims i antònims Significació de paraules Precisió en l'ús del vocabulari	6
Frases	Formació d'oracions Significació d'expressions Puntuació de frases Intenció comunicativa	4
Textos	Ordenació de frases d'un text Continuació d'un text Identificació del text	3
Total ítems d'expressió escrita		14

Preguntes obertes

- Dictat
- Redacció a partir de dos fragments establerts
- Activitat de compleció (*cloze*)
- Unió de frases evitant repeticions

Dictat

S'avalua l'ortografia a partir de 23 paraules clau premarcades d'un text de 59 mots. Els aspectes que s'avaluen són: majúscules després de punt i seguit i en els noms propis, dígrafs, plurals, imperfet d'indicatiu, apostrofació, emudiments, accentuació, altres grafies, vocals àtones.

Redacció a partir de dos fragments establerts

A l'alumnat se li presenta un text en què hi ha el començament d'una història i un fragment intermedi d'aquesta història. L'alumnat ha d'escriure coherentment en els espais que queden buits: un fragment intermedi i l'acabament del text.

Es valoren els aspectes següents:

- Competència discursiva
 - Adequació
 - Cohesió
 - Coherència
- Competència lingüística
 - Lèxic
 - Estructures morfosintàctiques
- Aspectes formals
 - Extensió del text escrit i presentació

Un *cloze*

Donat un text, l'alumnat ha d'escriure una paraula en cada un dels 11 espais buits. Hi ha respostes que admeten una sola opció i d'altres que n'admeten més d'una. En els casos de múltiple opció, es considera vàlida qualsevol resposta sempre que el text tingui sentit.

S'avaluen els continguts següents:

- Aspectes lèxics
 - Ús dels substantius
 - Ús dels adjectius
- Aspectes morfològics
 - Ús de les formes verbals. Infinitiu
 - Ús de les formes verbals. Imperatiu
- Conjuncions
- Adverbis

Unió de frases evitant repeticions

L'alumnat ha de construir un text que expressi les mateixes idees donades en quatre frases procurant que no es repeteixin les paraules. Per a la correcció es compta un punt per cada frase ben unida.

PROVA DE CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I CULTURAL DE CATALUNYA

La prova de coneixement del medi social i cultural de Catalunya mesura aspectes del medi històric, del medi polític i cultural, del medi físic i el paisatge, del medi econòmic i social, i la capacitat per a treballar amb gràfics i mapes.

En total conformen la prova 43 ítems que es presenten a l'alumnat amb suport informàtic.

La major part de les preguntes tenen quatre opcions de resposta i van acompanyades d'il·lustracions. Com a habilitats, 39 ítems avaluen continguts referits a fets i conceptes i 4 n'avaluen de referits a procediments.

Taula 1.2.3. Especificació dels ítems de la prova de coneixement del medi social i cultural per a l'alumnat de 6è d'educació primària

Continguts	Nombre d'ítems	
Medi històric		
Antics	2	
Medievals	3	16
Moderns i contemporanis	4	
Medi polític i cultural	7	
Medi físic i paisatge	12	
Medi econòmic i social	12	27
Gràfics i mapes	3	
TOTAL	43	

Continguts referits a...	Nombre d'ítems	
Fets i conceptes	39	43
Procediments	4	

PROVA DE LLENGUA ANGLESA

La prova de llengua anglesa mesura destreses receptives i productives i en concret la comprensió oral i escrita i l'expressió escrita.

La comprensió oral s'avalua amb un diàleg i una narració amb suport vídeo i àudio, respectivament. Aquesta part compta amb un total de 16 ítems. La comprensió escrita, que té 26 ítems, inclou una carta i un text informatiu.

L'expressió escrita s'avalua amb 9 exercicis que comporten la identificació de la paraula adient per completar un text. I un exercici en què l'alumnat ha de construir frases a partir d'un dibuix i d'unes pautes donades.

El repartiment general és el que es presenta a la taula següent:

Taula 1.2.4. Especificació dels ítems de la prova de llengua anglesa per a l'alumnat de 6è d'educació primària

Continguts		Nombre d'ítems	
Comprensió oral	Diàleg (amb suport audiovisual)	8	16
	Narració (amb suport àudio)	8	
Comprensió escrita	Carta	Comprensió lineal	3
	Informatiu	Comprensió inferencial	8
		Comprensió lineal	5
Expressió escrita	Carta	5	9
	Narració	4	
Expressió escrita lliure	Construcció de frases	5	5
		TOTAL	46

Exercicis d'expressió escrita

- Donats dos textos (una carta i una narració), l'alumnat ha d'escriure en cada buit la paraula o les paraules adients per donar sentit al text.
- A partir d'una il·lustració i dels mots donats per iniciar una frase, l'alumnat ha de construir frases relacionades amb la imatge.

INSTRUMENTS PER AVALUAR LES TIC

Per avaluar el domini que l'alumnat de 6è de primària té en les TIC es prepara un exercici que ha de realitzar amb suport informàtic i que juntament amb l'observació que es fa durant la seva realització avalua les següents competències:

Taula 1.2.5. Especificació de competències TIC per a l'alumnat de 6è d'educació primària

Competències		Avaluació	Observació
Conèixer el procés correcte per iniciar i apagar un ordinador	• Conèixer el procés correcte per iniciar i apagar un ordinador		X
Guardar i recuperar la informació en l'ordinador i en diferents suports (disquet, disc dur...)	• Guardar la informació en un disquet • Crear un fitxer • Obrir un fitxer de la unitat de disc	X X X	X X X
Usar bàsicament els navegadors	• Buscar una adreça a Internet		X
Conèixer la terminologia bàsica sobre editors de text	• Modificar format i mida (negreta/arial) • Suprimir • Cursiva • Justificar marges • Centrar • Inserir	X	
Estructurar internament els documents: copiar, tallar i enganxar	• Suprimir un paràgraf d'un text	X	
Donar format a un text: tipus de lletra, marges...	• Modificar el tipus de lletra d'una part d'un text • Marcar amb lletra cursiva una part d'un text • Justificar els marges d'un document • Centrar una frase d'un document	X	
Inserir imatges i altres elements gràfics	• Inserir una imatge en un document de text	X	
Usar bàsicament el teclat	• Conèixer el teclat per fer qualsevol activitat		X

S'avaluen per observació 6 competències i, amb la realització de 6 activitats, les habilitats de l'alumnat per a fer servir les TIC.

INSTRUMENTS PER A L'AVALUACIÓ D'ACTITUDS I D'HÀBITS D'ESTUDI

Acompanyant les proves de rendiment descrites fins aquí, s'incorporen uns ítems d'opinió relacionats amb les actituds que té l'alumnat davant de cada àrea, la valoració que li donen i la manera com la treballen tant individualment com a la classe. La relació d'aspectes que es demanen en cada àrea s'especifica a la taula següent:

Taula 1.2.6. Relació d'aspectes actitudinals avaluats

Aspectes
• Autoavaluació
• Valoració / gust / importància donada a la matèria
• Didàctica emprada pel professorat en el procés d'ensenyament i d'aprenentatge
• Dinàmica de treball de l'alumnat
• Recursos utilitzats en el procés d'ensenyament i d'aprenentatge
• Gust per la lectura i temps de dedicació
• Lectura que realitza l'alumnat en un mes
• Ús de la biblioteca
• Plantejament per fer un escrit
• Temps de dedicació per fer deures
• Activitat extraescolar
• Ús de la llengua catalana en diferents contextos
• Preferència d'ús de les llengües en diferents contextos

També, amb un qüestionari que té un total de 35 preguntes, s'avaluen els continguts curriculars relacionats amb actituds i normes de convivència que, per la seva transversalitat, no estan inclosos dintre de cap àrea curricular. Els continguts actitudinals fan referència als valors humans i la ciutadania, l'educació per la salut i actituds sobre el consum i el comportament viari tal com es pot veure a la taula:

Taula 1.2.7. Especificació dels ítems del qüestionari sobre actituds per a l'alumnat de 6è d'educació primària

Actituds		Nombre d'ítems	
Valors humans i ciutadania	Respecte a si mateix	5	
	Respecte als altres	13	
	Respecte a les coses	4	27
	Comprensió intercultural	2	
	Educació no sexista	3	
Educació per la salut	Respecte a la higiene, les drogues, el sexe i l'afectivitat	3	3
Altres actituds	Comportament viari i consumisme	5	5
		TOTAL	35

PROVA DE MATEMÀTIQUES

La prova de matemàtiques, amb un total de 104 ítems, avalua continguts de nombres i operacions, mesura de magnituds, geometria i organització de la informació. Les habilitats que requereixen són coneixements conceptuals, procediments i estratègies i la resolució de problemes. El repartiment d'ítems s'especifica a la taula que segueix:

Taula 1.2.8. Especificació dels ítems de la prova de matemàtiques per a l'alumnat de 6è d'educació primària

Continguts		Nombre d'ítems	
Nombres i operacions	Sistema de numeració decimal	6	27
	Operacions i càlcul	7	
	Expressions numèriques, percentatges i fraccions	14	
Mesura de magnituds	Sistema mètric decimal	15	28
	Temps	9	
	Graus	4	
Geometria	Elements geomètrics del pla	7	25
	Elements geomètrics de l'espai	6	
	Sistemes de representació i de referència	7	
	Perímetres, àrees, volums	5	
Organització de la informació	Representació i interpretació de gràfiques	14	24
	Càlcul de probabilitats i estadística	10	
TOTAL		104	

Habilitats		Nombre d'ítems	
Coneixement conceptual		30	104
Procediments i estratègies		40	
Problemes		34	

PROVA DE LLENGUA CASTELLANA

La prova de llengua castellana avalua, d'una banda, la comprensió oral i l'escrita amb 65 ítems que exigeixen —a partir de textos literaris, informatius i de contingut verbal i no verbal— habilitats de comprensió lineal i inferencial, reorganització de la informació, lectura crítica i apreciació.

En la taula següent es pot veure l'especificació dels ítems de comprensió de la prova de llengua castellana.

Taula 1.2.9. Especificació dels ítems de comprensió oral i escrita de la prova de llengua castellana per a 6è d'educació primària

Tipus de text		Nombre d'ítems	
Textos literaris	Descripció	5	23
	Teatre	4	
	Monòleg	6	
	Diàleg	8	
Textos informatius	Divulgatiu	4	16
	Notícia	6	
	Instruccions	6	
Textos verbals i no verbals	Vinyeta	7	26
	Anunci	6	
	Còmic	7	
	Plànol	6	
TOTAL		65	

Habilitat	Nombre d'ítems
Comprensió lineal	11
Reorganització de la informació	13
Comprensió inferencial	19
Comprensió crítica	12
Apreciació	10

D'altra banda, l'expressió escrita en llengua castellana s'avalua amb una prova de competència gramatical que inclou 27 ítems tancats i 12 activitats obertes que impliquen redactar textos, omplir buits i fer connexions de textos. Vegeu les taules següents on s'especifiquen els ítems i els criteris de puntuació de les preguntes obertes.

Taula 1.2.10. Especificació dels ítems d'expressió escrita de la prova de llengua castellana per a 6è d'educació primària

Continguts	Habilitats cognitives	Nombre d'ítems
Síl·labes	Identificació de síl·labes Diftongs	3
Paraules	Famílies de paraules Camps semàntics Sinònims i antònims Usos de l'adjectiu Significació de paraules Precisió en l'ús del vocabulari	9
Frases	Formació d'oracions Puntuació de frases Significació d'expressions Intenció comunicativa	5
Textos	Ordenació de les frases d'un text Continuació d'un text Identificació del text	10
		Total: 27

Preguntes obertes:

- Unió de frases evitant repeticions
- Activitat tipus *cloze*
- Canviar paraules genèriques per altres més precises
- Producció de textos:
 - Redactar un text a partir d'un començament i d'un fragment intermedi o només a partir d'un començament
 - Utilització d'enllaços (nexes)

Unió de frases evitant repeticions

L'alumnat ha de construir un text que expressi les mateixes idees prèviament donades en 4 frases procurant que no es repeteixi la mateixa paraula clau.

Activitat tipus *cloze*

Donat un text l'alumnat ha d'escriure una paraula en cada un dels espais buits. S'admet qualsevol possibilitat de resposta sempre que el text tingui sentit. Les paraules que l'alumnat ha de completar fan referència als següents aspectes:

- Aspectes lèxics
 - Ús de substantius
 - Ús dels adjectius
- Aspectes morfològics
 - Formes verbals. Infinitiu
 - Formes verbals personals
- Conjuncions
- Preposicions
- Adverbis
- Locucions adverbials

Canviar paraules genèriques per altres de més precises

En aquest apartat s'avalua la capacitat de l'alumnat per a utilitzar la sinonímia en diferents situacions. L'alumnat ha de substituir en un text la paraula "dijo" tres vegades utilitzant un altre verb més adient al context (sinonímia verbal). En la segona activitat ha de substituir quatre vegades la paraula "cosa" utilitzant els substantius que s'adiguin al text (sinonímia substantiva).

Conceptes avaluats	Total textos	Total ítems
Sinonímia verbal	Text 1	3 ítems
Sinonímia substantiva	Text 2	4 ítems

Redacció lliure

Es valoren els següents aspectes:

- Competència discursiva
 - Adequació
 - Cohesió
 - Coherència
- Competència lingüística
 - Lèxic
 - Estructures morfosintàctiques
- Aspectes formals
 - Extensió del text escrit i presentació

Utilització d'enllaços

L'alumnat ha d'escriure els nexes que connectin les frases donades.

- Conceptes avaluats
 - Ús de conjuncions
 - a) Causals i consecutives
 - b) Progressió temporal i locucions
 - Ús d'adverbis. Progressió temporal
 - Ús de preposicions

PROVA DE CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I NATURAL

Aquesta prova avalua el coneixement del medi social i natural segons estableix el Reial decret 1006/1991, de 14 de juny, sobre els ensenyaments mínims. Conté 103 ítems referits als continguts curriculars que requereixen de l'alumnat habilitats de coneixement, comprensió, aplicació i anàlisi, segons la distribució de la taula següent:

Taula 1.2.11. Especificació dels ítems de la prova de coneixement del medi social i natural per a l'alumnat de 6è d'educació primària

Continguts	Nombre d'ítems
1. Ésser humà i salut	12
2. El paisatge	12
3. El medi físic	11
4. Els éssers vius	12
5. Els materials i les seves propietats	9
6. Població i activitats humanes	9
7. Màquines i aparells	9
8. Organització social	10
9. Mitjans de comunicació i transport	11
10. Canvis i paisatges històrics	8
TOTAL	103

Habilitats	Nombre d'ítems
Coneixement	26
Comprensió	22
Aplicació	30
Anàlisi	25

PROVA GLOBAL

Tenint en compte que totes les proves es componen d'ítems d'opció múltiple, s'ha volgut dissenyar una prova que donés l'oportunitat de veure el desenvolupament de certes habilitats per part de l'alumnat. Es dissenyen quatre models de prova on hi ha una part comuna, que és un dictat en llengua castellana, i una part amb un conjunt de 5 preguntes obertes, diferents en cada model, tres relacionades amb el coneixement del medi i dos amb les matemàtiques.

Amb el dictat de 105 mots es vol veure les faltes d'ortografia i d'accentuació que comet l'alumnat.

Preguntes obertes: de les 20 preguntes plantejades a l'alumnat, 12 estan relacionades amb el coneixement del medi i 8 amb les matemàtiques.

Taula 1.2.12. Especificació dels ítems de la prova global per a l'alumnat de 6è d'educació primària

Matèria	Números i operacions (operacions i càlcul)	Números i operacions (percentatges i fraccions)	Mesura de magnituds (SMD)	Geometria (perímetres, àrees i volums)	Organització de la informació (combinatòria)
Matemàtiques	2	3	1	1	1

Matèria	El paisatge	Éssers vius	Població i activitats humanes	Mitjans de comunicació i transport	Cos humà i salut	Medi històric
Coneixement del medi	1	4	4	1	1	1

1.2.2. Qüestionaris de context

Per a la recollida de dades sobre el context educatiu, tant escolar com familiar, on es troba immers l'alumnat de 6è curs d'educació primària, una comissió de persones de diferents comunitats autònomes dissenya cinc qüestionaris destinats a diferents representants de la comunitat educativa, tutores i tutors, coordinadores i coordinadors de 3r cicle, famílies, equip directiu i alumnat. Des de Catalunya s'inclouen un parell de qüestionaris destinats al professorat d'anglès i a coordinadores i coordinadors d'informàtica.

Taula 1.2.13. Síntesi dels qüestionaris d'avaluació per a 6è d'educació primària

Col·lectiu a qui va destinat	Instrument	Procediment d'aplicació	Dades que es recullen
Tutors de 6è curs del grup objecte d'estudi	Qüestionari per a les tutores i tutors	Individual	- Formació - Principis metodològics - Pràctica docent - Actituds i expectatives - Clima escolar - Entorn educatiu
Coordinadors de tercer cicle dels centres objecte d'estudi	Qüestionari per a coordinadores i coordinadors de 3r cicle	Individual	- Experiència en tasques de coordinació - Tasques de coordinació - Clima relacional i de treball
Equips directius dels centres objecte d'estudi	Qüestionari per a l'equip directiu	Individual	- Formació per exercir la funció directiva - Actituds i expectatives - Clima escolar del centre - Entorn educatiu
Pares i mares dels alumnes de 6è curs objecte d'estudi	Qüestionari per a les famílies	Individual	- Dades sobre el context familiar - Actituds i expectatives - Clima escolar - Nivell de participació en el centre - Satisfacció amb el centre
Alumnat de 6è curs objecte d'estudi	Qüestionari per a l'alumnat	Individual	- Dades de context familiar - Mètodes de treball i d'estudi - Actituds i expectatives - Clima escolar del centre
Professor d'anglès del grup objecte d'estudi	Qüestionari per al professorat d'anglès	Individual	- Formació - Principis metodològics - Pràctica docent
Coordinador/a d'informàtica del centre objecte d'estudi	Qüestionari per al coordinador/a d'informàtica	Individual	- Trajectòria en l'ús de l'ordinador - L'ús de l'ordinador en el centre - El professorat i l'ús de les TIC - Valoració de l'ús de l'ordinador - Valoració de la dotació i l'accessibilitat en els centres
Alumnat de 6è objecte d'estudi que realitza la prova TIC	Qüestionari TIC per a l'alumnat	Individual	- Trajectòria en l'ús de l'ordinador - L'ús de l'ordinador en el centre - L'ús de l'ordinador fora del centre - Valoració de l'ús de l'ordinador - Valoració de la dotació i l'accessibilitat en els centres

1.3. Procés de recollida de dades

La recollida de dades es planifica i du a terme des del Consell Superior d'Avaluació. El treball de camp s'inicia a Catalunya el 26 de maig de 2003 i finalitza el 6 de juny.

L'aplicació dels instruments a l'alumnat es fa de manera rotativa (matí i tarda) per tal que la variable «cansament» tingui el menor efecte possible.

Una vegada contestades les proves i els qüestionaris es revisa el marcatge de les respostes i s'anoten els codis d'identificació. Després s'envien a enregistrar en un centre de càlcul i des del Consell es procedeix a l'explotació estadística.

Incidències en la recollida de les dades

L'alumnat ha mostrat una bona disposició per a realitzar les proves tot i que es nota el cansament propi del final del curs i manifesten explícitament que les proves són molt extenses. S'observa, però, que l'estimulació de l'alumnat, així com la disciplina del grup, depèn en bona part de la predisposició del professorat i del centre.

En relació amb les proves amb suport informàtic han aparegut algunes dificultats de tipus tècnic que han estat resoltes en bona part pel Programa d'Informàtica Educativa de la Subdirecció General de Tecnologies de la Informació i la Comunicació, i d'altres que no s'han pogut resoldre atesa la dotació informàtica d'alguns centres. Tot i això es considera molt positiva la incorporació d'aquest tipus d'avaluació ja que les dificultats que s'han trobat han estat mínimes i l'interès de l'alumnat davant d'aquest tipus d'activitat és molt alt. Cal destacar algunes incidències relacionades amb la velocitat del dictat en llengua castellana i la reproducció del vídeo de la prova de llengua anglesa. Aquestes incidències seran tingudes en compte a l'hora de valorar els resultats i fer les correccions.

1.4. Justificació estadística dels instruments

A posteriori, una vegada obtinguts els resultats de l'alumnat en les proves de rendiment, s'ha comprovat la seva fiabilitat i validesa.

Fiabilitat

El grau de consistència interna de les proves s'ha calculat mitjançant el programa RELIABILITY del paquet estadístic SPSS, en funció de la α de Cronbach. Aquest coeficient de fiabilitat s'interpreta com a correlació alta a partir de 0,75.

Com es pot veure a la taula següent, tots els coeficients són més elevats que 0,75.

Taula 1.5.1. Coeficient de fiabilitat de les proves de rendiment aplicades

	Model A	Model B	Model C	Model D
Llengua castellana	0,85 (n = 509)	0,85 (n = 535)	0,86 (n = 533)	0,85 (n = 513)
Matemàtiques	0,85 (n = 512)	0,87 (n = 523)	0,86 (n = 530)	0,85 (n = 522)
Coneixement del medi social i natural	0,77 (n = 511)	0,81 (n = 522)	0,84 (n = 531)	0,80 (n = 507)
Model únic				
Llengua anglesa	0,90 (n = 2.065)			
Llengua catalana	0,82 (n = 2.081)			
Coneixement del medi de Catalunya (geografia i història)	0,79 (n = 929)			
Prova TIC	0,76 (n = 970)			

Validesa

Aquestes proves tenen una validesa de contingut com a conseqüència de l'adequació dels ítems al currículum, garantit pel coneixement del professorat d'educació primària en actiu que formà part dels grups de treball.

1.5. Anàlisi de dades

A partir del fitxer que inclou les dades corresponents a tots els instruments per a la recollida d'informació es realitza la seva explotació mitjançant el paquet estadístic SPSS.

Es fan anàlisis descriptives per conèixer les distribucions de freqüències de les variables dels qüestionaris i de les variables d'identificació tant d'aquests instruments com de les proves de rendiment, així com també de les respostes als ítems que formen aquestes proves. D'altra banda, es treuen mesures de tendència central i de variabilitat per ítems, parts i totals.

Pel que fa a les proves de rendiment, tots aquests resultats es presenten en percentatges d'encerts, que indiquen el tant per cent d'encerts que han obtingut els alumnes en una prova, en una part concreta de la prova, que segons la taula d'especificacions correspon a un objectiu/contingut avaluat, o a un ítem concret. Cal tenir en compte que aquests resultats permeten conèixer la tendència general d'assoliment d'uns objectius/continguts.

Amb anàlisis estadístiques més complexes ens possibiliten conèixer quines variables contextuais determinen aquests resultats acadèmics. Es realitza, doncs, estadística inferencial. En concret, s'apliquen proves t de Student i d'ANOVA (anàlisi de variància), amb comparacions múltiples a posteriori, amb el mètode de Sheffé. L'objectiu és comparar les diferències de resultats entre dos grups o més de dos grups simultàniament.

També es fan anàlisis multivariables com les anàlisis discriminants. Prenent com a variable d'agrupació el rendiment en cada àrea i com a variables independents aquelles que són contextuais, processuals i de recursos, l'objectiu és destriar les variables contextuais, processuals i de recursos que s'associen a un rendiment alt.

S'han justificat estadísticament les proves utilitzades per comprovar que compleixen uns requisits mínims que assegurin la qualitat de les dades recollides amb el programa RELIABILITY (fiabilitat).

Cal dir que totes les anàlisis es troben en el fons documental del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.

En una altra línia d'anàlisi es presenten també els resultats segons la teoria de resposta a l'ítem (TRI), que constitueix un nou enfocament psicomètric que permet superar les limitacions de la teoria clàssica dels tests (TCT).

En la TCT, el resultat de la mesura d'una variable depèn de l'instrument d'avaluació utilitzat, la qual cosa planteja problemes per a tractar d'establir l'equivalència entre les puntuacions de dues proves diferents que mesuren la mateixa variable. En la TRI la mesura d'una variable és inseparable de l'instrument utilitzat per mesurar-la i això constitueix una limitació ja que s'acaba definint operativament la variable per l'instrument amb el qual es mesura. A més, les propietats de l'instrument de mesura, els ítems i la prova, es defineixen en funció dels subjectes als quals s'apliquen. L'objectiu de la TRI és obtenir mesures que no varien en funció de l'instrument utilitzat i disposar d'instruments comparables independentment del subconjunt d'ítems que cada alumne/a hagi respost.

La TRI proporciona a més un conjunt de mesures com les funcions d'informació dels ítems i de les proves, errors típics de mesura diferents per a cada nivell de la variable mesurada.

Mitjançant l'aplicatiu BILOG MG s'obté la corba característica de l'ítem (CCI), que indica la probabilitat que té un individu d'encertar l'ítem. Aquesta probabilitat depèn de quin és el nivell de la persona en la variable mesurada.

En aquest estudi per a l'aplicació d'aquest enfocament psicomètric, s'ha seguit el model logístic de tres paràmetres en què es té en compte: el nivell de dificultat de l'ítem, la seva capacitat de discriminació i la probabilitat que s'encerti per atzar. El nivell d'habilitat del subjecte pot definir-se en qualsevol escala, no obstant això, en la pràctica s'utilitza una escala típica amb zero de mitjana, variància 1 i un rang de valors entre -3 i 3. Aquesta escala es transforma en mitjana 250, variància 50 i valors entre 0 i 500 en aquesta avaluació de l'educació primària.

Cada escala es pot definir conceptualment de manera que es pot saber amb exactitud què sap l'alumnat que se situa en cada nivell de competència.

En aquest document es presenta, per a cada àrea avaluada, la distribució de la mostra en funció d'aquesta escala i la conceptualització dels nivells de competència que corresponen a cada tram. També la distribució de la mostra en funció de la titularitat dels centres, el gènere de l'alumnat i el nivell d'estudis dels pares.

2. PRESENTACIÓ DE RESULTATS

Introducció

Abans de presentar els resultats, cal advertir que:

- Els resultats obtinguts en les proves de rendiment es donen en percentatges d'encerts. Aquests percentatges indiquen el tant per cent d'encerts que han obtingut els alumnes en una prova o en una part concreta de la prova, d'acord amb les taules d'especificacions o distribució d'ítems i l'objectiu/contingut avaluat. Aquesta va ser la manera en què es van treballar els resultats en l'avaluació anterior, l'avaluació de l'any 1999.
- Per realitzar les anàlisis comparatives i multivariables amb les puntuacions mitjanes de les proves de tipus matricial, s'ha optat per calcular-les a partir de la puntuació que cada individu tenia en la prova o part de la prova avaluada en lloc d'obtenir-les basant-se en el percentatge d'encert dels ítems.
- Aquests resultats percentuals permeten conèixer la tendència general d'assoliment o no d'uns determinats continguts. I, amb anàlisis estadístiques més complexes, les variables del context que els determinen.
- S'intenta evitar la presentació freda dels resultats acompanyant les xifres amb comentaris qualitatius, explicacions de causes i valoracions.
- Es parteix d'una anàlisi dels instruments d'avaluació per garantir la mesura d'uns objectius propis de l'etapa d'educació primària i comprovar que la dificultat d'alguns ítems és atribuïble a la manera en què s'han presentat els continguts.
- Es fa una presentació dels resultats segons la teoria clàssica dels tests (TCT) i una presentació dels resultats segons la teoria de resposta a l'ítem (TRI), on en una escala descriptiva de rendiment l'alumnat queda classificat en un nivell de competència determinat segons la puntuació que obté en funció del tipus d'ítems que encerta.
- Atès que el centre no és l'únic context que determina els resultats acadèmics dels alumnes es mostren variables que poden explicar-los "de manera limitada", ja que aquestes variables s'interrelacionen i n'hi pot haver d'altres que s'escapen en aquesta avaluació.

2.1. Llengua catalana

2.1.1. RESULTATS GLOBAIS EN LLENGUA CATALANA

S'avalua el nivell de l'alumnat en comprensió oral i escrita i en expressió escrita amb una prova de 43 ítems d'opció múltiple. Amb quatre activitats diferents també s'avalua la capacitat de l'alumnat per a utilitzar correctament el vocabulari i la capacitat d'expressar-se lliurement.

OBJECTIU GENERAL: Conèixer la capacitat de l'alumnat per a comprendre la llengua oral i la llengua escrita, així com també conèixer les habilitats que té l'alumnat per a expressar-se per escrit en llengua catalana.

Taula 2.1.1. Resultats en la prova de llengua catalana

Resultats en llengua catalana	Percentatges d'encerts
GLOBAL	71,50%
Comprensió oral	70,53%
Comprensió escrita	73,00%
Expressió escrita	69,27%

Tot i que els resultats obtinguts per l'alumnat en les tres habilitats avaluades són molt similars, s'observa que es domina millor la comprensió que l'expressió encara que la diferència no sigui important. S'ha de tenir en compte, però, que s'ha avaluat l'expressió escrita de manera guiada i que per acabar de valorar aquesta part haurem d'analitzar també els resultats de l'alumnat en les activitats no guiades que es presentaran més endavant i que s'han definit en l'apartat d'instruments d'avaluació.

Comprensió oral

Per avaluar la comprensió oral en llengua catalana es proposa que l'alumnat escolti un text divulgatiu enregistrat en CD. A continuació, l'alumnat s'ha de fixar en el contingut general del que es diu, no en els detalls, i ha de contestar cinc preguntes que estan relacionades amb les habilitats següents:

Taula 2.1.2. Resultats en comprensió oral en llengua catalana

Comprensió oral en llengua catalana	Percentatges d'encerts	
Comprensió literal	66,89%	70,53%
Reorganització de la informació	75,80%	
Comprensió inferencial	59,34%	
Comprensió crítica o apreciació	74,81%	

L'alumnat obté una puntuació al voltant del 75% d'encerts en reorganització de la informació i en comprensió crítica, s'enregistra un 66,89% d'encerts en comprensió literal i un 59,34% en comprensió inferencial.

En relació amb la comprensió oral, s'observa que l'alumnat té més dificultat per a reconèixer una informació literal d'un discurs i per a inferir una situació a partir del que sent, però, en canvi, és més hàbil per a organitzar la informació i interpretar globalment la informació que escolta.

Comprensió escrita

1. Segons el tipus de text

Per avaluar l'expressió escrita es presenten a l'alumnat quatre textos: un text literari en forma de narració, un text informatiu que consisteix en unes instruccions i dos textos verboicònics que són un programa de mà i un còmic.

Taula 2.1.3. Resultats en comprensió escrita en llengua catalana segons els tipus de text

Comprensió lectora		Percentatges d'encerts	
Text literari	Narratiu	75,06%	73,00%
Text informatiu	Instruccions	80,77%	
Text verboicònic	Còmic	71,02%	
	Programa	57,10%	

Atenent als textos, l'alumnat és capaç de comprendre millor el text escrit en forma de narració, els textos que donen una informació pautada i els textos que combinen una part escrita amb una part icònica. En canvi, té més dificultat per a extreure informació d'un text amb un format diferent del que troba habitualment en els llibres. En aquest últim cas, es tracta d'un text que no expressa totes les idees en forma de frases completes i desenvolupades explícitament, sinó d'un programa en què les informacions apareixen esquemàticament.

2. Segons les habilitats

Les habilitats que es demanen en els ítems relacionats amb la comprensió lectora de textos són la de comprensió literal, inferencial, crítica i reorganització de la informació.

Taula 2.1.4. Resultats en comprensió escrita en llengua catalana segons habilitats

Comprensió escrita en llengua catalana	Percentatges d'encerts	
Comprensió literal	81,86%	73,00%
Reorganització de la informació	73,57%	
Comprensió inferencial	70,72%	
Comprensió crítica o apreciació	63,40%	

L'alumnat obté una puntuació d'un 81,86% d'encerts quan es demana una comprensió literal, d'un 73,57% quan ha de reorganitzar la informació, i quan es demana fer una inferència de la lectura i una interpretació crítica obté uns percentatges d'encerts d'un 70,72% i d'un 63,40%, respectivament.

En relació amb les habilitats que impliquen la comprensió de textos, s'observa que l'alumnat gairebé no té dificultats per a extreure una idea especificada explícitament en el text, ni tampoc per a fer una reorganització de fets, és capaç d'inferir informació no donada explícitament i té una mica més de dificultat per a fer una reflexió a partir de les informacions del text.

Expressió escrita

Per avaluar l'expressió escrita d'una manera tancada es formulen 14 ítems relacionats amb el coneixement de les síl·labes i les paraules i amb la capacitat per a formular frases i treballar amb textos. Els resultats obtinguts per a cadascuna de les parts són els següents:

Taula 2.1.5. Resultats en expressió escrita en llengua catalana

Expressió escrita en llengua catalana		Percentatges d'encerts
Síl·labes	Diftongs	40,30%
Paraules	Famílies de paraules	75,91%
	Camps semàntics	
	Sinònims i antònims	
	Significació de paraules	
	Precisió en l'ús del vocabulari	
Frases	Formació d'oracions	70,32%
	Significació d'expressions	
	Puntuació de frases	
	Intenció comunicativa	
Textos	Ordenació de frases d'un text	64,23%
	Continuació d'un text	
	Identificació del text	

L'alumnat obté una mitjana d'encerts més elevada, un 75,91% en la part d'expressió escrita de paraules, registra un 70,32% d'encerts en el treball amb frases, un 64,23% en el de textos i obté un 40,30% d'encerts en la part de coneixement de síl·labes.

Com es pot comprovar, l'alumnat té més dificultats per a treballar amb síl·labes i, en concret, per a identificar diftongs. En relació amb les altres tres parts l'alumnat té menys dificultats per a treballar amb paraules i, en canvi, li costa més fer treballs amb textos.

1. Aspectes relacionats amb l'expressió escrita de paraules

Taula 2.1.6. Resultats en expressió escrita de paraules en llengua catalana

Expressió escrita de paraules en llengua catalana		Percentatges d'encerts	
Paraules	Famílies de paraules	92,60%	75,91%
	Camps semàntics	82,90%	
	Sinònims i antònims	43,50%	
	Significació de paraules	74,30%	
	Precisió en l'ús del vocabulari	83,90%	

L'alumnat obté mitjanes d'encerts elevades pel que fa al reconeixement de famílies de paraules i camps semàntics, també en la utilització precisa del vocabulari i en la comprensió del significat de les paraules. En canvi, manifesta més dificultat per a fer sinonímies i antonímies.

2. Aspectes relacionats amb l'expressió escrita de frases

Taula 2.1.7. Resultats en expressió escrita de frases en llengua catalana

Expressió escrita de frases en llengua catalana		Percentatges d'encerts	
Frases	Formació d'oracions	92,20%	70,32%
	Significació d'expressions	45,80%	
	Puntuació de frases	83,60%	
	Intenció comunicativa	62,20%	

Dels resultats es desprèn que l'alumnat és capaç de formar oracions i de puntuar correctament les frases, li costa una mica entendre la intenció comunicativa d'una oració i té més dificultat encara per a comprendre el significat de les expressions.

3. Aspectes relacionats amb l'expressió escrita de textos

Taula 2.1.8. Resultats en expressió escrita de textos en llengua catalana

Expressió escrita de textos en llengua catalana		Percentatges d'encerts	
Textos	Ordenació de frases d'un text	60,60%	64,23%
	Continuació d'un text	53,20%	
	Identificació del text	82,90%	

L'alumnat no té dificultats per a reconèixer els tipus de text més usuals. Quan ha d'organitzar un text li costa una mica ordenar les frases, i encara li costa més localitzar la continuació apropiada d'un text.

Altres activitats

Dictat

Els percentatges d'encerts de cada aspecte que s'avalua amb el dictat són els següents:

Taula 2.1.9. Resultats en l'exercici de dictat en llengua catalana

Aspectes avaluats	Percentatges d'encerts
Majúscules	90,55%
Dígrafs	82,29%
Plurals	90,38%
Imperfet d'indicatiu	62,57%
Apostrofació	94,04%
Emmudiments	80,81%
Accentuació	56,58%
Altres grafies	85,18%
Vocals àtones	94,81%

En quasi tots els aspectes avaluats l'alumnat obté un percentatge d'encert superior al 80%. Pel que fa a l'accentuació, el percentatge mitjà d'encert ha estat d'un 56,58% i pel que fa a l'ús de l'imperfet d'indicatiu, d'un 62,57%.

Sobre les 23 paraules controlades, la mitjana d'errades comeses per l'alumnat és aproximadament de 4. Amb tot i això, si veiem el percentatge d'encert de cada aspecte, notarem que l'alumnat sap utilitzar les majúscules i l'apostrofació, sap formar els plurals de les paraules, col·locar les vocals àtones que pertoqueuen i els emmudiments i també pot escriure correctament dígrafs i grafies propis de la llengua catalana. L'alumnat dubta més a l'hora d'escriure l'imperfet d'indicatiu dels verbs, possiblement per interferència amb la llengua castellana, i dubta també en l'accentuació de les paraules.

Activitat de compleció (cloze)

S'avalua amb aquesta activitat la capacitat que té l'alumnat per a utilitzar les paraules més adients dintre d'un context. El que es demana i la puntuació que ha obtingut l'alumnat s'especifica a continuació.

Taula 2.1.10. Resultats en l'exercici cloze en llengua catalana

Aspectes		Percentatges d'encerts
Aspectes lèxics	Ús dels substantius	78,24%
	Ús dels adjectius	32,15%
Aspectes morfològics	Ús de les formes verbals. Infinitiu	56,42%
	Ús de les formes verbals. Imperatiu	32,05%
Conjuncions		66,79%
Adverbis		87,03%

Quan es demana a l'alumnat la compleció d'un text en què falten mots, s'ha observat, d'una banda, que, en el camp del lèxic, l'alumnat no té problemes per inserir substantius, però sí per introduir adjectius. De l'altra, a nivell morfològic, li costa localitzar els temps verbals, tot i que se'n surt millor amb les formes d'infinitiu. És capaç de localitzar adverbis i, en canvi, té més dificultat a situar conjuncions per unir frases.

Unió de frases evitant repeticions

De l'activitat consistent a unir 4 frases per formar un text únic, l'alumnat se n'ha sortit de la manera següent:

Taula 2.1.11. Resultats en l'exercici de construcció de textos en llengua catalana

Unió de frases	
Uneix les quatre frases correctament utilitzant 3 connexions	18%
Uneix correctament tres frases utilitzant 2 connexions	21%
Uneix correctament dues frases, fa una connexió	30%
No uneix cap frase	31%

No arriba a la meitat l'alumnat que uneix més de dues frases utilitzant connectors correctament. La resta, o bé no més connecta dues frases o no n'uneix cap.

Redacció

Mantenint dos fragments donats, l'alumnat ha d'acabar de redactar un text que tingui sentit. En aquesta part de la prova, s'avalua, a part d'aspectes formals, la competència lingüística i la competència discursiva. A continuació s'especifiquen els continguts avaluats i els resultats obtinguts per l'alumnat.

Taula 2.1.12. Resultats en l'exercici de redacció en llengua catalana

	Percentatges d'assoliment
COMPETÈNCIA DISCURSIVA	
Adequació	
• Registre adequat al text, sense expressions vulgars. Es té en compte el sentit del text	79%
• Introdueix expressions vulgars, però respon al registre del text. De vegades es perd el sentit del text	19%
• No s'adequa al sentit del text, barreja registres formal i informal. No s'adequa al sentit del text	2%
Cohesió	
• Sap utilitzar els signes de puntuació. Utilitza adequadament els marcadors textuais i les conjuncions	49%
• Fa un ús mediocre dels signes de puntuació. Repeteix els marcadors i conjuncions	40%
• Utilització incorrecta de la majoria dels signes de puntuació, així com dels marcadors i conjuncions	11%
Coherència	
• Hi ha més d'una idea, que són exposades de forma progressiva. La informació respon a l'estructura clara del text	58%
• Només hi ha una idea, expressada breument. No respecta gaire l'estructura del text i incideix més en el primer apartat que en el segon	35%
• Idees poc rellevants, inadequades a l'objectiu del text i expressades amb progressió escassa i repetitiva. Confon l'estructura del text	7%
COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA	
Lèxic	
• Utilitza un vocabulari variat i ric, apropiat al tema i al receptor	50%
• Utilitza un vocabulari bàsic, amb algunes imprecisions, castellanismes i repeticions	46%
• El vocabulari usat és pobre, no adequat al tema i bastant repetitiu	4%
Estructures morfosintàctiques	
• Utilitza estructures gramaticals variades (copordinació, subordinació), sense errors en les concordances i amb un ús correcte dels temps verbals	46%
• Utilitza la subordinació però amb errors, hi ha errors de concordança i en l'ús dels temps verbals	42%
• Bàsicament utilitza estructures simples (coordinació), amb o sense errors de concordança o de temps verbals	12%
ASPECTES FORMALS	
Extensió del text escrit i presentació	
• Textos amb unes 10 línies, lletra clara i presentació correcta	52%
• Textos de 5 línies	37%
• Textos amb menys de 5 línies	11%

En relació amb la competència discursiva, un 79% de l'alumnat és capaç d'elaborar un text adequat a allò que se li demana, tenint en compte el sentit de la part donada. Un 49% escriu el text utilitzant correctament els signes de puntuació, marcadors textuais i conjuncions. Un 58% expressa més d'una idea de manera ordenada i estructurada.

Pel que fa a la competència lingüística, un 50% de l'alumnat utilitza un vocabulari ric, variat i apropiat al tema que se li planteja i un 46% ho fa utilitzant estructures gramaticals variades, amb concordança i fent ús correcte dels temps verbals.

Atenent a la forma, només un 52% dels alumnes escriu textos de la llargada demanada (10 línies), amb lletra clara i correcta, mentre un 37% fa la meitat del que se li demana i un 11% no arriba ni a redactar 5 línies.

La puntuació màxima en aquesta activitat és de 13 punts i la mitjana que ha obtingut l'alumnat és de 10. Tenint en compte que cada aspecte es valora de 0 a 2 punts, podem veure que, a excepció de la part d'adequació discursiva, on la majoria de l'alumnat se situa en la puntuació 2, en la resta d'aspectes avaluats la majoria de l'alumnat se situa entre les puntuacions 2 i 1, la qual cosa vol dir que, tant a nivell discursiu com lingüístic, l'alumnat realitza, amb errors i imprecisions, redaccions estructurades morfològicament, utilitzant un vocabulari bàsic.

També, a nivell discursiu, es desprèn que l'alumnat té dificultat per a utilitzar els signes de puntuació i que fa servir els connectors repetitivament, presenta una informació estructurada amb una idea o més però comença a donar més informació en un primer moment i el final de la redacció queda fluix.

2.1.2. COMPARACIÓ DE RESULTATS ENTRE LES DIFERENTS AVALUACIONS

S'ha de tenir present que les dades globals surten de la mitjana d'encert en els ítems comuns als tres anys en què s'han aplicat les proves. També s'ha de valorar la diferència mostral. Per aquests motius, els resultats presentats s'han de veure com una tendència i s'han de valorar en funció de la possible influència d'aquestes variables.

Taula 2.1.13. Comparació de resultats generals entre avaluacions

Comprensió i expressió escrita	Any 1995 (n = 883)	Any 1999 (n = 3.333)	Any 2003 (n = 2.081)	Diferència global de proporcions 1995 / 1999 / 2003
	69,82%	73,07%	75,00%	Només hi ha diferències entre el resultat de l'any 1995 respecte dels de l'any 2003

Percentatge d'encert dels ítems en cada avaluació

Taula 2.1.14. Comparació de resultats en comprensió escrita entre avaluacions

COMPENSIÓ ESCRITA	Any 1995 (n = 883)	Any 1999 (n = 3.333)	Any 2003 (n = 2.081)
Comprensió lineal d'un text literari. Narració. Localitzar el tema del text	77,4%	77,8%	82,4%
Reorganització d'un text literari. Narració. Reconèixer l'ordre cronològic en què apareixen els personatges	81,0%	85,8%	90,0%
Comprensió lineal d'un text literari. Narració. Identificar motius explícits d'un personatge	90,8%	91,1%	94,8%
Comprensió inferencial d'un text literari. Narració. Interpretar sentiments no explícits	62,9%	67,4%	67,9%
Comprensió lineal d'un text literari. Narració. Reconèixer una acció	68,0%	75,7%	82,8%
Comprensió crítica d'un text literari. Narració. Reconèixer l'activitat d'un personatge	62,4%	66,1%	72,7%
Reorganització de la informació d'un text literari. Narració. Localitzar el lloc on té lloc l'acció	69,8%	72,6%	75,0%
Comprensió inferencial d'un text literari. Narració. Inferir la durada temporal de l'acció	84,8%	81,7%	88,6%
Comprensió lineal d'un text literari. Narració. Identificar dades explícites del text	76,7%	78,9%	86,6%
Reorganització d'un text informatiu. Instruccions. Reconeixement del tipus de text d'instruccions	76,3%	74,2%	76,0%
Comprensió lineal d'un text informatiu. Instruccions. Comprensió de frases sinònimes	85,0%	86,0%	90,1%
Comprensió inferencial d'un text verbal i no verbal. Programa. Comprendre detalls no explícits	58,6%	55,4%	54,4%
Comprensió inferencial d'un text verbal i no verbal. Programa. Deduir aspectes ambientals	76,6%	84,8%	86,8%
Comprensió lineal. Còmic. Localitzar la forma de parlar d'un personatge del còmic	–	81,6%	82,4%
Comprensió crítica. Còmic. Reconèixer associacions gràfiques impossibles	–	75,4%	79,5%
Comprensió crítica. Còmic. Reconèixer associacions gràfiques impossibles	–	62,9%	67,6%
Reorganització de la informació. Còmic. Seleccionar una frase que respongui una pregunta en una situació representada per una vinyeta	–	69,0%	73,3%
GLOBAL (dels 13 ítems comuns a les tres avaluacions)	74,63%	76,73%	80,62%
GLOBAL (dels 17 ítems comuns a les dues darreres avaluacions)		75,67%	79,46%

Taula 2.1.15. Comparació de resultats en expressió escrita entre avaluacions

EXPRESSIÓ ESCRITA	Any 1995 (n = 883)	Any 1999 (n = 3.333)	Any 2003 (n = 2.081)
Paraules. Significació de paraules. Reconeixement del mot col·lectiu	70,9%	75,9%	71,8%
Paraules. Significació de paraules. Reconeixement d'antonímia	46,2%	49,9%	43,0%
Frases. Significació d'expressions. Reconeixement del significat d'expressions en sentit figurat	48,0%	57,3%	45,2%
Frases. Puntuació de frases. Assenyalar una frase ben puntuada	70,0%	70,6%	83%
Frases. Formació d'oracions. Completa frases amb lògica	82,4%	86,1%	91,4%
Text. Reconeixement del tipus de text. Reconeixement d'una definició	76,2%	80,9%	82,1%
Text. Continuació d'un text. Reconèixer la frase adient per continuar un text	50,4%	58,9%	51,2%
Text. Ordenar frases. Ordenar cronològicament frases d'un text	51,9%	57,4%	59,4%
GLOBAL (dels ítems comuns a les tres avaluacions)	62,0%	67,1%	65,8%

2.1.3. ASPECTES RELACIONATS AMB L'ÚS HABITUAL DE LA LLENGUA

Es demana a l'alumnat quin és l'ús que fa de la llengua catalana en els diferents contextos socials. Les respostes són les següents:

Taula 2.1.16. Ús de la llengua per part de l'alumnat

	Mai / Poques vegades	Quasi sempre / Sempre
Parles català a casa?	53,0%	47,0%
Parles català amb el teu professor/a?	11,5%	88,5%
Parles català amb els teus amics i amigues?	49,5%	50,5%

S'observa que on el català és més habitual és a l'escola, quan l'alumnat es relaciona amb el professorat. Pel que fa a les llars i amb els amics, aproximadament la meitat de l'alumnat fa servir el català i l'altra meitat el castellà.

En relació amb altres activitats, la llengua de preferència és la següent:

Taula 2.1.17. Llengua de preferència de l'alumnat

En quina llengua prefereixes?	Català	Castellà	Català o castellà m'és indiferent	Altres
Llegir	34,4%	27,5%	37,1%	1,1%
Fer treballs de classe	44,4%	22,6%	28,3%	4,6%
Escriure una nota	39,1%	37,9%	21,3%	1,7%
Escoltar música	9,5%	43,0%	17,5%	30,0%
Mantenir una conversa amb els pares	38,2%	45,1%	13,5%	3,1%
Mantenir una conversa amb amics	36,0%	40,1%	23,3%	0,6%

Pel que fa a les tasques relacionades amb l'escola, les preferències per la llengua són aproximadament, amb proporció igual, d'un terç. Tot i que són menys els que es decanten per l'ús exclusiu de la llengua castellana.

Pel que fa al nivell oral, les preferències s'inclinen per l'ús de la llengua castellana. I, per a escoltar música, és clara la preferència per la llengua castellana i també per altres llengües diferents del català i el castellà.

2.1.3.1. Relació entre l'ús de la llengua i els resultats de l'alumnat

Taula 2.1.18. Resultats en funció de l'ús de la llengua

	Mai / Poques vegades	Quasi sempre / Sempre
Parles català a casa?	69,06%	74,77%
Parles català amb el teu professor/a?	66,04%	72,49%
Parles català amb els teus amics i amigues?	68,50%	74,96%

S'observa que l'alumnat que utilitza més sovint la llengua catalana per relacionar-se, tant a l'escola com amb la família i els amics, obté millors resultats en llengua catalana. Aquestes diferències de resultats són estadísticament significatives.

Taula 2.1.19. Resultats en funció de la llengua de preferència

En quina llengua prefereixes?	Resultats en funció de la llengua de preferència			
	Català	Castellà	Català o castellà m'és indiferent	Altres
Llegir	72,92%	68,61%	74,04%	62,90%
Fer treballs de classe	73,52%	68,39%	73,96%	63,79%
Escriure una nota	74,74%	68,37%	74,31%	67,17%
Escoltar música	70,12%	70,03%	75,01%	73,96%
Mantenir una conversa amb els pares	75,45%	69,48%	72,99%	64,73%
Mantenir una conversa amb amics	75,07%	68,96%	73,23%	50,58%

Obtenen millors resultats en llengua catalana aquells alumnes que prefereixen la llengua catalana o bé que els és indiferent utilitzar la llengua catalana o la castellana, tant per realitzar tasques escolars com per utilitzar la llengua en el context social. I obtenen resultats més baixos aquells que prefereixen la llengua castellana o bé altres llengües.

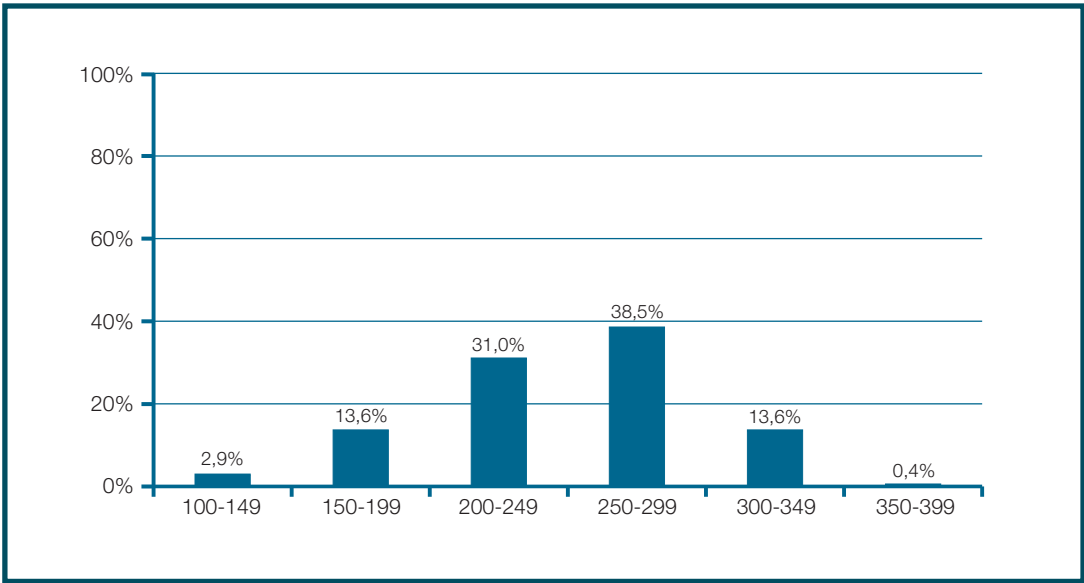
2.1.4. RESULTATS EN LLENGUA CATALANA SEGONS EL MÈTODE D'ANÀLISI DE RESPOSTA A L'ÍTEM (TRI)

2.1.4.1. Resultats globals

El percentatge d'alumnat que se situa en el nivell mitjà (nivell 250-299) és d'un 52,6%. Cal destacar, però, que hi ha un nombre similar d'alumnat en els nivells baixos (100-149 i 150-199) i en els nivells alts (300-349 i 350-399).

Un percentatge molt petit d'alumnat, un 0,4%, pot desenvolupar totes les tasques que corresponen al nivell més alt (350-399). Un 2,9% de l'alumnat es troba en el nivell més baix (100-149). La majoria d'alumnat, prop d'un 70%, es troba en els nivells intermedis (200-249 i 250-299).

Rangs de puntuació	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
100-149	60	2,9%	2,9%
150-199	282	13,6%	16,5%
200-249	645	31,0%	47,5%
250-299	801	38,5%	86,0%
300-349	283	13,6%	99,6%
350-399	10	0,4%	100%

Nivells de competència¹ en llengua catalana

Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 100	<i>Comprensió escrita</i> • L'alumnat d'aquest primer nivell pot comprendre i apreciar la informació present en un text informatiu que proposi seguir unes instruccions a fi d'arribar a un resultat concret.
Nivell 150	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió oral</i> • L'alumnat és capaç de captar informacions generals d'un discurs oral i organitzar-les per comprendre-les. <i>Comprensió escrita</i> • Identificar informacions concretes donades explícitament en un text escrit de tipus narratiu o bé en un text d'instruccions. • Pot comprendre l'ordre d'aparició dels personatges en una narració. • En textos d'instruccions, és capaç de captar la intenció comunicativa que l'autor pretenia. En aquest mateix tipus de text, n'identifica la tipologia. • En textos verboicònics —còmics— pot deduir la pregunta que ha fet un personatge a partir de veure la resposta que li donen els interlocutors. En altres tipus de textos verboicònics que combinen una part gràfica amb una part textual, pot deduir una informació implícita a partir d'una altra d'explícita. <i>Expressió escrita</i> • Pot reconèixer paraules que pertanyen a un mateix camp semàntic o família de paraules i utilitzar-les en els seus exercicis d'expressió escrita. • Demostra capacitat per a utilitzar el vocabulari amb precisió, per a continuar una oració incompleta, afegint-hi els elements que calgui perquè tinguin sentit i pot puntuar oracions amb un cert grau de correcció.
Nivell 200	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió oral</i> • L'alumnat pot reconèixer una informació concreta literalment explícita a partir d'haver-la escoltada en un text oral de tipus informatiu. • Pot associar idees presents en el missatge oral amb idees que no hi estiguin prou explícites, gràcies a la seva experiència personal. • En un discurs oral, pot atribuir-li un títol adequat que demostrï la seva capacitat comprensiva i de síntesi. <i>Comprensió escrita</i> • En textos escrits de tipus literari, pot localitzar informacions concretes literalment i, a més, identificar el tema principal del text, reconèixer i situar l'espai on transcorre el relat, així com deduir aspectes temporals del transcurs de l'acció narrada. • En textos narratius, però de naturalesa verboicònica, com són els còmics, pot establir deduccions que li permetin assolir una comprensió inferencial, gràcies a la seva experiència personal prèvia, pot contextualitzar i entendre símbols gràfics com són per exemple les onomatopeies i altres convencions pròpies del llenguatge del còmic. • Pot arribar a un cert grau de comprensió crítica del còmic. Cosa que demostra amb la distinció d'aquells fets que són versemblants. <i>Expressió escrita</i> • En aquest tercer nivell, l'alumnat pot comprendre i utilitzar noms col·lectius, així com caracteritzar l'estil i la tipologia del text escrit.

1. En cada nivell es defineixen els coneixements i habilitats que té l'alumnat que es troba en el rang de puntuació indicat. Cada nivell implica també els coneixements dels anteriors.

Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 250	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió oral</i> • L'alumnat pot agrupar dades procedents d'un missatge oral que li permetin elaborar conceptes: en textos informatius de tipus divulgatiu arriba a un nivell de comprensió inferencial, i reconeix conceptes no presents en el missatge i que pot deduir. <i>Comprensió escrita</i> • Pot diferenciar conceptes tot reorganitzant la informació en textos d'instruccions. • Amb textos literaris de tipus narratiu, l'alumnat pot deduir informacions a partir de la comprensió global de la situació narrada. • Gràcies a l'experiència personal prèvia, pot realitzar inferències que li permeten comprendre textos verboicònics, com són els còmics, encara que tota la informació no sigui verbalment explícita. En el cas del text que té una part verbal i una de gràfica, com en el còmic, pot arribar a un nivell de lectura crítica que permet apreciar i fer judicis sobre el grau de versemblança dels fets exposats. <i>Expressió escrita</i> • L'alumnat pot captar les intencions comunicatives d'una frase i plasmar les seves intencions en el text. En aquest nivell es demostra la capacitat per a ordenar les frases desordenades que componen un text i per a identificar la frase que resulta més adequada per continuar un text proposat.
Nivell 300	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió escrita</i> • L'alumnat pot reconèixer el significat d'expressions i frases fetes en sentit literal i en sentit figurat, però adaptades al seu nivell. <i>Expressió escrita</i> • Pot utilitzar aquestes frases fetes en els seus propis escrits. • Pot reconèixer i utilitzar correctament sinònims i antònims dels mots més freqüents. • Identifica paraules amb diftongs i separa correctament les síl·labes d'aquestes paraules.
Nivell 350	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió escrita</i> • L'alumnat d'aquest nivell pot localitzar informacions variades en textos escrits de tipologia diversa. • Pot deduir informacions que no es troben explícitament en el text, a partir de coneixements previs i de les inferències necessàries dels textos verbals i verboicònics, és a dir, de textos que contenen una part verbal i una part gràfica o icònica.

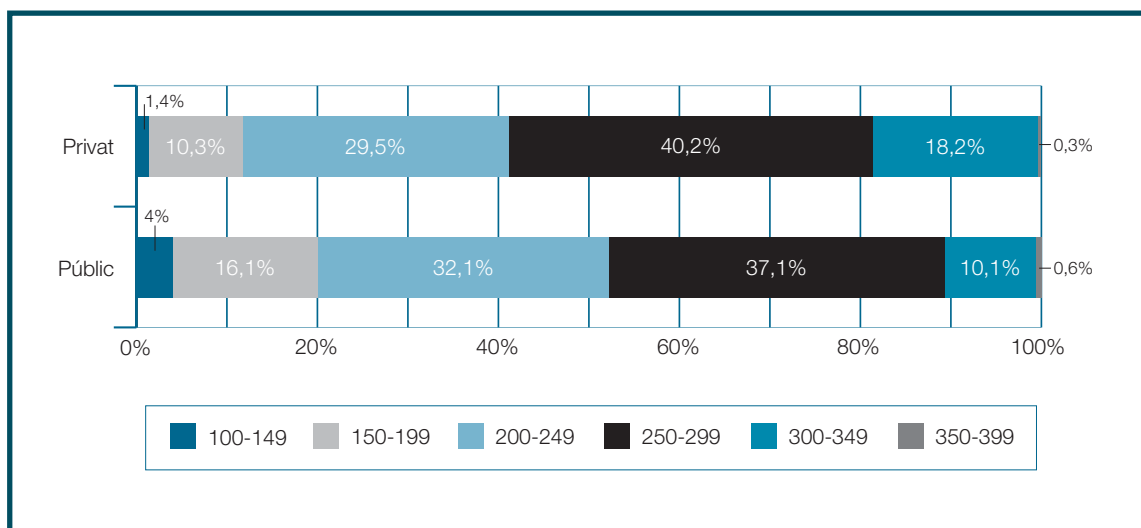
2.1.4.2. Resultats en llengua catalana segons la titularitat dels centres

L'alumnat dels centres públics obté una mitjana de puntuació dintre de l'escala de 244 punts i l'alumnat dels centres privats de 258 punts.

El conjunt de l'alumnat de centres públics que se situa en el nivell 250-299 o per sobre és d'un 47,8% i en els centres privats és, en canvi, d'un 58,7%.

També en els centres públics hi ha un 20% de l'alumnat que es classifica en els nivells més baixos (100-149 i 150-199) davant d'un 12% d'alumnes dels centres privats.

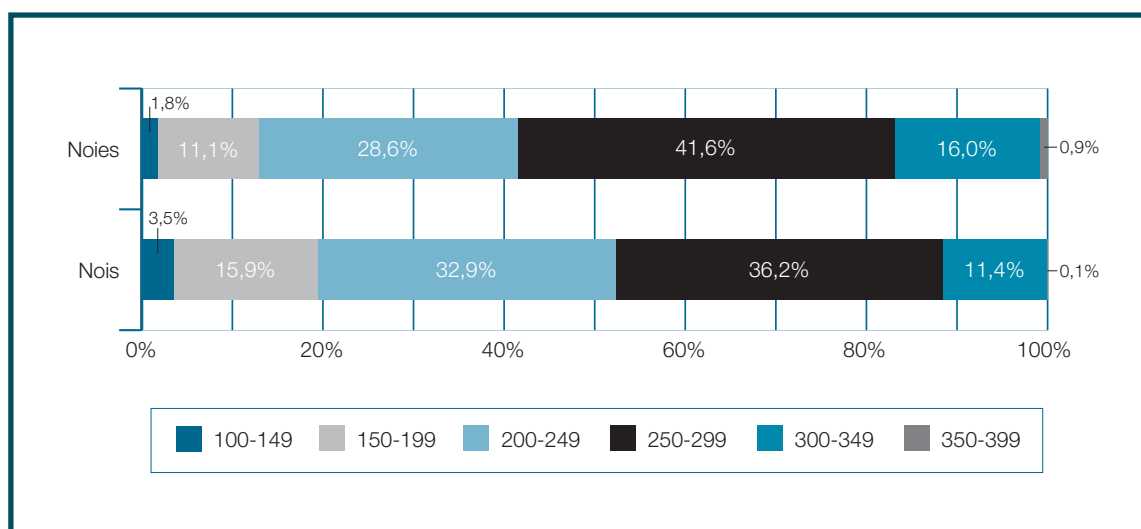
La puntuació mitjana dels centres públics se situa en el nivell 200-249 i la dels centres privats en el nivell 250-299, tot i això estadísticament no s'observen diferències significatives en funció de la titularitat dels centres.

2.1.4.3. Resultats en llengua catalana en funció del gènere de l'alumnat

Els nois obtenen una puntuació mitjana dintre de l'escala de 244 punts i les noies de 257 punts. Els nois es classifiquen en el nivell 200-249 i les noies en el 250-299, tot i això la diferència de puntuació no és estadísticament significativa.

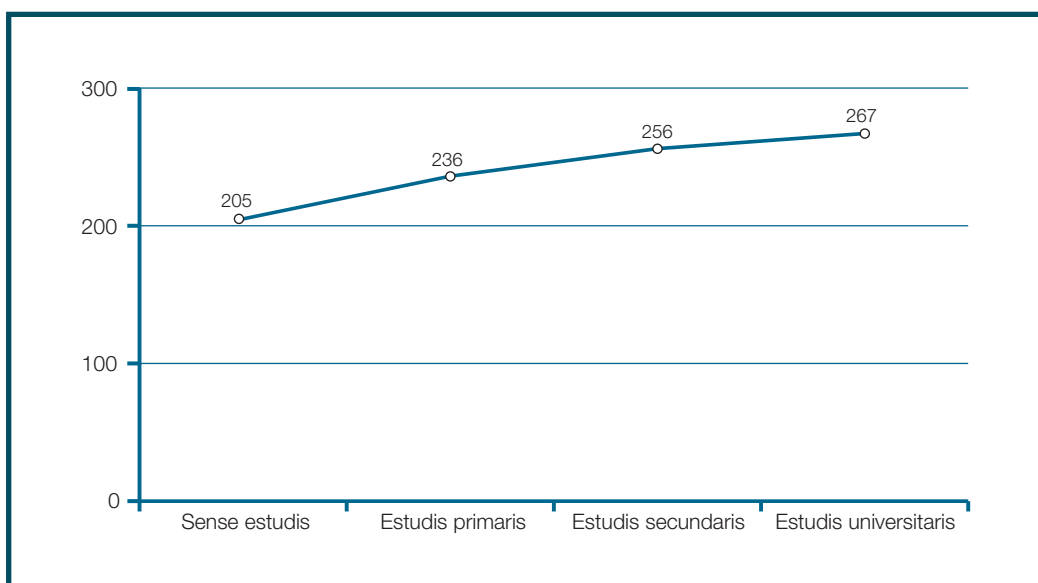
Els nois que se situen en puntuacions dels nivells mitjà 250-299 o superior representen el 47,7%, mentre que el percentatge de noies que se situen en aquests mateixos nivells de puntuacions és d'un 58,5%. També, a l'altre extrem, són majoria els nois que obtenen puntuacions més baixes, en els nivells 100-149 i 150-199, un 19,4%, enfront de només un 12,9% de noies.

2.1.4.4. Resultats en llengua catalana segons el nivell d'estudis familiar²

Les puntuacions de l'alumnat varien en funció del nivell d'estudis dels pares i mares. Són inferiors les dels alumnes amb pares/mares sense estudis i progressivament van augmentant segons s'incrementa també el nivell d'estudis dels pares/mares. A la taula següent es mostren les puntuacions obtingudes per cada grup.

Nivell d'estudis familiar	Puntuació mitjana de l'alumnat dintre de l'escala
Sense estudis	205
Estudis primaris	236
Estudis secundaris	256
Estudis universitaris	267

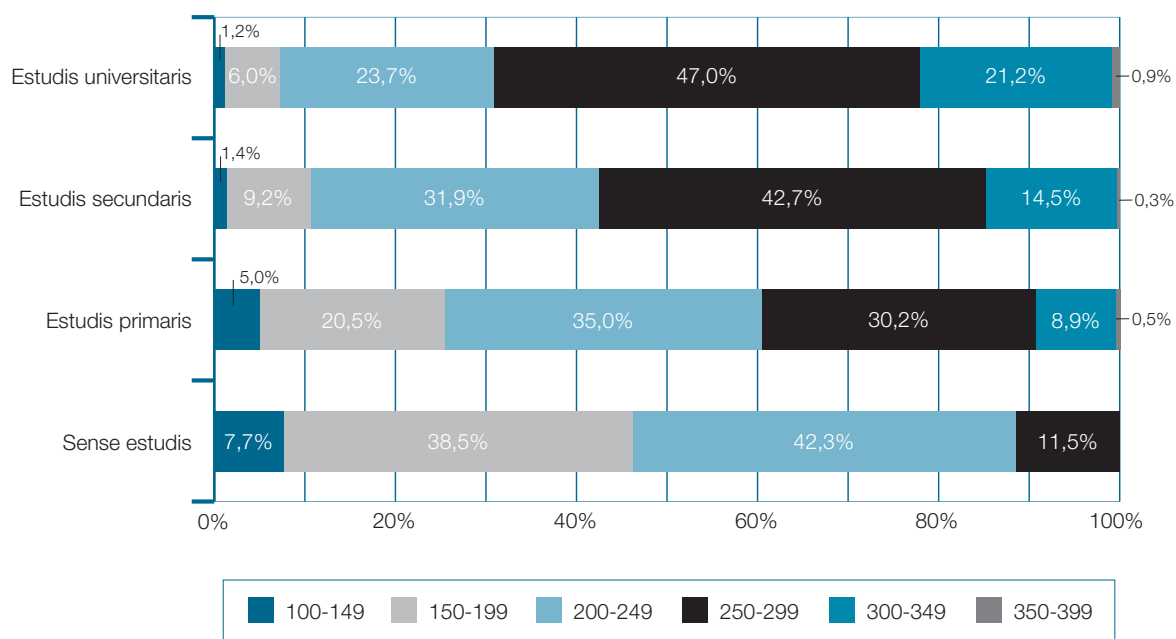
Si s'observa com se situa l'alumnat en els diferents nivells de l'escala, es pot veure que cap alumne fill de pare/mare sense estudis assoleix els nivells superiors i que cada vegada hi ha més alumnat que els assoleix en augmentar el nivell d'estudis dels progenitors.

El percentatge d'alumnat amb pare/mare sense estudis que se situa en el nivell 250-299 o superior és d'un 11,5%, així com d'un 39,6% els que tenen pare/mare amb estudis primaris, d'un 57,7% els que tenen estudis secundaris i d'un 69,1% amb estudis universitaris.

L'alumnat amb pare/mare sense estudis o estudis primaris se situen en el nivell 200-249 i els que tenen pare/mare amb estudis secundaris o universitaris se situen en el nivell 250-299.

Cal fer notar especialment que totes les diferències que s'observen són estadísticament significatives.

2. S'entén per nivell d'estudis familiar, el nivell més alt d'estudis del pare o de la mare.

2.1.5. CONCLUSIONS

Referents a l'àrea de llengua catalana

Referents a la comprensió oral en llengua catalana

- En conjunt, aquesta habilitat no ofereix resultats negatius, però cal remarcar que la comprensió oral ha resultat per sota de la comprensió escrita, cosa que fa pensar en la conveniència de seguir treballant sistemàticament l'oral durant tota l'etapa, fins i tot en el cicle superior.
- En la prova oral, el més difícil ha resultat ser la comprensió de tipus inferencial, relacionant la informació sentida amb els coneixements anteriors.
- També ha resultat per sota de la mitjana de comprensió oral la capacitat de reconèixer una idea literalment explícita en el discurs. I aquesta és una habilitat bàsica molt necessària, relacionada amb l'atenció i amb la memòria immediata.
- L'alumnat avaluat entén, en general, el text oral i el sap interpretar i organitzar correctament.

Referents a la comprensió escrita en llengua catalana

- La comprensió escrita en català ha estat l'habilitat lingüística que ha tingut una puntuació més alta, superior a la capacitat de comprensió oral i d'expressió escrita.
- El tipus de text millor comprès per l'alumnat ha estat el text d'instruccions, seguit del text literari narratiu.
- Els textos amb imatges s'interpreten força bé en el cas dels còmics, però es falla en el cas de la lectura d'un programa de mà, en què la informació de tipus verbal es presenta de manera discontinua.
- Les habilitats cognitives requerides per a la comprensió dels textos s'han esglaonat tal com era previsible teòricament, de manera que la comprensió literal és la que ha puntuat més alt, seguida de la reorganització de la informació. Finalment, ha resultat més baixa la comprensió en què calia fer inferències d'idees implícites i encara més baixa la comprensió de tipus crític o més reflexiu.

Referents a l'expressió escrita en llengua catalana

- L'ortografia no presenta problemes especials si exceptuem dos aspectes presents tant en el dictat com en la redacció: les terminacions dels imperfets d'indicatiu de la primera conjugació i l'accentuació. Aquest últim problema és conseqüència també d'un deficient reconeixement dels diftongs, hiatus i separació de síl·labes, entre altres causes.
- El resultat obtingut és millor en relació amb les paraules aïllades i amb les frases que no pas amb els textos. Es resol bé els camps semàntics i les famílies de paraules, amb bona comprensió del significat del vocabulari. Però ha costat molt el reconeixement de la sinonímia i l'antonímia.
- L'expressió relacionada amb les frases no ofereix dificultats especials més que en el reconeixement de la intenció comunicativa i, sobretot, en la codificació i descodificació del significat d'expressions usades en sentit figurat.
- Els tipus de text més usuals es reconeixen fàcilment. Ara bé, ordenar-ne les frases amb lògica ja costa una mica més. I on han tingut més dificultats ha estat en la continuació d'un text.
- Donat un text amb llacunes, les principals dificultats per completar-lo han estat l'ús d'alguns adjectius i l'ús de formes verbals, sobretot les d'imperatiu.
- L'ús de connectors per unir oracions encara no està prou ben assolit, de manera que, a més de la meitat de l'alumnat, els ha estat impossible formar oracions compostes correctes unint unes oracions simples donades que tenien el mateix subjecte.

- Com en els resultats de la redacció de 1999, els exercicis realitzats ara també resulten excessivament breus. Només un 52% supera l'extensió mínima sol·licitada. La resta, quasi la meitat, fan treballs més curts. S'observa una notòria manca de fluïdesa.
- Només la meitat de l'alumnat que ha fet les proves resol correctament l'ús espontani dels signes de puntuació en la seva redacció. També és aquesta la mateixa proporció que no utilitza un vocabulari prou ric i variat. En resum, un de cada dos no ha assolit un nivell suficient de redacció en català.

Referents a les anàlisis comparatives dels resultats de llengua catalana

- Els centres privats han obtingut millors resultats que els públics. Tot i això les diferències que s'observen no són estadísticament significatives.
- Tampoc no són significatives les diferències de puntuació en funció del gènere de l'alumnat, tot i que les noies ofereixen millors resultats que els nois.
- Tenint en compte el nivell d'estudis dels pares, s'observen diferències estadísticament significatives. Els resultats més alts s'enregistren entre l'alumnat amb pares amb estudis universitaris.
- Comparant els ítems comuns a les proves dels anys 1995 i 1999 amb les actuals, els resultats mostren una evolució positiva favorable a les darreres en tots els aspectes llevat de l'expressió escrita, on hi ha hagut un petit retrocés respecte de 1999, no significatiu. Les diferències globals només són significatives entre els primers resultats de 1995 i els últims de 2003.

Referents al context d'aprenentatge de llengua catalana

- L'ús de la llengua catalana per part de l'alumnat a casa reproduceix exactament la mateixa proporció de 1999: 47% sempre o quasi sempre, 27% poques vegades i 26% mai.
- A l'escola s'usa el català amb el professorat quasi sempre i amb els amics només en un 50% dels casos.
- Les preferències d'ús lingüístic varien, ja que per als treballs escolars s'estimen més usar la llengua catalana, per a la lectura es prefereix lleugerament el català, mentre que per escriure una nota hi ha equilibri entre el català i el castellà. Per escoltar música es prefereix el castellà o bé altres llengües abans que el català.
- Els resultats de les proves de llengua catalana han estat significativament superiors en aquell alumnat que fa més ús d'aquesta llengua a casa, amb els professors i amb els amics o amigues. També es dona la mateixa circumstància amb l'alumnat que mostra la seva preferència per l'ús del català en les diverses situacions.

2.1.6. RECOMANACIONS

- Mantenir les activitats de comprensió i d'expressió orals. Fins i tot intensificar-les i sistematitzar-les durant tota l'etapa, amb més èmfasi i proporcionant més ajuda a aquell alumnat que hi tingui més dificultat pel fet de ser nouvingut o d'incorporació tardana. En aquest cas, cal insistir en les competències mínimes per a l'avaluació recollides en les orientacions del 16 de novembre de 2004.³
- Proposar la lectura sovintejada de textos literaris de tipologia variada: descriptius, narratius, dialogats, argumentatius... S'insistirà en el text descriptiu ja que obté resultats més baixos. Se'n poden presentar molts exemples extrets de la literatura catalana (Josep Pla, Mercè Rodoreda...) i també de la literatura juvenil universal. També serà positiu fer redactar textos d'aquest tipus i fer-los acompanyar amb imatges que representin l'objecte, el paisatge o l'escena descrita.
- Variar la tipologia de textos per considerar també els de tipus funcional de diferent nivell de dificultat, textos en què l'alumnat es pugui exercitar en la localització d'informacions explícites així com d'altres dades que es puguin extreure del text.
- Cal presentar cada vegada textos de major grau de complexitat i proposar activitats que impliquin una lectura crítica, que obliguin a reflexionar més sobre el que han llegit. S'hauria de treballar més la lectura crítica i reflexiva quan s'hagués comprovat que ja està assegurada la comprensió de la lectura lineal o literal.
- Caldrà facilitar ajuda per anar comprenent tot el sentit de mots i expressions en sentit figurat, com per exemple la ironia o la metàfora, sempre adaptats al nivell de l'alumnat.
- L'hàbit de la lectura lliure, feta per plaer, amb finalitat recreativa, és un dels aprenentatges més valuosos que es poden assolir en l'educació primària. Es proposa la lectura diària en diferents moments: extraescolars, també a classe i a la biblioteca, per promoure l'ús d'aquest recurs com a complement necessari de les activitats més guiades.
- La freqüència de l'activitat d'expressió escrita s'hauria d'augmentar sensiblement, encara que no s'augmentés l'extensió dels treballs. Com a mínim un o dos exercicis de redacció lliure cada setmana s'haurien de revisar individualment o col·lectivament per part del professorat. I també altres exercicis guiats, més breus i més sovintejats, podrien anar acompanyats de propostes de millora adaptades a l'estil i al tipus d'errors més freqüents de cada alumne.
- En els últims cursos, periòdicament i sistemàticament, s'haurien de proposar exercicis de redacció de certa extensió, combinant els temes lliures amb els temes proposats.
- Al gust i a l'hàbit de la lectura s'hi ha d'anar afegint el gust i l'hàbit de l'escriptura personal amb diverses finalitats, tant funcionals com lúdiques i expressives.

3. Interpretar el llenguatge no verbal segons el context. Identificar les paraules clau d'un missatge. Entendre ordres i frases senzilles. Entendre tot tipus de missatges orals. Reproduir estructures bàsiques. Produir missatges breus i comprensibles.

2.2. Llengua castellana

2.2.1. RESULTATS GLOBALS EN LLENGUA CASTELLANA

En llengua castellana, s'avalua la comprensió oral i escrita i l'expressió escrita. Amb 61 ítems la comprensió escrita, amb 4 la comprensió oral, amb 27 l'expressió escrita.

OBJECTIU GENERAL: Comprovar el desenvolupament de les capacitats de comprensió oral i escrita i expressió escrita de l'alumnat. I més concretament el nivell d'assoliment de l'alumnat en la comprensió de textos, instrument bàsic per a la comunicació i l'aprenentatge, i en l'expressió escrita, atès que és un instrument bàsic per a la comunicació interpersonal.

Taula 2.2.1. Resultats en llengua castellana

Llengua castellana	Percentatges d'encerts
RESULTAT GLOBAL	65,43%
Resultat en comprensió oral	56,96%
Resultat en comprensió escrita	63,03%
Resultat en expressió escrita	71,23%

Cal destacar que s'obtenen algunes diferències en els resultats, són més positius pel que fa a l'habilitat productiva que no pas en l'habilitat comprensiva. Els resultats millors s'observen en l'expressió escrita seguits de la comprensió escrita. Els més baixos s'enregistren en comprensió oral.

Comprensió oral i escrita

S'avalua en quin grau l'alumnat assoleix els diferents nivells de comprensió tant oral com escrita. En concret: la comprensió literal, amb 11 ítems, la reorganització de la informació, amb 13 ítems, la comprensió inferencial, amb 19 ítems, la lectura crítica, amb 12 ítems i l'apreciació amb 10 ítems.

Taula 2.2.2. Resultats en comprensió en llengua castellana segons habilitats

Habilitats	Percentatges d'encerts
RESULTAT GLOBAL EN COMPENSIÓ	63,03%
Comprensió literal	66,66%
Reorganització	63,68%
Comprensió inferencial	62,95%
Lectura crítica	57,33%
Apreciació	65,16%

L'alumnat capta millor la informació que es dona literalment en un text, té la capacitat de localitzar dades concretes i reorganitzar la informació, també pot inferir informacions no explícites i, en canvi, té més dificultat per a elaborar valoracions sobre les informacions que es donen.

Comprensió oral

La prova de comprensió oral consisteix a escoltar atentament un text de tipus documental divulgatiu sobre la vida i els hàbits de l'orca, text que porta per títol *La amistosa ballena asesina* i que té una durada aproximada de 3 minuts. L'alumnat ha de contestar quatre preguntes referides al text. El resultat global d'aquesta prova ha estat d'un 56,96% d'encerts. Cada pregunta fa referència a una habilitat i no s'avalua la dimensió crítica.

Comprensió escrita

La comprensió escrita s'avalua a partir de 61 ítems que fan referència a textos literaris (23 ítems), informatius (12 ítems) i textos amb part verbal i una altra no verbal (26 ítems).

Dintre dels textos literaris s'inclou un text teatral, una descripció, un diàleg i un monòleg. Entre els textos informatius hi ha una notícia i unes instruccions. I en els textos verboicònics s'hi inclouen un còmic, una vinyeta, un anunci i un plànol.

Taules 2.2.3. Resultats en comprensió escrita en llengua castellana segons la tipologia de textos

Comprensió escrita		Percentatges d'encerts	
Textos literaris	Teatre	63,23%	55,86%
	Descripció	36,96%	
	Diàleg	56,78%	
	Monòleg	65,47%	
Textos informatius	Notícia	62,42%	67,58%
	Instruccions	79,82%	
Textos verboicònics	Còmic	67,51%	66,57%
	Vinyeta	82,07%	
	Anunci	64,87%	
	Plànol	49,08%	

Globalment, l'alumnat comprèn millor els textos informatius i aquells que tenen un component icònic. Té més dificultat per a comprendre els textos literaris.

Expressió escrita

S'avalua l'expressió escrita guiada en llengua castellana a partir de 27 ítems relacionats amb el coneixement de les síl·labes, i la utilització i el coneixement de les paraules i les frases així com el treball amb textos.

Taula 2.2.4. Resultats en expressió escrita en llengua castellana

Continguts		Percentatges d'encerts
Sí·labes	Identificar sí·labes	55,43%
	Diftong	
Paraules	Famílies de paraules	77,92%
	Camps semàntics	
	Sinònims i antònims	
	Usos de l'adjectiu	
	Significació de paraules	
	Precisió en l'ús del vocabulari	
Frases	Formació d'oracions	64,50%
	Puntuació de frases	
	Significació d'expressions	
	Intenció comunicativa	
Textos	Ordenació de les frases d'un text	73,30%
	Continuació d'un text	
	Identificació del text	

En la part d'expressió escrita guiada s'hi observa més dificultat quan l'alumnat ha de treballar amb la unitat més petita, la síl·laba, i es mostra més domini quan es tracta de fer ús del vocabulari o del treball amb paraules. També tenen clara l'estructuració de textos, tot i que els costa més formar oracions.

Expressió escrita lliure

Unió de frases tot evitant repeticions

Donades 4 frases en què es repeteix el subjecte, l'alumnat ha de construir un text unint aquestes frases, sense repetir el subjecte.

Taula 2.2.5. Resultats en l'exercici de construcció de textos en llengua castellana

Frases que l'alumnat uneix	Percentatges d'encerts
No uneix cap frase	29,8%
Uneix dues frases	20,8%
Uneix tres frases	19,7%
Uneix les quatre frases	20,2%
No contesta	9,5%

Aproximadament un 40% de l'alumnat és capaç d'unir correctament un mínim de tres frases, el mateix percentatge d'alumnes que no uneix cap frase o que abandona l'activitat. La resta almenys uneix dues frases.

En dos textos diferents l'alumnat ha de canviar les paraules genèriques "dijo" i "cosa" per altres paraules més precises adients al text.

Taula 2.2.6. Resultats en l'exercici de canvi de frases genèriques per altres més precises

Conceptes avaluats	Percentatge d'encert per ítem	Percentatge global d'encert
Sinonímia verbal	48,8%	49,03%
	53,6%	
	44,7%	
Sinonímia substantiva	67,2%	48,57%
	56,1%	
	23,55	
	47,5%	

En aquesta activitat es demana a l'alumnat que utilitzi la sinonímia verbal en el text primer i la sinonímia substantiva en el segon. En les dues activitats el percentatge d'encert o ubicació de la paraula adient no arriba al 50%.

Taula 2.2.7. Resultats en l'exercici d'utilització d'enllaços

Conceptes avaluats	Percentatge d'encert per ítem		Percentatge global d'encert
Ús de conjuncions	71,8%		53,07%
	69,5%		
	18,9%		
	59,1%		
	86,9%		
Ús de conjuncions causals i consecutives	25,6%	25,17%	
	35,5%		
	14,4%		
Ús de conjuncions i locucions temporals	60,0%	67,37%	
	57,3%		
	84,8%		
Ús d'adverbis. Progressió temporal	50,1%		37,63%
	41,1%		
	21,7%		
Ús de preposicions	87,5%		88,20%
	88,9%		

En aquesta activitat ens adonem que l'alumnat enllaça millor frases quan ha d'utilitzar preposicions, però té més dificultat per a fer servir les conjuncions causals i temporals. Pel que fa als adverbis, tenen dificultat per a fer-los servir com a progressió temporal.

Redacció

Taula 2.2.8. Resultats en l'exercici de redacció lliure en llengua castellana

	Percentatges d'assoliment	
	Activitat 1	Activitat 2
Adequació		
• Registre adequat al text, sense expressions vulgars. Es té en compte el sentit del text	5,9%	8,6%
• Introdueix expressions vulgars, però respon al registre del text. De vegades es perd el sentit del text	70,3%	66,6%
• No s'adequa al sentit del text, barreja registres formal i informal. No s'adequa al sentit del text	14,9%	16,1%
Cohesió		
• Sap utilitzar els signes de puntuació. Utilitza adequadament els marcadors textuais i les conjuncions	8,4%	11,3%
• Fa un ús mediocre dels signes de puntuació. Repeteix els marcadors i conjuncions	53,2%	57,8%
• Utilització incorrecta de la majoria dels signes de puntuació, així com dels marcadors i conjuncions	29,5%	22,3%
Coherència		
• Idees clares, rellevants i exposades de manera progressiva. La informació respon a l'estructura clara del text	6,9%	18,0%
• Les idees són clares, però no es distingeixen les rellevants de les que no ho són, cosa que dificulta la progressió temàtica. L'estructura del text no es respecta completament	46,8%	36,6%
• La majoria de les idees són poc rellevants, inadequades a l'objectiu del text i la progressió és escassa i repetitiva. Confon l'estructura del text	37,5%	36,8%
Lèxic		
• Utilitza un vocabulari variat i ric, apropiat al tema i al receptor	13,4%	18,4%
• Utilitza un vocabulari bàsic, amb algunes imprecisions i canvis de registre, amb algunes repeticions	59,1%	54,0%
• El vocabulari usat és pobre, inadequat al tema i al receptor i bastant repetitiu	18,7%	18,9%
Correcció lingüística		
• Utilitza estructures gramaticals variades (coordinació, subordinació), sense errors en les concordances i amb un ús correcte dels temps verbals	5,7%	9,9%
• Utilitza la subordinació però amb errors, hi ha errors de concordança i errors en l'ús dels temps verbals	45,0%	49,3%
• Bàsicament utilitza estructures simples (coordinació), amb o sense errors de concordança o de temps verbals	40,5%	32,1%
Extensió del text escrit		
• Textos amb unes 10 línies (14 línies amb lletra gran)	28,1%	45,0%
• Textos de 5 línies (7 amb lletra gran)	48,3%	43,9%
• Textos amb menys de 5 línies (menys de 7 amb lletra gran)	14,5%	2,3%

Les dues columnes de resultats fan referència a les dues activitats proposades. El percentatge que falta fins a arribar al 100% és de l'alumnat que no contesta l'activitat. (Vegeu les especificacions a les pàgines 20 i 21)

Com es pot veure, els resultats no varien gaire i així podem afirmar que l'alumnat és capaç d'utilitzar un registre adequat a l'activitat que se li demana, tot i que només un terç ho fa de manera cohesionada, per culpa del mal ús dels signes de puntuació. Només la meitat de l'alumnat és coherent en la seva exposició i estructura del text. Un terç de l'alumnat també és capaç d'utilitzar un vocabulari bàsic, encara que amb alguna dificultat d'imprecisions i repeticions. Els textos que realitza l'alumnat estan mancats de correcció lingüística per l'ús incorrecte dels temps verbals i per errors de concordança. L'extensió dels textos es pot considerar adequada, encara que força limitada.

Prova de compleció (cloze)

Les paraules que ha d'ubicar l'alumnat en els exercicis *cloze* són substantius, adjectius, verbs, conjuncions, preposicions i adverbis. El grau en què saben reconèixer en el context la paraula adient és el següent:

Taula 2.2.9. Resultats en l'exercici *cloze*

Aspectes		Percentatge d'encert per ítem	Percentatge global d'encert
Aspectes lèxics	Ús de substantius	89,6%	78,81%
		92,7%	
		87,0%	
		85,0%	
		81,2%	
		44,8%	
		73,7%	
		67,0%	
		82,9%	
		89,5%	
		73,5%	
	Ús dels adjectius	60,5%	64,52%
		80,4%	
		36,0%	
		82,5%	
		46,4%	
81,3%			
Aspectes morfològics	Formes verbals. Infinitiu	70,7%	70,7%
	Formes verbals personals	56,8%	71,0%
		73,9%	
		82,3%	
Conjuncions		52,2%	53,0%
		53,8%	
Preposicions		58,7%	58,7%
Adverbis		89,6%	89,6%
Locucions adverbials		5,3%	5,3%

L'alumnat té més facilitat per a localitzar substantius, adverbis, adjectius i formes verbals personals, però té més dificultat per a ubicar preposicions, conjuncions i locucions adverbials.

2.2.2. COMPARACIÓ DE RESULTATS ENTRE LES DIFERENTS AVALUACIONS

La diferència percentual que s'observa entre els resultats globals dels ítems d'ancoratge no és estadísticament significativa; malgrat això, el resultat global és més elevat en l'avaluació del 2003. Això també ho podem comprovar en les parts on, excepte en la comprensió oral de l'avaluació del 2003, els resultats són una mica més alts.

Taula 2.2.10. Comparació de resultats entre avaluacions

Entre les avaluacions dels anys 1999 i 2003	1999 (n = 3.285)	2003 (n = 2.090)	
Comprensió oral i escrita i expressió escrita	63,9%	64,3%	
Entre les avaluacions dels anys 1995, 1999 i 2003	1995 (n = 864)	1999 (n = 3.285)	2003 (n = 2.090)
Comprensió i expressió escrita	51,8%	60,8%	62,1%

Entre els ítems d'ancoratge que es repeteixen en les tres avaluacions realitzades s'observa que la diferència de resultats entre 1999 i 2003, obtinguda per anàlisi de proporcions, no és significativa. En canvi, sí que ho és entre 1995 i els altres dos anys en què s'han realitzat les avaluacions de l'educació primària. La diferència percentual entre l'avaluació de l'any 1995 respecte a les altres dues és destacable.

Taula 2.2.11. Comparació de resultats en comprensió oral entre avaluacions

Comprensió oral	1999 (n = 3.285)	2003 (n = 2.090)
Text divulgatiu. Comprensió lineal. Identificar un fet	66,0%	65,9%
Text divulgatiu. Comprensió crítica. Identificar l'expressió que resumeix el text	46,1%	45,8%
Text divulgatiu. Comprensió inferencial. Interpretar el significat global del text	69,7%	66,2%
Text divulgatiu. Organització de la informació. Identificar un qualificatiu	49,1%	49,9%
GLOBAL (dels ítems comuns a les dues darreres avaluacions)	57,7%	57,0%

Nota: L'any 1995 no es va avaluar la comprensió.

Taula 2.2.12. Comparació de resultats de comprensió escrita entre avaluacions

Comprensió escrita	1995 (n = 864)	1999 (n = 3.285)	2003 (n = 2.090)
Teatre. Reorganització de la informació. Identificar afirmacions referides a fets que es produeixen en el text	62,7%	70,7%	72,3%
Teatre. Comprensió crítica. Opinar en funció de la interpretació del text	37,8%	54,8%	52,8%
Teatre. Comprensió inferencial. Identificar trets del caràcter d'un personatge	60,8%	73,2%	74,8%
Teatre. Comprensió inferencial. Interpretar el text	40,6%	50,0%	53,0%
Còmic. Reorganització de la informació. Interpretar quin és el personatge central		68,9%	61,3%
Còmic. Reorganització de la informació. Interpretar les imatges	83,4%	90,2%	91,9%
Còmic. Comprensió inferencial. Deduir un missatge a partir de les imatges	35,8%	36,3%	34,5%
Còmic. Comprensió inferencial. Inferir el significat d'expressions	48,8%	63,5%	64,6%
Còmic. Comprensió crítica. Interpretar una resposta		76,5%	78,8%
Còmic. Apreciació. Imaginar un altre tipus d'acabament		91,0%	90,5%
Còmic. Apreciació. Interpretar i raonar l'acció desenvolupada		48,7%	51,0%
GLOBAL (dels ítems comuns a les tres avaluacions)		65,8%	66,0%
GLOBAL (dels 7 ítems comuns a les dues darreres avaluacions)	52,8%	62,7%	63,4%

Taula 2.2.13. Comparació de resultats en expressió escrita entre avaluacions

Expressió escrita	1995 (n = 864)	1999 (n = 3.285)	2003 (n = 2.090)
Síl·labes. Diftong. Identificar la paraula que conté diftong		54,6%	54,5%
Paraules. Significació de paraules. Identificar un verb i el seu significat		97,0%	97,5%
Frases. Puntuació de frases. Reconèixer la frase ben puntuada		72,5%	69,1%
Frases. Formació d'oracions. Identificar l'expressió que correspon a una oració	81,9%	77,8%	76,3%
Paraules. Camps semàntics. Localitzar la paraula que no pertany al mateix camp semàntic que la resta	53,9%	66,4%	75,2%
Síl·labes. Identificació de síl·labes. Comptar les síl·labes d'una frase	52,2%	56,2%	57,6%
Paraules. Usos d'adjectius. Triar l'adjectiu adient per a la frase		64,9%	67,5%
Paraules. Precisió en l'ús del vocabulari. Substituir una paraula per una altra de més adequada	36,2%	40,7%	41,0%
Frases. Significació d'expressions. Identificar el significat més correcte	28,3%	49,6%	51,3%
GLOBAL (dels ítems comuns a les tres avaluacions)	50,5%	64,4%	65,6%
GLOBAL (dels 5 ítems comuns a les dues darreres avaluacions)	50,5%	58,1%	60,3%

2.2.3. ASPECTES DE CONTEXT RELACIONATS AMB LA LLENGUA CASTELLANA

L'alumnat havia de respondre unes preguntes relacionades amb el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'assignatura i sobre els hàbits de lectura i escriptura de l'alumnat.

Autoavaluació

Només un 6% de l'alumnat considera que va malament o molt malament en llengua castellana, però hi ha aproximadament un 22% que reconeix que li costa força o molt aquesta assignatura.

Taula 2.2.14. Autoavaluació de l'alumnat en relació amb la llengua castellana

	Molt malament	Malament	Aprovat	Bé	Molt bé
Com vas en llengua castellana?	0,4%	5,5%	19,9%	56,0%	18,2%

	Gens / Poc d'acord	Força / Molt d'acord
Entendre les classes de llengua castellana em costa esforç	78,3%	21,7%

Valoració de l'àrea

Aproximadament un 60% de l'alumnat dedica molt de temps a estudiar llengua castellana i considera que aquest estudi l'ajuda a entendre els problemes que l'envolten, però no arriba al 50% el nombre de famílies que consideren que és una assignatura important.

Taula 2.2.15. Valoració de la llengua castellana com a assignatura

	Gens / Poc d'acord	Força / Molt d'acord
Dedico molt de temps a estudiar llengua castellana	41,3%	58,7%
Els meus pares em diuen que he d'estudiar llengua perquè és l'assignatura més important	53,1%	46,9%
Estudiar llengua em permet entendre millor els problemes que m'envolten	39,0%	61,0%

Valoren molt positivament escoltar el plantejament que fan els companys respecte als temes que es plantegen, però, en canvi, no creuen en les seves intervencions. L'alumnat creu més sovint que és millor treballar en grup que no pas fer-ho sol.

Taula 2.2.16. Hàbits de treball

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
Com em surten millor els exercicis és treballant sol	9,8%	23,4%	66,8%
És bo treballar en grup, som més a pensar i donar idees	9,3%	18,3%	72,4%
Explicar als altres el que se m'acut per anar resolent les dificultats m'ajuda a sentir-me segur/a i confiar en mi mateix/a	18,1%	22,6%	59,4%
És important saber escoltar el que cadascun dels companys del grup digui sobre un tema plantejat	2,9%	9,5%	87,5%

Aspectes del procés d'ensenyament i aprenentatge

El que és més habitual a les classes de llengua castellana és que el professorat faci controls respecte al que l'alumnat aprèn. També s'encarreguen deures per fer a casa i corregir-los després a classe. No és habitual a la classe de llengua castellana consultar altres llibres ni treballar amb materials diferents. No s'acostuma a plantejar la lectura de textos icònics, ni tampoc el treball en grup mostrant els resultats a la classe.

Taula 2.2.17. Dinàmica de treball en l'àrea de llengua castellana

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
El professor o professora ens mana exercicis per fer a casa	5,8%	11,9%	82,3%
Els exercicis que fem a casa es corregeixen a classe	5,2%	6,9%	87,9%
Treballem en grup i mostrem a la resta de la classe el resultat del nostre treball	50,5%	28,5%	21,0%
Treballem individualment en fitxes de treball	24,5%	18,9%	56,6%
Prenem apunts de la pissarra	31,8%	25,7%	42,5%
Treballem només amb el llibre de text	19,6%	19,6%	60,8%
Consultem llibres que ens ajuden a ampliar coneixements	51,8%	23,5%	24,7%
Fem controls d'allò que hem après	7,8%	7,7%	84,5%
Aprenem a interpretar i analitzar gràfiques, mapes, plànols, dibuixos, fotografies i textos	48,2%	21,0%	30,8%
Treballem amb materials diferents	53,2%	24,3%	22,5%

Quan a classe es comença un tema nou, se segueix el llibre de text. També el professorat demana què sap l'alumnat i explica el tema. No és gaire freqüent que es realitzin activitats en petits grups ni tampoc que el professorat doni més material de consulta sobre el tema.

Taula 2.2.18. Dinàmica de la presentació de temes en l'àrea de llengua castellana

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
El professor/a ens pregunta sobre el que sabem d'aquest tema nou	31,4%	24,5%	44,1%
El professor/a ens dóna una visió general sobre el tema i escriu un guió a la pissarra	37,6%	22,1%	40,3%
El professor/a introdueix el tema amb un problema pràctic relacionat amb la vida diària	49,7%	24,9%	25,4%
Realitzem activitats en grups petits	58,6%	26,0%	15,4%
Seguim el llibre de text	6,4%	8,9%	84,7%
El professor/a ens dóna fotocòpies de continguts relacionats amb el tema	44,8%	22,2%	33,0%
El professor/a dedica tot el temps de la classe a explicar el tema	26,9%	25,2%	47,9%

Com a recursos per treballar l'assignatura, no és habitual en aquest curs que s'utilitzi la premsa ni tampoc que es facin dramatitzacions. En canvi, és més corrent la lectura i el comentari de llibres, així com la realització de redaccions individuals i que l'alumnat les llegeixi després públicament davant de la classe.

Taula 2.2.19. Dinàmica de classe en l'àrea de llengua castellana

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
Utilitzem la premsa per estudiar aspectes de la llengua i la comunicació	63,5%	22,5%	14,0%
Realitzem jocs i dramatitzacions	73,1%	17,4%	9,5%
Escrivim contes i poemes que després llegim a classe	45,9%	27,7%	26,4%
Llegim llibres (contes, novel·les, etc.) i els comentem a classe	47,8%	20,7%	31,5%
Fem fitxes i treballs escrits sobre els llibres que llegim	43,5%	17,7%	38,8%

Hàbits relacionats amb la lectura i l'escriptura

Aproximadament el 70% de l'alumnat afirma que li agrada llegir bastant o molt. Només un 11,4% diu que no llegeix, i la resta afirma que almenys llegeix un llibre al mes.

Taula 2.2.20. Hàbits amb relació a la lectura

T'agrada llegir?		Quants llibres llegeixes al mes?	
• Gens	4,1%	• Cap	11,4%
• Poc	21,9%	• 1 o 2 llibres al mes	58,6%
• Bastant	40,5%	• 3 o 4 llibres al mes	21,3%
• Molt	33,5%	• 5 o més llibres al mes	8,7%
Temps de dedicació setmanal a la lectura silenciosa a classe		Freqüència en què l'alumnat treu llibres de la biblioteca de l'escola	
• No llegeixo	7,5%	• Mai / Quasi mai	59,9%
• Menys d'1 hora	50,2%	• Un cop al mes	17,2%
• D'1 a 2 hores	32,6%	• Un cop per setmana	15,0%
• Més de 2 hores	9,6%	• Més d'un cop per setmana	5,8%
		• No hi ha biblioteca	2,2%

Les respostes indiquen que es fa lectura silenciosa a classe i que el més habitual és que s'hi dediquin menys de dues hores a la setmana. Quan es demana sobre la utilització de la biblioteca a l'escola, aproximadament un 60% reconeix que mai o quasi mai s'enduen llibres de la biblioteca i, com a molt, ho fan un cop al mes o bé un cop a la setmana.

Pel que fa al plantejament quan l'alumnat ha de fer un text escrit, el que és més freqüent és que segueixi les pautes donades. Aproximadament un 25% de l'alumnat fa algun guió i en la mateixa proporció hi ha els qui escriuen directament sense fer cap plantejament previ.

Taula 2.2.21. Hàbits en relació a l'escriptura

Quan has de fer un escrit...	
Comences immediatament	25,4%
Fas un guió	24,0%
Segueixes les pautes que et donen a classe	49,2%
Sempre esperes que algú t'ajudi	1,4%

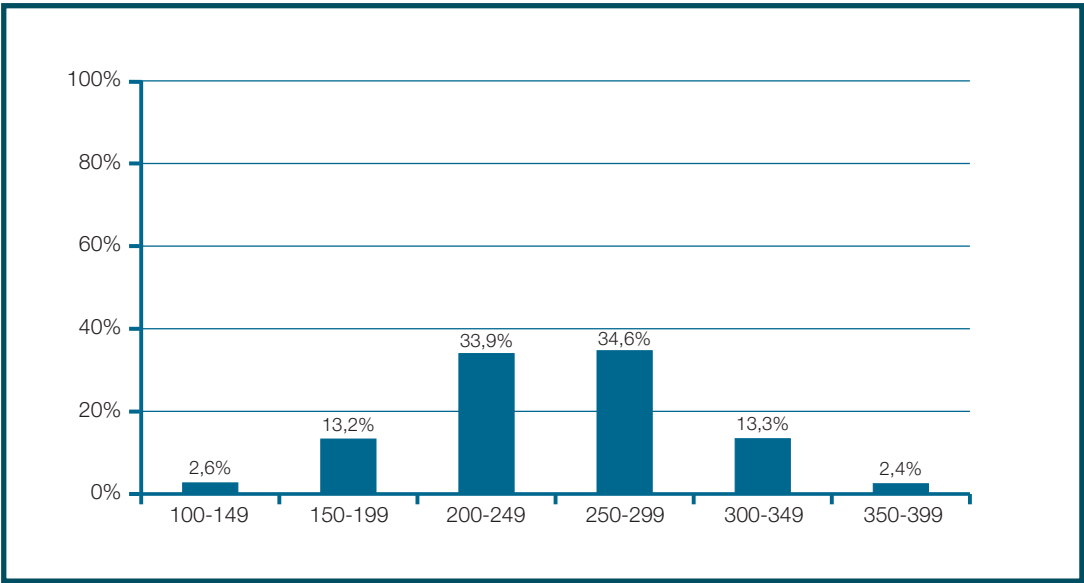
2.2.4. RESULTATS EN LLENGUA CASTELLANA SEGONS EL MÈTODE D'ANÀLISI DE RESPOSTA A L'ÍTEM (TRI)

2.2.4.1. Resultats globals

En els nivells baixos se situa aproximadament un 16% de l'alumnat. El conjunt d'individus que se situa per sota del nivell mitjà representa el 50%, el mateix percentatge que els que estan per sobre.

La majoria de l'alumnat, un 68,5%, es classifica en els nivells intermedis (nivells 200-249 i 250-299).

Rangs de puntuació	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
100-149	55	2,6%	2,6%
150-199	275	13,2%	15,8%
200-249	708	33,9%	49,7%
250-299	724	34,6%	84,3%
300-349	278	13,3%	97,6%
350-399	50	2,4%	100%

Nivells de competència en llengua castellana

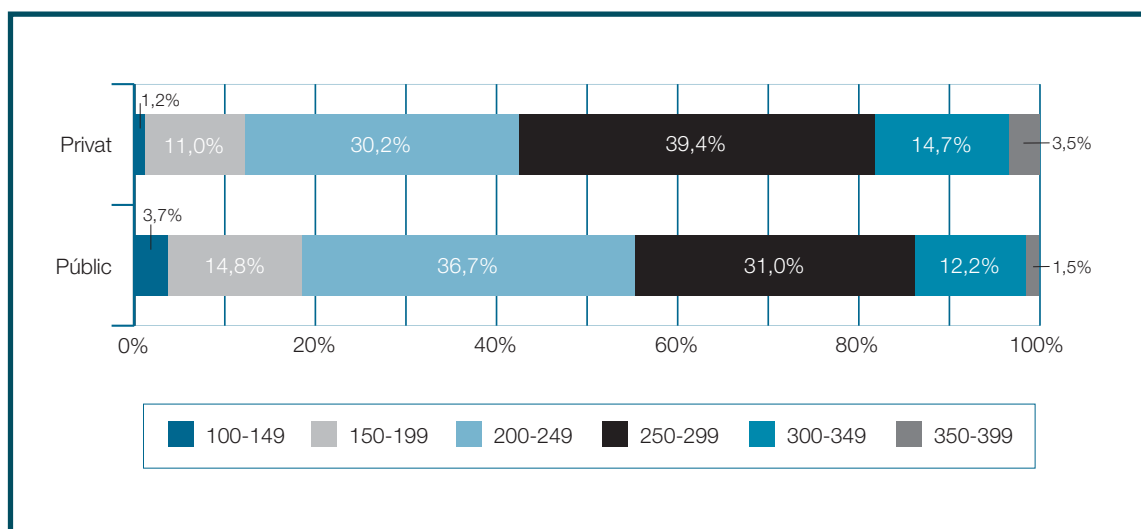
Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 100	<i>Comprensió escrita</i> • Reorganitza una vinyeta a partir de la imatge i la lectura del text.
Nivell 150	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió escrita</i> • Reorganitza informació a partir de les imatges i la lectura del text i la lectura d'un còmic. És capaç de deduir més informació relacionada amb les accions dels personatges. • Reconeix una vinyeta com a text i a través d'ella és capaç de deduir informació de la imatge i fer valoracions de la situació que representa. • Reconeix un anunci com a text i és capaç de recollir la informació donada de manera explícita. • Reconeix la informació explícita en un text informatiu (notícia). <i>Expressió escrita</i> • Pot associar famílies de paraules, coneix el significat precís de certes paraules i capta la intenció comunicativa d'una frase en funció de la puntuació.
Nivell 200	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió escrita</i> • Dedueix, en textos verboicònics, situacions no explícites relacionades amb la continuació dels textos. • Reconeix la intenció comunicativa de textos informatius, la idea global del text o d'una part d'aquest. Pot deduir-ne informació no explícita, la continuïtat del text i extrapolar-ne informació a través dels propis coneixements. • En un monòleg, l'alumnat pot reconèixer informació donada explícitament i inferir la no donada literalment. <i>Expressió escrita</i> • Organitza els elements necessaris per construir una frase i les frases per construir un text. • Utilitza en el context adient, la sinonímia i l'antonímia i els adjectius. • Reconeix la tipologia dels textos segons el seu contingut.
Nivell 250	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió oral</i> • Capta la intenció comunicativa i la informació precisa dels textos orals informatius. <i>Comprensió escrita</i> • En textos teatrals l'alumnat capta informació a partir de l'estructura del text i infereix informacions de les actuacions dels personatges. • En un text dialogat reconeix informacions explícites, interpreta la intenció comunicativa d'una frase i sap deduir la relació temporal dels fets. També sap la intenció comunicativa d'un monòleg (literari). • Pot deduir la tipologia d'un text informatiu i fer valoracions respecte a la informació donada. <i>Expressió escrita</i> • Identifica sil·labes i diftongs, reconeix la bona puntuació de frases, la tipologia de textos segons la seva estructura i reconeix la forma més adequada de continuar un text.
Nivell 300	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió oral</i> • Capta la idea global i entén la informació a partir d'altres no donades explícitament en textos orals informatius. <i>Comprensió escrita</i> • Dedueix informació a partir de les actuacions dels personatges en textos literaris. • En textos literaris descriptius i informatius reconeix informació molt concreta donada de manera explícita i no explícita. • Llegeix amb precisió plànols i els interpreta atenent a les llegendes. • Reflexiona, a partir de la pròpia experiència personal, sobre la informació no donada explícitament en una imatge i/o un text verboicònic. <i>Expressió escrita</i> • Utilitza el vocabulari amb precisió i reconeix el significat d'expressions d'ús quotidià.

Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 350	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió escrita</i> • S'orienta en un plànol quan se situa en un punt donat. • Extrapola informació, captada en un text verboicònic, a altres situacions similars. • Reorganitza la informació relacionada amb la temporalitat d'accions (notícia). • Dedueix informació a partir de les accions i dels diàlegs dels personatges (diàleg). <i>Expressió escrita</i> • Coneix el significat de frases fetes.
Nivell 400	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió escrita</i> • Inferenceix situacions no probables a partir de textos verboicònics. • Identifica el monòleg com a text. • Dedueix una informació de manera crítica en textos literaris descriptius.
Nivell 450	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió escrita</i> • Destria la idea principal en textos literaris descriptius.

2.2.4.2. Resultats en llengua castellana segons la titularitat dels centres

La puntuació mitjana obtinguda per l'alumnat dels centres públics és de 244 punts (nivell 200-249) i la de l'alumnat dels centres privats és de 258 punts (nivell 250-299). La diferència entre aquestes puntuacions no és estadísticament significativa.

En el gràfic següent s'observa com es distribueix l'alumnat en cada nivell segons la titularitat dels centres. El percentatge d'alumnat dels centres públics que se situa per sobre de la puntuació mitjana de 250 és d'un 44,7%, mentre que el percentatge d'alumnat dels centres privats que es troba en aquest nivell és d'un 57,6%. Tot i això aquestes diferències que s'observen no són estadísticament significatives.

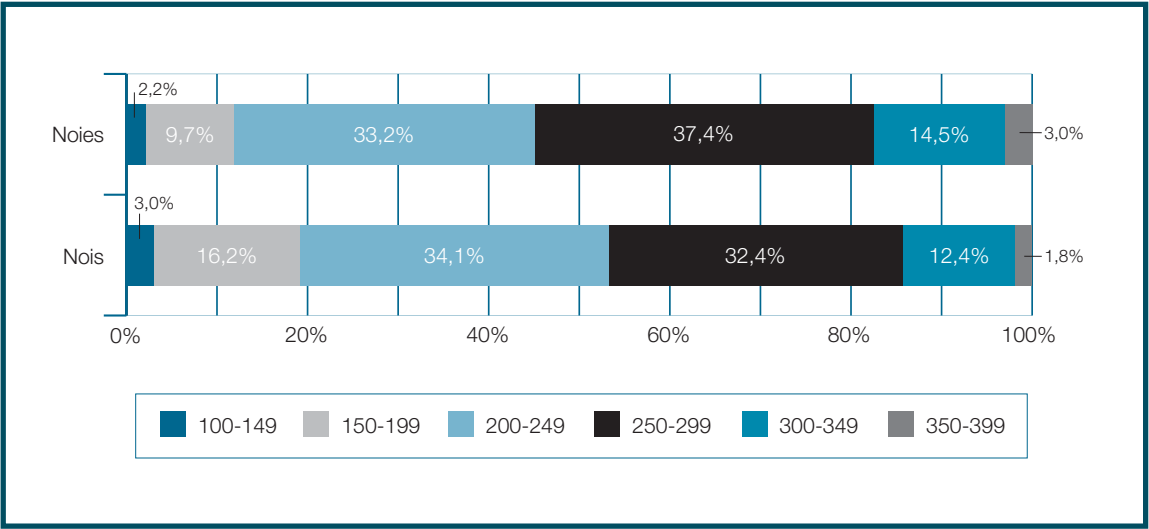

2.2.4.3. Resultats en llengua castellana segons el gènere de l'alumnat

Els nois obtenen una puntuació mitjana de 245 punts i se situen en el nivell 200-249 de l'escala, i les noies, de 255 punts i se situen en el nivell 250-299.

La distribució dels nois i de les noies dintre de l'escala mostra que un 54,9% de les noies està per sobre de la puntuació 250 davant d'un 46,6% dels nois. Tot i això no s'observen diferències estadísticament significatives.

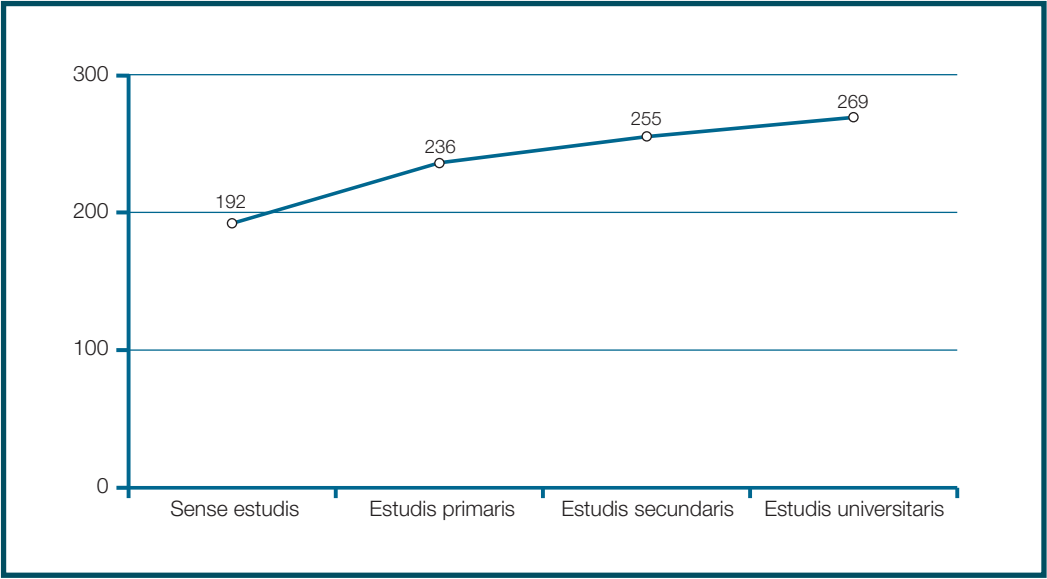
Cal destacar també que un 19,2% dels nois se situa en els nivells més baixos davant d'un 11,9% de les noies i en els nivells alts es troben un 17,5% de les noies davant d'un 14,2% dels nois.

2.2.4.4. Resultats en llengua castellana segons el nivell d'estudis familiar

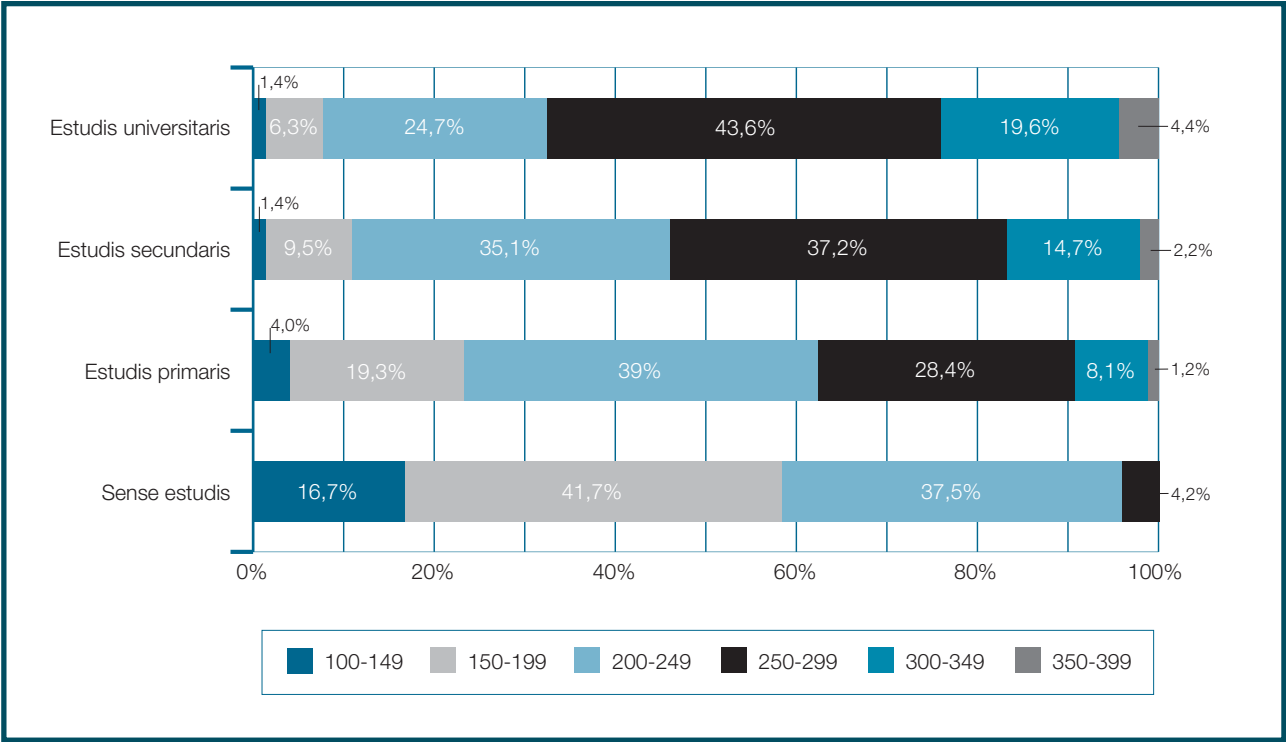
Les puntuacions mitjanes de l'alumnat en funció del nivell d'estudis dels pares/mares es presenten a la taula següent:

Nivell d'estudis familiar	Puntuació mitjana de l'alumnat dintre de l'escala
Sense estudis	192
Estudis primaris	236
Estudis secundaris	255
Estudis universitaris	269

Segons les puntuacions la diferència més destacable, 44 punts, es troba entre la puntuació de l'alumnat amb pares sense estudis respecte a la de l'alumnat amb pares/mares amb estudis primaris. Les diferències entre els quatre trams són significatives.

Observant la distribució de l'alumnat dintre de l'escala les diferències es donen en el nivell 250-299 o per sobre, ja que es classifica un 67,7% de l'alumnat amb pares/mares amb estudis universitaris, un 53,9% amb pares/mares amb estudis secundaris, un 37,7% amb progenitors amb estudis primaris i només un 4,2% dels que tenen pares/mares sense estudis.

2.2.5. ACTIVITATS OBERTES DE LLENGUA CASTELLANA: DICTAT

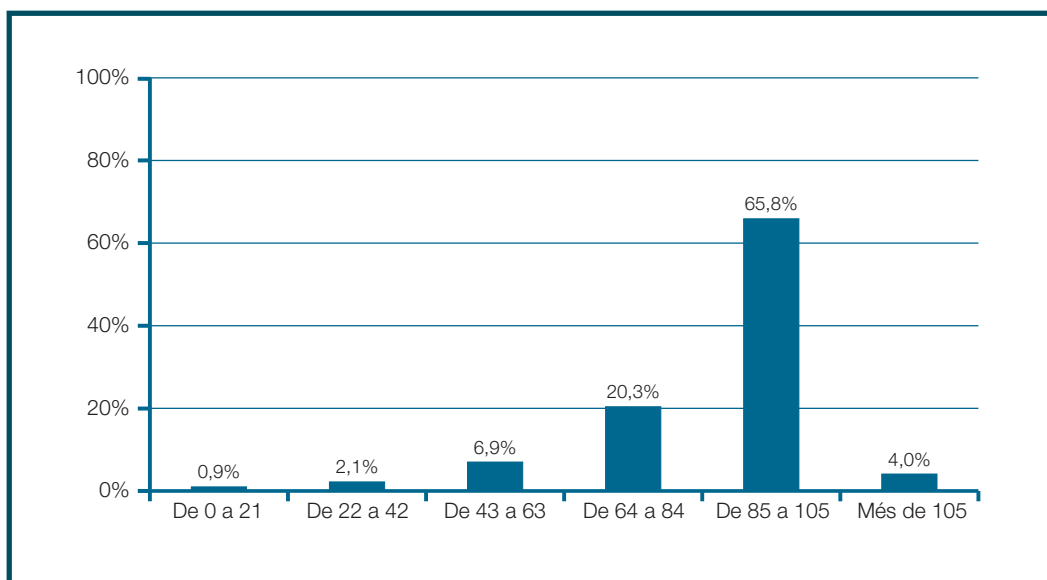
El dictat és comú a la prova global presentada a l'alumnat entre altres activitats obertes relacionades amb les àrees de matemàtiques i coneixement del medi.

El dictat és un text de 105 paraules a partir del qual es volen extreure dades referides a la quantitat de paraules que l'alumnat escriu i la quantitat de faltes d'ortografia i d'accentuació.

Quantitat de paraules que escriu l'alumnat

L'alumnat en aquesta activitat s'ha d'adaptar a la velocitat del dictat. Per aquest motiu es fa un registre de les paraules que l'alumnat és capaç d'anotar. Cal destacar que hi ha una quantitat considerable d'alumnat que no anota totes les paraules, cosa que fa pensar que en arribar a un punt del dictat abandonen. Hi ha d'altres que superen la quantitat. La mitjana de paraules escrites per l'alumnat en el dictat és de 89 i només aproximadament un 5% de l'alumnat anota just les 105 paraules.

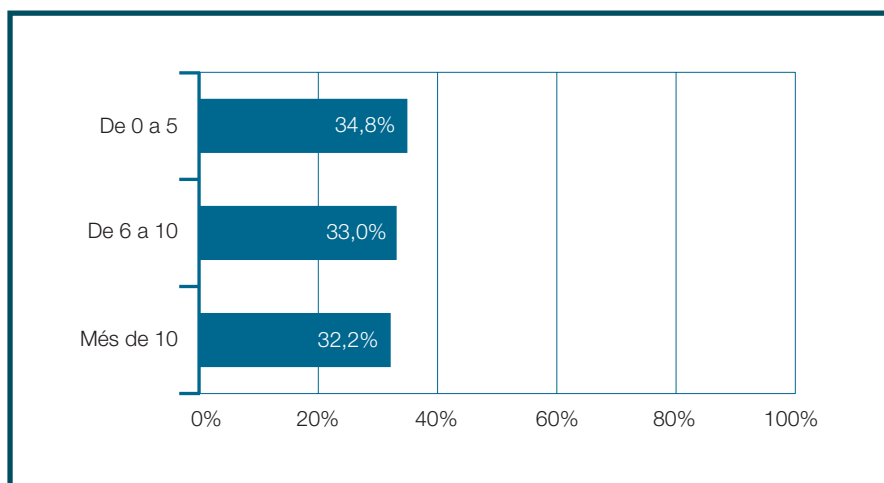
A continuació es presenta la distribució per rangs segons la quantitat de paraules anotades:

Faltes d'ortografia

La mitjana de faltes d'ortografia en el dictat és aproximadament de 9. El màxim de faltes d'ortografia que fa l'alumnat és de 34 i el mínim és de 0.

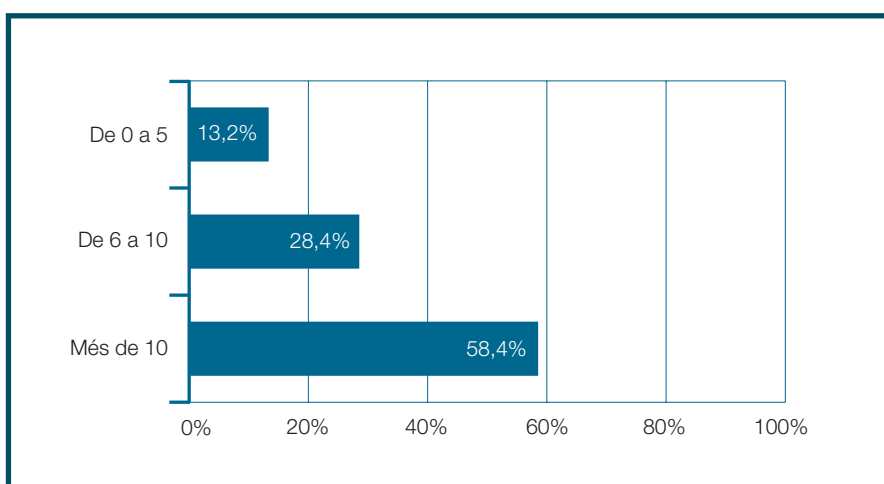
Aproximadament un 35% de l'alumnat realitza fins a 5 faltes, un 33% en fa més de 5 però no més de 10 i la resta en fa més de 10.

Faltes d'accentuació

La mitjana de faltes d'accentuació que s'enregistra en el dictat és aproximadament de 12. El màxim de faltes d'accentuació que fa l'alumnat és de 27 i el mínim és de 0.

Aproximadament un 13% de l'alumnat fa fins a 5 faltes, un 28% en fa més de 5 però no més de 10 i la resta, un 58%, en fa més de 10.

2.2.6. CONCLUSIONS

Referents a l'àrea de llengua castellana

- Globalment, l'expressió escrita ha obtingut millors resultats que la comprensió. I, en aquesta última, ha resultat millor l'escrita que no l'oral, tot i que el nombre d'ítems era molt superior en el cas de l'escrita.

Referents a la comprensió escrita en llengua castellana

- Com el 1999, els textos amb més dificultats han estat els literaris, especialment els descriptius i dialogats, i els que s'han resolt millor són els textos d'instruccions, seguits d'alguns textos verboicònics, textos que tenen part verbal i part no verbal, com en el cas dels còmics.
- La lectura literal i la lectura amb reorganització de la informació ha estat millor compresa i resolta que no pas la lectura inferencial, la crítica i la valorativa.

Referents a l'expressió escrita en llengua castellana

- Quasi la meitat de l'alumnat presenta dificultats per a identificar síl·labes i diftongs.
- El resultat és millor en el treball amb paraules aïllades que no amb frases i textos. Però amb els textos, encara se n'han sortit millor que no amb les frases.
- L'ús de connectors per unir oracions simples encara no està ben assolit. A més de la meitat els ha estat impossible formar oracions compostes unint oracions simples. A una proporció molt semblant li ha passat el mateix en llengua catalana.
- El percentatge d'encert tampoc no ha arribat al 50% en la proposta de l'ús de sinonímia per substituir noms i verbs massa genèrics.
- L'ús de preposicions i conjuncions causals i/o consecutives per enllaçar sintagmes i frases és més adequat que l'ús de la resta de conjuncions i locucions conjuntives. Es presenten dificultats en l'ús d'adverbis en la progressió temporal.
- La redacció lliure en llengua castellana mostra una capacitat d'utilitzar el registre adequat, tot i que només la tercera part de l'alumnat ho fa respectant la cohesió per culpa d'un mal ús dels signes de puntuació.
- La coherència en l'exposició i l'estructura del text elaborat només es constata en la meitat dels treballs de redacció lliure. En resum, com en la redacció de llengua catalana, aproximadament la meitat de l'alumnat no supera el nivell suficient que s'esperava, ni tan sols en la fluïdesa o extensió de l'exercici.
- La prova de completar un text es resol millor en el cas dels noms, verbs, adverbis i adjectius —per aquest ordre— que amb les preposicions, conjuncions i locucions adverbials, com era d'esperar. El resultat es pot considerar normal.

Referents a les anàlisis comparatives dels resultats de llengua castellana

- Els centres privats han obtingut millors resultats. Les diferències no són significatives.
- Per gènere, les noies superen els nois, de manera estadísticament no significativa. La mateixa observació es pot fer en els resultats de llengua catalana.
- L'altra banda s'observen, en els resultats de l'alumnat, diferències significatives en funció del nivell d'estudis que tenen els pares.

- Centrant la nostra comparació en els resultats obtinguts en els ítems comuns de les proves de 1995, 1999 i les d'ara, es pot concloure que la diferència no és significativa, tot i ser més elevats els resultats del 2003. Només es pot trobar una diferència significativa entre els resultats de 1995 i els de les dues noves edicions en què la millora és evident. Entre 1999 i 2003 s'observen millors resultats a l'últim any en quasi tot, excepte en comprensió oral. Però la diferència no arriba a ser significativa.

Referents al context d'aprenentatge de llengua castellana

- Només una quarta part de l'alumnat creu que va just o que no va prou bé en aquesta assignatura. Una proporció semblant a la que reconeix costar-li esforç entendre les classes.
- Pocs més de la meitat creuen que dediquen molt de temps a estudiar la matèria, però no arriben a la meitat les famílies que consideren que és una assignatura important.
- Quasi tots creuen que és important escoltar les opinions dels altres sobre els temes plantejats i valoren el treball en grup, però la majoria creu que els exercicis els surten millor treballant sols.
- És molt freqüent que el professorat encarregui exercicis per fer a casa i que es corregeixin a classe. Almenys en la meitat dels casos no s'acostumen a plantejar quasi mai treballs en grup, el treball és molt individual i només es fa servir el llibre de text, ja que no se solen utilitzar materials diferents ni tampoc altres llibres de consulta. Es prenen apunts de la pissarra sovint i, encara més sovint, es realitzen controls per avaluar el que s'ha après.
- En començar un tema nou, la immensa majoria segueix el llibre de text, una bona part reconeix que el professorat els pregunta què saben del tema i se'ls dona una visió general prèvia amb guions a la pissarra. En la meitat dels casos, el professorat dedica tot el temps a explicacions.
- Destaca especialment que, en aquesta assignatura, no es faci ús de la premsa ni es realitzin exercicis de dramatització quasi mai o bé poques vegades. Ni la lectura de llibres, ni la redacció de textos literaris per llegir després col·lectivament no tenen el grau de generalització que seria desitjable. És del tot insuficient que només una tercera part reconegui llegir llibres moltes vegades. Haurien de ser tots i sempre. Almenys, aquesta seria la tendència desitjable i, com es pot comprovar, encara hi som força lluny.
- Al 70% de l'alumnat li agrada llegir i, almenys el 90%, diu que llegeix un llibre al mes com a mínim.⁴
- A classe se solen fer activitats de lectura silenciosa, però no s'hi dediquen més de dues hores a la setmana i, en la meitat dels casos, menys d'una hora. La majoria quasi mai no fa ús del servei de préstec de llibres de la biblioteca de l'escola.

4. Aquestes preguntes es plantegen en el qüestionari de llengua castellana, però les respostes s'han d'interpretar referides a la lectura en les dues llengües, catalana i castellana.

2.2.7. RECOMANACIONS

- L'activitat de lectura comprensiva ha de ser el nucli de l'assignatura. Els textos que cal presentar i treballar han de ser molt atractius, adaptats a l'edat, i de totes les tipologies, incloent-hi la premsa, el còmic, la narració, el diàleg, la poesia... Cal treballar especialment el vocabulari de mots i expressions, així com el llenguatge figurat.
- Davant del resultat, que confirma les dades obtingudes en avaluacions anteriors, s'ha d'insistir en el treball amb textos literaris de tipus descriptiu, des del punt de vista de la seva comprensió lectora, i també des de l'aspecte de la seva producció per part de l'alumnat utilitzant tota la gamma de recursos i començant per l'adjectivació.
- S'hauria de començar a augmentar —en els centres on no s'estigui fent— la freqüència dels treballs en grup ben plantejats i les activitats autèntiques de comunicació i dramatització, amb la utilització de llenguatge no verbal corporal i plàstic, sense abandonar gens l'activitat de lectura i escriptura individuals.
- Ja que la biblioteca a l'aula o a l'escola és un recurs que es troba prou generalitzat, s'ha d'anar ara per la màxima rendibilització, millorant-ne els fons per fer-los més atractius i sobretot promovent l'hàbit diari de la lectura per plaer, en totes dues llengües, catalana i castellana.
- Com que la meitat de l'alumnat segueix les pautes que se li donen per redactar, caldria sistematitzar millor aquestes pautes a fi d'aconseguir automatitzar el procés de planificació i redacció partint de l'elaboració d'un guió previ, guió que ara només fa un 24%.
- La freqüència de l'activitat d'expressió escrita s'hauria d'augmentar sensiblement, encara que no s'augmentés l'extensió dels treballs. Com a mínim un o dos exercicis de redacció lliure cada setmana haurien de ser revisats individualment o col·lectivament per part del professorat. I també altres exercicis guiats, més breus i molt més sovintejats, podrien anar acompanyats de propostes de millora adaptades a l'estil i al tipus d'errors més freqüents de cada alumne.

2.3. Llengua anglesa

Per a l'avaluació de la llengua anglesa s'ha utilitzat una única prova, el disseny de la qual ha partit dels instruments d'avaluació que es van aplicar a l'estudi d'avaluació de l'educació primària el curs 1999. Respecte a les proves inicials s'han introduït només alguns canvis per aclarir les tasques que demanen alguns ítems. També s'hi inclou un nou exercici d'expressió escrita lliure.

2.3.1. RESULTATS GLOBAIS EN LLENGUA ANGLESA

En relació amb la llengua anglesa, s'avalua la capacitat de l'alumnat per a comprendre informacions orals a través de diferents contextos i amb diferents registres. S'avalua també com l'alumnat comprèn la producció escrita i de quin manera sap expressar-se per escrit. Els ítems de la prova fan referència a aquests tres apartats.

OBJECTIU GENERAL: Conèixer la capacitat que té l'alumnat per a comprendre missatges orals i escrits, així com per a produir missatges escrits senzills i contextualitzats.

Taula 2.3.1. Resultats en llengua anglesa

Resultats en llengua anglesa	Percentatges d'encerts
GLOBAL	60,75%
Comprensió oral	72,71%
Comprensió escrita	59,34%
Expressió escrita	41,77%

A la vista dels resultats globals, podem afirmar que l'alumnat capta millor la informació que rep en llengua anglesa quan es dona de manera oral. Té més dificultat per a entendre certes informacions llegides i li costa més elaborar una producció escrita.

Comprensió oral

Taula 2.3.2. Resultats en comprensió oral en llengua anglesa

Comprensió oral en llengua anglesa		Percentatges d'encerts	
Comprensió oral	Diàleg (vídeo)	71,27%	72,71%
	Narració (àudio)	74,27%	

L'alumnat entén bé la informació que rep oralment, tant amb suport audiovisual, com només amb suport d'àudio. Entén millor quan es tracta de desxifrar una instrucció o captar una informació lineal molt concreta, però mostra més dificultats quan es tracta de captar la informació dintre d'un context i d'un diàleg.

Comprensió escrita

1. Segons el tipus de text

Taula 2.3.3. Resultats en comprensió escrita segons la tipologia del text

Comprensió escrita en llengua anglesa		Percentatges d'encerts	
Comprensió escrita	Carta	48,68%	59,34%
	Informatiu	82,78%	

Igual com passa en la comprensió de textos orals, l'alumnat capta millor la informació de textos curts que donen una informació concreta, en la qual la informació que l'alumnat ha de captar ja es dona explícitament en el text.

2. Segons les capacitats

Taula 2.3.4. Resultats en comprensió escrita segons les habilitats lectores

Comprensió escrita en llengua anglesa		Percentatges d'encerts	
Comprensió literal		74,49%	59,34%
Comprensió inferencial		44,18%	

Els resultats mostren un millor domini a comprendre els missatges explícits i, en canvi, té més dificultats quan la informació que s'ha de desxifrar no es dona de manera explícita. Per tant, obté millors resultats en comprensió literal que no pas en inferencial.

Expressió escrita

En aquesta part de la prova es demana a l'alumnat que completi dos textos —un text epistolar i una narració—, ambdós amb una estructura senzilla.

Taula 2.3.5. Resultats en expressió escrita

Expressió escrita en llengua anglesa		Percentatges d'encerts	
Expressió escrita	Carta	45,60%	41,77%
	Narració	36,99%	

L'alumnat té dificultats per a donar la informació adequada per tal de completar textos. Mostra més dificultats en la tipologia de redacció de la narració que no pas en la tipologia de redacció d'una carta.

Expressió escrita lliure

L'alumnat ha de confeccionar cinc frases en relació amb una il·lustració (una habitació d'un noi de l'edat de l'alumnat). Per fer-ho, es poden utilitzar els referents (començaments de frases) que apareixen al voltant del dibuix.

Taula 2.3.6. Resultats en confecció de frases

Formulació de frases	Percentatges d'encerts
No escriu cap frase correctament	33,4%
Escriu 1 frase correctament	18,4%
Escriu 2 frases correctament	16,7%
Escriu 3 frases correctament	13,3%
Escriu 4 frases correctament	10,5%
Escriu 5 frases correctament	7,8%

Un 66,6% de l'alumnat escriu correctament almenys una frase en relació amb la il·lustració donada i fent servir les pistes. Un 33,4% de l'alumnat no escriu cap frase correctament.

Cal destacar que, de l'alumnat que escriu frases, n'hi ha un 2% que escriu alguna frase correctament sense fer servir les pistes donades. Però també hi ha un percentatge alt que no n'escriu cap.

2.3.2. COMPARACIÓ DE RESULTATS ENTRE LES DIFERENTS AVALUACIONS

Per arribar a la valoració global no s'han tingut en compte els resultats dels ítems ombrejats ja que s'hi ha fet alguna adaptació respecte a l'any 1999. Cal observar que quan s'han eliminat les ambigüitats dels ítems, els resultats han millorat notablement.

Cal advertir també que l'any 1995 no es va avaluar la llengua anglesa en l'educació primària, per la qual cosa, i a diferència de les altres àrees que es presenten en aquest document, la comparació només es fa entre dues avaluacions (1999 i 2003).

Taula 2.3.7. Comparació de resultats generals entre avaluacions

LLENGUA ANGLESA	Any 1999 (n = 3.233)	Any 2003 (n = 2.065)	Diferència?
	62,14%	64,21%	NO

Resultats dels ítems a les dues avaluacions

Taula 2.3.8. Comparació de resultats de comprensió oral entre avaluacions

Comprensió oral. Descripció dels ítems	1999	2003
Diàleg. Suport vídeo. Reconèixer vocabulari referit als animals domèstics	94,1%	94,3%
Diàleg. Suport vídeo. Reconèixer vocabulari referit a la família	86,3%	89,5%
Diàleg. Suport vídeo. Identificar un tret de la personalitat d'un dels protagonistes a partir de la tria d'un adjectiu	77,4%	72,6%
Diàleg. Suport vídeo. Reconèixer vocabulari referit a la família i a les professions	75,6%	78,0%
Diàleg. Suport vídeo. Reconèixer i associar vocabulari referit als nombres i a les persones	73,1%	75,8%
Diàleg. Suport vídeo. Reconèixer vocabulari referit als aliments	63,2%	73,9%
Diàleg. Suport vídeo. Reconèixer un adjectiu referent al temps atmosfèric	45,5%	45,4%
Diàleg. Suport vídeo. Reconèixer una locució adverbial de temps (passat)	37,7%	40,4%
Narració. Suport àudio. Identificar l'acció d'esmorzar i alguns noms d'aliments	84,0%	85,2%
Narració. Suport àudio. Identificar l'acció de llevar-se del llit	80,6%	77,1%
Suport àudio. Identificar l'acció de vestir-se i reconèixer vocabulari de roba de vestir	80,4%	79,2%
Narració. Suport àudio. Identificar l'acció d'agafar la motxilla d'escola	77,9%	76,1%
Narració. Suport àudio. Identificar l'acció de dutxar-se	77,7%	74,1%
Narració. Suport àudio. Identificar l'acció de córrer i de la paraula "parada de bus"	77,0%	78,8%
Narració. Suport àudio. Identificar l'acció de mirar-se els peus	64,8%	61,5%
Narració. Suport àudio. Identificar una exclamació i el reconeixement de portar posades unes sabatilles	58,1%	62,2%
TOTAL	72,08%	72,76%

Taula 2.3.9. Comparació de resultats de comprensió escrita entre avaluacions

Comprensió escrita. Descripció dels ítems	1999	2003
Text epistolar. Lectura lineal. Identificar una afirmació falsa en una situació de futur	79,5%	82,9%
Text epistolar. Lectura inferencial. Inferir el significat a partir de la comprensió específica d'informació	65,3%	65,5%
Text epistolar. Lectura lineal. Identificar una afirmació falsa en una situació de futur	59,9%	60,7%
Text epistolar. Lectura inferencial. Inferir el significat a partir de la comprensió específica d'informació	56,9%	58,5%
Text epistolar. Lectura inferencial. Inferir el significat a partir de la comprensió específica d'informació	56,4%	55,5%
Text epistolar. Lectura lineal. Identificar la informació específica i la relació amb una imatge	42,7%	38,5%
Text epistolar. Lectura inferencial. Inferir el significat a partir del reconeixement de paraules clau	40,1%	43,8%
Text epistolar. Lectura inferencial. Inferir el significat a partir del reconeixement de paraules clau	31,4%	36,7%
Text epistolar. Lectura inferencial. Inferir el significat a partir del reconeixement de paraules clau	30,0%	32,4%
Lectura inferencial. Inferir el significat a partir del reconeixement de paraules clau	28,2%	30,2%
Text epistolar. Lectura inferencial. Inferir el significat a partir del reconeixement de paraules clau	23,6%	30,9%
Text narratiu. Lectura lineal. Identificar una paraula clau amb una acció	84,0%	88,2%
Text narratiu. Lectura lineal. Identificar dues paraules clau amb una acció	79,7%	85,7%
Text narratiu. Lectura lineal. Identificar una acció amb una paraula clau	79,0%	78,6%
Text narratiu. Lectura lineal. Associar una acció amb el vocabulari corresponent	74,5%	78,9%
Text narratiu. Lectura lineal. Associar una acció amb el vocabulari corresponent	72,8%	82,5%
TOTAL	56,5%	59,34%

Taula 2.3.10. Comparació de resultats d'expressió escrita entre avaluacions

Expressió escrita. Descripció dels ítems	1999	2003
Utilitzar un adjectiu possessiu de 1a persona	73,2%	73,2%
Utilitzar la 3a persona del singular del verb <i>to be</i>	67,8%	67,8%
Utilitzar un adjectiu	28,8%	52,2%
Utilitzar la 3a persona del present simple del verb "treballar"	9,4%	25,3%
Completar la frase amb la utilització d'un substantiu	1,6%	9,4%
Expressar l'hora a partir d'un suport visual	39,7%	42,9%
Utilitzar la 1a persona del present	37,9%	36,2%
Utilitzar la 1a persona del present	34,1%	32,8%
Expressar l'hora a partir d'un suport visual	24,6%	36,1%
TOTAL	42,92%	43,88%

2.3.3. CONTEXT D'APRENENTATGE EN RELACIÓ AMB LA LLENGUA ANGLESA (ALUMNAT)

Un total de 2.065 alumnes responen un qüestionari relacionat amb la seva trajectòria en l'aprenentatge de la llengua anglesa, relacionat també amb la manera com l'aprenen i amb la valoració que fan com a assignatura i com a eina necessària per al seu futur.

Utilització de les llengües

Un 36,7% de l'alumnat només parla castellà a casa, un 29,1% només català i un 34,1% hi parla les dues llengües. També anotem un 3,9% de l'alumnat que a casa seva parla anglès.

Edat d'inici de l'estudi de l'anglès

En concret, aproximadament la meitat de l'alumnat de 6è de primària ha començat a estudiar la llengua anglesa als 6 anys o abans i l'altra meitat ho ha fet a partir dels 7.

Taula 2.3.11. Edat d'inici de l'estudi de la llengua anglesa de l'alumnat de 6è de primària

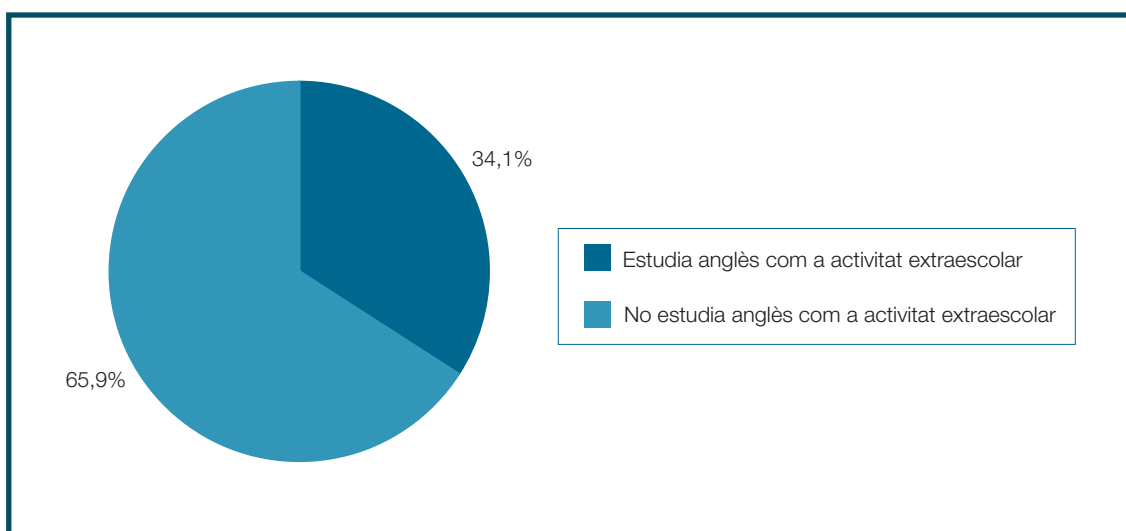
Abans dels 6 anys	24,4%
Als 6 anys	24,0%
Als 7 anys	15,7%
Als 8 anys	24,5%
Amb més de 8 anys	11,4%

L'anglès com a activitat extraescolar

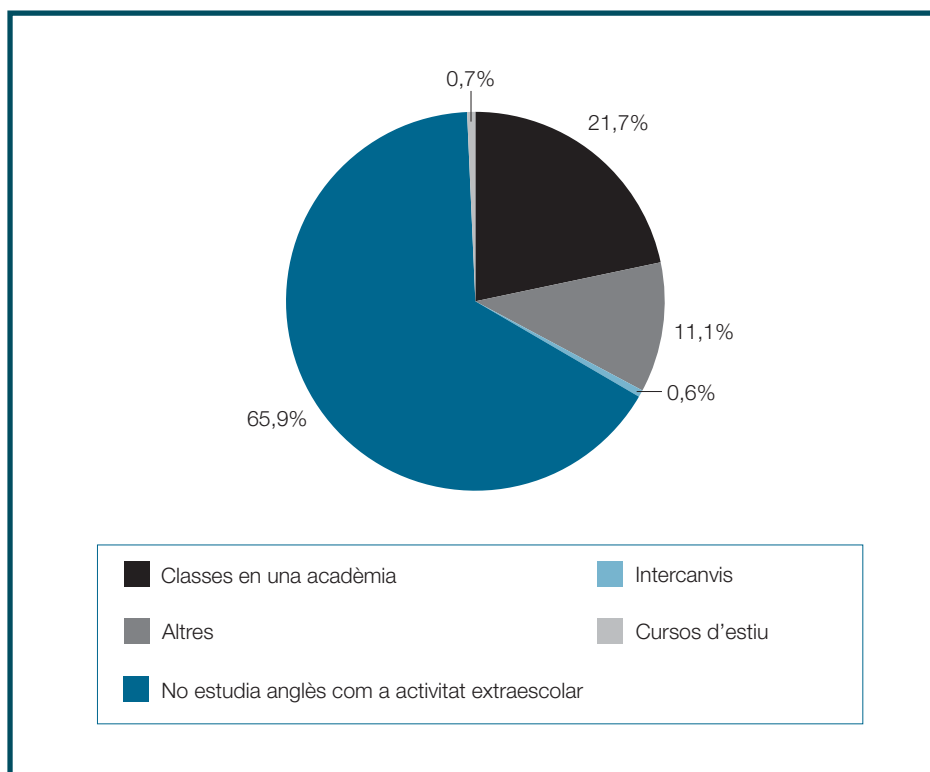
Un 34,1% de l'alumnat manifesta que estudia o ha estudiat anglès com a activitat extraescolar. La resta, un 65,9%, no realitza cap aprenentatge extraescolar relacionat amb la llengua anglesa.

De tot l'alumnat, un 21,7% rep classes en una acadèmia, un 0,7% segueix cursos d'estiu en un país de llengua anglesa tot convivint amb una família nadiua, un 0,6% realitza intercanvis amb un altre alumne de parla anglesa i la resta, un 11,1%, porta a terme altres activitats no especificades.

Pràctica extraescolar de l'anglès

Gràfic 2.3.2: Tipus d'activitats extraescolars relacionades amb l'aprenentatge de la llengua anglesa que fa l'alumnat de 6è de primària

Taula 2.3.12. Pràctica extraescolar de la llengua anglesa per part de 6è de primària

	Mai o quasi mai / Algunes vegades	Amb freqüència / Sempre o quasi sempre	No contesta
Mirant televisió en anglès	86,5%	7,1%	6,4%
Llegint llibres (a part del llibre de text) o revistes en anglès	79,1%	15,1%	5,9%
Escoltant cançons en anglès	28,8%	66,6%	4,6%
Parlant en anglès amb un professor/a nadiu, amb amics, etc.	72,0%	23,0%	5,0%

A banda de l'horari escolar dedicat a l'anglès, els alumnes no tenen altres possibilitats per estar en contacte amb la llengua o bé no les utilitzen. En aquest quadre es resumeix la informació que l'alumnat dona en relació amb la pràctica no acadèmica de la llengua anglesa.

La pràctica més comuna és l'escolta de cançons, un 66,6% de l'alumnat diu que practica la llengua anglesa d'aquesta manera. També cal destacar en negatiu que utilitzen poc els recursos de la televisió i de la lectura. Manifesten que tenen poques oportunitats de parlar en llengua anglesa.

Deures i temps de dedicació

Un 89,8% de l'alumnat diu que li posen deures d'anglès per fer a casa. El tipus de tasques i la freqüència amb què les realitzen són les següents:

Taula 2.3.13. Deures de llengua anglesa que demana el professorat a l'alumnat de 6è de primària

	Mai o quasi mai / Algunes vegades	Amb freqüència / Sempre o quasi sempre	No en realitza / No contesta
Llegir algun text	69,3%	20,4%	10,3%
Fer exercicis	18,2%	68,9%	12,9%
Fer redaccions	69,8%	16,1%	14,1%
Escollar textos o cançons	62,6%	23,5%	13,9%
Mirar un vídeo	79,1%	7,0%	13,9%

Les tasques que el professorat demana que l'alumnat faci a casa són bàsicament exercicis, esporàdicament la lectura de textos, redaccions i escoltar cançons o textos i quasi mai mirar vídeos.

Valoració de l'anglès com a llengua i com a assignatura

Taula 2.3.14. Valoració de la llengua anglesa de l'alumnat de 6è de primària

	n	Gens / Poc	Bastant / Molt
M'agrada aprendre anglès	2.024	25,6%	74,4%
Aprendre anglès és fàcil	2.008	61,6%	38,4%
M'agraden les activitats que fem a la classe d'anglès	1.993	26,2%	73,8%
L'anglès em serveix i em servirà per conèixer altres formes de vida, costums, cultures, etc.	2.016	12,7%	87,2%
L'anglès em permet i em permetrà relacionar-me amb persones d'altres països	2.015	6,5%	93,5%
L'anglès m'és i em serà útil en els meus viatges i estades en altres països	2.002	8,4%	91,6%
L'anglès em serà de gran utilitat en els meus estudis posteriors	2.007	12,9%	87,1%

L'alumnat pensa que aprendre anglès no és fàcil, però que li agrada aprendre aquest idioma i també li agraden les activitats que es desenvolupen a la classe d'anglès.

La majoria de l'alumnat, més del 85%, valora l'aprenentatge com una eina important per al seu futur, tant relacionat amb els estudis com amb el lleure.

Autoavaluació

Quasi un 40% de l'alumnat creu que té poca facilitat per als idiomes o bé que no en té gens, la resta manifesta que en té bastant o molta. Aproximadament un 70% de l'alumnat considera que té bons o molt bons resultats escolars en anglès i la resta creu que són regulars o dolents.

Taula 2.3.15. Autoavaluació de l'alumnat respecte a la llengua anglesa

Creus que tens facilitat per als idiomes?		Com creus que són els teus resultats escolars en anglès?	
• Molta	10,0%	• Molt bons	18,8%
• Bastant	52,8%	• Bons	48,6%
• Poca	32,7%	• Regulars	26,9%
• Cap	4,5%	• Dolents	5,7%

2.3.3.1. Relació entre les dades de context i el resultat per centres

Resultats de la prova de llengua anglesa segons la utilització de les llengües

Taula 2.3.16. Resultats segons les llengües que l'alumnat parla a casa

Llengües	Resultats
Només castellà	57,0%
Castellà i català	61,3%
Només català	66,2%

Els millors resultats en llengua anglesa es donen en el cas de l'alumnat que només parla català a casa seva i els resultats més baixos en el cas que només ho fa en castellà. Les diferències que s'observen en funció de la llengua que l'alumnat parla a casa són estadísticament significatives entre els tres supòsits.

Taules 2.3.17. Resultats segons l'edat en què l'alumnat comença a estudiar anglès

Edat	Resultats
Abans dels 6 anys	68,3%
Als 6 anys	62,5%
Als 7 anys	60,1%
Als 8 anys	57,0%
Amb més de 8 anys	53,4%

Diferències	Abans dels 6 anys	Als 6 anys	Als 7 anys	Als 8 anys	Amb més de 8 anys
Abans dels 6 anys					
Als 6 anys	Sí				
Als 7 anys	Sí	No			
Als 8 anys	Sí	Sí	No		
Amb més de 8 anys	Sí	Sí	Sí	No	

S'observen diferències estadísticament significatives entre començar a estudiar la llengua anglesa abans dels 6 anys i començar més tard. També s'observen diferències entre començar a estudiar als 6 anys respecte a començar als 8 o més tard i entre començar als 7 anys respecte a començar amb més de 8 anys.

Taula 2.3.18. Resultats de la prova de llengua anglesa segons les activitats extraescolars que realitza l'alumnat

	Realitza activitat	Resultats
Comprensió oral	No	68,5%
	Sí	80,9%
Comprensió escrita	No	55,7%
	Sí	66,6%
Expressió escrita	No	34,6%
	Sí	56,1%
Global	No	56,0%
	Sí	70,0%

L'alumnat que realitza alguna activitat relacionada amb l'aprenentatge de la llengua anglesa de manera extraescolar obté resultats més alts respecte de l'alumnat que no en realitza cap. Pel que fa a les parts concretes que avalua la prova (comprensió oral i escrita i expressió escrita) les diferències que s'observen són estadísticament significatives; però, en canvi, amb el resultat global de la prova, tot i que la diferència percentual és destacable, estadísticament no és significativa.

En relació amb els tipus d'activitat extraescolar que realitza l'alumnat es constaten diferències estadísticament significatives entre els resultats de l'alumnat que rep classes en acadèmies (73,6% d'encert) i els resultats de l'alumnat que no en rep (61,9% d'encert).

Taula 2.3.19. Resultats de la prova de llengua anglesa segons si l'alumnat fa deures a casa

	Deures	Resultats
Comprensió oral	No	67,9%
	Sí	73,6%
Comprensió escrita	No	58,1%
	Sí	59,9%
Expressió escrita	No	38,0%
	Sí	42,8%
Global	No	57,5%
	Sí	61,6%

Quan el professorat encarrega deures a l'alumnat per fer a casa, els seus resultats acadèmics són més positius. Les diferències percentuals que hi ha, però, només són estadísticament significatives en relació amb la comprensió oral i l'expressió escrita.

2.3.4. CONTEXT D'APRENENTATGE EN RELACIÓ AMB LA LLENGUA ANGLESÀ (PROFESSORAT)

Anàlisi de dades de context relacionades amb l'ensenyament de la llengua anglesa

La informació relacionada amb el context de l'ensenyament i de l'aprenentatge de la llengua anglesa ha estat recollida de 97 professors de centres públics i concertats d'educació primària a través d'un qüestionari. La informació s'organitza a l'entorn de tres punts, que fan referència als següents aspectes de la tasca docent.

1. Formació
2. Principis metodològics
3. Pràctica docent

1. Formació

Formació inicial del professorat

Els professors que imparteixen anglès en els centres de primària són especialistes pels seus estudis de magisteri o bé per habilitació posterior.

A més, un 7,2% tenen la llicenciatura en filologia anglesa.

Taula 2.3.20. Formació inicial del professorat de llengua anglesa d'educació primària

	n	Sí	No
Professor/a especialista en anglès per estudis de magisteri	97	53,6%	46,4%
Professor/a especialista en anglès per habilitació posterior (curs d'especialització)	97	22,7%	77,3%
Professor/a especialista en anglès per habilitació posterior (curs EOI)	97	11,3%	88,7%
Llicenciat/ada en filologia anglesa	97	7,2%	92,8%
Altres certificacions d'anglès	97	38,1%	61,9%

Formació permanent

Taula 2.3.21. Formació inicial del professorat de llengua anglesa d'educació primària

	Mai	1-2 vegades	3-4 vegades	5 vegades o més	No contesta
Seminaris permanents	37,1%	18,6%	8,2%	4,1%	32,0%
Grups d'investigació i innovació	44,3%	16,5%	3,1%	2,1%	34,0%
Assistència a congressos, simposis, jornades	6,2%	36,1%	22,7%	22,7%	12,4%
Comunicacions, tallers	22,7%	26,8%	5,2%	7,2%	38,1%
Cursos	9,3%	37,1%	29,9%	14,4%	9,3%

No és habitual que el professorat d'anglès participi en grups d'investigació i innovació o en seminaris permanents. En canvi, sí que és més freqüent l'assistència a congressos, simposis i jornades.

Experiència no docent

Aproximadament un 50% del professorat que imparteix classe d'anglès a l'alumnat de primària ha cursat estudis en algun país de parla anglesa, però només un 22,7% hi ha residit durant un mínim de tres mesos.

Experiència docent

La meitat del professorat d'anglès enquestat comparteix l'ensenyament amb alguna tutoria. Té una experiència docent mitjana de 17 anys, fa uns 10 anys que roman en el mateix centre i aproximadament el mateix temps impartint l'àrea. Les dades concretes de les taules següents informen del percentatge de respostes a cada categoria.

Taula 2.3.22. Experiència docent del professorat de llengua anglesa d'educació primària

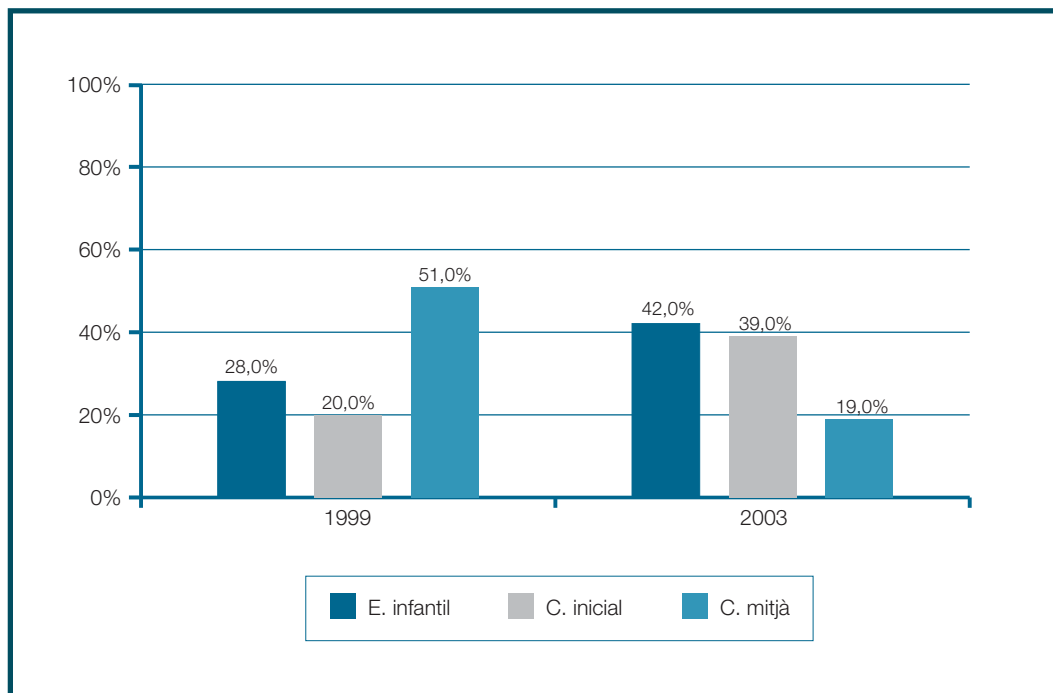
Experiència docent	D'1 a 10 anys	17,5%
	D'11 a 20 anys	55,7%
	De 21 a 30 anys	19,6%
	Més de 30 anys	7,2%
Permanència en el centre	D'1 a 5 anys	40,2%
	De 6 a 10 anys	21,6%
	D'11 a 15 anys	12,4%
	De 16 a 20 anys	12,4%
	De 21 a 25 anys	8,2%
	Més de 25 anys	5,2%
Experiència impartint anglès	D'1 a 5 anys	21,6%
	De 6 a 10 anys	26,8%
	D'11 a 15 anys	34,0%
	De 16 a 20 anys	14,4%
	Més de 20	3,1%

2. Principis metodològics

Inici de l'ensenyament de la llengua anglesa en els centres

Un 42,0% de l'alumnat comença l'aprenentatge de la llengua anglesa en l'educació infantil, a primer cicle de primària un 39,0% i un 19,0% a segon cicle d'educació primària.

Gràfic 2.3.1. Inici de l'aprenentatge de l'anglès

Organització dels grups

El professorat d'anglès imparteix a 6è de primària una mitjana de 3 hores de classe a grups amb una mitjana aproximada de 23 alumnes.

Un 24,7% del professorat fa desdoblaments del grup classe i el 16,5% fa servir com a criteri per agrupar l'alumnat la competència lingüística de l'alumnat.

El 95,8% dels centres no compta amb el suport de cap auxiliar de conversa.

3. Pràctica docent

Organització i programació de l'ensenyament

El professorat dedica a la preparació de les classes una mitjana de 2 hores setmanals.

La taula següent mostra també com el professorat se situa a les classes i desenvolupa la seva activitat docent.

Taula 2.3.23. Planificació i organització de la tasca docent

	n	Mai o gairebé mai / Algunes vegades	Amb freqüència / Sempre o gairebé sempre
Utilitzo l'anglès únicament per impartir les meves classes	93	50,5%	49,5%
Utilitzo principalment l'anglès, encara que de vegades faig servir la llengua materna de l'alumnat	96	30,2%	69,8%
Utilitzo principalment la llengua materna de l'alumnat, encara que les activitats es presenten i corregeixen en anglès	92	81,5%	18,5%
Animo els meus alumnes a comunicar-se en anglès a classe	97	10,3%	89,7%
Tinc presents els gustos i l'opinió dels meus alumnes per confeccionar les activitats que es desenvolupen a classe	96	46,9%	53,1%
Les activitats seleccionades per desenvolupar les diferents unitats estan relacionades amb l'entorn conegut per l'alumnat	97	27,8%	72,2%
Poso deures als meus alumnes per fer a casa	97	53,6%	46,4%
Procuo que els meus alumnes llegeixin en anglès fora de l'horari escolar	94	72,3%	27,7%
Em poso en contacte amb professors d'altres àrees per intentar d'integrar a la classe d'anglès temes que ells desenvolupen	96	93,8%	6,2%

El professorat ofereix a l'alumnat activitats relacionades amb el seu entorn conegut. A les classes preferentment utilitza la llengua anglesa i anima el seu alumnat a comunicar-se també en anglès.

Són pocs els docents que diuen que utilitzen principalment la llengua materna de l'alumnat per comunicar-s'hi a la classe d'anglès, els qui fan fer lectura fora de l'horari lectiu i els qui es coordinen amb altres professors d'altres àrees per desenvolupar temes conjuntament.

La taula següent mostra les propostes de treball i les activitats que es proposen a classe i, en concret, quin tipus d'agrupacions són les més utilitzades pel professorat d'anglès.

A continuació, es presenta la informació sobre els aspectes que el professorat percep com a fets que dificulten l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua estrangera.

Taula 2.3.24. Aspectes que, segons el professorat, dificulten l'ensenyament i l'aprenentatge a les aules

	n	Gens / Poc	Bastant / Molt
Alumnes amb nivells de coneixement significativament diferents	95	37,9%	62,1%
Alumnes de diversa procedència social	95	76,9%	23,1%
Alumnes amb necessitats educatives especials	95	51,6%	48,4%
Alumnes desmotivats	97	50,5%	49,5%
Alumnes indisciplinats	94	50,0%	50,0%
Excessiu nombre d'alumnes per classe	96	39,6%	60,4%
Instal·lacions físiques inadequades	96	63,5%	36,5%
Falta de mitjans per impartir la matèria	96	69,8%	30,2%
Falta de motivació com a professorat	93	80,6%	19,4%
Falta de formació com a professorat d'anglès, perquè aquesta no és la vostra especialitat	89	80,9%	19,1%
Pares desinteressats en l'aprenentatge dels seus fills	95	69,5%	30,5%

El professorat manifesta que els dos fets que més dificulten el procés d'ensenyament i aprenentatge a l'aula són el nombre d'alumnes i els diferents nivells de coneixement de l'alumnat. Consideren, però, que ells mateixos estan ben formats i motivats, i que les instal·lacions i els mitjans són suficients per impartir la matèria. La procedència social de l'alumnat tampoc no és cap impediment.

Aproximadament la meitat del professorat creu que els alumnes desmotivats o amb problemes de disciplina distorsionen el procés d'ensenyament-aprenentatge a l'aula.

Metodologia didàctica

El quadre següent recull els procediments més utilitzats pel professorat en el moment de planificar i començar una unitat didàctica.

Taula 2.3.25. Freqüència amb què el professorat utilitza els diferents procediments d'ensenyament i aprenentatge quan comença un tema nou

	n	Mai o gairebé mai / Algunes vegades	Amb freqüència / Sempre o gairebé sempre
Seguir el desenvolupament de la unitat que marca el llibre de text	97	33,0%	67,0%
Buscar situacions de comunicació que permetin aplicar els conceptes que s'han d'explicar a situacions de la vida normal	96	38,5%	61,5%
Donar als alumnes material relacionat amb el tema que s'ha de desenvolupar	97	41,2%	58,8%
Repasar els coneixements previs dels alumnes per enllaçar amb els nous conceptes que es treballaran	97	10,3%	89,7%

El procediment més habitual amb el qual el professorat introdueix un tema nou en el grup és el repàs de coneixements previs per enllaçar-los amb els que es volen treballar. També, encara que amb menys freqüència, se segueix el desenvolupament de les unitats del llibre i es busquen situacions comunicatives adients per tractar el tema.

La taula següent mostra les propostes de treball i les activitats que es proposen a classe i, en concret, quins tipus d'agrupacions són les més utilitzades pel professorat d'anglès.

Taula 2.3.26. Freqüència amb què el professorat d'anglès utilitza diferents formes de treball amb l'alumnat

	n	Mai o gairebé mai / Algunes vegades	Amb freqüència / Sempre o gairebé sempre
Treball individual de l'alumne a l'aula	97	27,8%	72,2%
Treball en grup dels alumnes dirigits pel professor	97	45,4%	54,6%
Treball en petits grups amb l'ajuda del professor	95	49,5%	50,5%
Treball en petits grups amb un alumne responsable en cada grup	95	96,8%	3,3%
Treball en parelles amb la supervisió del professor i posterior revisió en comú	97	36,1%	63,9%
Treball en parelles i correcció de les activitats pels mateixos alumnes	95	66,3%	33,7%

Bàsicament, l'alumnat, a les classes d'anglès, treballa individualment o en parella, amb la supervisió del professorat i fan una posterior revisió en comú del treball realitzat. Esporàdicament es treballa en petits grups on un alumne n'és el responsable o bé es treballa en parella i els mateixos alumnes fan la correcció de les activitats.

Recursos utilitzats

El 97,9% del professorat utilitza un llibre de text per ensenyar anglès als alumnes de 6è de primària.

El professorat d'anglès per impartir les seves classes fa servir un seguit de recursos pedagògics, de manera que a la taula següent s'observa la freqüència amb què els utilitza.

Taula 2.3.27. Freqüència amb què el professorat utilitza els diferents recursos a les classes

	n	Mai o gairebé mai / Algunes vegades	Amb freqüència / Sempre o gairebé sempre
A. Material fotocopiat	96	38,5%	61,5%
B. Enregistraments en casset	97	3,1%	96,9%
C. Enregistraments en vídeo	96	82,3%	17,7%
D. Jocs	97	50,5%	49,5%
E. Cançons	96	25,0%	75,0%
F. Revistes, còmics, etc.	95	84,2%	15,8%
G. Mapes, pòsters, etc.	96	63,6%	36,4%
H. Vídeos de suport	96	80,2%	19,8%
I. Programes informàtics	95	76,8%	23,2%

Els recursos utilitzats més freqüentment pel professorat a les classes d'anglès de l'alumnat de 6è de primària són els enregistraments amb casset, cançons i material suplementari fotocopiat.

Més esporàdicament, fan servir el vídeo i mitjans de lectura diferents dels llibres.

Avaluació

Gairebé un 80% del professorat enquestat manifesta realitzar activitats d'avaluació a principi i final de curs. Un 82,2% ho fa en diferents moments de cada unitat didàctica i un 54,7% en cada una de les sessions d'avaluació previstes al principi de curs.

Taula 2.3.28. Activitats d'avaluació utilitzades pel professorat de llengua anglesa

	n	No	Sí
Al principi de curs	89	20,2%	79,8%
Al final de cada unitat didàctica	90	17,8%	82,2%
En diferents moments de cada unitat	94	28,7%	71,3%
Abans de cada una de les sessions d'avaluació establertes al principi de curs	86	45,3%	54,7%
Al final de curs	90	21,1%	78,9%

2.3.4.1. Relació entre les dades de context i el resultat per centres**Resultats de la prova de llengua anglesa segons l'edat del professorat****Taula 2.3.29. Resultats de la prova de llengua anglesa en funció de l'edat del professorat**

Edat del professorat d'anglès	Resultat
Menys de 30 anys	60,4%
De 30 a 39 anys	59,7%
De 40 a 49 anys	58,7%
50 anys o més	65,5%

S'observa que els centres on s'obtenen resultats més positius són aquells on el professorat té més edat. No obstant això, les diferències són mínimes i no són estadísticament significatives.

Resultats de la prova de llengua anglesa segons l'experiència i la permanència del professorat d'anglès**Taula 2.3.30. Resultats de la prova de llengua anglesa en funció de l'experiència docent del professorat d'anglès**

		Resultats
Experiència docent	D'1 a 10 anys	59,4%
	D'11 a 20 anys	59,3%
	De 21 a 30 anys	61,3%
	Més de 30 anys	62,9%
Permanència en el centre	D'1 a 5 anys	58,8%
	De 6 a 10 anys	60,5%
	D'11 a 15 anys	62,2%
	De 16 a 20 anys	58,5%
	De 21 a 25 anys	62,1%
	Més de 25 anys	62,7%
Experiència impartint anglès	D'1 a 5 anys	54,6%
	De 6 a 10 anys	61,1%
	D'11 a 15 anys	60,2%
	De 16 a 20 anys	65,5%
	Més de 20 anys	61,4%

En relació amb l'experiència docent i la permanència del professorat en els centres, tot i que els centres que tenen el professorat amb més experiència i amb més anys de permanència obtenen millors resultats, les diferències que s'observen no són estadísticament significatives. Quant a l'experiència impartint l'àrea, les diferències només s'observen entre els resultats dels centres amb professorat amb menys de 5 anys d'experiència respecte als resultats dels centres amb professorat entre 16 i 20 anys d'experiència.

Resultats de la prova de llengua anglesa segons l'etapa en què l'alumnat comença en els centres a estudiar la llengua anglesa

Taula 2.3.31. Resultats de la prova de llengua anglesa en funció de l'etapa en què l'alumnat comença a estudiar la llengua anglesa

Edat	Resultat
En l'educació infantil	63,6%
A primer cicle d'educació primària	58,5%
A segon cicle d'educació primària	55,8%

Diferències	En l'educació infantil	A primer cicle d'EP	A segon cicle d'EP
En l'educació infantil			
A primer cicle d'educació primària	No		
A segon cicle d'educació primària	Sí	No	

Els centres on s'obtenen millors resultats són aquells en els quals l'alumnat comença a estudiar la llengua anglesa en l'educació infantil seguits dels que comencen a primer cicle d'educació primària i dels que ho fan a segon cicle. Les diferències estadísticament significatives només s'observen entre els resultats dels centres que comencen a estudiar anglès en l'educació infantil respecte als que comencen a segon cicle d'educació primària.

Resultats de la prova de llengua anglesa segons les hores impartides de la matèria

Taula 2.3.32. Resultats de la prova de llengua anglesa en funció de les hores impartides de la matèria

Hores de classe	Resultats
Fins a 2 hores	53,7%
De 2 a 3 hores	59,8%
De 3 a 4 hores	69,2%

En els centres on s'imparteix més hores de classe de llengua anglesa, els resultats són més positius. Les diferències estadísticament significatives s'observen entre els centres que fan de 3 a 4 hores de classe i els centres que en fan menys.

Resultats de la prova de llengua anglesa segons si el centre disposa d'un auxiliar de conversa

Taula 2.3.33. Resultats de la prova de llengua anglesa en funció de si hi ha un auxiliar de conversa en els centres

Auxiliar de conversa	Resultats
No	59,4%
Sí	69,7%

Tot i que els centres que disposen d'un auxiliar de conversa obtenen millors resultats, la diferència respecte als centres que no en tenen no és estadísticament significativa. Cal precisar també que són pocs els centres que en tenen, només un 4,2% de la mostra.

Resultats de la prova de llengua anglesa segons el temps que el professorat dedica a preparar les classes

Taula 2.3.34. Resultats de la prova de llengua anglesa en funció del temps que el professorat dedica a la preparació de les classes

Temps de preparació	Resultats
Fins a 2 hores	61,2%
De 2 a 4 hores	56,2%
Més de 4 hores	58,4%

Es pot veure que, en els centres on el professorat dedica a preparar les classes fins a 2 hores, s'obtenen millors resultats. Amb tot i això, les diferències no són significatives.

Resultats de la prova de llengua anglesa segons l'avaluació que es realitza en els centres

Taula 2.3.35. Resultats de la prova de llengua anglesa en funció de l'avaluació en llengua anglesa que es realitza en els centres

Avaluació	Resultats	
A principi de curs	No	63,7%
	Sí	58,6%
Al final de cada unitat didàctica	No	57,9%
	Sí	60,5%
En diferents moments de la unitat	No	59,9%
	Sí	59,9%
En les sessions d'avaluació establertes	No	59,2%
	Sí	60,6%
Al final del curs	No	60,9%
	Sí	59,6%

Els resultats en els centres no varien massa en funció de l'avaluació que s'hi realitza. Les diferències no són molt destacades percentualment i estadísticament només és significativa la diferència de resultats entre els centres que realitzen l'avaluació al final de cada unitat didàctica i els centres que no la practiquen.

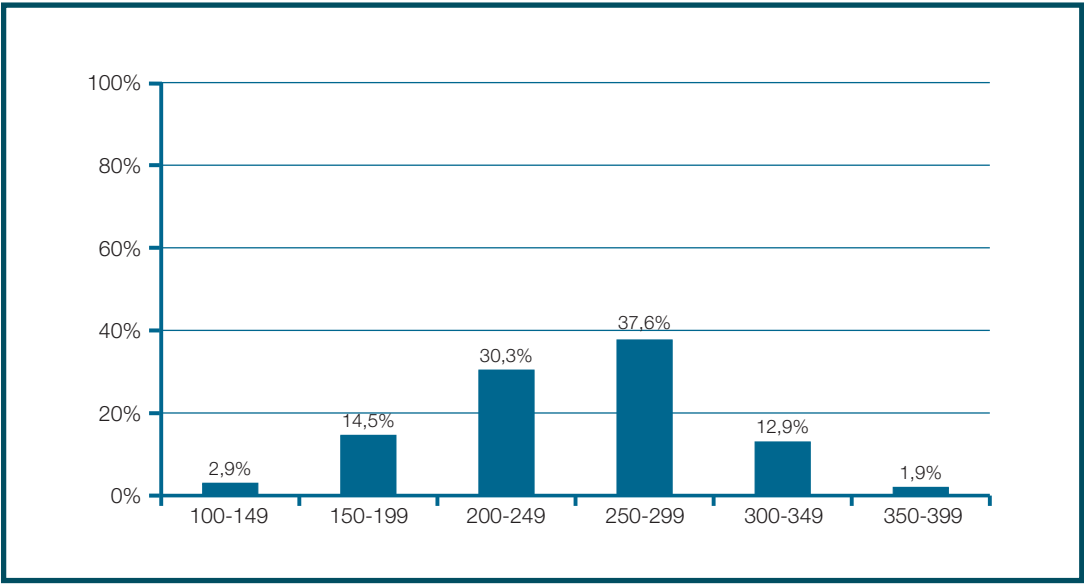
2.3.5. RESULTATS EN LLENGUA ANGLESA SEGONS EL MÈTODE D'ANÀLISI DE RESPOSTA A L'ÍTEM (TRI)

2.3.5.1. Resultats globals

Entre els rangs de puntuació per sobre de la mitjana, se situa el 52,4% de l'alumnat. Un 17,4% de l'alumnat se situa en els nivells baixos, per sota del 200-249, i un 14,8% per sobre del nivell 300-349.

La majoria de l'alumnat, un 67,9%, se situa entre els nivells intermedis (nivell 200-249 i nivell 250-299).

Rangs de puntuació	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
100-149	59	2,9%	2,9%
150-199	299	14,5%	17,4%
200-249	625	30,3%	47,7%
250-299	777	37,6%	85,3%
300-349	267	12,9%	98,2%
350-399	39	1,9%	100%

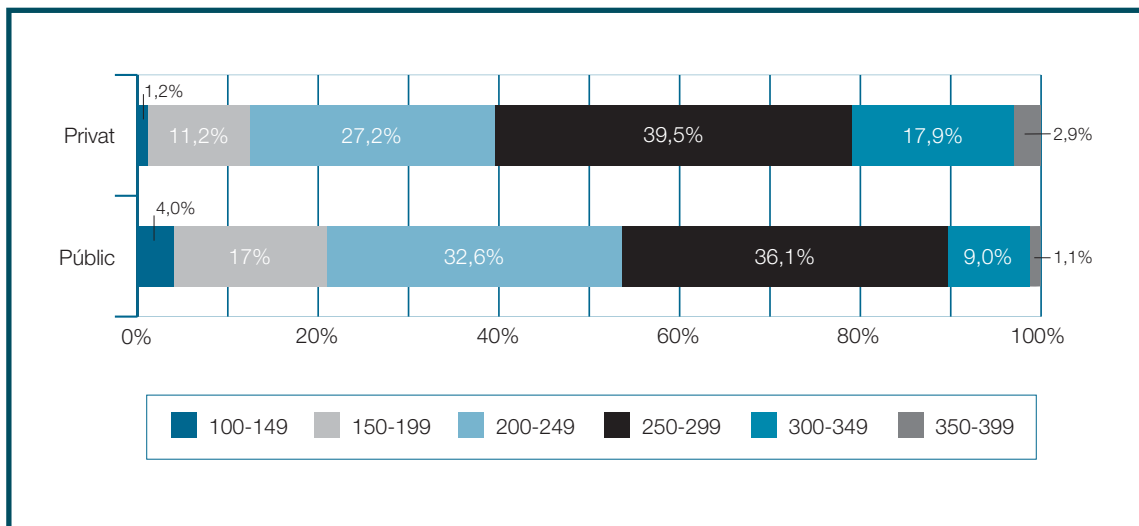
Nivells de competència en llengua anglesa

Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 150	<i>Comprensió oral i escrita</i> • L'alumnat pot reconèixer vocabulari relacionat amb els aliments, la família i els animals domèstics. • També identifica algun adjectiu referent a un tret de personalitat.
Nivell 200	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió oral i escrita</i> • L'alumnat és capaç d'identificar vocabulari relacionat amb els nombres, la família i les professions a partir de pistes i de la reelaboració de la informació que se li dona. • També pot reconèixer una informació explícita relacionada amb accions.
Nivell 250	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió oral</i> • És capaç d'associar les accions pròpies de les rutines diàries amb les imatges corresponents i dins d'una seqüència temporal. <i>Comprensió escrita</i> • Pot relacionar paraules amb d'altres de la mateixa família. <i>Expressió escrita</i> • És capaç d'utilitzar algun pronom personal, adjectius i algun verb dins d'un context conegut.
Nivell 300	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió oral</i> • L'alumnat pot identificar informació errònia dins d'un text. <i>Comprensió escrita</i> • Pot deduir informació relacionada amb l'estat d'ànim. • L'alumnat és capaç de distingir i organitzar una informació específica relacionada amb fets temporals a partir del reconeixement de locucions adverbials de temps o marques temporals. <i>Expressió escrita</i> • Pot utilitzar alguns verbs i dir l'hora en contextos coneguts. • L'alumnat també pot processar informació que no apareix de manera explícita en un text.
Nivell 350	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Comprensió escrita</i> • És capaç d'entendre, processar i organitzar dues informacions per resoldre una pregunta o distingir una informació errònia.

2.3.5.2. Resultats en llengua anglesa segons la titularitat dels centres

L'alumnat dels centres públics obté una puntuació mitjana dintre de l'escala de 242 punts i el de centres privats, de 261 punts, cosa que els situa en els nivells 200-249 i 250-299, respectivament. Estadísticament les diferències que s'observen no són significatives.

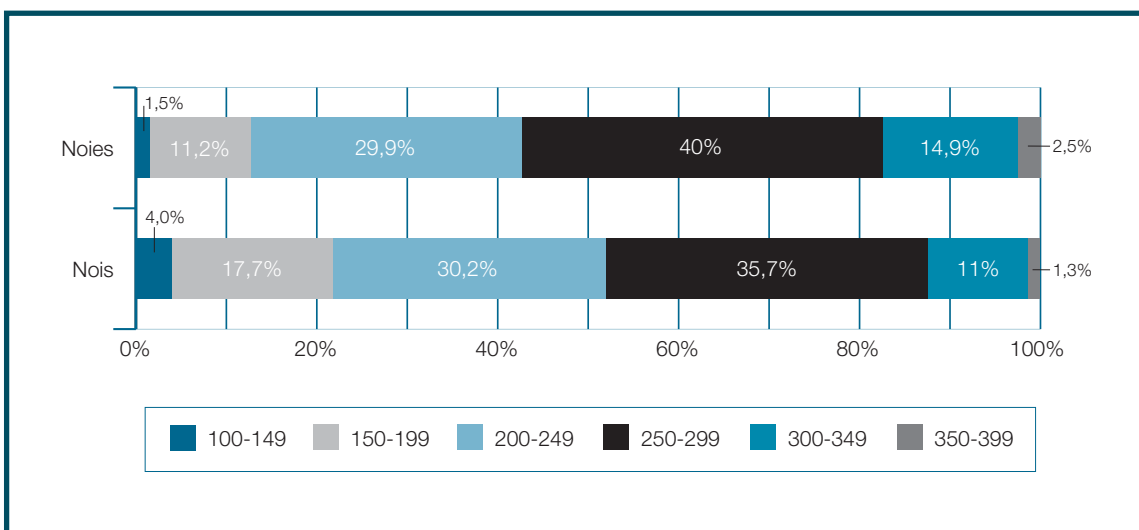
Dintre de cada rang s'observa que en els centres privats hi ha un percentatge més alt d'alumnat que es classifica en el nivell 250-299 o superiors. En els centres públics és d'un 46,2% i en els centres privats, d'un 60,3%.

2.3.5.3. Resultats en llengua anglesa segons el gènere de l'alumnat

Els nois obtenen una puntuació mitjana dintre de l'escala de 244 punts mentre que la de les noies és de 257 punts. Les diferències que s'observen són estadísticament significatives.

Un 48% dels nois i un 57,4% de les noies se situen en el nivell 250-299 o en els superiors.

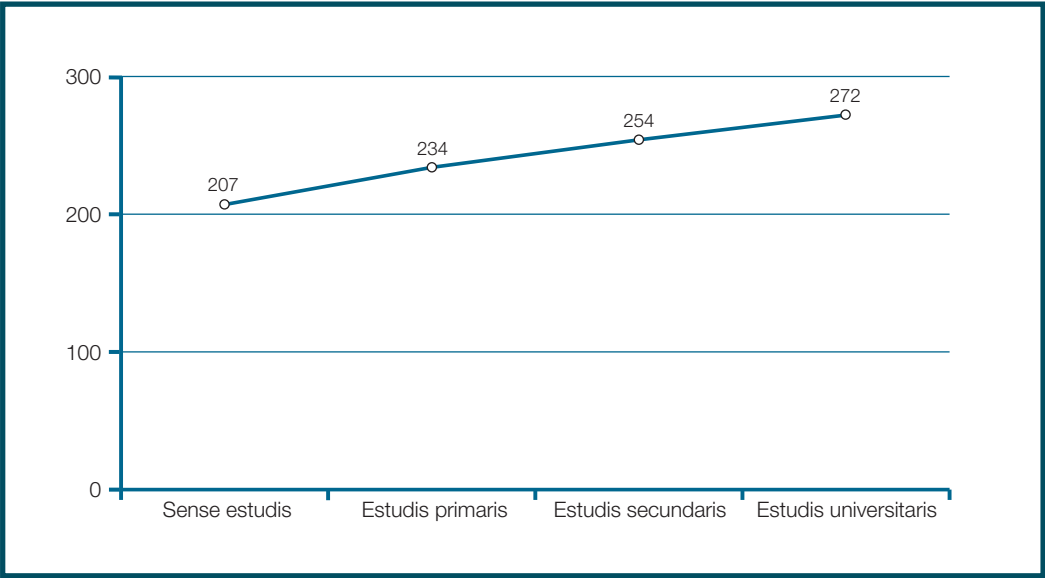

2.3.5.4. Resultats en llengua anglesa segons el nivell d'estudis familiar

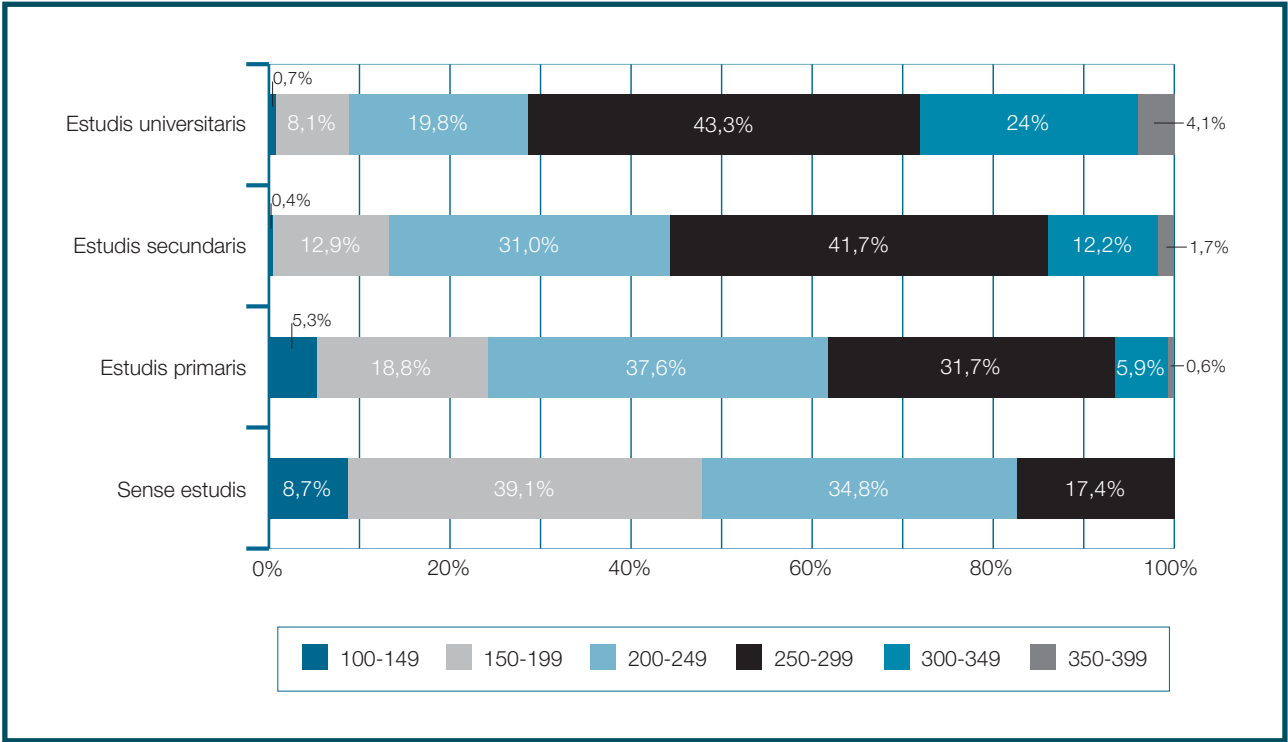
En funció del nivell d'estudis que tenen els pares/mares s'observen diferències significatives en els resultats de l'alumnat. En aquest sentit l'alumnat amb pares/mares amb estudis superiors té resultats més alts respecte a l'alumnat amb progenitors amb menys estudis.

No s'observen diferències estadísticament significatives entre els resultats de l'alumnat amb pares/mares sense estudis i els resultats de l'alumnat amb pares/mares amb estudis primaris. Veieu les puntuacions a la taula següent:

Nivell d'estudis dels pares	Puntuació de l'alumnat dintre de l'escala
Sense estudis	207
Estudis primaris	234
Estudis secundaris	254
Estudis universitaris	272

En la distribuci3 de puntuacions per nivells s'observa que cap alumne/na amb pares/mares sense estudis arriba a assolir els nivells alts i que la majoria de l'alumnat amb pares/mares que tenen estudis universitaris estan dintre dels nivells per sobre del 250-299.

2.3.6. CONCLUSIONS

- El currículum de primària prioritza les destreses orals i els resultats d'aquest estudi així ho demostren. Els alumnes han obtingut els millors resultats en comprensió oral seguits dels de comprensió escrita.
- En relació amb l'expressió escrita, es pot destacar que els canvis que es van introduir en la prova dissenyada l'any 1999 per eliminar ambigüitats han influït positivament en els resultats de l'alumnat.

Referents als resultats en les diferents habilitats

Comprensió oral

- La comprensió oral és l'habilitat més ben assolida per l'alumnat de 6è de primària. L'alumnat ha demostrat que entén bé tant els textos amb suport àudio com els textos amb suport vídeo.
- Mostra més habilitats quan es tracta d'identificar una instrucció o captar una informació lineal. Té més dificultats en aquells ítems que demanen una inferència.

Comprensió escrita

- La comprensió escrita és la segona habilitat en llengua anglesa millor assolida.
- Els alumnes comprenen millor els textos informatius que no pas els epistolars. Cal puntualitzar que les activitats associades a la primera tipologia de textos valoren la capacitat de comprensió lineal, mentre que les que van associades al text epistolar impliquen fer inferències per a la comprensió.

Expressió escrita

- La introducció d'un nou tipus d'activitat mostra que els alumnes encara estan en un estadi molt inicial de producció escrita, encara que aquesta parteixi d'un suport visual (una imatge) molt ric en elements i amb referents lingüístics que els ajuda a iniciar les frases. Un percentatge molt baix (18%) és capaç d'escriure de 4 a 5 frases.

Referents a les anàlisis comparatives dels resultats

- Amb referència a la titularitat dels centres les diferències que s'observen no són estadísticament significatives. Tot i així, els resultats en els centres privats són més alts que en els públics.
- Les noies obtenen significativament millors resultats que els nois en la prova de llengua anglesa.
- No s'observen diferències entre els resultats de l'alumnat amb pares sense estudis respecte als resultats de l'alumnat amb pares amb estudis primaris. Sí que s'enregistren diferències estadísticament significatives en els resultats de l'alumnat quan els pares tenen alguna titulació universitària.
- En relació amb l'avaluació realitzada l'any 1999, s'observen diferències quantitatives molt poc destacables tant en els resultats globals com en els resultats en cada ítem i estadísticament no són significatives.

Referents al context d'aprenentatge

- De les dades recollides se'n desprèn que, en relació amb la planificació i l'organització de la tasca docent, el professorat utilitza principalment la llengua materna de l'alumnat; però quan es presenten i es corregeixen les activitats, ho fa en anglès. Això contrasta amb el fet que els mateixos professors animin els seus alumnes a utilitzar l'anglès com a llengua d'aprenentatge i comunicació.
- El professorat creu que la diferència en els nivells de coneixements i l'excessiu nombre d'alumnes per classe són factors que dificulten l'ensenyament i l'aprenentatge.

- Gairebé el 100% del professorat utilitza el casset a l'aula, però sorprenentment molt pocs utilitzen altres mitjans, com els enregistraments en vídeo o altres recursos amb suport informàtic. El professorat coincideix a admetre que no hi ha manca de mitjans ni de recursos per impartir la matèria.
- El professorat afirma que per a la preparació de les seves classes segueix el que marca el llibre de text.
- Es concreta que pocs professors poden tenir una dedicació exclusiva a l'àrea ja que han de compartir la seva dedicació amb tasques de tutor o amb altres matèries curriculars.
- Majoritàriament, es treballa amb tot el grup classe en totes les sessions. Predomina el treball individual per damunt del treball en parelles o en petit grup.
- L'alumnat valora molt positivament l'aprenentatge de l'anglès perquè percep que li pot ajudar a conèixer altres formes de vida, persones i cultures.
- De les dades recollides, se'n desprèn que com més contacte hi hagi amb la llengua d'aprenentatge, s'assolirà més competència. Els alumnes que han començat l'aprenentatge de l'anglès abans dels sis anys i ho han fet amb una dedicació de tres a quatre hores setmanals, són els que obtenen millors resultats. Aquestes observacions també es van apreciar en l'avaluació de l'any 1999.

2.3.7. RECOMANACIONS

- El desenvolupament de les destreses orals hauria d'ocupar una bona part dels esforços de mestre i alumnes. Això posa de manifest la necessitat de treballar el màxim de temps possible amb un nombre d'alumnes prou reduït que faciliti la interacció i l'atenció més personalitzada.
- Tenint en compte, també, que els alumnes disposen de poques oportunitats per practicar l'anglès fora de l'escola, s'haurien de potenciar al màxim les oportunitats d'interactuar amb la llengua d'aprenentatge dins del centre mateix.
- Si es vol que l'alumne sigui capaç de comunicar-se de manera efectiva en situacions contextualitzades, s'ha de pensar en les maneres i en les solucions organitzatives que facilitin la creació d'un ambient favorable per a la comunicació.
- Sense oblidar el paper del mestre com a model de llengua i dinamitzador de situacions comunicatives, cal facilitar l'accés de l'alumne a altres fonts d'input: cintes de vídeo, llibres de lectura amb suport àudio, materials amb suport informàtic, correspondència amb altres alumnes de fora del país i que siguin estudiants de la mateixa llengua estrangera, intercanvis, etc.
- En aquest mateix sentit, cal promoure la utilització de tots els recursos disponibles fora i dins de l'aula: el vídeo i el DVD, que permeten la presentació contextualitzada de situacions comunicatives reals (imatge i so); els materials amb suport informàtic, que faciliten els diferents tipus d'interacció; l'accés a Internet, que facilita l'accés a la informació.
- L'ús de l'anglès per part del mestre ofereix a l'alumnat més oportunitats de comunicació real. L'aula és bàsicament el lloc on l'alumne pot relacionar-se utilitzant la llengua d'aprenentatge, i el professorat és el model més immediat que l'alumne té al seu abast. La presència d'un auxiliar nadiu de conversa estimula la utilització de la llengua d'aprenentatge com a únic mitjà de comunicació amb els alumnes.
- Tenint en compte els bons resultats dels alumnes que han començat l'aprenentatge de l'anglès en l'educació infantil dedicant-hi un bon nombre d'hores, caldria pensar que aquesta seria una opció que caldria impulsar. En aquest punt caldria no oblidar una sèrie de factors que estan directament relacionats amb els bons resultats:
 - Un temps de dedicació mínima suficient.
 - Una freqüència de sessions equilibrada a la setmana.
 - Un aprofitament total d'aquest temps (tota la sessió es vehicula en anglès i no només les instruccions de les activitats i la seva correcció).
 - Una seqüenciació de continguts que asseguri la progressió de continguts.
 - Un bon nivell de competència lingüística per part del mestre.
 - Unes solucions organitzatives que promoguin la interacció de l'alumnat i també l'atenció personalitzada.
- El fet que els alumnes que tenen més contacte amb l'anglès són els que obtenen millors resultats, porta a pensar que els centres haurien de plantejar-se solucions per incrementar aquest contacte:
 - La utilització d'una part de les hores de lliure disposició per introduir tallers i activitats vehiculades en anglès.
 - El treball de blocs de continguts d'àrees no lingüístiques en anglès.
- La coordinació de l'especialista d'anglès amb professors d'altres àrees permetria la integració d'aspectes i continguts curriculars propis d'altres matèries que es podrien reforçar des de l'àrea d'anglès.
- Per millorar els resultats en la producció escrita, caldria impulsar activitats d'escriptura guiada a partir de models que marquessin l'estructura textual.

2.4. Matemàtiques

2.4.1. RESULTATS GLOBAIS EN MATEMÀTIQUES

Els ítems elaborats per mesurar el coneixement que té l'alumnat en matemàtiques s'organitzen en quatre proves diferents de 45 ítems, dels quals 23 són comuns als quatre models. Els continguts avaluats fan referència a quatre apartats, que són: nombres i operacions, mesura de magnituds, geometria i organització de la informació. Les capacitats que demanen per part de l'alumnat són: coneixement conceptual, procediments i estratègies i resolució de problemes.

OBJECTIU: Conèixer les capacitats de raonament que té l'alumnat a través del coneixement de conceptes matemàtics, l'ús de procediments i estratègies relacionats amb les matemàtiques i la resolució de problemes.

Taula 2.4.1. Resultats en la prova de matemàtiques

Resultats en matemàtiques	Percentatges d'encerts
GLOBAL	56,83%
Nombres i operacions	57,78%
Mesura de magnituds	49,80%
Geometria	53,14%
Organització de la informació	67,79%

Segons els continguts avaluats, l'alumnat de 6è de primària obté resultats més alts en organització de la informació i en el treball amb nombres i operacions, però té més dificultat a treballar amb la mesura de magnituds i en geometria.

Taula 2.4.2. Resultats en matemàtiques segons les capacitats avaluades

Resultats en llengua anglesa	Percentatges d'encerts
GLOBAL	56,83%
Coneixements conceptuals	60,32%
Procediments i estratègies	58,70%
Resolució de problemes	52,96%

Segons les capacitats avaluades en la prova, l'alumnat té més dificultat per a resoldre problemes i en canvi té més clars els coneixements conceptuals i els procediments i les estratègies per resoldre les situacions plantejades.

Nombres i operacions

OBJECTIU: Conèixer la capacitat que té l'alumnat per a operar amb nombres naturals, fraccions i decimals; calcular i interpretar percentatges; arrodonir nombres decimals, i estimar resultats. I també conèixer l'aplicació d'aquests coneixements a la resolució de problemes.

Aquesta part s'avalua amb un conjunt de 27 ítems. En concret amb 6 ítems s'avalua la part del sistema de numeració decimal, amb 7 la d'operacions i càlcul i amb 14 la d'expressions numèriques i fraccions.

Taula 2.4.3. Resultats en nombres i operacions

Nombres i operacions	Percentatges d'encerts	
Sistema de numeració decimal	64,35%	57,78%
Operacions i càlcul	54,91%	
Expressions numèriques i fraccions	56,39%	

L'alumnat mostra més dificultat per a fer càlcul i operacions i domina millor les activitats que impliquen l'ús del sistema de numeració decimal i d'expressions numèriques i fraccions.

Mesura de magnituds

OBJECTIU: Conèixer la capacitat que té l'alumnat per a utilitzar les unitats de mesura del sistema mètric decimal (longitud, capacitat i massa) i les seves equivalències, i per a emprar amb precisió les unitats de temps i la mesura dels graus.

La part corresponent a la mesura de magnituds s'avalua amb un conjunt de 28 ítems dels quals 15 fan referència al sistema mètric decimal, 9 a la part de la mesura del temps i 4 a la part de la mesura d'angles.

Taula 2.4.4. Resultats en mesura de magnituds

Mesura de magnituds	Percentatges d'encerts	
Sistema mètric decimal	49,25%	49,80%
Temps	49,52%	
Graus	52,53%	

L'alumnat manifesta més habilitat per a utilitzar les mesures de magnituds relacionades amb els graus que no pas per a utilitzar mesures de magnituds relacionades amb el temps i el sistema mètric decimal quan impliquen canvis d'unitat.

Geometria

OBJECTIU: Conèixer la capacitat de l'alumnat per a identificar els termes i elements geomètrics, conèixer les propietats de les figures geomètriques i dels cossos per calcular àrees, perímetres i volums i per interpretar plànols i maquetes a escala.

La geometria s'avalua amb un total de 25 ítems, dels quals 7 fan referència als elements geomètrics del pla, 6 als elements geomètrics de l'espai, 7 als sistemes de representació i referència i 5 als perímetres, àrees i volums.

Taula 2.4.5. Resultats en geometria

Geometria	Percentatges d'encerts	
Elements geomètrics del pla	52,56%	53,14%
Elements geomètrics de l'espai	49,58%	
Sistemes de representació i referència	64,53%	
Perímetres, àrees i volums	42,28%	

En geometria, l'alumnat domina els sistemes de representació i de referència, mostra certa habilitat per a treballar amb elements geomètrics del pla i una mica menys per a fer-ho amb els elements de l'espai. Té dificultats per a resoldre situacions en què intervenen perímetres, àrees i volums.

Organització de la informació

OBJECTIU: Conèixer la capacitat de l'alumnat per a utilitzar tècniques de recollida de dades, obtenir informació i representar-la gràficament i numèricament. Conèixer també la capacitat per a reconèixer i calcular probabilitats.

La part d'organització de la informació fa referència a la representació de la informació i al càlcul de probabilitats, s'avalua amb un total de 24 ítems, dels quals 14 corresponen a la primera part i 10 a la segona.

Taula 2.4.6. Resultats en organització de la informació

Organització de la informació	Percentatges d'encerts	
Representació i interpretació de gràfiques	72,48%	67,79%
Càlcul de probabilitats	61,22%	

En relació amb la part d'organització de la informació, l'alumnat domina la representació i la interpretació de gràfiques, però té més dificultats per a reconèixer i calcular probabilitats quan hi intervé la proporcionalitat.

2.4.2. COMPARACIÓ DE RESULTATS ENTRE LES DIFERENTS AVALUACIONS

La diferència de proporcions entre 1995 i els altres dos anys d'aplicació es fa amb els ítems comuns als 3 anys (14). De l'aplicació de la fórmula de diferència de proporcions, se'n deriva que no hi ha diferències entre els resultats de les tres avaluacions, tot i que el percentatge d'encert és superior d'una avaluació a la següent.

Taules 2.4.7. Comparació de resultats generals entre avaluacions

Entre les avaluacions dels anys 1995, 1999 i 2003	1995 (n = 866)	1999 (n = 3.305)	2003 (n = 2.087)
Matemàtiques	58,96%	61,96%	62,22%

Entre les avaluacions dels anys 1999 i 2003	1999 (n = 3.305)	2003 (n = 2.074)
Matemàtiques	58,66%	60,15%

Tot i que no hi ha diferència de proporcions entre el resultat de l'any 1999 i el de l'any 2003, globalment el resultat és una mica superior a l'avaluació del 2003 i si ens fixem en cadascuna de les parts, aquesta observació global també es corrobora. Per realitzar aquesta prova, s'ha fet servir la mitjana obtinguda en els ítems d'ancoratge (23) d'ambdós anys.

Taula 2.4.8. Comparació de resultats en nombres i operacions entre avaluacions

Nombres i operacions	1995 (n = 866)	1999 (n = 3.305)	2003 (n = 2.074)
Nombres i operacions. Càlcul de quadrats de nombres naturals	66,7%	61,8%	55,5%
Nombres i operacions. Seguir una sèrie numèrica	74,5%	75,2%	76,1%
Nombres i operacions. Aplicació de la propietat associativa	73,8%	65,1%	67,7%
Nombres i operacions. Representació d'una fracció com a part d'una unitat	35,6%	48,7%	50,9%
Nombres i operacions. Descomposició d'un nombre natural	50,7%	68,2%	67,0%
Nombres i operacions. Resolució de problemes amb més d'una operació	45,2%	53,8%	51,5%
Nombres i operacions. Lectura de nombres decimals	30,3%	28,8%	33,7%
TOTAL	53,83%	57,37%	57,49%

Taula 2.4.9. Comparació de resultats en mesura de magnituds entre avaluacions

Mesura de magnituds	1995 (n = 866)	1999 (n = 3.305)	2003 (n = 2.074)
Mesura de magnituds. Equivalència entre unitats de temps	–	69,8%	80,3%
Mesura de magnituds. Equivalència entre unitats de capacitat	–	45,6%	46,3%
Mesura de magnituds. Estimació d'unitats de superfície	–	87,8%	92,2%
Mesura de magnituds. Utilització de nombres fraccionaris en magnituds de massa	53,3%	53,4%	55,3%
Mesura de magnituds. Equivalència de les unitats de temps	–	47,9%	52,6%
TOTAL	53,3%	60,9%	65,3%

Taula 2.4.10. Comparació de resultats en geometria entre avaluacions

Geometria	1995 (n = 866)	1999 (n = 3.305)	2003 (n = 2.074)
Geometria. Noció de mediatriu d'un segment	74,1%	81,4%	79,0%
Geometria. Interpretació d'una escala	74,1%	75,1%	77,9%
Geometria. Mesura de superfícies sobre una malla de punt	–	27,9%	25,1%
Geometria. Reconeixement de cossos geomètrics a partir del seu desplegament	–	62,3%	66,1%
Geometria. Mesura de figures construïdes amb cubs	–	43,3%	46,8%
Geometria. Identificació dels elements de piràmides i prismes	–	67,5%	70,9%
Geometria. Identificació de l'angle agut i l'obtús	44,6%	40,0%	37,1%
Geometria. Noció de perímetre	64,3%	57,5%	60,2%
TOTAL	64,28%	56,88%	57,89%

Taula 2.4.11. Comparació de resultats en organització de la informació entre avaluacions

Organització de la informació	1995 (n = 866)	1999 (n = 3.305)	2003 (n = 2.074)
Organització de la informació. Identificació de la mitjana aritmètica	62,5%	70,0%	70,7%
Organització de la informació. Representació gràfica de dades mitjançant diagrama de barres	75,8%	88,5%	89,7%
Organització de la informació. Estimació de probabilitats no iguals	–	29,5%	32,4%
TOTAL	69,15%	62,67%	64,13%

Taula 2.4.12. Comparació de resultats entre ítems de les diferents avaluacions

Matemàtiques	1995 (n = 866)	1999 (n = 3.305)	2003 (n = 2.074)
Mesura de magnituds	–	69,8%	80,3%
Nombres i operacions	66,7%	61,8%	55,5%
Nombres i operacions	74,5%	75,2%	76,1%
Geometria	74,1%	81,4%	79,0%
Organització de la informació	62,5%	70,0%	70,7%
Nombres i operacions	73,8%	65,1%	67,7%
Mesura de magnituds	–	45,6%	46,3%
Geometria	74,1%	75,1%	77,9%
Nombres i operacions	35,6%	48,7%	50,9%
Geometria	–	27,9%	25,1%
Organització de la informació	75,8%	88,5%	89,7%
Nombres i operacions	50,7%	68,2%	67,0%
Mesura de magnituds	–	87,8%	92,2%
Mesura de magnituds	53,3%	53,4%	55,3%
Geometria	–	62,3%	66,1%
Organització de la informació	–	29,5%	32,4%
Nombres i operacions	45,2%	53,8%	51,5%
Geometria	–	43,3%	46,8%
Nombres i operacions	30,3%	28,8%	33,7%
Geometria	–	67,5%	70,9%
Geometria	44,6%	40,0%	37,1%
Mesura de magnituds	–	47,9%	52,6%
Geometria	64,3%	57,5%	60,2%
GLOBAL (dels 23 ítems comuns a les dues darreres avaluacions)	–	57,22%	58,64%
GLOBAL (dels 14 ítems comuns a les tres avaluacions)	58,96%	61,96%	62,22%

2.4.3. ASPECTES DE CONTEXT RELACIONATS AMB LES MATEMÀTIQUES

Al final de cada prova, l'alumnat havia de respondre unes preguntes relacionades amb el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'assignatura, així com unes qüestions que fan referència a la valoració de les matemàtiques en general.

Autoavaluació

Taules 2.4.13. Autoavaluació de l'alumnat en relació amb les matemàtiques

	Molt malament	Malament	Aprovat	Bé	Molt bé
Com vas en matemàtiques?	1,3%	10,4%	20,2%	49,3%	18,9%
	Gens / Poc d'acord		Força / Molt d'acord		
Entendre les matemàtiques em costa esforç	55,4%		44,6%		

Globalment, l'alumnat no considera que va excessivament malament en matemàtiques. Només un 11,7% creu que va malament o molt malament, però la resta s'adjudica almenys un aprovat. Un 68,2% pensa que va bé o molt bé. En canvi, quan es demana a l'alumnat si li costen les matemàtiques, un 44,6% diu que sí.

Valoració de l'assignatura

Un 80,5% de l'alumnat valora les matemàtiques com a eina per a entendre el seu entorn. Una mica més del 60% de l'alumnat manifesta que els seus pares li fan veure la importància d'estudiar aquesta assignatura i hi dedica molt de temps a l'estudi.

Taules 2.4.14. Valoració de les matemàtiques

	Gens / Poc d'acord	Força / Molt d'acord
Dedico molt de temps a estudiar matemàtiques	39,3%	60,7%
Els meus pares em diuen que he d'estudiar matemàtiques perquè és l'assignatura més important	35,2%	64,8%
Estudiar matemàtiques em permet entendre millor els problemes que m'envolten	19,5%	80,5%

Quan l'alumnat treballa, valora més el treball de grup i el fet d'escoltar la manera com resolen els problemes els seus companys. Creuen també que quan treballen sols també resolen els problemes i quan expliquen les seves reflexions sovint se senten segurs.

Taules 2.4.15. Hàbits de treball

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
Com millor em surten els exercicis és treballant sol	12,2%	24,6%	63,2%
És bo treballar en grup, som més a pensar i donar idees	9,9%	18,1%	72,0%
Explicar als altres el que se m'acut per anar resolent els problemes m'ajuda a sentir-me segur/a i confiar en mi mateix/a	17,3%	22,8%	59,9%
És important saber escoltar el que cadascun dels companys del grup digui sobre un problema plantejat	3,8%	7,3%	88,9%

Aspectes del procés d'ensenyament-aprenentatge

El que destaca més de la dinàmica de treball en l'àrea de matemàtiques és que l'alumnat pren apunts d'allò que el professor escriu a la pissarra, fa servir el llibre de text però també altres materials i treballa més sovint individualment. El que s'observa amb més freqüència és que el professorat encarrega exercicis per realitzar a casa i que posteriorment es corregeixen a classe. Sobre l'avaluació, afirmen que fan molts exercicis de control.

Taules 2.4.16. Dinàmica de treball en l'àrea de matemàtiques

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
El professor o professora ens mana exercicis per fer a casa	4,2%	10,8%	85,0%
Els exercicis que fem a casa es corregeixen a classe	1,6%	3,6%	94,8%
Treballem en grup i mostrem a la resta de la classe el resultat del nostre treball	52,3%	19,1%	28,6%
Treballem individualment amb fitxes de treball	23,0%	17,0%	60,0%
Prenem apunts de la pissarra	23,1%	24,8%	52,1%
Treballem només amb el llibre de text	33,9%	23,8%	42,3%
Consultem llibres que ens ajuden a ampliar coneixements	56,2%	19,0%	24,8%
Fem controls d'allò que hem après	1,7%	4,1%	94,2%
Aprenem a interpretar i analitzar gràfiques, mapes, plànols, dibuixos, fotografies i textos	20,7%	22,1%	57,2%
Treballem amb materials diferents	28,6%	28,0%	43,4%

Quan el professorat comença un tema nou, la dinàmica a l'aula és la següent: el professor/a, segons l'alumnat, dedica molt de temps a explicar els temes, sovint donant una visió general, a partir del que l'alumnat ja sap i tot seguint el llibre de text. Destaca que poques vegades o mai es realitzen activitats en petits grups.

Taules 2.4.17. Dinàmica de la presentació de temes en l'àrea de matemàtiques

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
El professor/a ens pregunta sobre el que sabem d'aquest tema nou	27,6%	24,6%	47,8%
El professor/a ens dóna una visió general sobre el tema i escriu un guió a la pissarra	31,1%	22,0%	46,9%
El professor/a introdueix el tema amb un problema pràctic relacionat amb la vida diària	39,4%	23,9%	36,7%
Realitzem activitats en grups petits	67,5%	20,0%	12,5%
Seguim el llibre de text	14,9%	13,0%	72,1%
El professor/a ens dóna fotocòpies de continguts relacionats amb el tema	43,2%	19,4%	37,4%
El professor/a dedica tot el temps de la classe a explicar el tema	17,6%	22,8%	59,6%

Respecte a altres activitats de classe, es confirma que l'alumnat fa altres exercicis diferents dels del llibre de text i no es fa com a activitat que els alumnes proposin problemes. Esporàdicament, el professorat utilitza objectes materials per explicar conceptes i indica a l'alumnat com aplicar les matemàtiques a la vida diària.

Taules 2.4.18. Dinàmica de classe en l'àrea de matemàtiques

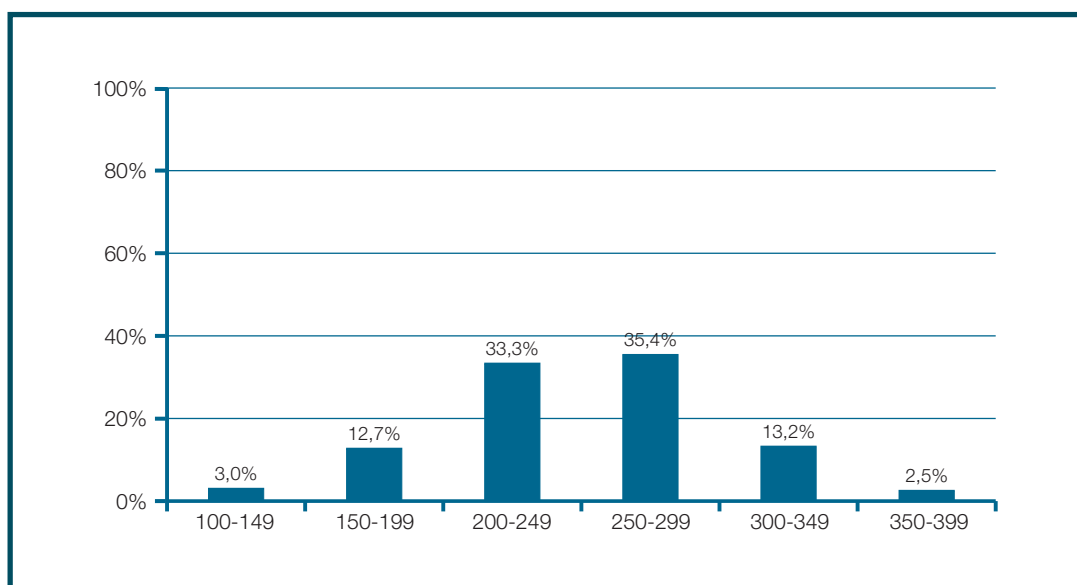
	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
El professor/a explica conceptes usant objectes materials	31,1%	35,0%	33,9%
El professor/a explica com utilitzar les matemàtiques a la vida diària	29,5%	25,1%	45,4%
Fem només els problemes del llibre	28,8%	25,2%	45,8%
Fem altres problemes que no són els del llibre	23,7%	25,3%	51,0%
Nosaltres mateixos/xes inventem problemes	78,1%	13,8%	8,1%

2.4.4. RESULTATS EN MATEMÀTIQUES SEGONS EL MÈTODE D'ANÀLISI DE RESPOSTA A L'ÍTEM (TRI)

2.4.4.1. Resultats globals

El mateix percentatge d'alumnat se situa en els nivells superiors (300 i 350) i en els inferiors (100 i 150). El 51% de l'alumnat assolix com a mínim els coneixements mitjans, és a dir, està per sobre del nivell 250.

Rangs de puntuació	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
100-149	62	3,0%	3,0%
150-199	263	12,7%	15,7%
200-249	690	33,3%	49%
250-299	735	35,4%	84,4%
300-349	273	13,2%	97,8%
350-399	51	2,5%	100%

Nivells de competència en matemàtiques

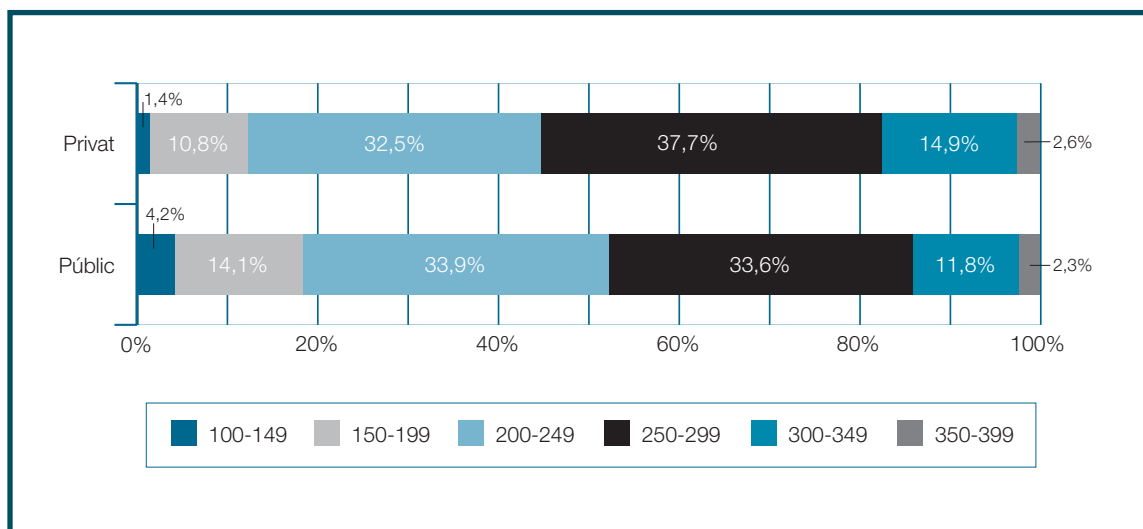
Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 100	<i>Nombres i operacions</i> • L'alumnat pot llegir nombres fraccionaris. <i>Organització de la informació</i> • Pot identificar diferents tipus de gràfics.
Nivell 150	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Mesura de magnituds</i> • L'alumnat pot determinar la unitat de mesura més adequada que s'utilitza en cada situació. • Resol problemes i opera amb mesures de temps i magnituds de longitud sense fer canvis d'unitat. <i>Organització de la informació</i> • L'alumnat pot estimar probabilitats iguals d'un succés en un context real.
Nivell 200	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Nombres i operacions</i> • L'alumnat pot identificar la regla que segueix una sèrie numèrica, interpretar una fracció com a part d'una col·lecció i situar nombres decimals sobre una recta numèrica. • També pot resoldre problemes de més d'una operació amb nombres naturals i de percentatges amb expressions d'ús habitual (50%...). <i>Geometria</i> • En una representació gràfica pot identificar la mediatriu, relacionar alguns políedres amb el seu desplegament, identificar els vèrtexs dels cossos geomètrics i interpretar la posició de punts en un sistema de coordenades cartesianes. <i>Organització de la informació</i> • L'alumnat pot interpretar la informació de diferents tipus de gràfics (barres, sectorials), interpretar la mitjana aritmètica i la moda en la lectura d'un diagrama i llegir i interpretar la representació a escala en un plànol. • L'alumnat pot estimar probabilitats no iguals en un succés.
Nivell 250	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Nombres i operacions</i> • L'alumnat pot resoldre expressions numèriques amb parèntesis amb les 4 operacions i operacions amb potències. • Pot identificar el valor posicional de les xifres d'un nombre i representar i identificar nombres fraccionaris sobre la recta numèrica. • També pot resoldre problemes de percentatges més complexos. <i>Mesura de magnituds</i> • Pot relacionar expressions d'unitats de massa d'ús quotidià (1/4 kg, 1/2 kg, 3/4 kg) amb l'equivalència en grams així com conèixer el valor temporal de les expressions de temps més habituals (segle, mil·leni...). • És capaç de resoldre problemes en què intervenen magnituds de massa, capacitat i longitud i fer canvis d'unitats. <i>Geometria</i> • L'alumnat pot identificar i calcular el perímetre d'una figura. Pot formar figures planes a partir de la seva composició i descomposició i deduir la construcció de figures a partir de les parts. • És capaç d'identificar la posició d'un objecte en l'espai en relació amb un mateix. • Pot deduir la mesura de l'angle complementari en un angle pla. <i>Organització de la informació</i> • L'alumnat és capaç d'extreure informació de taules de dades i d'interpretar-les, així com de gràfics de punts. També pot llegir i interpretar pictogrames. • L'alumnat coneix el procediment per trobar la mitjana aritmètica. • Identifica els percentatges representats en un gràfic de sectors. • Pot identificar un fet probable amb la seva expressió en nombres fraccionaris i successos equiprobables.

Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 300	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Nombres i operacions</i> • L'alumnat pot interpretar una fracció com a part d'una unitat i definir el concepte de màxim comú divisor. • És capaç de resoldre problemes amb més d'una operació amb nombres fraccionaris i problemes amb nombres naturals i fraccionaris on la resposta és indirecta. • Pot aplicar els criteris de prioritat d'operacions amb parèntesis en un context de problema. • Pot ordenar nombres decimals (sèries ascendents i descendents). <i>Mesura de magnituds</i> • És capaç de resoldre problemes de mesura de temps i d'equivalències on cal efectuar canvis d'unitats, així com problemes de mesura amb resposta indirecta i deduir operacions amb canvis d'unitats de mesura de capacitat amb resultat aproximat. <i>Geometria</i> • L'alumnat pot deduir la mesura dels angles en un polígon. • Pot reconèixer un angle obtús. • Pot representar i interpretar moviments de translació i gir sobre una quadrícula. • Pot formar cossos geomètrics a partir d'altres per composició i descomposició, així com formar figures a partir de les parts. • És capaç de llegir i interpretar la representació a escala d'una maqueta. <i>Organització de la informació</i> • L'alumnat pot interpretar histogrames on cal deduir algunes dades. • Pot discernir entre probabilitats iguals i no iguals en diferents successos.
Nivell 350	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Nombres i operacions</i> • L'alumnat pot interpretar la representació gràfica, sobre una quadrícula, d'un nombre decimal. • Pot resoldre operacions amb nombres decimals amb resultat aproximat. • Ordenar i comparar nombres derivats de diferents expressions numèriques. • Calcular percentatges representats amb nombres fraccionaris que no siguin doble o meitat. <i>Mesura de magnituds</i> • És capaç d'establir equivalències entre les unitats de mesura per efectuar comparacions i transformacions i relacionar unitats de capacitat i de volum. • Pot llegir mesures en aparells d'ús quotidià (balança). <i>Geometria</i> • L'alumnat comprèn el concepte d'eix de simetria i pot relacionar una figura plana amb el cos geomètric que deriva de la seva rotació. • Pot identificar un cos geomètric a partir de les seves característiques. • És capaç d'identificar i comparar la superfície de diferents figures, en el pla, donada una unitat de referència i identificar i deduir les parts que formen una figura representada gràficament. <i>Organització de la informació</i> • L'alumnat pot identificar probabilitats no iguals en una situació on cal deduir les dades a partir d'una imatge gràfica.
Nivell 400	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Mesura de magnituds</i> • L'alumnat coneix i pot calcular l'equivalència entre diferents unitats de temps. <i>Organització de la informació</i> • És capaç de deduir fets probables quan intervé la proporcionalitat.
Nivell 450	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Geometria</i> • L'alumnat pot identificar els eixos de simetria en diferents figures. <i>Mesura de magnituds</i> • És capaç de comparar volums expressats en diferents unitats i resoldre problemes d'equivalències entre unitats de volum i capacitat. <i>Organització de la informació</i> • És capaç d'identificar els percentatges representats en un gràfic de sectors en un context de problema complex.

2.4.4.2. Resultats en matemàtiques segons la titularitat dels centres

L'alumnat dels centres públics obté una puntuació mitjana de 245 punts (nivell 200-249) i el dels centres privats de 256 punts (nivell 250-259). Aquesta diferència no és estadísticament significativa.

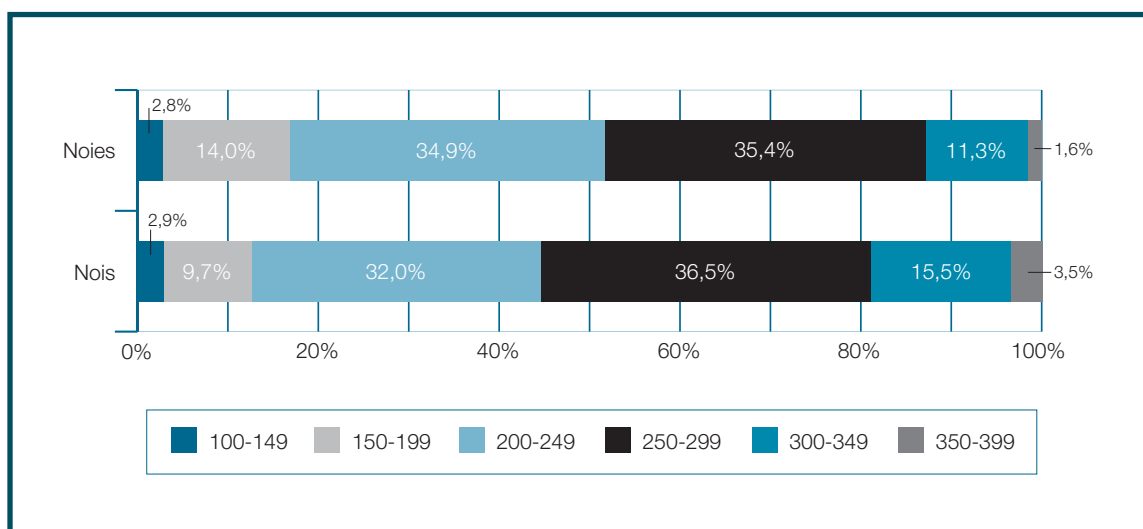
En els centres públics és més alt el percentatge d'alumnat que se situa en els nivells inferiors, un 18,3%, i més baix els que se situen en els nivells alts, un 14,1%. Com a conseqüència el percentatge d'alumnat que es troba per sobre del nivell 250 és més alt en els centres privats.

2.4.4.3. Resultats en matemàtiques segons el gènere de l'alumnat

Els nois obtenen un puntuació mitjana de 256 punts (nivell 250-299) i les noies de 246 punts (nivell 200-249). Aquesta diferència, però, no és estadísticament significativa.

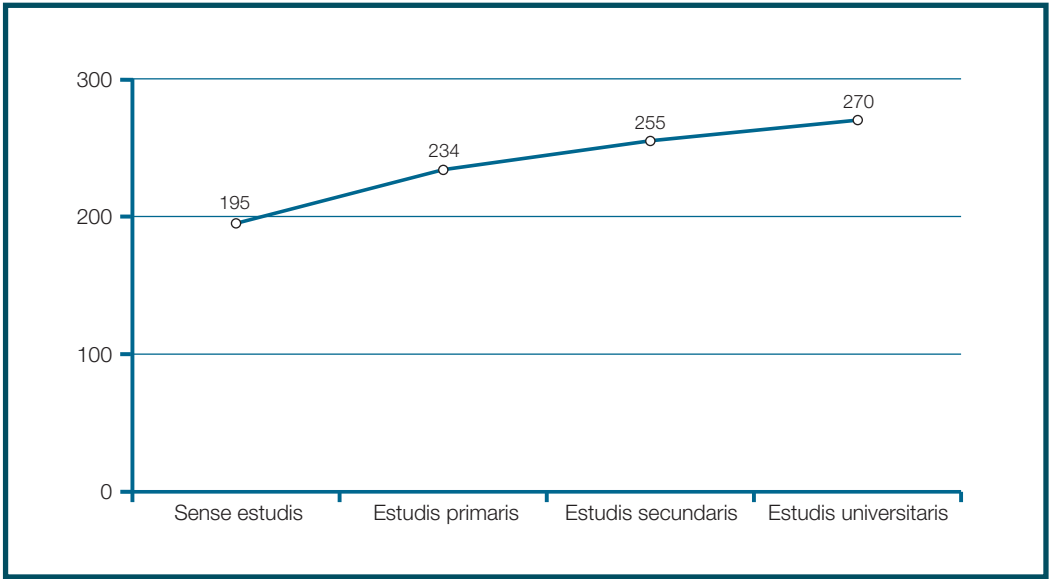
Observant com es distribueixen ambdós grups per nivells, s'aprecia que hi ha molts més nois que noies en els nivells alts (un 19% de nois respecte d'un 12,9% de noies), però en els nivells intermedis la situació dels nois i de les noies és similar. Tot i això un 55,5% dels nois està en els nivells intermedis o superiors davant d'un 48,3% de les noies.

2.4.4.4. Resultats en matemàtiques segons els nivell d'estudis familiar

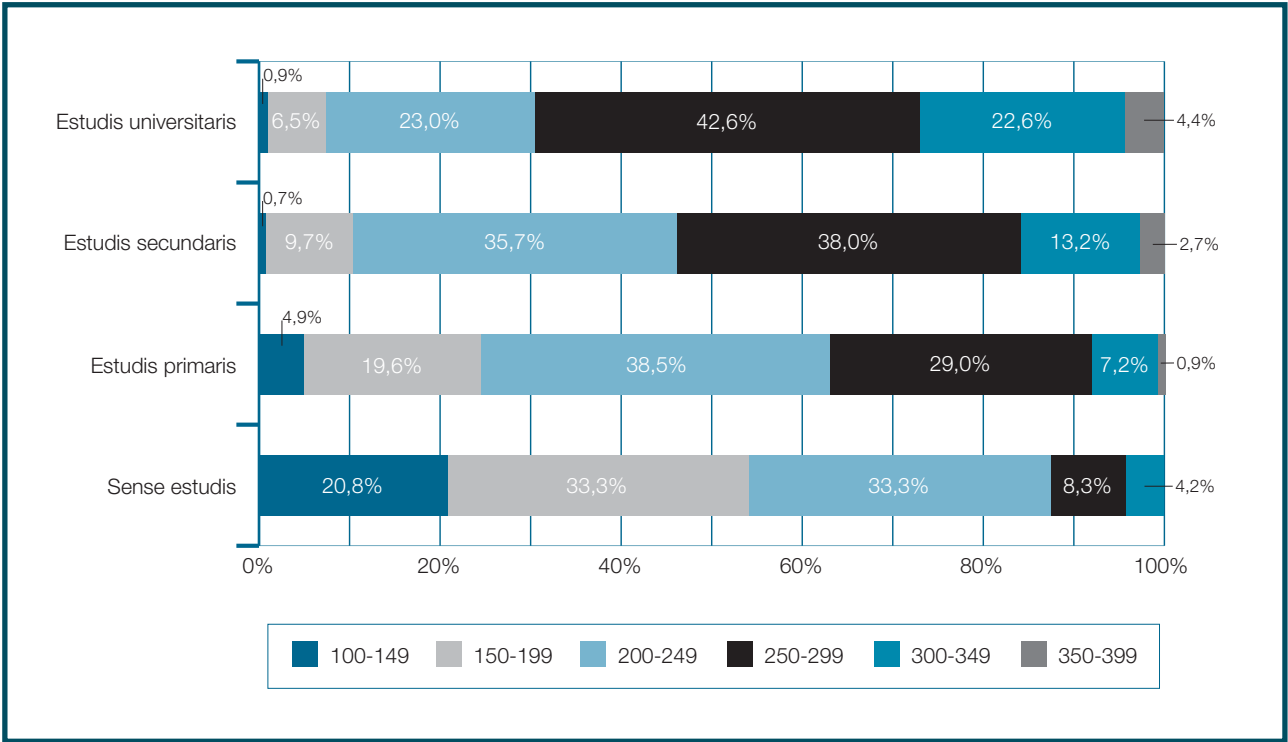
S'observen diferències estadísticament significatives en els resultats de l'alumnat en funció del nivell d'estudis que tenen els seus pares/mares. Com palesa la taula següent, les puntuacions de l'alumnat van augmentant segons s'incrementen els nivells d'estudis dels pares/mares.

Nivell d'estudi familiar	Puntuació de l'alumnat dintre de l'escala
Sense estudis	195
Estudis primaris	234
Estudis secundaris	255
Estudis universitaris	270

S'observa la distribució de l'alumnat en funció del nivell d'estudis dels pares/mares: a mesura que augmenta el nivell d'estudis es concentra més alumnat en els nivells alts i a la inversa, a mesura que augmenta els nivells d'estudis dels pares hi ha menys alumnat en els nivells baixos.

En el cas d'alumnat amb pares/mares amb estudis universitaris s'observa que un 69,6% de l'alumnat se situa en el nivell 250-299 o per sobre, quant a l'alumnat amb pares/mares amb estudis secundaris aquest percentatge se situa en un 53,9%, pel que fa a l'alumnat amb pares amb estudis primaris és d'un 37,1% i pel que fa a l'alumnat de pares sense estudis el percentatge d'alumnat que se situa per sobre d'aquest nivell és d'un 12,5%.

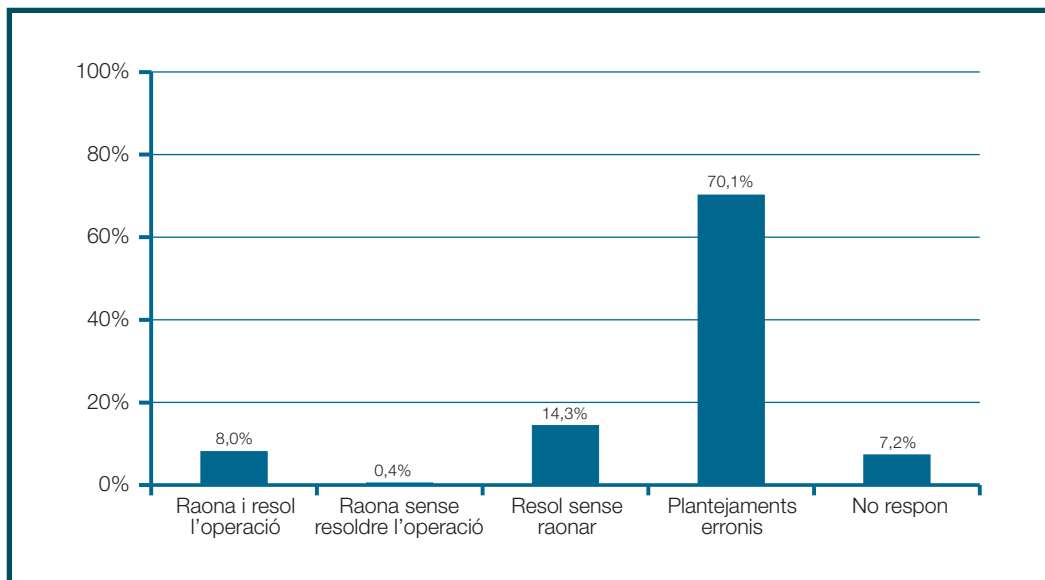

2.4.5. ACTIVITATS OBERTES DE MATEMÀTIQUES

Operació amb nombres naturals

L'alumnat ha de resoldre un problema a partir de la suma de tres nombres parells consecutius raonant tots els passos donats fins a arribar a la solució.

Pregunta: *La suma de tres nombres parells consecutius és 84. Quins són aquests números?*

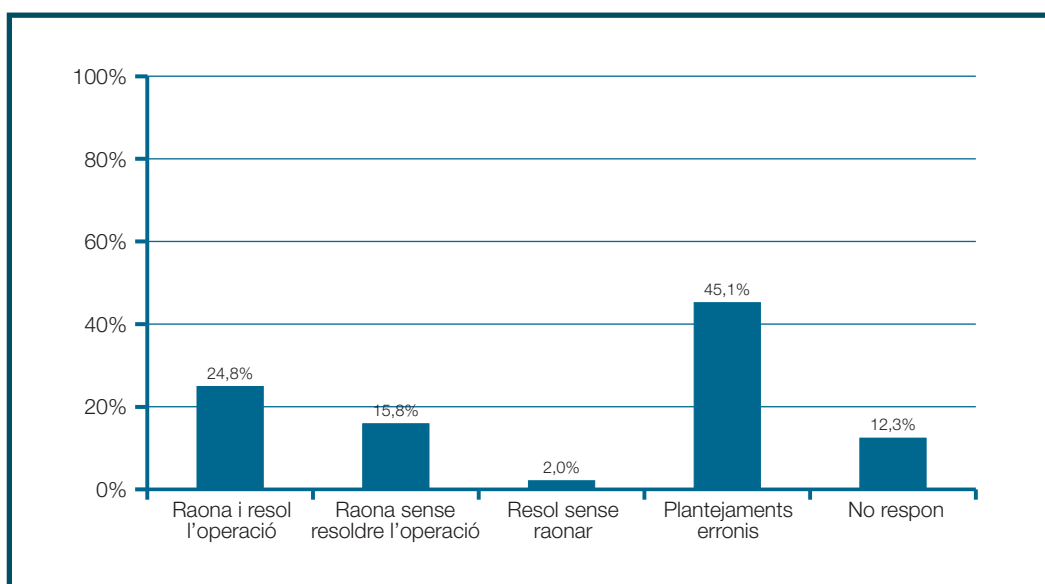

Només un 8,0% de l'alumnat ha resolt correctament l'operació.

Operació amb fraccions

Un grup d'alumnes ha d'elaborar 60 fitxes d'animals.

Pregunta: *Un grup d'alumnes ha d'elaborar 60 fitxes d'animals. Han pensat fer 1/3 de les fitxes sobre mamífers, 2/5 sobre aus i la resta sobre rèptils. Quantes fitxes hauran de fer sobre rèptils?*

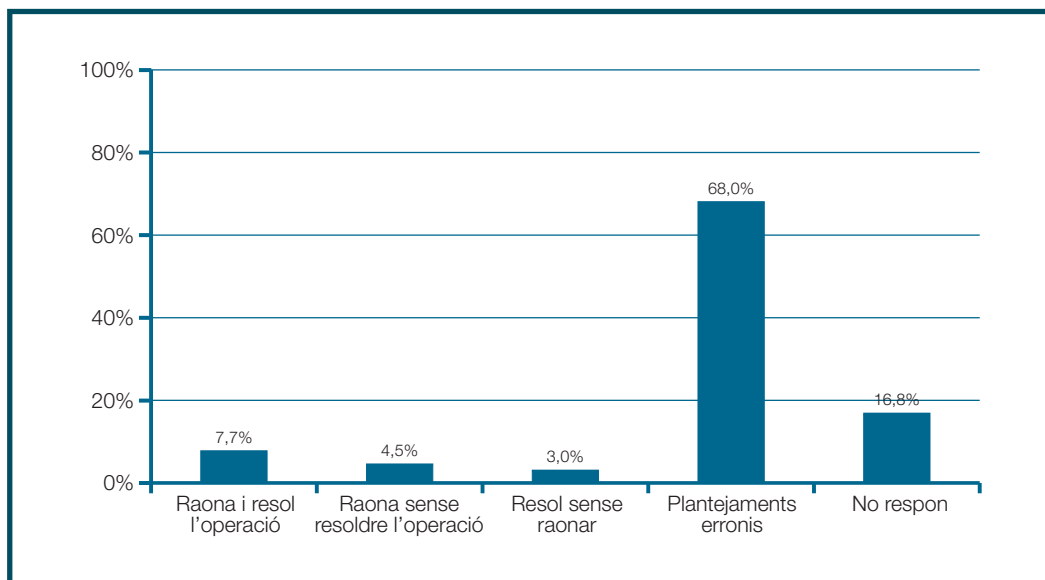

Un 24,8% de l'alumnat ha resolt amb èxit l'operació.

Operació amb fraccions

L'alumnat ha de resoldre com repartir el contingut d'una ampolla de 2 litres en recipients d' $\frac{1}{20}$ de litre.

Pregunta: *Repartim el contingut d'una ampolla de 2 litres en recipients d' $\frac{1}{20}$ de litre. Quants recipients podem omplir?*

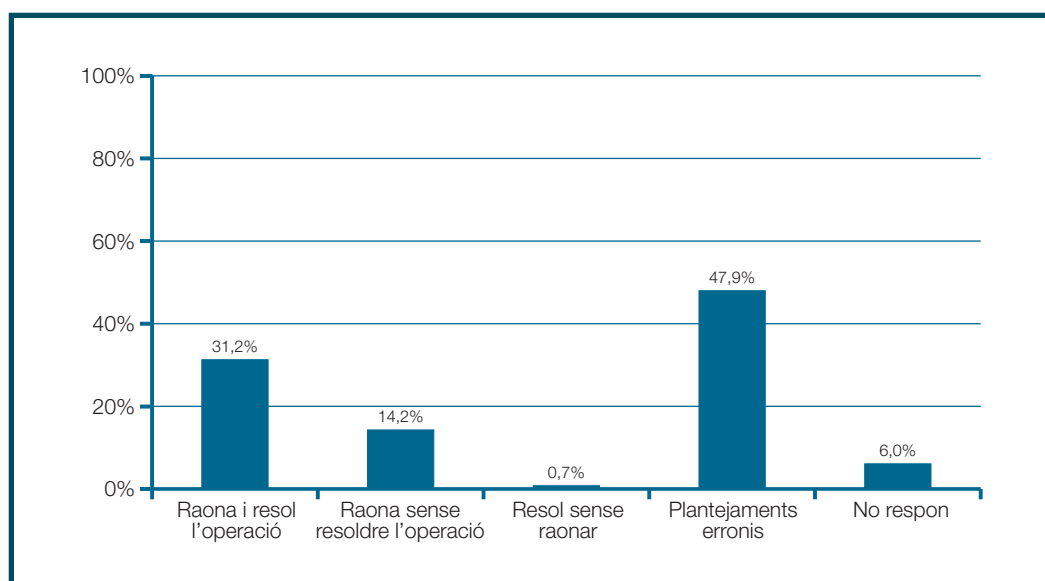

Només un 7,7% de l'alumnat ha resolt correctament l'operació.

Operació amb el sistema mètric decimal

L'alumnat ha de resoldre un problema en què ha de fer canvis d'unitat de longitud.

Pregunta: *La longitud d'una piscina és de 25 metres. Si una nedadora ha recorregut 3 quilòmetres, quantes vegades ha recorregut la piscina?*

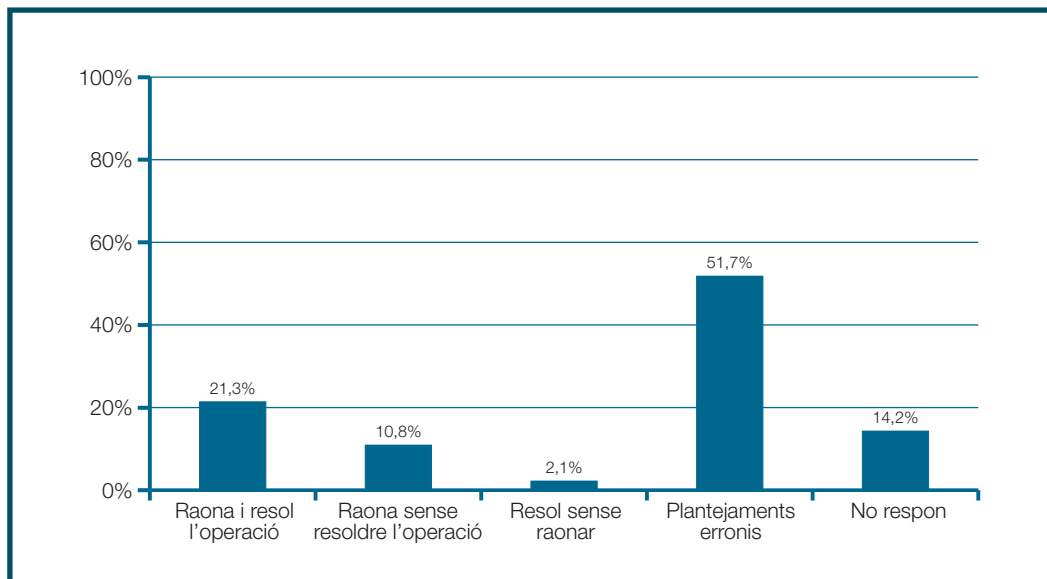

Un 31,2% de l'alumnat ha resolt correctament l'operació.

Mesures i proporcions

L'alumnat ha de resoldre un problema on se li demana relacionar quantitat i proporcions.

Pregunta: *Un fertilitzant conté un 15% de nitrats. Quants kg de nitrats contenen 400 kg de fertilitzant?*

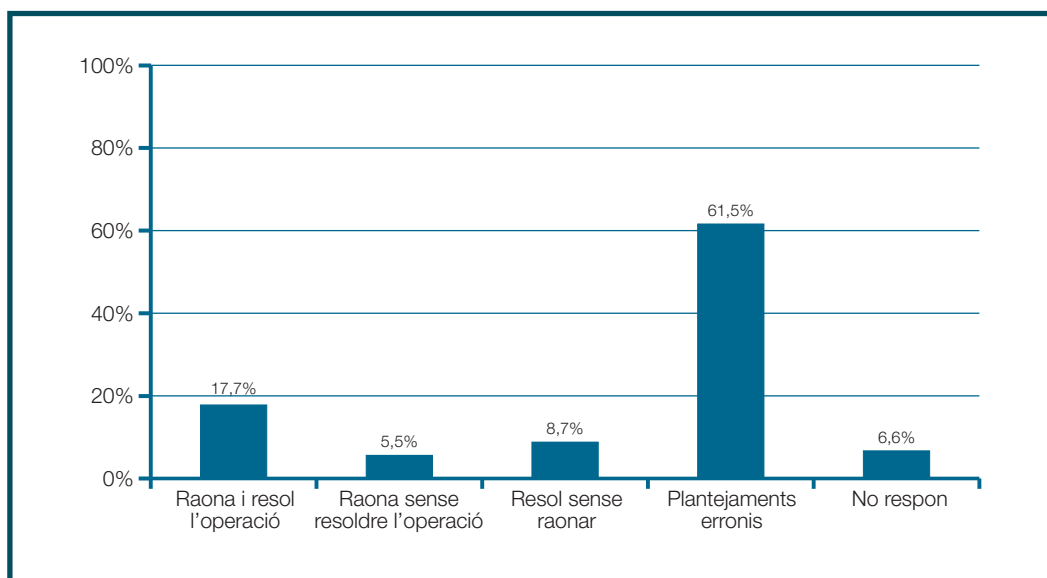

El 21,3% de l'alumnat ha resolt correctament aquest problema.

Càlcul de probabilitats

En aquest exercici l'alumnat haurà de trobar possibles combinacions.

Pregunta: *Una noia té en el seu armari les peces de vestir següents: una camisa vermella i una de blava, una faldilla verda i una altra de marró, i unes sabates beix i unes de negres. Quantes combinacions de roba pot fer?*

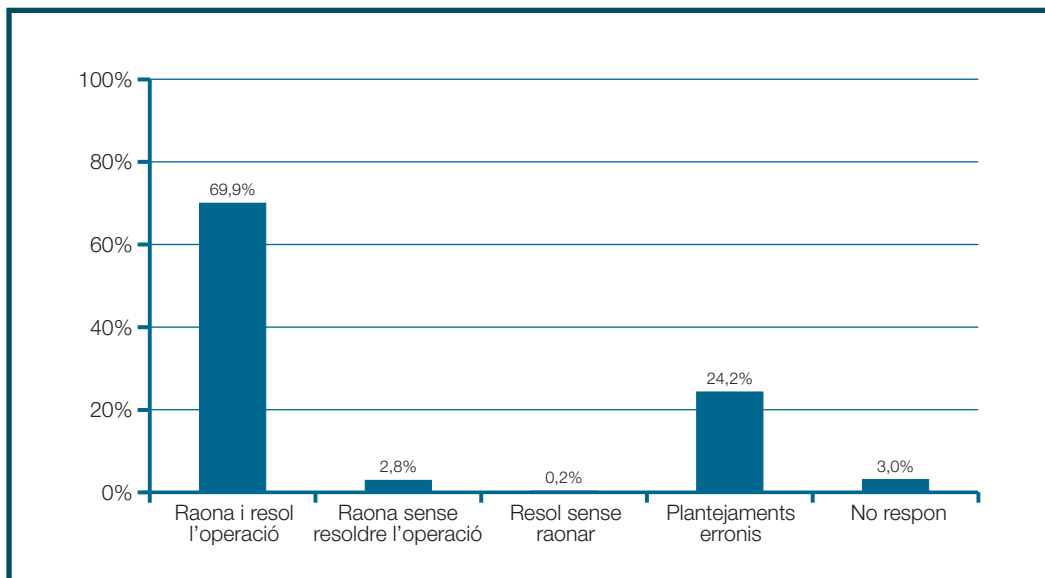

Un 17,7% de l'alumnat ha resolt correctament l'operació.

Operació amb nombres naturals

L'alumnat ha d'expressar el número 30 amb tres xifres iguals, utilitzant les operacions necessàries.

Pregunta: *El número 30 es pot representar amb tres cincs com el resultat d'aquesta operació: $5 \times 5 + 5 = 30$. Intenta amb tres xifres iguals, les que tu vulguis, expressar el número 30, utilitzant les operacions que creguis necessàries.*

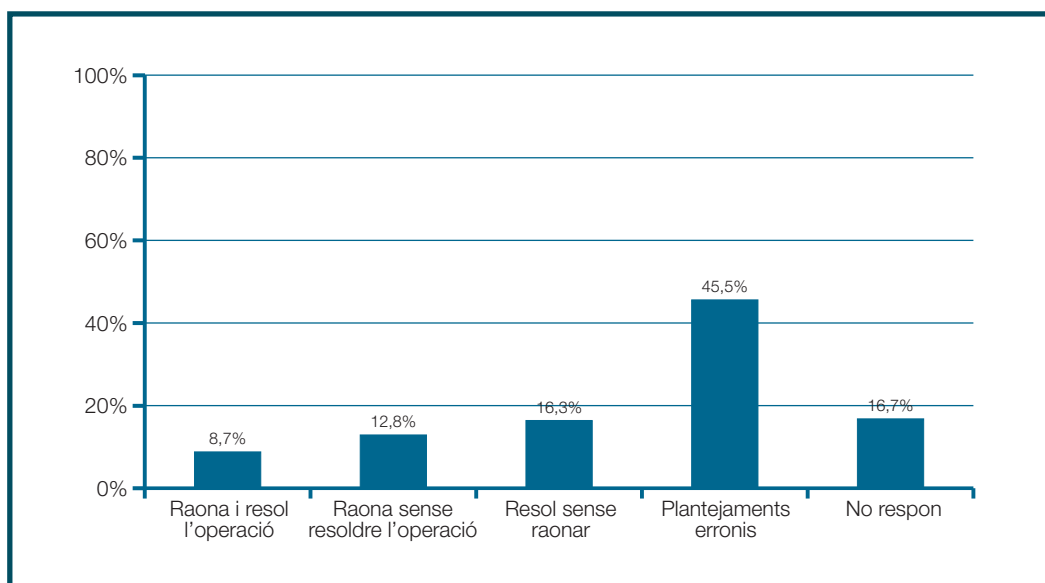

Un 69,9% de l'alumnat ha resolt amb èxit aquest exercici.

Càlcul d'àrees

L'alumnat ha de fer les operacions necessàries mitjançant el càlcul d'àrees per esbrinar quina és la superfície desaprofitada d'una cartolina de la qual s'han retallat 6 banderetes iguals.

Pregunta: *D'aquesta cartolina n'hem retallat 6 banderetes iguals. Quina és la superfície que hem desaprofitat?*

Només un 8,7% de l'alumnat ha resolt correctament aquest exercici.

2.4.6. CONCLUSIONS

Referents a l'àrea, continguts i/o habilitats avaluades

Generals

- L'alumnat obté resultats més alts en l'organització de la informació i en el treball amb nombres i operacions i té més dificultats en la mesura i la geometria.
- S'observa un millor domini dels coneixements conceptuals i l'aplicació de procediments i estratègies i més dificultat en la resolució de problemes.

Nombres i operacions

- L'alumnat demostra més facilitat per a llegir, descompondre i operar amb nombres naturals.
- S'observa més dificultat en el treball amb nombres decimals, fraccionaris i interpretació i càlcul de percentatges.

Mesura de magnituds

- Es resolen favorablement les situacions d'estimació d'unitats de mesura.
- L'alumnat es mostra força hàbil a utilitzar el sistema mètric decimal i les unitats per a la mesura del temps, però mostra més dificultat quan cal aplicar transformacions i equivalències entre les unitats.

Geometria

- Domina millor els sistemes de representació i referència amb alguna dificultat en l'aplicació i la interpretació de l'escala gràfica en maquetes.
- L'alumnat mostra força habilitat a identificar els elements i les característiques de les figures geomètriques planes i de volum, així com les seves composicions i descomposicions en altres figures.
- Mostra dificultats en la mesura de volums, superfícies i angles.

Organització de la informació

- Mostra facilitat per a extreure informació de les taules de dades i reconèixer i interpretar els diferents tipus de gràfics.
- El grau d'incert en estimacions de probabilitats és acceptable però mostra més dificultat quan intervé la proporcionalitat.

Referents a les anàlisis comparatives dels resultats

- Els nois obtenen millors resultats que les noies en matemàtiques, però la diferència que s'observa no és estadísticament significativa. El mateix succeeix en relació amb la titularitat dels centres.
- Sí que s'observen diferències significatives, estadísticament, en funció del nivell d'estudis dels pares.
- Els resultats obtinguts són globalment una mica millors que en les avaluacions dels anys 1995 i 1999, aquesta millora s'aprecia bàsicament en els continguts de nombres i operacions i en el de la mesura de magnituds.

Referents al context d'aprenentatge

- Les matemàtiques són una assignatura valorada per l'alumnat i per les famílies.
- Tot i que l'alumnat fa una valoració molt positiva del treball en grup, es constata que és una pràctica poc habitual a les classes de matemàtiques
- En la metodologia de treball, destaca que el professorat sovint encarrega exercicis per realitzar a casa i que després són corregits a l'aula. També tenen una presència important els controls dels continguts treballats.
- El material de treball més utilitzat és el llibre de text, com a suport teòric o també com a quadern de treball. Sovint es complementa amb altres exercicis que els proposa el professorat. No és gens habitual que l'alumnat inventi exercicis i problemes. També és poc freqüent la utilització d'objectes materials.

2.4.7. RECOMANACIONS

- Afavorir l'elaboració d'estratègies personals de càlcul i aritmètica mental, potenciant la utilització de la composició i la descomposició i de les propietats dels nombres i les operacions.
- Diversificar les propostes de treball amb l'objectiu que permetin a l'alumnat prendre decisions sobre l'estratègia de resolució que pot ser més adequada en cada cas.
- Fer de l'aula un espai d'investigació, reflexió i intercanvi de coneixements.
- Relacionar, sempre que sigui possible i tingui sentit, els temes de treball amb la vida real.
- Instaurar sessions curtes i periòdiques a les estones de matemàtiques per fer càlcul mental, consolidar rutines i memoritzar relacions numèriques.
- Oferir a l'alumnat propostes de treball orientades a afavorir l'adquisició del sentit numèric, de manera que li permeti entendre els exercicis matemàtics en el seu context global i no com una simple aplicació de procediments mecànics apresos.
- Analitzar els problemes proposats a l'alumnat amb l'objectiu d'oferir-li un ventall el més ampli possible en el plantejament dels enunciats, en el diferent i progressiu grau de dificultat, i en les possibilitats de resolució i resposta.
- Utilitzar amb freqüència material manipulable per afavorir l'adquisició dels conceptes de geometria i mesura de magnituds. Així com també s'hauria d'utilitzar per treballar les fraccions.

2.5. Coneixement del medi social i natural

2.5.1. RESULTATS GLOBALS EN CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I NATURAL

OBJECTIU GENERAL: Conèixer allò que l'alumnat sap respecte a l'experiència directa amb el medi físic, social i cultural, així com sobre conceptes més abstractes.

La prova de coneixement del medi social i natural s'ha organitzat a partir dels 10 blocs de continguts que proposa el currículum bàsic. I, en relació amb les habilitats requerides de coneixement, amb 27 ítems, d'aplicació, amb 30 ítems, de comprensió, amb 22 ítems, i d'anàlisi, amb 25 ítems.

Taula 2.5.1. Resultat en coneixement del medi social i natural

Continguts	Percentatges d'encerts
RESULTAT GLOBAL	67,52%
L'ésser humà i la salut	64,84%
El paisatge	70,46%
El medi físic	69,61%
Els éssers vius	64,48%
Els materials i les seves propietats	72,48%
Població i activitats humanes	72,23%
Màquines i aparells	61,89%
Organització social	64,80%
Mitjans de comunicació i transport	66,16%
Canvis i paisatges històrics	69,60%

El resultat global que ha obtingut l'alumnat en la prova és d'un 67,52%. El percentatge d'encert en totes les parts avaluades és molt similar a la mitjana. Els resultats més elevats s'han obtingut en materials i les seves propietats i en població i activitats humanes, amb uns percentatges d'encert d'un 72,48% i d'un 72,23%, respectivament. El resultat més baix es registra en màquines i aparells, amb un 61,89%.

En totes les parts avaluades del coneixement del medi social i natural, els resultats són molt similars i superiors al 60% d'encerts. Les parts que l'alumnat resol més satisfactòriament fan referència als materials i les seves propietats i a la població i les activitats humanes. El bloc de continguts que presenta més dificultat fa referència a les màquines i els aparells.

Taula 2.5.2. Resultats en coneixement del medi social i natural segons les habilitats avaluades

Habilitats	Percentatges d'encerts
Coneixement	63,14%
Comprensió	71,76%
Aplicació	68,46%
Anàlisi	67,23%

Segons les habilitats avaluades, s'observa que l'alumnat obté puntuacions més altes pel que fa a la comprensió, amb un 71,76% d'encert, i més baixes en coneixement, amb un 63,14%. En l'aplicació i l'anàlisi es registren uns resultats d'un 68,46% i d'un 67,23%, respectivament.

2.5.2. COMPARACIÓ DE RESULTATS ENTRE LES DIFERENTS AVALUACIONS

Prenent els 23 ítems comuns entre les avaluacions de l'any 1999 i 2003, s'observa que, proporcionalment, no hi ha diferències estadísticament significatives, encara que el resultat de l'avaluació de l'any 2003 és una mica superior. Si mirem les diferències de les parts, a totes, excepte en paisatge i en canvis de paisatge històrics, els resultats són més alts en l'avaluació del 2003.

Taula 2.5.3. Comparació de resultats entre avaluacions

Entre les avaluacions dels anys 1999 i 2003	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Coneixement del medi	67,70%	68,52%

Entre les avaluacions dels anys 1995, 1999 i 2003	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Coneixement del medi	62,94%	65,38%	64,98%

Aplicant la fórmula de proporcionalitat entre els resultats dels ítems comuns a les tres avaluacions, també s'observa que no hi ha diferències significatives en els resultats. Això no obstant, el resultat global és millor l'any 1999, per bé que les diferències més destacables es donen entre el resultat de 1995 respecte als de les altres dues avaluacions, a favor de les últimes.

Taula 2.5.4. Comparació de resultats en cos humà i salut entre avaluacions

El cos humà i la salut	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
El cos humà i la salut. Localitzar els segments corporals del cos humà	84,7%	91,8%	89,3%
El cos humà i la salut. Organització de l'estructura del cos humà	–	54,5%	58,8%
TOTAL	–	73,15%	74,05%

Taula 2.5.5. Comparació de resultats en paisatge entre avaluacions

El paisatge	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
El paisatge. Lectura de mapes físics d'altitud	–	90,0%	89,0%
El paisatge. Identificar indicadors de distància en mapes	–	74,0%	71,4%
TOTAL	–	82,0%	80,02%

Taula 2.5.6. Comparació de resultats en medi físic entre avaluacions

El medi físic	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
El medi físic. Funcionament del sistema solar (I)	56,4%	52,6%	55,8%
El medi físic. Funcionament del sistema solar (II)	49,6%	47,1%	44,0%
El medi físic. Canvis d'estat de l'aigua	–	52,9%	50,2%
El medi físic. Hàbitat de les molses	–	72,8%	78,2%
TOTAL	53,0%	56,35%	57,05%

Taula 2.5.7. Comparació de resultats en éssers vius entre avaluacions

Els éssers vius	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Els éssers vius. Morfologia vegetal (flor)	80,3%	82,9%	82,4%
Els éssers vius. Morfologia dels animals vertebrats (aus)	56,8%	68,6%	73,6%
TOTAL	68,55%	75,75%	78,00%

Taula 2.5.8. Comparació de resultats en materials i les seves propietats entre avaluacions

Els materials i les seves propietats	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Els materials i les seves propietats. L'evaporació de l'aigua	56,3%	61,1%	60,9%
Els materials i les seves propietats. Causes del procés de combustió	55,1%	53,8%	54,5%
Els materials i les seves propietats. Característiques de les energies renovables	–	73,8%	76,8%
TOTAL	55,70%	62,90%	64,07%

Taula 2.5.9. Comparació de resultats en població i activitats humanes entre avaluacions

Població i activitats humanes	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Població i activitats humanes. La indústria i les matèries primeres	–	80,8%	75,6%
Població i activitats humanes. Sectors de producció i població activa	–	74,0%	79,1%
Població i activitats humanes. Evolució turística	–	43,7%	47,7%
TOTAL	–	66,17%	67,47%

Taula 2.5.10. Comparació de resultats en organització social entre avaluacions

Organització social	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Organització social. Medi polític i cultural (la constitució)	–	41,9%	47,3%
Organització social. Principis de convivència	–	79,8%	82,4%
TOTAL	–	60,85%	64,85%

Taula 2.5.11. Comparació de resultats en mitjans de comunicació i transport entre avaluacions

Mitjans de comunicació i transport	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Mitjans de comunicació i transport. Màquines i aparells relacionats amb la comunicació	86,1%	82,7%	80,3%
Mitjans de comunicació i transport. Mitjans de comunicació de masses	–	75,5%	78,7%
TOTAL	86,10%	79,10%	79,50%

Taula 2.5.12. Comparació de resultats en canvis i paisatges històrics entre avaluacions

Canvis i paisatges històrics	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Canvis i paisatges històrics. Temps històric. Classificar dates en el temps	–	89,7%	91,0%
Canvis i paisatges històrics. Medi econòmic i social. La contractació laboral	58,8%	73,5%	74,4%
Canvis i paisatges històrics. Identificar segles amb anys	45,3%	39,7%	34,6%
TOTAL	52,05%	67,63%	66,60%

Taula 2.5.13. Comparació de resultats entre tots els ítems de coneixement del medi entre avaluacions

Coneixement del medi	1995 (n = 858)	1999 (n = 3.324)	2003 (n = 2.071)
Éssers vius	80,3%	82,9%	82,4%
Població i activitats humanes	–	80,8%	75,6%
Mitjans de comunicació i transport	86,1%	82,7%	80,3%
El cos humà o la salut	84,7%	91,8%	89,3%
Organització social	–	41,9%	47,3%
El paisatge	–	90,0%	89,0%
El medi físic	56,4%	52,6%	55,8%
Els éssers vius	56,8%	68,6%	73,6%
Població i activitats humanes	–	74,0%	79,1%
Canvis i paisatges històrics	–	89,7%	91,0%
Canvis i paisatges històrics	58,8%	73,5%	74,4%
El paisatge	–	74,0%	71,4%
El medi físic	49,6%	47,1%	44,0%
Canvis i paisatges històrics	45,3%	39,7%	34,6%
Mitjans de comunicació i transport	–	75,5%	78,7%
El medi físic	–	52,9%	50,2%
Els materials i les seves propietats	56,3%	61,1%	60,9%
Els materials i les seves propietats	55,1%	53,8%	54,5%
Els materials i les seves propietats	–	73,8%	76,8%
Població i activitats humanes	–	43,7%	47,7%
Organització social	–	79,8%	82,4%
El medi físic	–	72,8%	78,2%
El cos humà i la salut	–	54,5%	58,8%
GLOBAL (dels 23 ítems comuns a les dues darreres avaluacions)	–	67,70%	68,52%
GLOBAL (dels 10 ítems comuns a les tres avaluacions)	62,94%	65,38%	64,98%

2.5.3. ASPECTES DE CONTEXT RELACIONATS AMB EL CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I NATURAL

L'alumnat, a través d'unes preguntes, exposa com és el seu procés d'ensenyament-aprenentatge en coneixement del medi, i també la manera com treballa a la classe, fent valoracions sobre la seva pròpia activitat.

Autoavaluació

En coneixement del medi, només un 6% de l'alumnat considera que va malament o molt malament, encara que hi ha un 43,8% que diu que li costa força o molt entendre aquesta assignatura.

Taules 2.5.14. Autoavaluació de l'alumnat amb relació al coneixement del medi social i natural

	Molt malament	Malament	Aprovat	Bé	Molt bé
Com vas en coneixement del medi	0,8%	5,2%	16,3%	53,9%	23,9%

	Gens / Poc d'acord	Força / Molt d'acord
Entendre coneixement del medi em costa esforç	56,2%	43,8%

Valoració de l'assignatura

Prop del 60% de l'alumnat considera que dedica força temps a estudiar el coneixement del medi i creu que estudiar-lo l'ajuda a entendre millor els problemes que l'envolten. No arriba al 50% l'alumnat que manifesta que els seus pares consideren l'assignatura important.

Taula 2.5.15. Valoració de l'àrea de coneixement del medi social i natural

	Gens / Poc d'acord	Força / Molt d'acord
Dedico molt de temps a estudiar coneixement del medi	43,5%	56,5%
Els meus pares em diuen que he d'estudiar coneixement del medi perquè és l'assignatura més important	52,0%	48,0%
Estudiar coneixement del medi em permet entendre millor els problemes que m'envolten	42,8%	57,2%

A l'hora de treballar, l'alumnat valora més el treball en grup i l'activitat d'escoltar el plantejament dels companys que no pas el treball individual i el fet de donar a conèixer els seus plantejaments. Tot i així, valora positivament totes les formes de treballar.

Taula 2.5.16. Hàbits de treball en l'àrea de coneixement del medi social i natural

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
Com millor em surten els exercicis és treballant sol	13,2%	26,3%	60,5%
És bo treballar en grup, som més a pensar i donar idees	7,4%	16,4%	76,2%
Explicar als altres el que se m'acut per anar resolent les dificultats m'ajuda a sentir-me segur/a i confiar en mi mateix/a	18,6%	26,4%	55,0%
És important saber escoltar el que cadascun dels companys del grup digui sobre un tema plantejat	2,4%	6,8%	90,8%

Aspectes del procés d'ensenyament-aprenentatge

Entre les activitats que l'alumnat considera que fa més habitualment a la classe de coneixement del medi hi ha la correcció dels exercicis fets a casa per encàrrec del professorat, l'aprenentatge referit a la interpretació de gràfics, mapes, plànols etc., i la realització de controls respecte al que aprenen. No és habitual que l'alumnat treballi en grup o faci fitxes de treball individualment. Tampoc no sovinteja gaire la consulta de llibres per ampliar coneixements, ni el treball amb altres materials, tot i que no es treballa només amb el llibre de text.

Taula 2.5.17. Dinàmica de treball en l'àrea de coneixement del medi social i natural

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
El professor o professora ens mana exercicis per fer a casa	14,0%	18,9%	67,2%
Els exercicis que fem a casa es corregeixen a classe	6,8%	6,5%	86,7%
Treballem en grup i mostrem a la resta de la classe el resultat del nostre treball	38,4%	28,5%	33,1%
Treballem individualment en fitxes de treball	33,4%	21,5%	45,1%
Prenem apunts de la pissarra	26,2%	24,7%	49,1%
Treballem només amb el llibre de text	30,0%	21,7%	48,3%
Consultem llibres que ens ajuden a ampliar coneixements	35,8%	26,7%	37,5%
Fem controls d'allò que hem après	2,1%	3,7%	94,3%
Aprenem a interpretar i analitzar gràfiques, mapes, plànols, dibuixos, fotografies i textos	10,3%	20,8%	68,9%
Treballem amb materials diferents	30,6%	31,3%	38,1%

Quan el professor/a introdueix un tema nou a classe, el que fa normalment és seguir el llibre de text i també es dedica a explicar el tema durant tota la sessió de classe, així com a preguntar coses sobre el que sap l'alumnat, donar una visió global del tema i realitzar un guió per al seu seguiment.

Taula 2.5.18. Dinàmica de presentació de temes en l'àrea de coneixement del medi social i natural

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
El professor/a ens pregunta sobre el que sabem d'aquest tema nou	23,9%	25,3%	50,8%
El professor/a ens dóna una visió general sobre el tema i escriu un guió a la pissarra	33,2%	23,5%	43,3%
El professor/a introdueix el tema amb un problema pràctic relacionat amb la vida diària	39,8%	27,4%	32,8%
Realitzem activitats en grups petits	43,9%	32,3%	23,8%
Seguim el llibre de text	6,7%	8,4%	84,9%
El professor/a ens dóna fotocòpies de continguts relacionats amb el tema	39,8%	22,0%	38,2%
El professor/a dedica tot el temps de la classe a explicar el tema	14,6%	22,2%	63,2%

En relació amb els materials que el professorat fa servir amb més freqüència per a la conducció de les activitats de classe, destaquen els mapes, murals i maquetes. No és habitual que el professorat utilitzi mitjans audiovisuals per realitzar les explicacions a la classe, ni tampoc que faci servir mitjans de divulgació, com són la premsa i la televisió. Molt esporàdicament es realitzen experiències pràctiques a l'aula o bé es va al laboratori a treballar.

Taula 2.5.19. Dinàmica de classe en l'àrea de coneixement del medi social i natural

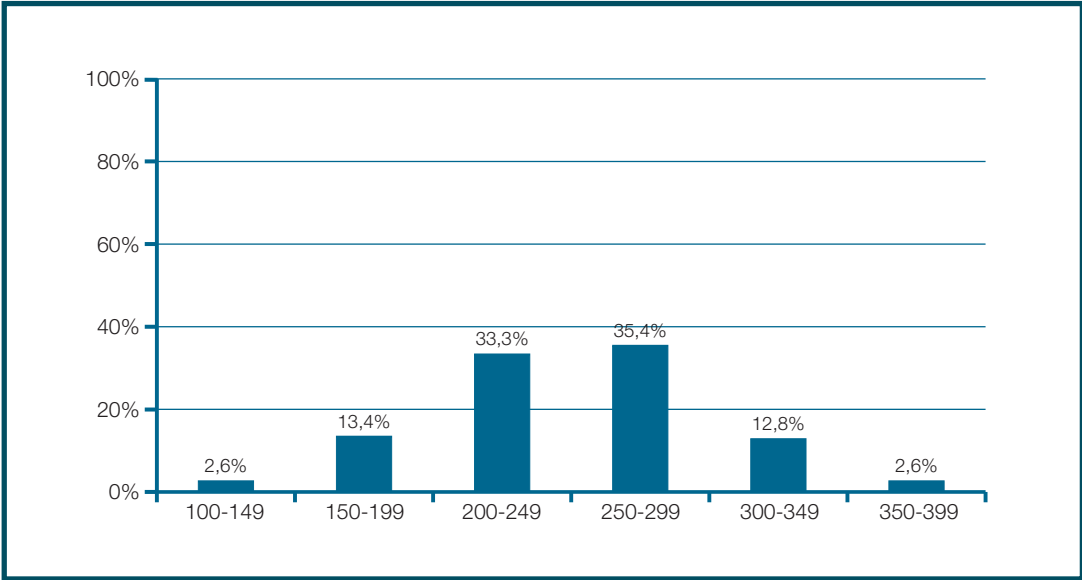
	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força / Moltes vegades
Treballem amb materials variats	39,8%	33,1%	27,1%
En les explicacions de classe s'utilitzen el projector de diapositives, transparències, vídeos, etc., referits a coneixement del medi	72,6%	17,0%	10,4%
Utilitzem mapes, murals, maquetes, etc.	29,9%	28,8%	41,3%
Realitzem experiències pràctiques a l'aula o al laboratori	61,7%	22,6%	15,7%
Realitzem activitats fora de l'aula (visites a museus, exposicions, tallers i altres activitats relacionades amb el coneixement del medi)	36,2%	34,4%	29,4%
Utilitzem la premsa o la televisió en aspectes relacionats amb el coneixement del medi	65,7%	19,9%	14,4%
Realitzem jocs o dramatitzacions	75,1%	16,8%	8,1%

2.5.4. RESULTATS EN CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I NATURAL SEGONS EL MÈTODE D'ANÀLISI DE RESPOSTA A L'ÍTEM (TRI)

2.5.4.1. Resultats globals

Els nivells de coneixement superiors són assolits per un 15,4% de l'alumnat. Per sota d'aquests nivells, en els nivells intermedis es troba un 68,7% de l'alumnat. En els dos rangs inferiors se situa un 16% de l'alumnat.

Rangs de puntuació	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
100-149	54	2,6%	2,6%
150-199	277	13,4%	16,0%
200-249	690	33,3%	49,3%
250-299	732	35,4%	84,7%
300-349	264	12,8%	97,5%
350-399	53	2,6%	100%

Nivells de competència en coneixement del medi social i natural

Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 100	<i>Paisatge</i> • Sap orientar-se en un plànol utilitzant els punts cardinals. <i>Éssers vius</i> • Ordena les etapes de la metamorfosi dels cucs de seda, a partir de la representació gràfica. <i>Població i activitats humanes</i> • Reconeix, entre diferents propostes, les causes dels moviments migratoris actuals.
Nivell 150	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Éssers vius, cos humà i salut</i> • Reconeix característiques estructurals bàsiques del cos humà i dels éssers vius, així com aspectes relacionats amb la salut. <i>Població i activitats humanes</i> • Llegeix, interpreta i expressa informació en diferents tipus de gràfics (línia del temps, barres i sectors). <i>Mitjans de comunicació i transport</i> • Analitza l'adequació dels mitjans de comunicació i transport de la societat actual. Reconeix el sistema Braille com a sistema de lectura. <i>El medi físic</i> • Reconeix la representació del cicle de l'aigua i l'instrument per mesurar les precipitacions. <i>Materials i les seves propietats</i> • Reconeix les propietats dels líquids (viscositat) i dels materials en què estan construïts els estris d'ús quotidià (transmissió de calor).
Nivell 200	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Éssers vius</i> • Coneix trets característics dels animals i de les plantes. <i>Població i activitats humanes</i> • Analitza dades representades gràficament amb relació als sectors de producció. Relaciona indústries amb les matèries primeres que fan servir. <i>Paisatge</i> • Llegeix mapes tenint en compte la llegenda i els interpreta a escala, traça un itinerari en un mapa de carreteres. <i>Medi físic</i> • Reconeix per què es donen certs fenòmens en la naturalesa. <i>Canvis i paisatges històrics</i> • Dedueix aspectes històrics a través de la lectura de textos i/o interpretació de representacions gràfiques. <i>Mitjans de comunicació i transport</i> • Reconeix les seccions d'un diari. • Coneix normes de circulació bàsiques i sap donar solucions a situacions relacionades amb el transport (trànsit, ponts...). <i>Organització social</i> • Reconeix països de la Unió Europea, fronteres del territori estatal i principis constitucionals. <i>Els materials i les seves propietats</i> • Reconeix els estats físics de l'aigua. • Reconeix la procedència de matèries d'ús quotidià (benzina). • Relaciona la transformació de l'energia aplicada a utensilis d'ús quotidià. I reconeix el funcionament d'aparells no quotidians. <i>Cos humà i salut</i> • Reconeix malalties habituals.

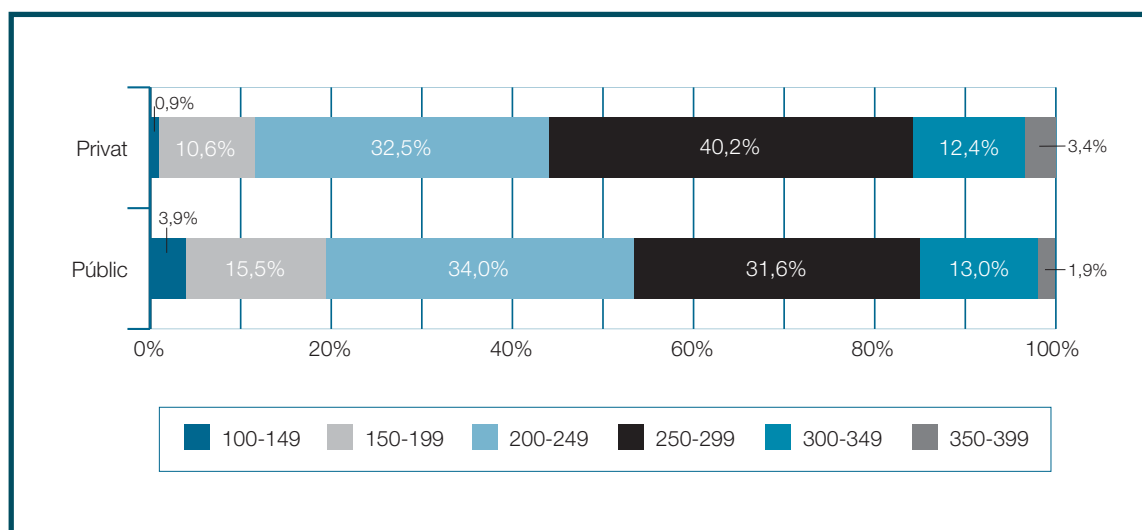
Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 250	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Els materials i les seves propietats</i> • Coneix com els factors externs actuen sobre els materials. • Reflexiona sobre l'ús de les matèries més adients per a la conservació del medi. <i>Cos humà i salut</i> • Reconeix les relacions estructurals del cos humà així com aspectes relacionats amb els aparells del cos humà i les seves funcions. <i>Organització social</i> • Coneix la declaració dels drets humans, institucions de cooperació. Té integrades normes de participació i convivència. <i>Canvis i paisatges històrics</i> • Reconeix un paisatge, la seva formació, transformació i localització a través d'una imatge. • Reconeix la utilitat cultural d'objectes antics (troballes). <i>Mitjans de comunicació i transport</i> • Reconeix l'esquema de la xarxa de carreteres d'Espanya. <i>Medi físic</i> • Reconeix com certes actuacions de l'home influeixen en el medi ambient. <i>Població i activitats humanes</i> • Interpreta informació relacionada amb els sectors de producció, els identifica i en coneix característiques. <i>Éssers vius</i> • Coneix característiques dels animals invertebrats. <i>Màquines i aparells</i> • Reflexiona sobre el funcionament de màquines d'ús quotidià (balança).
Nivell 300	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>El medi físic</i> • Relaciona i coneix aspectes astronòmics com la relació del dia amb el moviment de la Terra i per on surt el sol. • Relaciona aspectes geogràfics i atmosfèrics. <i>Població i activitats humanes</i> • Identifica el turisme com una activitat del sector terciari i interpreta dades de l'evolució d'aquest sector. <i>Cos humà i salut</i> • Relaciona els aparells del cos humà amb les seves funcions, reconeix elements contaminants per a la salut i pautes de conservació dels aliments que repercuten en la salut. <i>Organització social</i> • Reconeix els òrgans sobre els que recau els diferents poders de l'Estat i les seves funcions. <i>Éssers vius</i> • Reconeix les cadenes alimentàries que es donen a la natura així com la funció que exerceixen en l'entorn l'activitat d'alguns animals (abelles). <i>Canvis i paisatges històrics</i> • Relaciona un invent amb la revolució industrial. <i>Materials i les seves propietats</i> • Identifica els processos de transformació de materials segons les condicions a què se sotmeten (dissolució).

Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 350	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Éssers vius</i> • Distingeix característiques d'alguns animals atenent a la seva alimentació, reproducció i característiques d'adaptació al medi. <i>Organització social</i> • Sap quin és el contingut de la Constitució. <i>Canvis i paisatges històrics</i> • Relaciona un any amb el segle a què pertany. <i>Paisatge</i> • Infereix les activitats que es poden desenvolupar en un lloc determinat en funció de les seves característiques geogràfiques. <i>Màquines i aparells</i> • Interpreta les causes de processos físics (combustió/moviment). <i>Mitjans de comunicació i transport</i> • Coneix els missatges dels senyals de trànsit.
Nivell 400	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Màquines i aparells</i> • Coneix aparells generadors i transformadors d'energia elèctrica. <i>Mitjans de comunicació i transport</i> • Coneix què són els mitjans de comunicació de masses.
Nivell 450	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Mitjans de comunicació i transport</i> • Reconeix la ràdio com un mitjà de comunicació de massa.

2.5.4.2. Resultats en coneixement del medi social i natural segons la titularitat dels centres

L'alumnat dels centres públics obté una mitjana dintre de l'escala de 244 punts (se situa en el nivell 200-249 de l'escala) i la de centres privats, de 257 punts (se situen en el nivell 250-299 de l'escala). Estadísticament les diferències que s'observen són significatives.

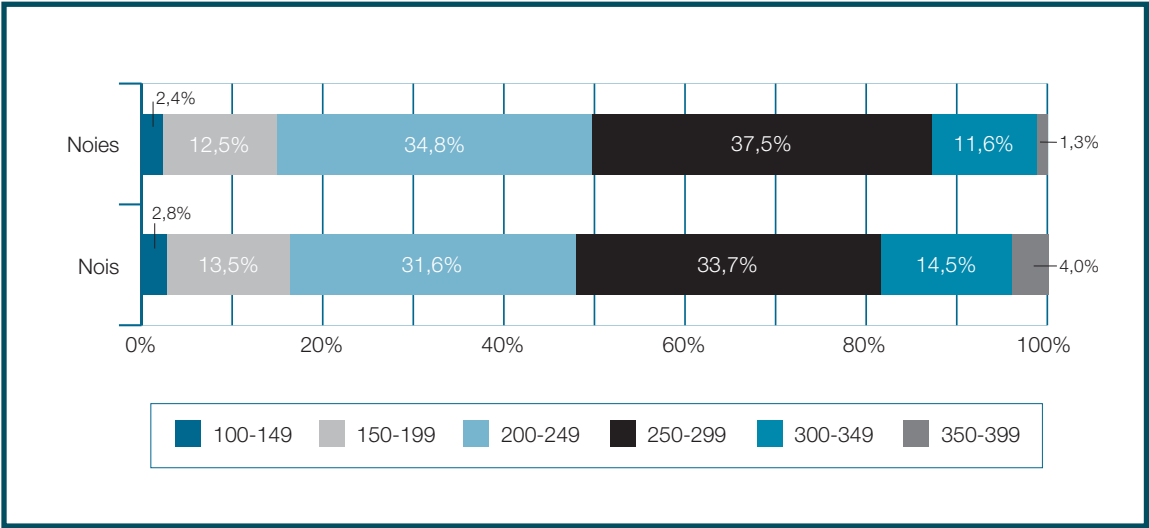
Dintre de cada nivell s'observa que en els centres privats hi ha un percentatge més alt d'alumnat que està en els tres nivells superiors, un 56%, davant d'un 46,5% d'alumnat dels centres públics que se situa en aquests nivells. El percentatge d'alumnat que es troba en els dos nivells més alts (nivell 300-349 i nivell 350-399) és similar tant en els centres privats com en els centres públics (aproximadament un 15%).

2.5.4.3. Resultats en coneixement del medi social i natural segons el gènere de l'alumnat

Els nois obtenen una puntuació mitjana dintre de l'escala de 253 punts mentre que la de les noies és de 248 punts. Les diferències que s'observen són estadísticament significatives.

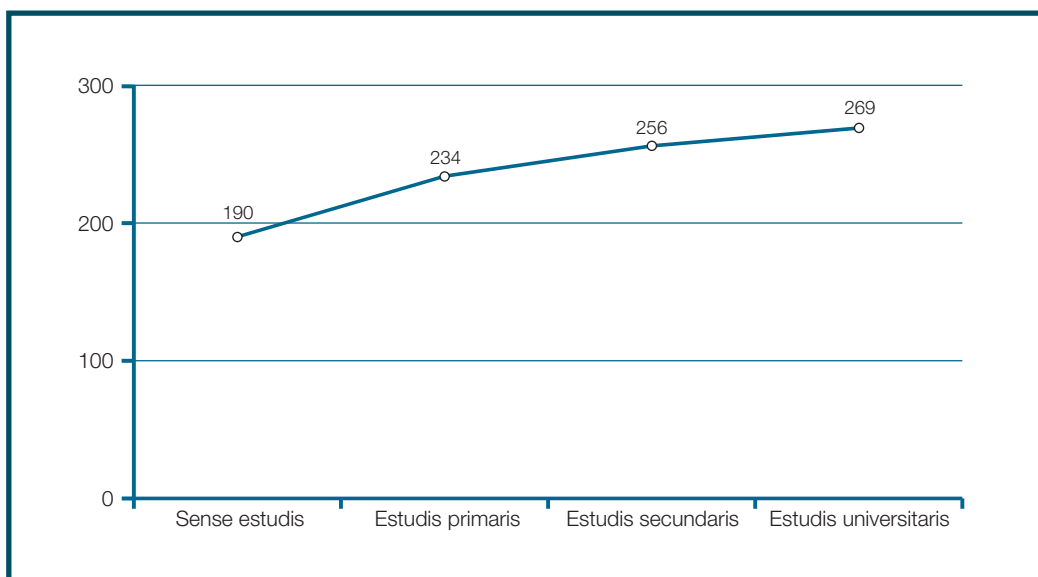
Segons la distribució per nivells hi ha un percentatge més gran de nois, un 18,5%, que està en els nivells més alts, en el nivell 300-349 o per sobre. El percentatge de noies que se situa en aquests nivells és d'un 12,9%. Tot i això, el percentatge de nois i de noies que supera els coneixements mitjans és similar, un 50,3% de les noies i un 52,2% dels nois.

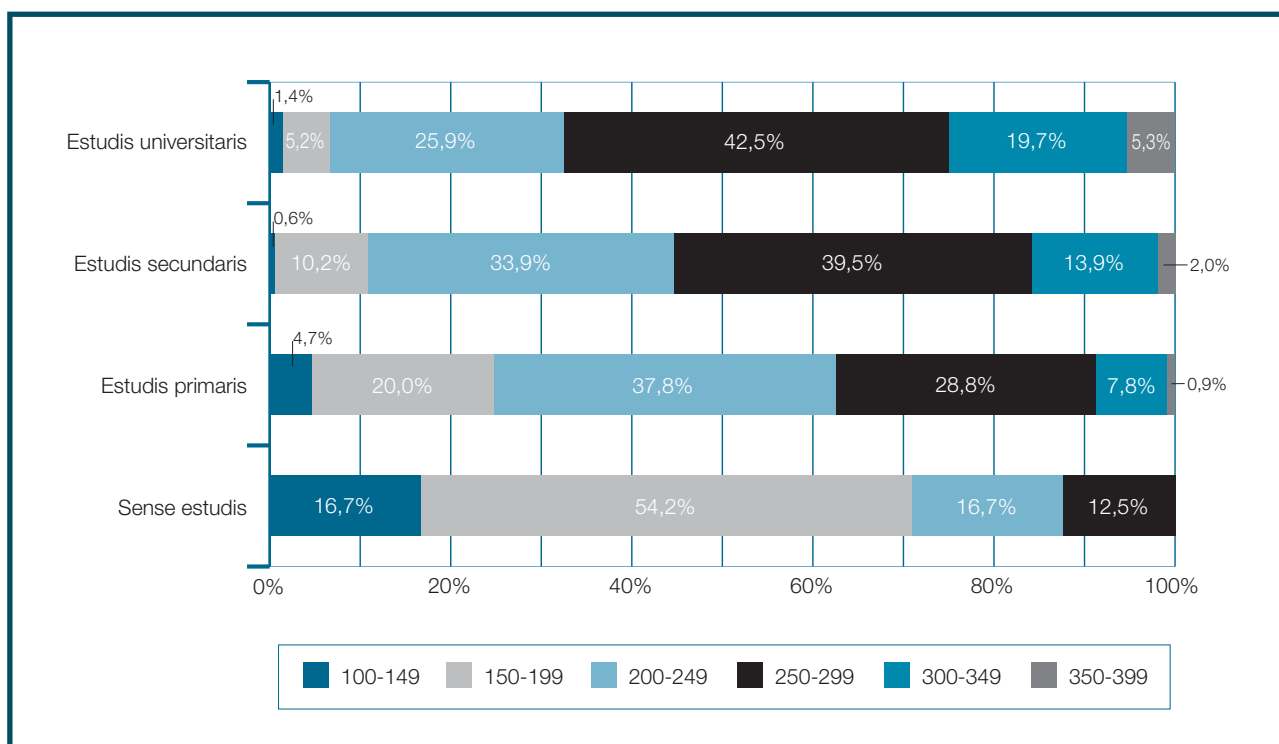
2.5.4.4. Resultats en coneixement del medi social i natural segons el nivell d'estudis familiar

En funció del nivell d'estudis que tenen els pares/mares s'observen diferències significatives en els resultats de l'alumnat. En aquest sentit l'alumnat amb pares/mares amb estudis superiors té resultats més alts respecte a l'alumnat amb progenitors amb menys estudis. Vegeu la puntuació a la taula següent:

Nivell d'estudi dels pares i mares	Puntuació de l'alumnat dintre de l'escala
Sense estudis	190
Estudis primaris	234
Estudis secundaris	256
Estudis universitaris	269

En la distribució de puntuacions per nivells s'observa que cap alumne amb pares sense estudis arriba a assolir cap dels nivells alts i que la majoria de l'alumnat amb pares/mares amb estudis universitaris està dintre dels nivells de coneixements mitjans o superiors.

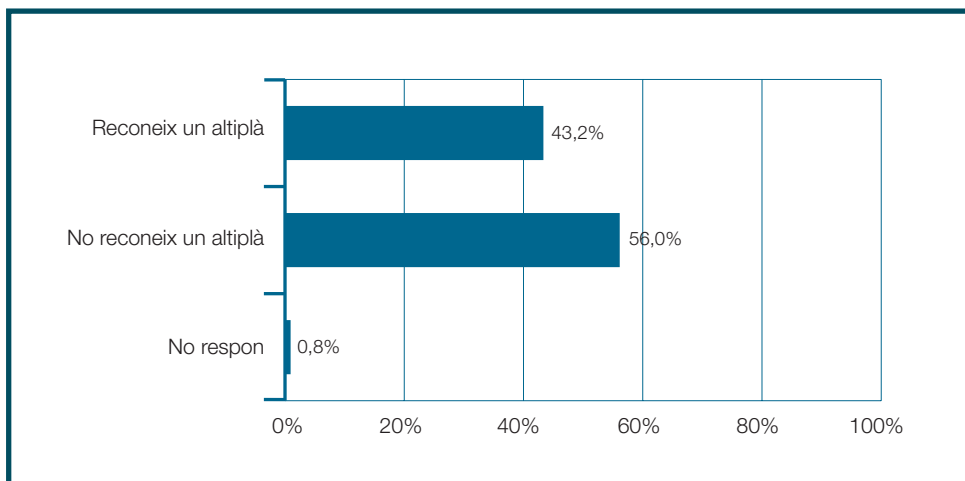

2.5.5. ACTIVITATS OBERTES DE CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I NATURAL

A més de les preguntes tancades d'opció múltiple, la prova de coneixement del medi es completa amb preguntes obertes en les quals l'alumnat ha d'elaborar la resposta. Les preguntes i els resultats van ser els següents:

Accidents geogràfics: l'altiplà

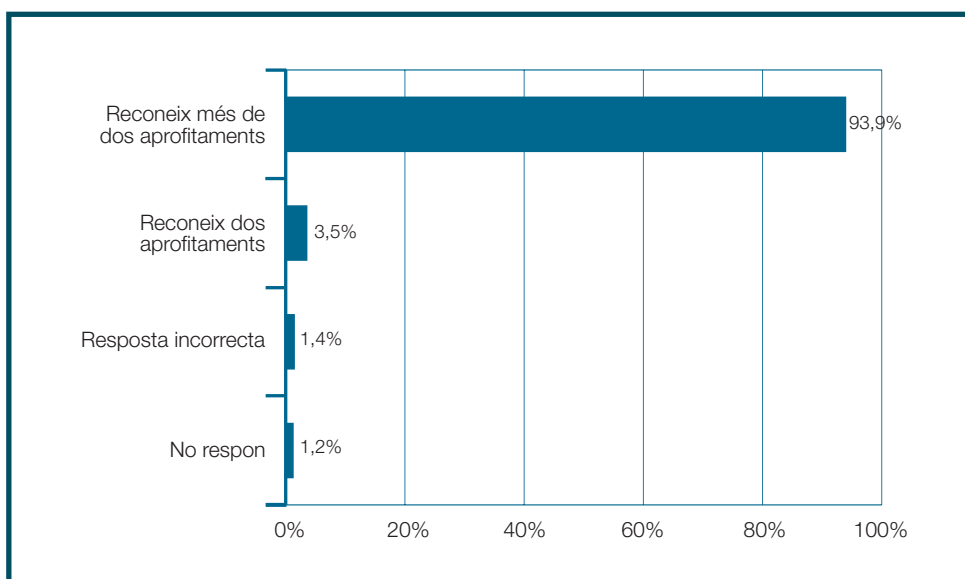
A partir d'una làmina en què apareixen set accidents geogràfics l'alumnat ha d'identificar el que correspon a un altiplà.

D'un total de 512 alumnes, ha respost correctament un 43,2% de l'alumnat.

Aprofitament dels animals

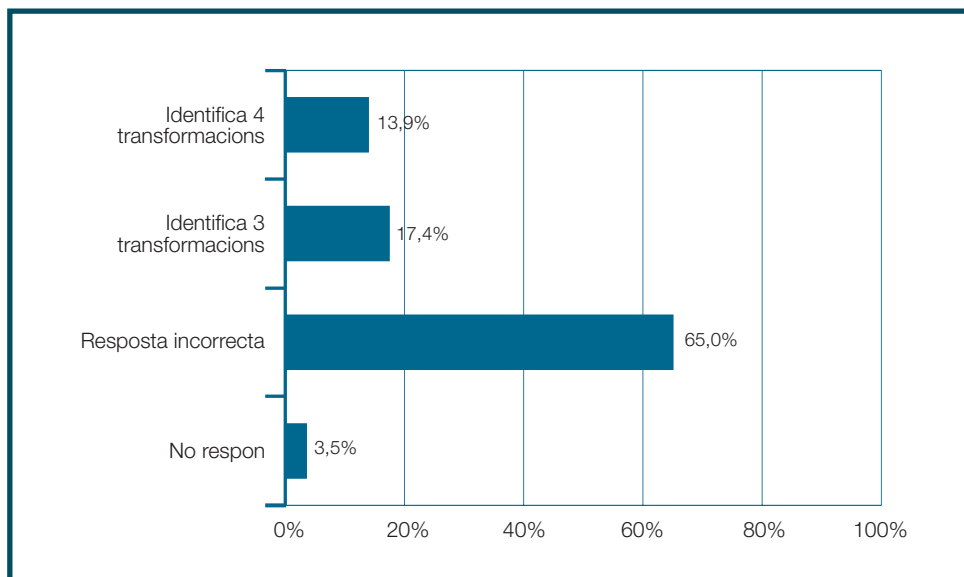
D'una taula on figuren tres animals: la vaca, el gos i la gallina, l'alumnat ha d'escriure, com a mínim, un aprofitament de cada animal.

Un 93,9% de l'alumnat ha realitzat amb èxit aquest exercici: reconeix més de dos aprofitaments dels animals.

Activitats de l'ésser humà que modifiquen el paisatge natural

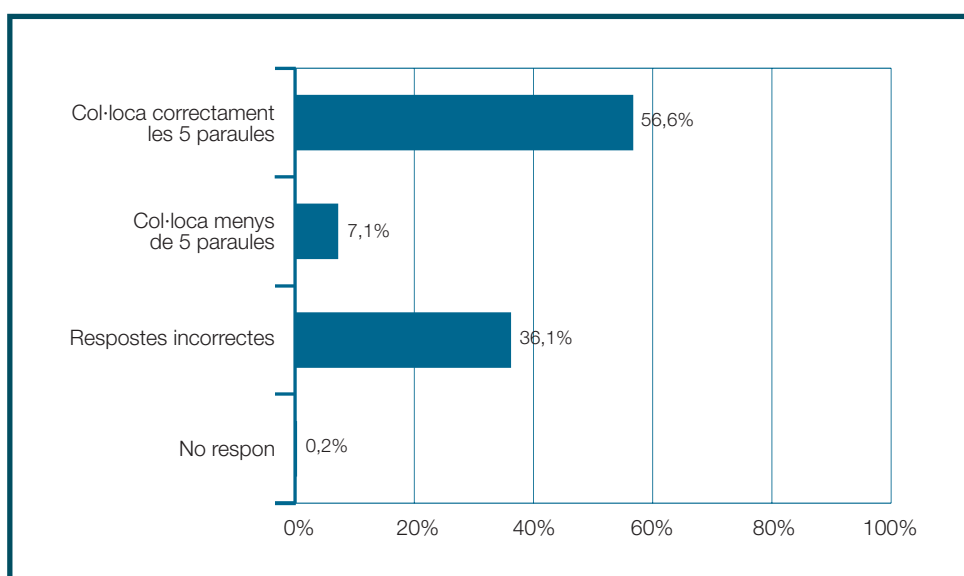
A l'alumnat se li demana que escrigui quatre actuacions humanes que transformin el paisatge natural.

Només un 13,9% de l'alumnat ha escrit quatre actuacions i un 17,4% n'identifica 3. Hi ha un 68,5% de l'alumnat que o bé dóna respostes incorrectes o bé no en dóna cap.

Germinació de la llavor

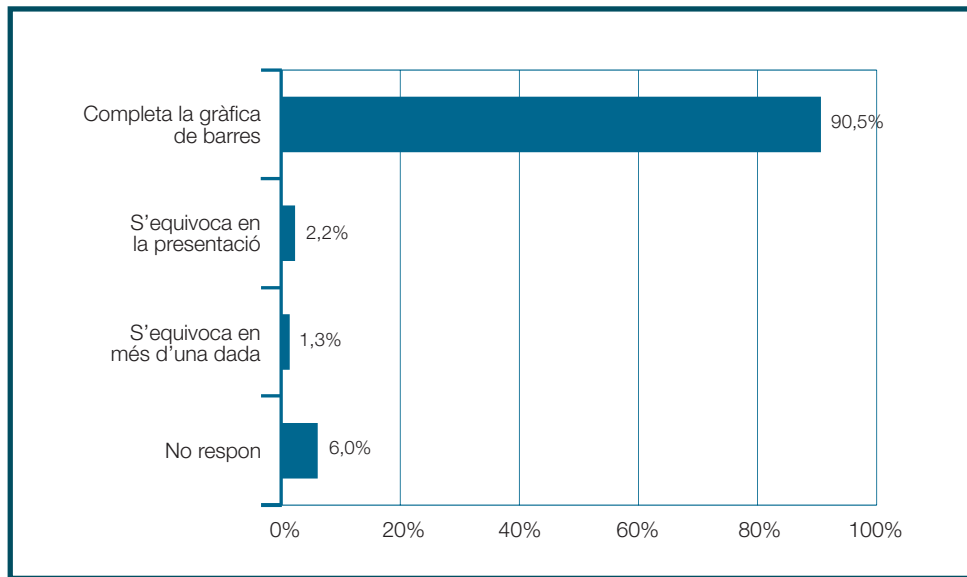
L'alumnat ha de llegir un text sobre la germinació de la llavor amb espais en blanc que ha de completar amb cinc paraules que es donen (aliment, fulles, arrel, arrels i tija) i col·locar-les correctament.

Un 56,6% de l'alumnat ha omplert els buits correctament.

Completar una gràfica de barres

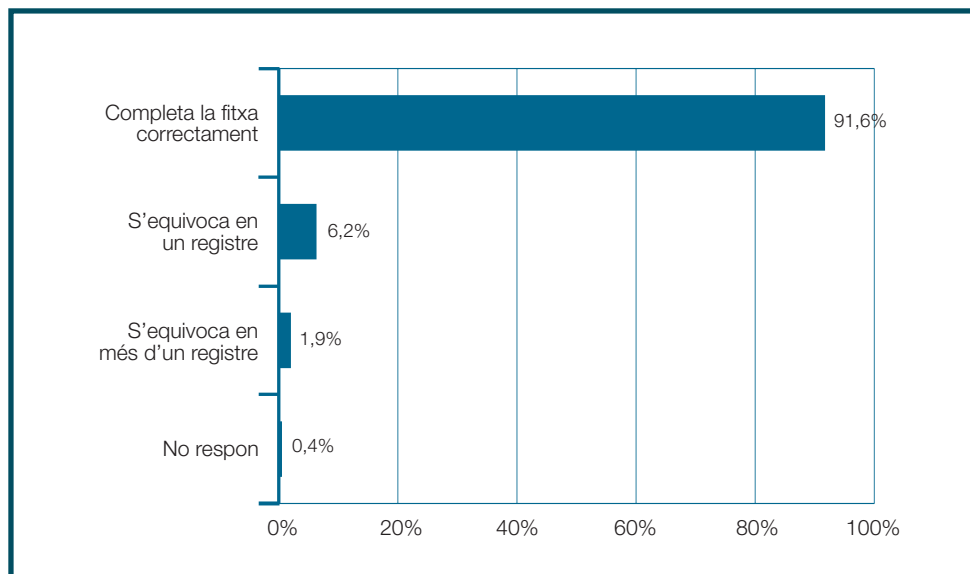
L'alumnat ha de completar una gràfica de barres de l'evolució de la població a la ciutat amb les dades donada en una taula.

Un 90,5% de l'alumnat ha completat la gràfica de barres que representa correctament les dades.

Realització d'una fitxa sobre un animal

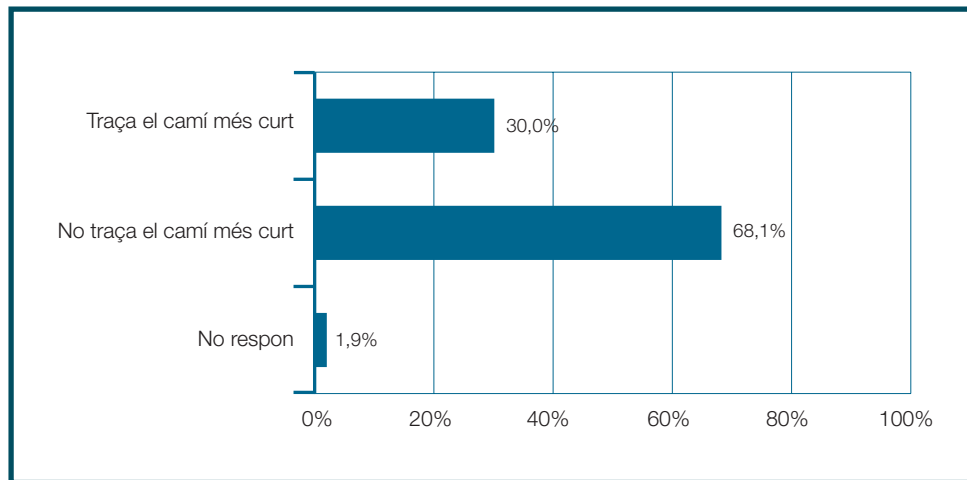
L'alumnat ha d'omplir una fitxa que reculli allò més significatiu sobre un animal concret després d'una lectura prèvia d'un text.

El 91,6% de l'alumnat ha completat la fitxa correctament.

Orientació sobre un plànol

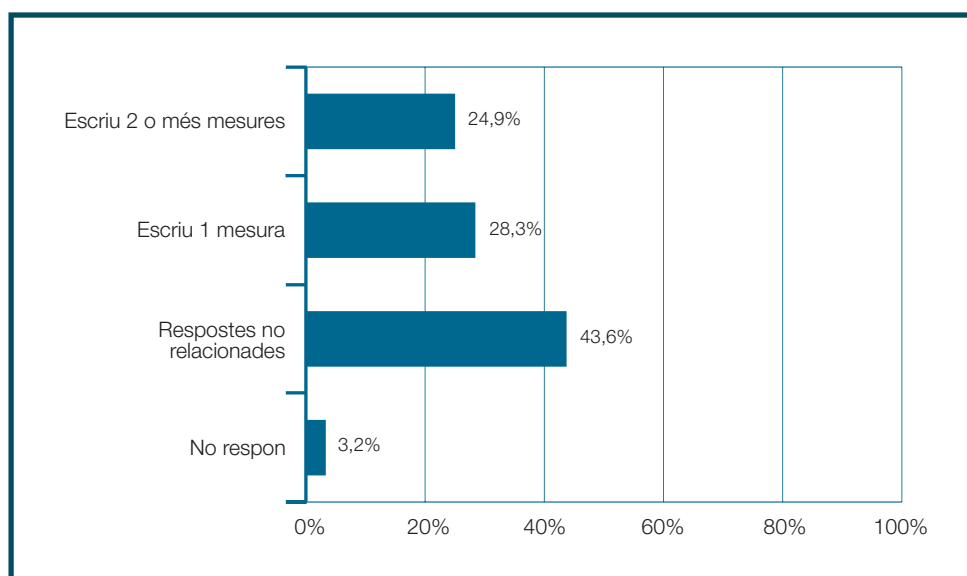
A l'alumnat se li proporciona un plànol on ha de dibuixar el camí més curt entre dos punts.

Només un 30% de l'alumnat ha dibuixat correctament el recorregut.

Mesures per millorar la qualitat de vida de persones discapacitades

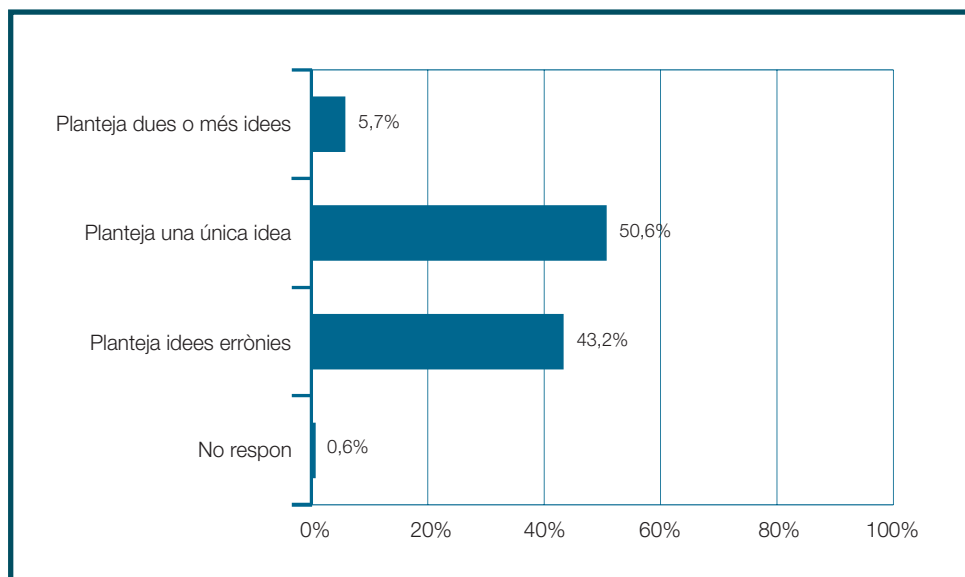
L'alumnat ha d'escriure algunes mesures per ajudar les persones que només es poden moure en cadira de rodes.

Només un 24,9% ha contestat correctament aquesta pregunta, és a dir, escriu dues mesures.

Animals en perill d'extinció

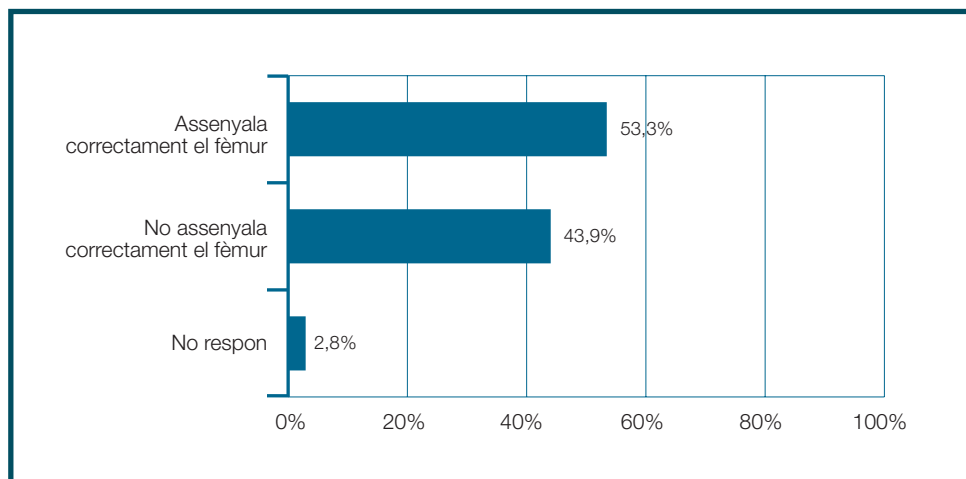
Després de la lectura d'un text sobre animals en perill d'extinció se li demana a l'alumnat que expliqui algunes idees per evitar que desapareguin aquestes espècies d'animals.

A l'alumnat se li demana que planteji com a mínim dues idees. Només hi ha un 5,7% de l'alumnat que en planteja dues però n'hi ha un 50,6% que almenys en planteja una.

Localització del fèmur en l'esquelet humà

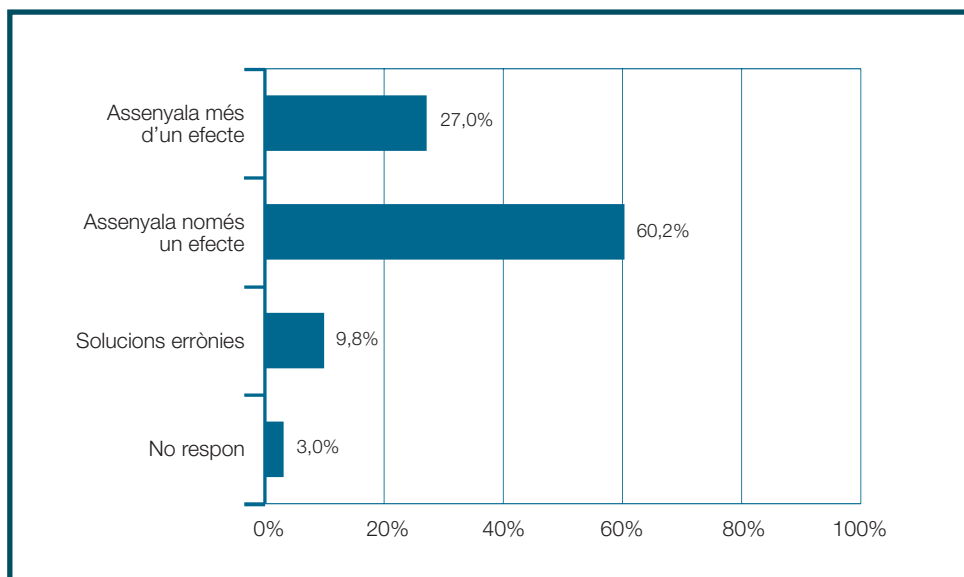
Se li presenta a l'alumnat l'esquelet humà i ha d'identificar on es troba el fèmur.

El 53,3% de l'alumnat ha localitzat correctament el fèmur en l'esquelet humà.

Conseqüència del trencament d'una cadena alimentària

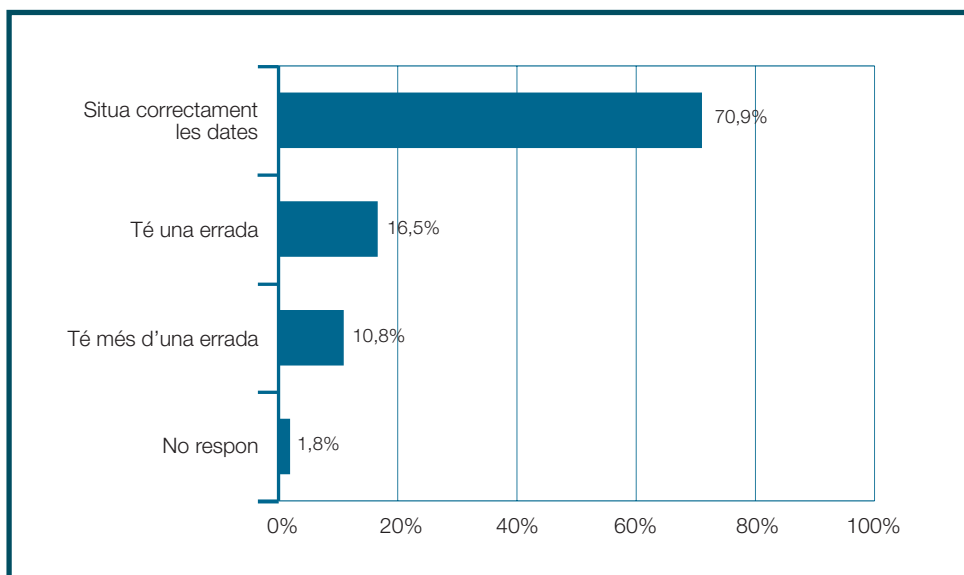
L'alumnat ha de contestar què succeiria si es trenqués una cadena alimentària concreta: herba $\Rightarrow$ conill $\Rightarrow$ guineu, si per una malaltia es morissin tots els conills de la zona.

Només un 27,0% de l'alumnat assenyalat més d'un efecte. Hi ha un 60,2% de l'alumnat que n'assenyalat només un.

Utilització d'un eix cronològic

L'alumnat ha d'anotar en un eix cronològic sis dates significatives.

El 70,9% de l'alumnat ha situat correctament totes les dates.

2.5.6. CONCLUSIONS

Referents a l'àrea

- Els resultats globals aconseguits per l'alumnat en aquesta àrea passen del 67% d'encerts i no s'observen grans diferències entre els diferents blocs de continguts.
- Entre els blocs amb millors resultats hi figuren els de paisatge, materials i població i activitats humanes, que passen del 70% d'encerts. Els resultats més baixos són els del bloc de màquines i aparells que arriba just al 60%.
- En general, el rendiment és satisfactori en la majoria de blocs de coneixements.
- Els alumnes mostren tenir un bon domini en allò que es refereix a la lectura de gràfics, mapes i en els ítems amb un contingut més procedimental.
- Mostren tenir més dificultats en els ítems que impliquen relacionar aspectes diversos o realitzar inferències a partir de l'observació.

Referents a les habilitats

- L'habilitat en la qual aconseguixen millors resultats és en la de comprensió, mentre que els resultats més baixos s'assoleixen en les activitats referides a coneixements.

Referents a l'ésser humà i la salut

- Coneixen les funcions dels principals òrgans del cos humà i la importància de l'alimentació en la salut.
- Manifesten tenir una bona visió general dels continguts del bloc però mostren tenir certes dificultats a l'hora d'aprofundir o de relacionar els diferents aspectes.

Referents al paisatge

- Mostren tenir un bon nivell de lectura i interpretació de mapes i gràfics en tots aquells aspectes generals: escala, orientació, signes convencionals...
- També aconseguixen uns bons resultats en els aspectes relacionats amb el relleu i el clima.
- Els costa més de situar aspectes concrets en el mapa (països, continents).
- Les activitats en les quals mostren tenir més dificultats són les que impliquen relacionar aspectes diferents.

Referents al medi físic

- Tot i que el rendiment general en aquest bloc és satisfactori, mostren tenir dificultats en aquells aspectes relacionats amb l'astronomia (moviments de la Terra).

Referents a éssers vius

- Demostren tenir un bon domini en el coneixement dels aspectes relacionats amb les característiques dels éssers vius, tant d'animals (principalment els vertebrats) com de vegetals.
- Mostren tenir dificultats en el coneixement del vocabulari específic.

Referents als materials i les seves propietats i població i activitats humanes

- Tot i que presenten un nivell molt satisfactori en aquests blocs de coneixements, en canvi mostren tenir dificultats en aquells aspectes més relacionats amb l'experimentació i la interpretació de taules numèriques.

Referents a màquines i aparells

- Mostren tenir dificultats en la comprensió del funcionament de màquines i aparells en general. El seu nivell és més satisfactori quan els continguts estan relacionats amb la seva experiència directa.

Referents a organització social i mitjans de comunicació

- En aquest bloc, el rendiment és normal, una mica per sota de la mitjana.
- Mostren poc coneixement en alguns aspectes generals de l'organització i les funcions del sistema polític espanyol.
- També els costa d'identificar els mitjans de comunicació de masses.

Referents a canvis i paisatges històrics

- Resolen bé els aspectes relacionats amb la cronologia, així com els relacionats amb el reconeixement de les diferents fonts històriques.
- Mostren tenir més dificultats en aquells aspectes que impliquen el coneixement de fets i conceptes.

Referents a les anàlisis comparatives dels resultats en coneixement del medi social i natural

- No s'observen diferències significatives segons la titularitat dels centres. Els alumnes dels centres privats aconsegueixen resultats superiors.
- Es constaten diferències significatives segons el gènere dels alumnes. Els nois mostren un millor rendiment.
- També hi ha diferències estadísticament significatives en funció del nivell d'estudis de les famílies.
- No es perceben diferències significatives entre les avaluacions de 1999 i 2003, però sí que se n'observen en relació amb la realitzada el 1995, en la qual els resultats són més baixos.

Referents al context d'aprenentatge

Valoració

- Els alumnes manifesten valorar positivament aquesta àrea en la qual aconsegueixen bons resultats, tot i que els costa la comprensió d'alguns aspectes.
- Creuen que els ajuda a una millor comprensió del món que els envolta.
- Manifesten que l'àrea és poc valorada per les famílies.
- Valoren molt positivament el treball en grup, però també veuen la importància del treball individual en la realització d'exercicis.

Procés d'aprenentatge

El temps a l'aula

- Manifesten que, a l'aula, el que fan més és corregir exercicis fets a casa, fan controls i utilitzen gràfics, mapes o un altre material similar.
- A l'aula no treballen gaire sovint en grup ni realitzen gaire treball de consulta.

Introducció de temes nous

- Aproximadament la meitat de l'alumnat diu que el professorat pregunta quins són els coneixements previs dels alumnes abans d'introduir un tema nou.
- La majoria del professorat utilitza el llibre de text per explicar i són pocs els que relacionen els temes amb la vida diària.

Els materials

- Habitualment s'utilitzen pocs materials en l'àrea de coneixement del medi.
- Els més utilitzats són els mapes, gràfics i maquetes (40%).
- Gairebé mai s'utilitza material audiovisual ni de la premsa.
- Aproximadament una tercera part de l'alumnat manifesta que sovint realitza activitats fora de l'aula.
- La majoria d'alumnes no utilitza gairebé mai el laboratori ni realitza experiències pràctiques a la classe.
- Les activitats menys habituals són la realització de jocs o dramatitzacions.

2.5.7. RECOMANACIONS

- Continuar realitzant sovint exercicis de lectura de mapes i gràfics, ja que en aquest aspecte obtenen un bon rendiment.
- Cal incrementar els exercicis de localitzacions concretes, on es presenten més dificultats.
- Realitzar sortides relacionades amb el currículum per tal d'acostar la realitat del territori a l'alumnat.
- Realitzar exercicis de simulació a l'aula, amb material, per tal d'apropar als alumnes els aspectes més abstractes i més allunyats de la seva experiència directa (com per exemple, els moviments de la Terra).
- Relacionar els diferents aspectes estudiats a l'aula per tal d'afavorir la comprensió global i arribar a la creació de models (com en el cas dels éssers vius).
- Realitzar sovint experiències a l'aula o al laboratori, on els alumnes puguin manipular, realitzar observacions sistemàtiques, discutir i treure conclusions, per tal d'afavorir la comprensió dels fenòmens físics estudiats, així com també la comprensió de les màquines i dels operadors més senzills i anar construint així models de la realitat que els envolta.
- Realitzar resums col·lectius dels temes treballats i reculls del vocabulari específic tractat per afavorir-ne la comprensió i la memorització.

2.6. Coneixement del medi social i cultural de Catalunya

2.6.1. RESULTATS GLOBAIS EN CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I CULTURAL DE CATALUNYA

Els ítems elaborats per mesurar el coneixement que té l'alumnat quant a la història i la geografia de Catalunya inclouen continguts relacionats amb el medi històric i el medi polític i cultural, pel que fa a la part d'història de Catalunya, i continguts relacionats amb el medi físic i el paisatge, així com el medi econòmic i social, pel que fa a la geografia. Aquesta prova té una base comuna d'ítems en les avaluacions de l'any 1995 i 1999 tot i que la manera d'aplicació de la prova, tal com s'ha dit a la presentació, ha canviat del format paper al format virtual.

OBJECTIU: Reconèixer i explicar esdeveniments, llocs, símbols, monuments, personatges, institucions del passat i del present, definidors de la geografia, de la història de Catalunya i de la seva realitat social territorial i nacional.

Taula 2.6.1. Resultat en coneixement del medi social i cultural de Catalunya

Continguts	Percentatges d'encerts
GLOBAL	56,72%
Història	51,83%
Geografia	59,58%

El resultat global obtingut per l'alumnat en aquesta prova ha estat d'un 56,72% d'encerts. Mirant les dues parts de la prova, el resultat d'història és d'un 51,83% i el de geografia, d'un 59,58%.

Història

OBJECTIU: Comprendre el temps històric i algunes característiques de les grans etapes de la història de la humanitat, de la història de Catalunya i d'alguns trets d'identificació cultural.

Aquesta part de la prova mesura el nivell de coneixement i comprensió de l'alumnat en les diferents etapes de la història de Catalunya, antiga, medieval, moderna i contemporània i en tot el que estigui relacionat amb el medi polític i cultural.

La part d'història s'avalua amb 16 ítems: 2 ítems fan referència a la història antiga, 3 a la història medieval, 4 a la història moderna i contemporània i 7 ítems al medi polític i cultural.

Taula 2.6.2. Resultat en història de Catalunya

Història de Catalunya		Percentatges d'encerts	
Medi històric	Antiga	64,21%	51,83%
	Medieval	49,67%	
	Moderna i contemporània	33,65%	
Medi polític i cultural		59,57%	

Com es pot veure, l'alumnat demostra tenir més coneixement del medi polític i cultural que no pas del medi històric, no obstant això contesta millor les preguntes relacionades amb la història antiga que aquelles que estan relacionades amb la història medieval o moderna i contemporània.

Geografia

OBJECTIU: Conèixer elements de la geografia física, política, econòmica i demogràfica del territori català.

Aquesta part de la prova vol avaluar el coneixement de l'alumnat en relació amb el medi físic, paisatge i medi econòmic i social de Catalunya.

La part de geografia s'avalua amb un total de 27 ítems dels quals 24 avaluen fets i conceptes, i 3, procediments. S'avalua el medi físic i el paisatge amb 12 ítems, el medi econòmic i social amb 12 i amb 3 ítems la part de gràfiques i mapes.

Taula 2.6.3. Resultat en geografia de Catalunya

Geografia de Catalunya	Percentatges d'encerts	
Medi físic i paisatge	52,53%	59,58%
Medi econòmic i social	64,12%	
Gràfics i mapes	69,07%	

L'alumnat resol millor els ítems relacionats amb la interpretació de gràfiques i mapes, també els que fan referència al medi econòmic i social i, en canvi, té més dificultat en la part del medi físic i paisatge.

Els ítems que han estat resolts amb més dificultat formen part de la part d'història i, en concret, 3 d'història moderna i contemporània, on es demana l'ordenació cronològica de quatre fets històrics, el coneixement de les colònies industrials i del Decret de Nova Planta. Un altre aspecte en el qual han mostrat tenir dificultats ha estat el reconeixement d'estils artístics, ja que un dels ítems amb menys encert demanava la identificació d'una arcada gòtica.

En canvi, es pot dir que l'alumnat coneix quin és l'himne de Catalunya i què representa la figura de l'alcalde d'un poble o ciutat. També, en la part de geografia, l'alumnat sap localitzar Catalunya en un mapa del món, reconeix fets demogràfics senzills i està assabentat de fets tan actuals com l'arribada de l'AVE.

2.6.2. COMPARACIÓ DELS RESULTATS ENTRE LES DIFERENTS AVALUACIONS

S'ha de tenir present que les dades globals surten de la mitjana d'encert en els ítems comuns als tres anys en què s'han aplicat les proves. També s'ha de valorar la diferència mostral i recordar que ha variat la presentació de les proves en les tres avaluacions. Per aquests motius, els resultats presentats s'han de veure com una tendència i s'han de valorar en funció de la possible influència d'aquestes variables.

Taula 2.6.4. Comparació de resultats generals entre avaluacions

Coneixement del medi de Catalunya. Geografia i història	Any 1995 (n = 880)	Any 1999 (n = 3.319)	Any 2003 (n = 929)	Diferència global de proporcions 1995/1999/2003
	51,97%	58,28%	55,11%	Només hi ha diferències entre el resultat de l'any 1995 respecte del de 1999

Taula 2.6.5. Comparació de resultats en història entre avaluacions

Història	Any 1995 (n = 880)	Any 1999 (n = 3.319)	Any 2003 (n = 929)
Història antiga. Reconèixer el plànol d'una ciutat romana	50,0%	74,2%	70,9%
Història medieval. Reconèixer grups socials de l'Edat Mitjana	40,0%	43,7%	50,2%
Història medieval. Identificar una arcada gòtica	63,5%	54,2%	24,0%
Història medieval. Identificar personatges relacionats amb la història catalana	44,2%	50,2%	42,3%
Història medieval. Identificar el patrimoni, art romànic	32,0%	35,9%	44,3%
Història medieval. Identificar un diagrama d'oficis de l'edat mitjana	80,2%	79,0%	56,5%
Història moderna i contemporània. Conèixer els representants d'institucions actuals (la figura de l'alcalde)	47,2%	72,2%	77,0%
Símbols d'identitat. Conèixer quin és l'himne nacional de Catalunya	50,5%	63,6%	78,6%
Símbols d'identitat. Conèixer quin dia se celebra la Diada Nacional de Catalunya	36,4%	68,4%	64,7%
TOTAL	49,3%	60,2%	56,5%

Taula 2.6.6. Comparació de resultats en geografia entre avaluacions

Geografia	Any 1995 (n = 880)	Any 1999 (n = 3.319)	Any 2003 (n = 929)
Geografia general. Localitzar accidents físics de Catalunya (costes)	55,7%	63,6%	66,8%
Geografia general. Localitzar accidents físics de Catalunya (rius)	44,7%	52,7%	49,7%
Geografia general. Comprendre mapes del temps	81,2%	76,0%	58,1%
Geografia comarcal. Localitzar en un mapa comarques de Catalunya	54,7%	50,8%	40,2%
Geografia comarcal. Conèixer les capitals comarcals de Catalunya	55,6%	52,5%	51,5%
Geografia comarcal. Conèixer el patrimoni natural (zones volcàniques)	51,7%	50,5%	64,7%
Geografia comarcal. Conèixer el patrimoni natural (aiguamolls)	44,0%	49,2%	45,6%
Gràfics i mapes. Interpretar en un mapa la densitat de població	52,0%	54,2%	51,8%
TOTAL	54,9%	56,2%	53,5%

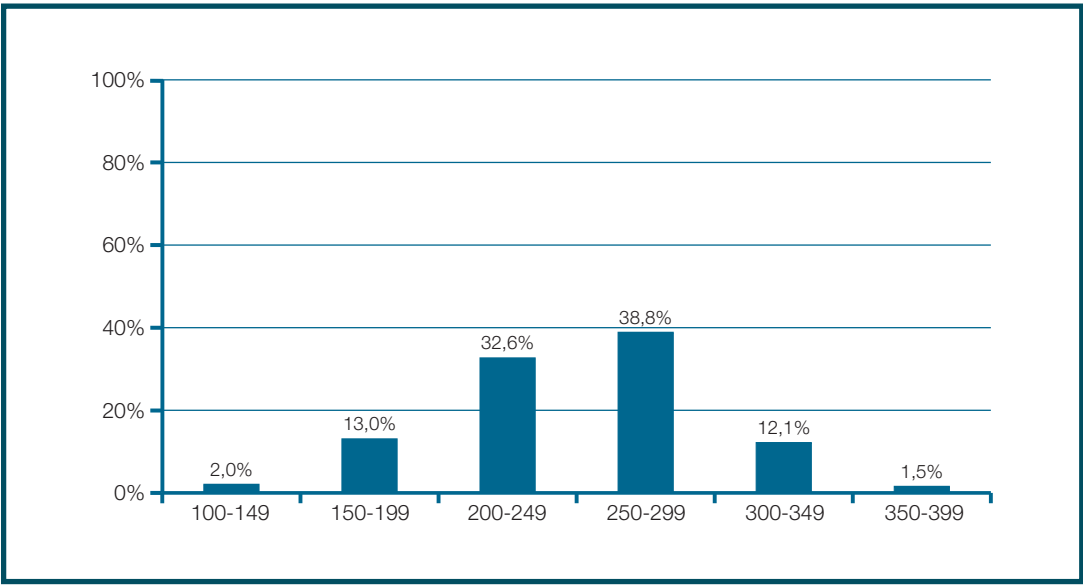
2.6.3. RESULTATS EN CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I CULTURAL SEGONS EL MÈTODE D'ANÀLISI DE RESPOSTA A L'ÍTEM (TRI)

2.6.3.1. Resultats globals

El percentatge d'alumnat que se situa per sobre del nivell mitjà (nivell 250-299) és d'un 52,4%. Cal destacar que el percentatge d'alumnat en els nivells baixos (nivells 100-149 i 150-199) i els nivells alts (nivells 300-349 i 350-399) és similar.

Un petit percentatge de l'alumnat, un 1,5%, pot desenvolupar totes les tasques que corresponen al nivell més alt, nivell 350. Un 3% de l'alumnat es troba en el nivell més baix (nivell 100-149). La majoria d'alumnat, un 71,4%, es classifica en nivells intermedis (nivells 200-249 i 250-299).

Rangs de puntuació	Freqüència	Percentatge	Percentatge acumulat
100-149	19	2,0%	2,0%
150-199	121	13,0%	15,0%
200-249	303	32,6%	47,6%
250-299	360	38,8%	86,4%
300-349	112	12,1%	98,5%
350-399	14	1,5%	100%

Nivells de competència en coneixement del medi social i cultural

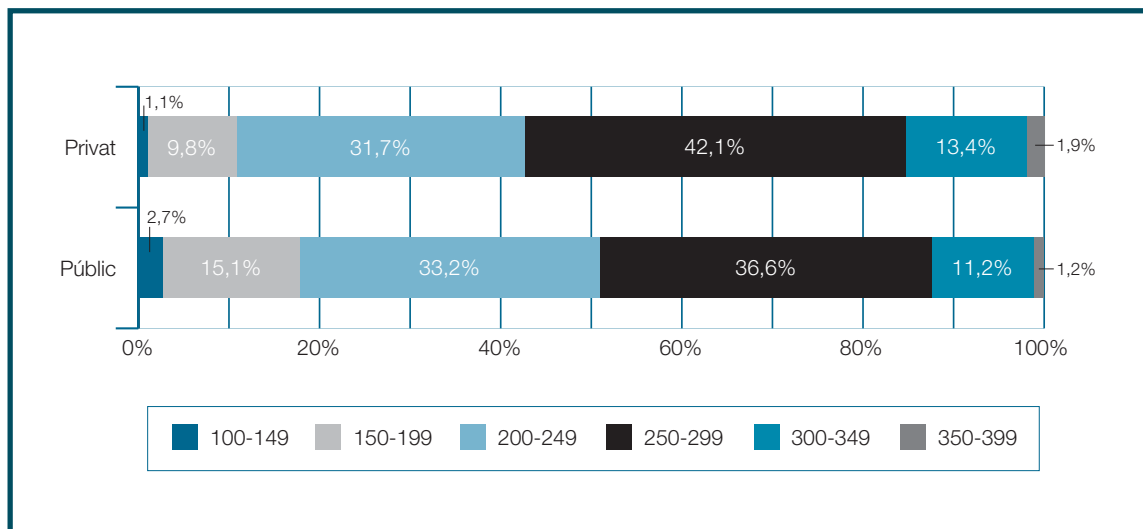
Nivells	Competències assolides per l'alumnat d'aquest nivell
Nivell 150	<i>Medi físic. Història antiga</i> • L'alumnat pot identificar un plànol d'una ciutat clàssica.
Nivell 200	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Medi físic i paisatge</i> • L'alumnat pot conèixer aspectes geogràfics molt generals així com les activitats econòmiques de Catalunya. <i>Gràfics i mapes</i> • Es capaç d'interpretar mapes i gràfics. Localitza Catalunya en el món. <i>Medi polític i cultural</i> • Pot reconèixer símbols polítics presents a la vida escolar i identificar representants de les institucions catalanes molt presents en la vida quotidiana.
Nivell 250	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Medi polític i cultural</i> • L'alumnat pot conèixer símbols d'identitat de Catalunya, fets socials actuals i estils arquitectònics contemporanis. <i>Medi històric. Història medieval i antiga</i> • L'alumnat és capaç de conèixer aspectes generals de la història medieval i conèixer algunes construccions megalítiques i la seva funció. <i>Medi econòmic i cultural</i> • Pot comprendre aspectes relacionats amb la demografia i amb els sectors de producció i sap relacionar algunes de les primeres matèries amb l'economia catalana. <i>Medi físic i paisatge</i> • Pot identificar les grans unitats de relleu de Catalunya, així com les característiques geogràfiques d'algunes comarques. • És capaç de valorar aspectes positius en la conservació de la natura o el paisatge.
Nivell 300	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Medi físic i paisatge</i> • L'alumnat pot conèixer les capitals de les comarques així com característiques particulars d'alguna d'elles. • Pot identificar accidents geogràfics no relacionats directament amb les grans unitats de relleu de Catalunya. <i>Medi econòmic i cultural</i> • Pot relacionar algunes comarques amb el seu sector de producció predominant.
Nivell 350	<i>A més de les competències del nivell anterior</i> <i>Medi històric. Història moderna i contemporània</i> • L'alumnat pot conèixer fets polítics i econòmics de la història moderna i contemporània, així com personatges històrics emblemàtics. • Sap ordenar cronològicament fets històrics. <i>Medi polític i cultural</i> • És capaç d'identificar característiques arquitectòniques d'estils allunyats en el temps. <i>Medi físic i paisatge</i> • Pot situar en el mapa diferents comarques de Catalunya.

2.6.3.2. Resultats en coneixement del medi social i cultural segons la titularitat dels centres

L'alumnat dels centres públics obté una puntuació mitjana de 246 punts, que correspon al nivell 200 de l'escala, i l'alumnat dels centres privats, de 256, que el classifica en el nivell 250-299.

En els centres públics l'alumnat que se situa en el nivell 250-299 o per sobre és d'un 49% mentre que en els centres privats és d'un 57,4%.

Estadísticament les diferències són significatives.

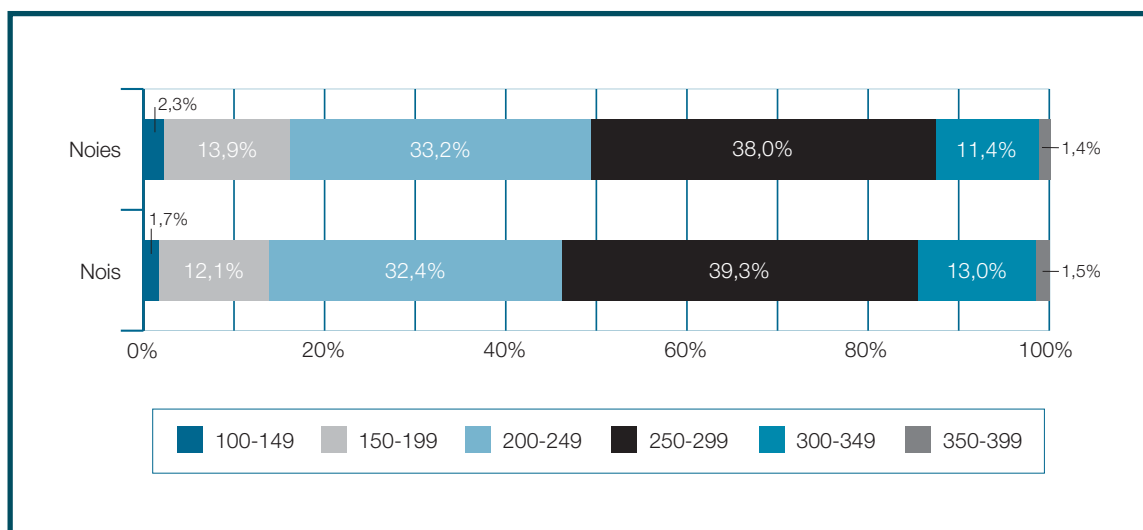

2.6.3.3. Resultats en coneixement del medi social i cultural segons el gènere de l'alumnat

Els nois obtenen una puntuació més alta que les noies tot i que aquesta diferència no és estadísticament significativa. Dintre de l'escala els nois enregistren una puntuació mitjana de 252 i les noies de 249 punts.

Si s'observen les distribucions segons els rangs de puntuació es veu que són similars el percentatge de nois que se situa en el nivell 250-299 o per sobre, un 53,8%, i el de noies, un 50,8%.

Estadísticament les diferències no són significatives.

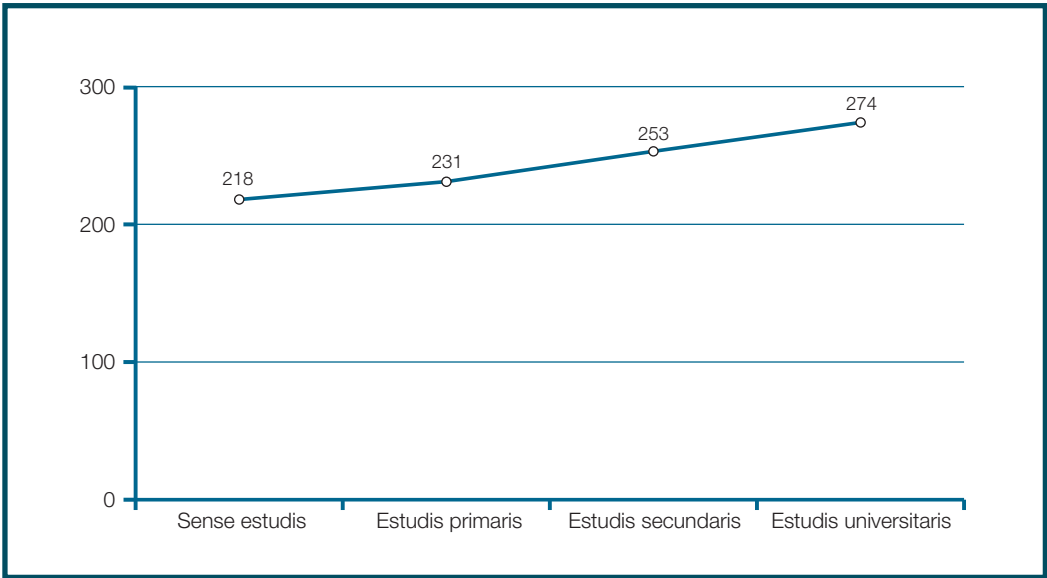

2.6.3.4. Resultats en coneixement del medi social i cultural segons el nivell d'estudis familiar

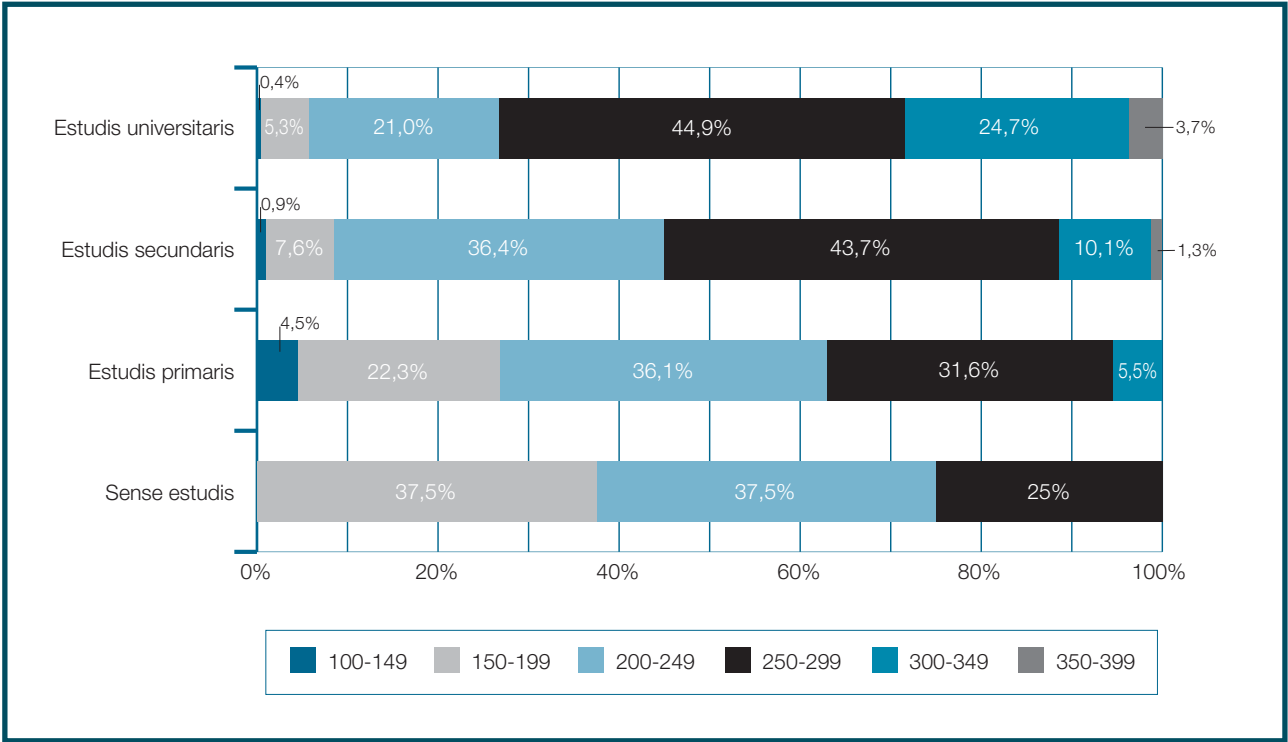
Tot i que no sempre són significatives s'observen diferències entre les puntuacions de l'alumnat en funció del nivell d'estudis que tenen els pares/mares. L'alumnat amb pare/mare amb estudis superiors té resultats més alts respecte a l'alumnat amb progenitors amb menys estudis.

S'observen diferències estadísticament significatives entre els resultats de l'alumnat amb pares/mares amb estudis universitaris respecte al que té progenitors amb menys estudis. No s'observen diferències entre l'alumnat amb pares sense estudis respecte als que tenen pares amb estudis primaris o secundaris. Veieu les puntuacions a la taula següent:

Nivell d'estudis familiar	Puntuació de l'alumnat dintre de l'escala
Sense estudis	218
Estudis primaris	231
Estudis secundaris	253
Estudis universitaris	274

Cal destacar que cap alumne amb pares/mares sense estudis arriba a assolir els nivells alts de l'escala però tampoc n'hi ha cap en el nivell més baix. En canvi, aproximadament un 75% de l'alumnat amb pares/mares amb estudis universitaris se situa en el nivell 250-299 o per sobre.

2.6.4. CONCLUSIONS

Cal recordar que alguns dels objectius relacionats amb el coneixement del medi no estan representats en aquesta prova perquè ja s'avaluen en la prova que s'ha preparat per a tot l'Estat (coneixement del medi social i natural), com per exemple l'objectiu que fa referència al concepte de temps històric, o el que es troba referit a la salut.

Referents a l'àrea, continguts i/o habilitats avaluades

- Els resultats assolits pels alumnes de Catalunya mostren que dominen millor els continguts relacionats amb la geografia i que aconsegueixen un nivell més baix en els continguts d'història.
- Mostren també un millor domini en els continguts procedimentals i tenen dificultats en els aspectes més memorístics tant de la geografia com de la història.

Referents a la història

Encara que hi ha pocs ítems en la prova per avaluar algunes de les etapes històriques, podem fer aproximacions, tenint en compte els percentatges de respostes encertades.

- Tenint en compte aquest percentatge, es veu que els alumnes dominen millor els coneixements d'història antiga i medieval i tenen dificultats en els relacionats amb la història moderna i contemporània. Això podria ser degut al fet que, tot i que molts centres destinen els darrers anys de la primària a la història moderna i contemporània, donada la gran quantitat d'aspectes que inclouen aquestes darreres etapes històriques, podria passar que no s'arribessin a estudiar alguns aspectes importants de la història més recent.
- Un altre aspecte en el qual els alumnes tenen dificultats és en el reconeixement de característiques del patrimoni historicoartístic de Catalunya.
- També tenen dificultats en el reconeixement de personatges emblemàtics de la història catalana.

Referents a la geografia

- Pel que fa a la geografia, els alumnes dominen els aspectes més procedimentals de lectura i d'interpretació de gràfics i mapes, així com aspectes relacionats amb fets socials d'actualitat i aspectes econòmics de Catalunya.
- Demostren saber localitzar les unitats de relleu de Catalunya i, en canvi, tenen dificultats en la situació i la localització de comarques i rius, aspectes que requereixen més una memorització i una pràctica continuada de treball amb mapes.

Referents a les anàlisis comparatives dels resultats

- Tot i que els nois obtenen una mitjana més alta, no hi ha diferències significatives en els resultats aconseguits per nois i noies.
- Sí que s'observen diferències significatives entre els resultats aconseguits per l'alumnat dels centres privats i els dels públics. L'alumnat dels centres privats obté uns resultats més alts.
- S'observen diferències significatives entre els resultats de l'alumnat que té pares amb estudis universitaris respecte a l'alumnat que té pares amb estudis inferiors. No s'observen diferències entre els resultats de l'alumnat que té pares sense estudis respecte a l'alumnat que té pares amb estudis primaris o secundaris.
- En comparar les dades obtingudes pels alumnes en les proves de 1995 i 1999, s'observa una lleugera millora entre els resultats globals del 2003, tot i que aquesta millora correspon a l'àrea de geografia, mentre que els percentatges aconseguits en història és mantenen.

2.6.5. RECOMANACIONS

- En realitzar el Projecte Curricular de Centre (PCC) cal seleccionar els continguts més significatius de cada etapa històrica perquè els alumnes puguin estudiar aspectes de totes i cadascuna de les etapes de la història de Catalunya al llarg de l'educació primària.
- Realitzar una programació general de centre que inclogui les principals sortides i visites al patrimoni cultural, per tal d'anar introduint els alumnes, des de petits, de manera lúdica i gradual, en el coneixement del patrimoni.
- Seleccionar els personatges de la història que es considerin rellevants i incloure'ls en els aprenentatges de les etapes històriques corresponents i/o en l'explicació de contes, llegendes, cançons...
- Situar sempre en el temps, utilitzant dibuixos o altres recursos gràfics amb els alumnes més petits, els esdeveniments històrics estudiats.
- Ajudar els alumnes a utilitzar mapes de manera habitual, a situar elements geogràfics diferents i a memoritzar-los.
- Realitzar excursions per conèixer els principals elements del paisatge en directe i utilitzar imatges per reforçar la seva identificació en el moment de l'estudi a l'aula.
- Atès el caràcter abstracte i difícil de la història, realitzar sovint visites que afavoreixin la comprensió dels diferents períodes històrics.

2.7. Coneixements referents a les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)

2.7.1. RESULTATS GLOBALS REFERENTS A LES TIC

Els ítems dissenyats per avaluar les TIC inclouen continguts relacionats amb l'estudi d'identificació de les competències bàsiques en TIC iniciat pel Consell Superior d'Avaluació l'any 2002, en el qual van participar set comunitats autònomes.

Amb aquesta prova es pretén mesurar i observar el coneixement i les destreses que té l'alumnat en relació amb l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, i en concret, amb l'ús de l'ordinador.

OBJECTIU: Conèixer el procés d'iniciar i apagar un ordinador, guardar i recuperar la informació, escriure un text tot coneixent la terminologia dels editors de text i l'ús de navegadors.

Taula 2.7.1. Resultats en TIC

Continguts	Percentatges d'encerts
GLOBAL	77,82%
Conèixer el procés correcte per iniciar i apagar un ordinador	94,4%
Guardar i recuperar la informació a l'ordinador i en diferents suports (disquet, disc dur...)	76,8%
Ús bàsic de navegadors	89,3%
Conèixer la terminologia bàsica sobre editors de text	68,6%
Estructurar internament els documents: copiar, tallar i enganxar	85,1%
Donar format a un text: tipus de lletra, marges...	65,4%
Inserir imatges i altres elements gràfics	67,2%
Ús bàsic del teclat	95,2%

Tot i que els resultats són força elevats en totes les competències avaluades, l'alumnat resol millor situacions relacionades amb l'entorn de l'ordinador, com ara l'ús del teclat i els processos d'engegar i apagar l'ordinador. També coneix l'ús dels navegadors i, en concret, com accedir a Internet i buscar una pàgina web. Tot i que la mitjana d'encert ha estat per sobre del 60%, l'alumnat té una mica més de dificultat a donar format als textos i a entendre la terminologia que això implica, així com a combinar text amb imatge (inserir imatges).

Dintre de les 8 competències avaluades, n'hi ha tres parts que es desdoblen en diferents ítems tal com s'indica a la taula d'especificacions 1.3.5 a l'apartat d'instruments d'avaluació. Tot seguit s'indiquen els resultats obtinguts a cada punt.

Guardar i recuperar la informació en l'ordinador i en diferents suports

Taula 2.7.2. Resultats en les competències relacionades a guardar i recuperar informació en l'ordinador i en diferents suports

Guardar i recuperar la informació en l'ordinador i en diferents suports	Percentatges d'encerts
Guardar la informació en un disquet	62,7%
Crear un fitxer	79,6%
Obrir un fitxer de la unitat de disc	93,0%

L'alumnat és capaç de buscar un fitxer en una unitat de disc i de crear-ne un altre, però sembla que té més dificultat en el procés de desar la informació.

Conèixer la terminologia bàsica sobre editors de text / Donar format a un text

Taula 2.7.3. Resultats en les competències relacionades a conèixer la terminologia bàsica sobre editors de text / donar format a un text

Conèixer la terminologia bàsica sobre editors de text / Donar format a un text	Percentatges d'encerts
Modificar format i mida	75,7%
Suprimir	85,1%
Cursiva	79,1%
Justificar els marges	47,5%
Centrar	63,1%
Inserir	67,2%

Pel que fa al treball amb textos, l'alumnat domina millor la modificació de la lletra i no tant la modificació del conjunt del text. En concret, té més dificultat per a justificar els marges i domina millor la supressió d'alguna part del text.

2.7.2. ANÀLISIS COMPARATIVES DEL RESULTATS REFERENTS A LES TIC

Resultats per gènere

Taula 2.7.4. Resultats en funció del gènere de l'alumnat

S'observa que, a nivell global i en cada competència, no hi ha diferències estadísticament significatives entre els resultats que obtenen els nois i els resultats que obtenen les noies.

Les diferències que s'observen són a favor dels nois tot i que no superen en cap cas els tres punts percentuals. Les puntuacions de les noies estan una mica per sobre en les competències que fan referència a l'estructuració interna de documents i donar format a un text.

Competències	Nois (n = 478)	Noies (n = 473)	Diferències
Conèixer el procés correcte per iniciar i apagar un ordinador	98%	97%	No
Guardar i recuperar la informació en l'ordinador i en diferents suports	79%	75%	No
Ús bàsic de navegadors	90%	89%	No
Conèixer la terminologia bàsica sobre editors de text	69%	68%	No
Estructurar internament els documents	84%	87%	No
Donar format a un text	65%	66%	No
Inserir imatges	70%	65%	Sí
Ús bàsic del teclat	95%	95%	No
GLOBAL	79%	77%	No

Resultats en funció de la titularitat

Taula 2.7.5. Resultats en funció de la titularitat dels centres

Excepte en la competència de guardar i recuperar la informació en ordinadors i en diferents suports, en totes les competències avaluades i també a nivell global, les diferències de puntuacions que s'observen entre els centres públics i els centres privats són estadísticament significatives. Les puntuacions són més altes en els centres privats. Globalment la diferència és de 5 punts percentuals. En altres competències no se superen els 3 punts de diferència; però en concret, en l'estructuració interna de documents, la diferència és de 10 punts.

Competències	Públic (n = 561)	Privat (n = 390)	Diferències
Conèixer el procés correcte per iniciar i apagar un ordinador	96%	99%	Sí
Guardar i recuperar la informació en l'ordinador i en diferents suports	75%	78%	No
Ús bàsic de navegadors	88%	92%	Sí
Conèixer la terminologia bàsica sobre editors de text	66%	73%	Sí
Estructurar internament els documents	81%	91%	Sí
Donar format a un text	63%	68%	Sí
Inserir imatges i altres elements gràfics	61%	76%	Sí
Ús bàsic del teclat	94%	97%	Sí
GLOBAL	76%	81%	Sí

2.7.3. ASPECTES DE CONTEXT DE L'ENSENYAMENT I L'APRENTATGE DE LES TIC

Qüestionari del coordinador d'informàtica i qüestionari sobre l'ús de les TIC per a l'alumnat

Es presenten als coordinadors d'informàtica dels centres de la mostra i a l'alumnat de 6è de primària objecte d'estudi dos qüestionaris que tenen per objectiu recollir dades en relació amb l'ús de les TIC i en concret en sis aspectes: la trajectòria de l'ús dels ordinadors en els centres de primària, l'ús actual que se'n fa en el centre i el que en fa el professorat, el valor que se li dóna dintre de l'ensenyament i la valoració que es fa de la dotació i l'accessibilitat. També es demana, només a l'alumnat, quin ús fa dels ordinadors fora del centre. Es recullen 90 qüestionaris de coordinadors d'informàtica i 959 de l'alumnat.

1. Trajectòria de l'alumnat de 6è de primària en l'ús de l'ordinador

A la majoria de centres d'educació primària, l'alumnat comença a utilitzar l'ordinador com a màxim des del primer cicle de primària. No arriba a un 25% el percentatge dels centres on comencen a partir del segon cicle.

Taula 2.7.7. Temps que fa que l'alumnat de 6è de primària utilitza els ordinadors en el centre

Aquest és el primer curs	3,3%
Des del segon cicle de primària	22,2%
Des del primer cicle de primària	48,9%
Des d'infantil	25,6%

Aquestes dades són confirmades per l'alumnat, ja que un 61,3% afirma que fa més de tres anys que fa servir l'ordinador a la seva escola.

2. L'ús de l'ordinador de l'alumnat de 6è de primària en els centres

Segons afirmen els coordinadors d'informàtica dels centres i ho corrobora l'alumnat, els nois i les noies de 6è de primària fan servir l'ordinador en el centre com a màxim una hora per setmana o una hora cada quinze dies. Les activitats que fan són bàsicament activitats amb el Clic, amb el Word, buscar informació a Internet i imprimir documents.

Taula 2.7.8. Hores setmanals que l'alumnat fa servir l'ordinador al centre

Una hora cada quinze dies	13,3%
Una hora setmanal	72,2%
Dues hores setmanals	10,0%
Tres hores setmanals	1,1%
Més de tres hores setmanals	1,1%
No contesta	2,2%

Taula 2.7.9. Activitats que realitza l'alumnat amb els ordinadors

	Sí	No
Activitats amb el Clic	95,6%	4,4%
Activitats amb el Word	94,4%	5,6%
Activitats amb El pequeño escritor	27,8%	72,2%
Buscar informació per Internet	82,2%	17,8%
Correu electrònic	32,2%	67,8%
Xatejar	17,8%	82,2%
Activitats amb el programa Power-Point	38,9%	61,1%
Activitats de l'edu365	61,1%	38,9%
Imprimir documents	76,7%	23,3%
Escanejar documents o il·lustracions	25,6%	74,4%

Però l'alumnat també manifesta que hi ha altres activitats relacionades amb la informàtica per fer en el centre i no pot fer o les fa poc. Són les següents:

Taula 2.7.10. Activitats que l'alumnat voldria fer més en el centre

Activitats	Sí	No
Navegar per Internet	82,5%	17,5%
Xatejar i escriure missatges	72,7%	27,3%
Fer treballs	50,5%	49,5%
Aprendre més programes	72,1%	27,9%

3. L'ús de l'ordinador fora del centre

Fora del centre, l'alumnat també utilitza els ordinadors per realitzar diferents activitats. A les taules següents es pot observar com són utilitzats.

La majoria de l'alumnat de 6è curs de primària, al voltant del 80%, diu que disposa d'ordinador a casa seva, ja sigui per a ell/ella sol/a o per compartir amb algú de la família. El fa servir a casa amb tota normalitat i hi dedica aproximadament una hora setmanal.

Taules 2.7.11. Utilització dels ordinadors fora del centre

Dotació d'ordinadors en les llars de l'alumnat de 6è de primària	
No tinc ordinador a casa	15,4%
Tinc un ordinador per a mi sol/a	23,8%
Tinc un ordinador que comparteixo amb els germans/nes	17,2%
Tinc un ordinador que compartim tota la família	40,8%
No contesta	2,8%
Lloc on l'alumnat fa servir l'ordinador fora de l'escola	
A casa seva	78,1%
A casa d'un amic o amiga	6,9%
A d'altres llocs	9,7%
No contesta	5,3%

Taula 2.7.12. Temps setmanal que l'alumnat fa servir l'ordinador fora del centre

Una hora	79,2%
Dues o tres hores	11,8%
Més de tres hores	2,6%
No contesta	6,4%

Quan l'alumnat utilitza l'ordinador per fer tasques relacionades amb l'escola, les activitats que realitza més són les de buscar informació i fer servir el processador de textos. Quan l'utilitza per fer activitats al marge de l'escola, ho fa per jugar i per navegar per Internet.

Taules 2.7.13. Activitats amb TIC fora del centre

Utilització de l'ordinador fora del centre per fer activitats de l'escola		
Activitats	Sí	No
Buscar informació per fer deures (CD, Internet...)	67,3%	32,7%
Fer treballs amb el processador de textos	69,0%	31,0%
Fer activitats de l'edu365	26,8%	73,2%

Utilització de l'ordinador fora del centre per fer activitats al marge de l'escola		
Activitats	Sí	No
Navegar per Internet	66,4%	33,6%
Jocs electrònics	66,9%	33,1%
Xatejar	44,7%	55,3%
Correu electrònic	43,6%	56,4%
Fer activitats del Clic	31,0%	69,0%

4. El professorat i l'ús de les TIC

En cada matèria curricular, les TIC es fan servir per portar a terme diferents activitats. Segons els coordinadors d'informàtica en les àrees s'utilitzen per:

Taula 2.7.14. Ús de les TIC en les diferents matèries

	Aprendre alguna cosa sobre la matèria		Fer exercicis / activitats sobre la matèria		Buscar informació a Internet		Consultar informació en un CD		Xatejar i enviar correu electrònic		Fer servir el processador de textos		Treballar amb diferents programes		No les fan servir	
	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No	Sí	No
Català	32%	68%	68%	32%	18%	82%	10%	80%	20%	80%	80%	20%	30%	70%	2%	98%
Castellà	28%	72%	56%	44%	16%	84%	10%	80%	9%	91%	49%	51%	18%	82%	16%	84%
Anglès	23%	77%	52%	48%	8%	92%	9%	91%	3%	97%	14%	86%	19%	81%	24%	76%
Coneixement del medi	33%	67%	58%	42%	53%	47%	24%	76%	1%	99%	27%	73%	16%	84%	7%	93%
Matemàtiques	32%	68%	83%	17%	6%	94%	4%	96%	2%	98%	6%	94%	26%	74%	6%	94%
Música	13%	87%	20%	80%	11%	89%	4%	96%	1%	99%	3%	97%	14%	86%	47%	53%
Plàstica	17%	83%	21%	79%	7%	93%	2%	98%	0%	100%	1%	99%	36%	64%	33%	67%

Com es pot observar, l'alumnat utilitza més l'ordinador per fer exercicis o activitats sobre alguna matèria, per aprendre més coses sobre el tema i per fer servir el processador de textos.

Aquestes dades donades pels coordinadors d'informàtica són corroborades per l'alumnat, que també indica que són les que practica més.

En concret, pel que fa a les matèries de llengües, segons el coordinador d'informàtica i l'alumnat, s'utilitza més l'ordinador per fer exercicis o activitats i es fa servir el processador de textos. En l'àrea de coneixement del medi també fan exercicis i busquen informació per Internet. En matemàtiques també fan exercicis i treballen en diferents programes. En les matèries de plàstica i música, la tònica és no fer servir els ordinadors a menys que es treballi amb algun programa concret. L'alumnat també és conscient que en les matèries de llengua i en matemàtiques utilitza més les TIC.

El professorat que no utilitza les TIC en les seves pràctiques docents és perquè, segons els coordinadors, o bé no en sap prou o bé no té prou temps per aplicar-les. Aproximadament un terç dels coordinadors també apunten que la causa de no fer servir les TIC és que la dotació del centre és insuficient.

Taula 2.7.15. Causes per les quals el professorat no fa servir les TIC

	D'acord	En desacord
No en sap prou per poder-les aplicar	47,8%	52,2%
No té prou temps per a la preparació de pràctiques	40,0%	60,0%
La dotació del centre és insuficient per poder-les aplicar	32,2%	67,8%

5. Valoració de l'ús de l'ordinador

L'ús de les TIC en els centres està molt ben valorat, ja que d'una banda els coordinadors veuen que l'alumnat està molt motivat i de l'altra que el seu ús millora el rendiment de l'alumnat.

Taules 2.7.16. Motivació i influència en el rendiment

Valoració, segons els coordinadors/res d'informàtica, de la motivació de l'alumnat per les TIC	
L'alumnat està poc motivat per les TIC	1,1%
L'alumnat mostra una motivació normal per les TIC	16,7%
L'alumnat mostra molta motivació per les TIC	81,1%
No contesta	1,1%

Influència de les TIC segons els coordinadors/res d'informàtica en el rendiment	
L'ús de les TIC no influeix gens en el rendiment de l'alumnat	3,3%
L'ús de les TIC influeix força en el rendiment de l'alumnat	66,7%
L'ús de les TIC influeix molt en el rendiment de l'alumnat	27,8%
No contesta	2,2%

L'alumnat també confirma aquesta bona acceptació de les TIC i en concret de l'ús de l'ordinador, ja que en general li agraden totes les activitats que l'ordinador li ofereix. Però també alguns reconeixen que tenen certes dificultats o que les màquines dificulten les tasques que volen realitzar.

Taules 2.7.17. Valoració d'activitats amb TIC i dificultats de l'ús

Gust de l'alumnat per les activitats realitzades amb els ordinadors		
	Sí	No
Millorar les presentacions dels treballs	81,9%	18,1%
Corregir l'ortografia	65,6%	34,4%
Navegar per Internet	79,2%	20,8%
Aprendre a utilitzar programes diferents	80,2%	19,8%
Comunicar-me amb amics i amigues	71,3%	28,7%
Poder jugar	86,7%	13,3%

Dificultats que troba l'alumnat amb l'ús de l'ordinador	
No té dificultats	50,3%
No en sap prou	27,0%
Els equips són lents	13,9%
No pot fer el que vol	4,9%
No contesta	4,0%

6. Valoració de la dotació i l'accessibilitat en els centres

El nombre d'ordinadors en els centres de primària no és molt elevat, la tònica general és que cada centre tingui una aula d'informàtica i aproximadament 20 ordinadors. La ràtio en els centres de la mostra és aproximadament d'un ordinador per cada 20 alumnes. Quan es demana la ràtio d'ordinadors connectats, la mitjana és d'un ordinador per cada 25 alumnes. Aquestes dades no varien substancialment en funció de la titularitat dels centres.

Taula 2.7.18. Ràtio d'ordinadors segons la titularitat dels centres

	Centres públics	Centres privats	Mitjana
Ràtio d'ordinadors	20,5	19,63	20,2
Ràtio d'ordinadors connectats en xarxa	25,1	23,7	24,6

Exemple d'interpretació: en els centres públics la ràtio d'ordinadors és d'un ordinador per a cada 20,5 alumnes.

El 44,9% de l'alumnat indica que quan va a l'aula d'informàtica comparteix l'ordinador amb un altre company. Només el 23,4% dels alumnes diu que n'hi ha un per cada alumne. Cal destacar, però, que l'alumnat està habituat a aquesta situació, ja que els que indiquen que falten ordinadors, o bé que es necessita modernitzar-los, només són aproximadament un 25%.

En relació amb el temps que l'alumnat fa classes amb l'ordinador, diuen que en voldrien fer més un 58,2%, però un 36,5% consideren que ja en fan prou.

Taules 2.7.19. Valoració per part de l'alumnat de l'ús de les TIC en els centres

Valoració per part de l'alumnat de la dotació d'ordinadors en els centres	
N'hi ha prou. Cada alumne/na en pot fer servir un	23,4%
N'hi ha prou. Hem de compartir ordinador entre dos	44,9%
Ens falten ordinadors	16,3%
Ens falten ordinadors més moderns	11,6%
No contesta	3,9%
Valoració per part de l'alumnat del temps que fa classes amb l'ordinador	
No fem prou classes. En voldria fer més	58,2%
Sí. N'hem fet prou	36,5%
No n'hauríem de fer cap	1,4%
No contesta	4,0%

A part de la quantitat, en relació amb la qualitat, es demana als coordinadors que valorin si en els centres es disposa de mesures de seguretat per a l'ús de les TIC. La visió dels coordinadors és la següent:

Taula 2.7.20. Valoració, per part dels coordinadors/res d'informàtica, de les mesures de seguretat dels ordinadors als centres

Sí, les mesures de seguretat són suficients	34,4%
Es poden millorar les mesures de seguretat	56,7%
No, les mesures de seguretat no són suficients	3,3%
No contesten	5,6%

Aproximadament un terç dels coordinadors pensa que les mesures de seguretat són suficients, però més de la meitat consideren que es poden millorar. La resta creuen que no són suficients o bé no es pronuncien sobre aquest aspecte.

Altres mesures de seguretat que l'alumnat confirma que es prenen en els centres és la d'estar present algun professor a l'aula quan l'alumnat navega o busca informació a Internet.

Taula 2.7.21. Permanència del professorat quan l'alumnat navega per Internet

Sempre hi ha un professor/a a l'aula	68,0%
De vegades hi ha un professor/a a l'aula	12,6%
Mai no hi ha cap professor a l'aula	3,4%
No navego ni busco informació per Internet al centre	12,2%
No contesta	3,8%

7. Relació entre les dades de context i el resultat per centres

Taula 2.7.22. Resultats en funció de la trajectòria de l'alumnat en l'ús de les TIC

Mitjana d'encert en la prova TIC en funció de quan l'alumnat ha començat a utilitzar l'ordinador en el centre

Aquest és el primer curs	70,79%
Des del segon cicle de primària	76,14%
Des del primer cicle de primària	77,39%
Des d'infantil	79,92%

Tot i que no hi ha diferència estadísticament significativa quant als resultats entre els centres en funció del moment en què l'alumnat comença a utilitzar els ordinadors, s'observa que en els centres on l'alumnat comença abans els resultats en TIC són més favorables.

Taula 2.7.23. Resultats en funció del nombre d'hores que l'alumnat fa servir les TIC en els centres

Mitjana d'encert en la prova TIC en funció del temps setmanal que l'alumnat fa servir l'ordinador al centre

Una hora cada quinze dies	71,45%
Una hora setmanal	78,23%
Dues hores setmanals	83,47%
Tres hores setmanals	73,33%
Més de tres hores setmanals	94,44%

No hi ha molta relació entre el nombre d'hores que l'alumnat utilitza l'ordinador al centre i els resultats obtinguts en la prova TIC, no obstant això, quan es realitzen dues hores o més de tres, els resultats són més positius que no quan l'alumnat només hi treballa una hora quinzenal.

Taula 2.7.24. Resultats en la prova TIC en funció de les activitats que realitza l'alumnat

	Sí	No
Activitats amb el Clic	77,69%	74,67%
Activitats amb el Word	78,24%	66,66%
Activitats amb El pequeño escritor	79,34%	76,83%
Buscar informació per Internet	78,27%	74,26%
Correu electrònic	81,25%	75,70%
Xatejar	81,72%	76,72%
Activitats amb Power Point	79,57%	76,31%
Activitats de l'edu365	80,10%	73,61%
Imprimir documents	77,87%	76,60%
Escanejar documents o il·lustracions	80,30%	76,69%

S'observa que, quan l'alumnat executa les activitats proposades, els resultats són millors i, en concret, la diferència és més destacable a les activitats amb el programa Word, encara que la diferència de resultats obtinguda no és estadísticament significativa.

Taula 2.7.25. Resultats en la prova TIC en funció de la motivació que té l'alumnat per les TIC

Resultats en la prova TIC segons la motivació de l'alumnat	
L'alumnat està poc motivat per les TIC	81,48%
L'alumnat mostra una motivació normal per les TIC	73,31%
L'alumnat mostra molta motivació per les TIC	78,38%

Hi ha poca relació entre la visió del coordinador d'informàtica en relació amb la motivació de l'alumnat, ja que justament els alumnes que, segons el coordinador, estan poc motivats, són els que han obtingut resultats més positius. Cal destacar, però, que els que pensen que estan més motivats també tenen resultats alts.

Taula 2.7.26. Resultats en la prova TIC en funció de la ràtio d'alumnes per ordinador

Mitjana d'encert a la prova	Ràtio en funció de la mitjana d'encert
Percentatge d'encert entre el 100% i el 80%	19,21 alumnes/ordinador
Percentatge d'encert entre el 80% i el 60%	20,77 alumnes/ordinador
Percentatge d'encert entre el 60% i el 40%	25,61 alumnes/ordinador

Es pot veure que, tal com baixa el nivell d'assoliment de la prova, puja la ràtio d'alumnes per ordinador; per tant, es podria dir que quan es disposa de més ordinadors s'assoleixen millors competències en TIC. No obstant això, les diferències no són estadísticament significatives.

8. Relació entre les dades de context i els resultats de l'alumnat

Taula 2.7.27. Resultats en la prova TIC en funció del temps que l'alumnat fa servir l'ordinador fora del centre

Temps	Resultat a la prova TIC
Una hora	73,96%
Dues o tres hores	81,96%
Més de tres hores	84,04%

Com més temps dedica l'alumnat a fer servir l'ordinador, els resultats són més alts. Les diferències estadísticament significatives es donen entre l'alumnat que només el fa servir una hora a la setmana respecte del que el fa servir més.

Taula 2.7.28. Resultats en la prova TIC en funció de si l'alumnat té ordinador a casa

Ordinador a la llar	Resultat a la prova TIC
No en té	61,48%
Sí, un per a mi sol	79,77%
Sí, el comparteixo amb els germans/nes	80,60%
Sí, el compartim tota la família	81,88%

L'alumnat que manifesta tenir ordinador a casa és el que obté millors resultats a la prova TIC. Les diferències registrades són significatives entre l'alumnat que no en té i l'alumnat que en té, independentment de si el comparteix o no.

Taula 2.7.29. Resultats en la prova TIC en funció del lloc on l'alumnat fa servir l'ordinador fora del centre

On es fa servir l'ordinador?	Resultat a la prova TIC
A casa	81,37%
A casa d'un amic o amiga	57,55%
A altres llocs	70,55%

Quan l'alumnat fa servir l'ordinador a casa obté millors resultats que quan el fa servir a altres llocs fora de casa. Les diferències que s'observen entre les tres possibilitats són estadísticament significatives.

Taula 2.7.30. Resultats en la prova TIC en funció de la dotació d'ordinadors als centres

Valoració de la dotació	Resultat a la prova TIC
Cada alumne en pot fer servir un	77,66%
Compartim l'ordinador entre dos	80,10%
Falten ordinadors	74,34%
Falten ordinadors més moderns	77,04%

Quan l'alumnat té la percepció que hi ha mancances en la dotació d'ordinadors en el centre o que la dotació no està actualitzada els resultats que obté són més baixos que quan considera que la dotació és adequada encara que hagi de compartir l'ordinador. Les diferències entre els resultats no són estadísticament significatives.

Taula 2.7.31. Resultats en la prova TIC en funció de les activitats, relacionades amb l'escola, que realitza l'alumnat fora del centre

Activitat	Resultat en funció de si realitza l'activitat o no	
	Sí	No
Buscar informació per fer deures (CD, Internet...)	80,80%	71,87%
Fer treballs amb el processador de textos	80,62%	71,65%
Fer activitats de l'edu365	77,66%	78,33%
Fer activitats del Clic	74,04%	80,31%

S'observen resultats més positius quan l'alumnat utilitza l'ordinador per buscar informació o per redactar textos. Aquestes diferències són significatives. Els resultats en la prova són més baixos quan l'alumnat utilitza els ordinadors per fer activitats programades. Possiblement si contrastéssim resultats de rendiment aquestes dades canviarien, ja que la prova TIC avalua bàsicament el que indiquen els dos primers propòsits.

Taula 2.7.32. Resultats en la prova TIC en funció de les activitats, no relacionades amb l'escola, que realitza l'alumnat fora del centre

Activitat	Resultat en funció de si realitza l'activitat o no	
	Sí	No
Navegar per Internet	81,15%	70,94%
Jocs electrònics	78,92%	76,05%
Xatejar	80,99%	75,55%
Correu electrònic	82,63%	74,16%

L'alumnat que obté millors resultats a la prova TIC és aquell que realitza les quatre activitats demanades. Estadísticament la diferència de puntuacions és significativa excepte pel que fa als jocs electrònics.

2.7.4. CONCLUSIONS

Conclusions generals

- Els resultats obtinguts per l'alumnat, referents als objectius avaluats, han estat molt alts.
- L'alumnat domina els processos mecànics d'utilització de l'ordinador i dels navegadors, i mostra una competència suficient per a treballar amb textos, ja que té prou domini quant a la terminologia i quant a donar format.
- Els conceptes i habilitats que més els costa estructurar fan referència al procés de gravació i, pel que fa al format de textos, a la justificació de marges.

Referents a les anàlisis comparatives dels resultats

- Els resultats dels nois i de les noies són similars i en la major part de les competències avaluades no s'observen diferències. Tot i això els nois obtenen resultats més alts en quasi totes les competències excepte a estructurar i donar format als textos.
- Els resultats obtinguts per l'alumnat dels centres públics són més baixos que els dels centres privats. Les diferències són significatives excepte en allò que afecta la competència per guardar i recuperar informació en diferents suports.

Referents al context d'ensenyament i aprenentatge de les TIC

En el centre

- La majoria dels centres ja comencen a introduir l'ús de l'ordinador en el primer cicle d'educació primària o abans.
- És habitual que l'alumnat tingui contacte almenys 1 hora a la setmana amb l'ordinador. Les activitats més habituals són activitats del Clic i de l'edu365 així com fer servir el processador de textos i buscar informació a Internet. Malgrat això, l'alumnat manifesta que també li agradaria fer més activitats relacionades amb Internet.
- La ràtio d'ordinadors és baixa en els centres de primària i encara és inferior la d'ordinadors connectats en xarxa.
- L'alumnat té la percepció que es fan poques hores de classe amb l'ordinador, cosa comprensible atesa la ràtio.
- Pensant en les mesures de seguretat en els centres, cal destacar que hi ha la percepció, per part dels coordinadors/res d'informàtica, que podrien millorar però també hi ha la consciència de la necessitat de la presència del professorat quan l'alumnat utilitza els ordinadors i sobretot quan ha d'accedir a Internet.

Fora del centre

- L'alumnat té ocasió de fer servir l'ordinador fora del centre, la majoria a casa seva. El fan servir almenys una hora a la setmana però aproximadament un 15% el fa servir més. Les activitats més habituals que li agrada fer i fa fora del centre són buscar informació, treballar amb el processador de textos, jugar amb jocs electrònics i navegar per Internet.

En relació amb el professorat

- No és molt freqüent que el professorat utilitzi les TIC a les seves classes però quant ho fa, és més habitual en les àrees de llengua i matemàtiques fer exercicis i activitats, en l'àrea de coneixement del medi buscar informació. En les àrees de llengua també fan servir el processador de textos probablement com a eina per redactar i fer presentacions.
- El professorat creu que l'alumnat està molt motivat per les TIC i que el seu ús influeix força en el rendiment.

Les dificultats

- En els centres es té la percepció que almenys la meitat del professorat no en sap prou o que li manca temps per fer servir les TIC a l'aula.
- També la meitat de l'alumnat manifesta suficiència en la utilització de l'ordinador, la resta o bé creu que no en sap prou o que té problemes tècnics amb els aparells.

Referents a la relació entre les dades de context i els resultats

- Les variables relacionades amb l'ús de les TIC en els centres no influeixen en els resultats de l'alumnat. És a dir, les diferències de resultats no depenen de la ràtio, ni de la motivació, ni del tipus d'activitats que es fan en el centre ni de l'ús de l'ordinador que es fa en el centre.
- Les diferències dels resultats s'observen en funció de l'ús de l'ordinador que fa l'alumnat fora del centre. És a dir, els resultats de l'alumnat depenen del contacte que l'alumnat té amb les TIC fora del centre.

2.7.5. RECOMANACIONS

Cal tenir en compte que els resultats que obté l'alumnat en la prova són fruit de l'ensenyament-aprenentatge dirigit des de les escoles, però també en major mesura encara de l'ús individual dels instruments TIC fora dels centres. L'ordinador és, a més d'una eina que es fa servir a l'escola, un instrument social en el sentit que és present a les llars i a les hores de lleure. Es fa servir com a font d'informació i comunicació sense horaris.

- Atesa aquesta reflexió, que és fruit de les dades analitzades, caldria fer-se un replantejament dels objectius que pretén l'escola amb l'ús de les TIC en el sentit de si són útils en el procés d'aprenentatge, quina hauria de ser la presència de les TIC a l'aula i a l'escola i quina formació s'hauria d'oferir al professorat
- S'hauria d'estudiar quina hauria de ser la ràtio ordinador/alumne que assegurés l'eficàcia i l'eficiència de l'ús dels ordinadors.
- Caldria reflexionar sobre com es presenten les TIC, si només com un recurs o també com un instrument que ajuda a l'aprenentatge.
- L'ús responsable de les TIC hauria de passar també per oferir informació a les famílies en relació amb el bon ús de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

2.8. Aspectes actitudinals

Aquest apartat recull un seguit de dades relacionades amb l'actitud dels nois i les noies de 12 anys davant diverses situacions que impliquen una presa de decisions que, moltes vegades, suposa un procés reflexiu previ a l'acció.

Sovint les respostes a les preguntes del qüestionari responen més al desig o al que és políticament correcte i no responen tant a la pràctica habitual. Tot i aquesta dificultat, els resultats ens donen una idea general sobre el grau en què l'alumnat diu que té assumits els valors i les actituds que es promouen a l'escola.

La lectura d'aquest apartat s'ha de fer des d'una perspectiva ecològica i holística que ens permeti agrupar les actituds en tres grans blocs: relacions amb un mateix, relacions amb els altres i relacions amb l'entorn. Pel que fa a l'anàlisi de dades, hem agrupat les actituds tal com es varen agrupar en el document *Avaluació a l'educació primària 1999*, ja que ens permet així fer les comparacions que es considerin pertinents.

2.8.1. VALORS HUMANS I CIUTADANIA

Respecte a un mateix i l'autoestima

Els trets que l'alumnat valora més de si mateix coincideixen amb els que creu que els seus amics també li valoren més. Tot i que els trets valorats són autovalorats positivament, destaquem que més d'un 95% de l'alumnat es considera amable, alegre i una persona en qui es pot confiar i, creu, amb el mateix percentatge, que els amics el veuen alegre i bon amic.

Partint d'aquesta autovaloració alta, els aspectes menys valorats són l'optimisme, l'ordre, l'autonomia i la col·laboració en les tasques de la llar.

Taula 2.8.1. Respostes a la pregunta: Com et veus? Com et veuen els teus amics? (n = 1.237)

TRETS	Com et veus?		Com et veuen els teus amics?	
	Mai / De vegades	Sovint / Sempre	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
Optimista	26,5%	73,5%	22,9%	77,1%
Amable	4,2%	95,8%	6,4%	93,6%
Simpàtic/simpàtica	2,7%	97,3%	5,1%	94,9%
Respectuós/respectuosa	9,1%	90,9%	10,5%	89,5%
Responsable	11,6%	88,4%	12,9%	87,1%
Alegre	4,5%	95,5%	4,8%	95,2%
Agraït/agraïda	6,9%	93,1%	9,1%	90,9%
Obedient	13,3%	86,7%	15,5%	84,5%
Intel·ligent	12,0%	88,0%	13,8%	86,2%
Ordenat/ordenada	22,1%	77,9%	20,4%	79,6%
Estimat/estimada	11,7%	88,3%	10,2%	89,8%
Una persona en qui es pot confiar	3,2%	96,8%	6,7%	93,3%
Un bon amic/amiga	5,2%	94,8%	4,1%	95,9%
Un noi/noia que treballa bé a l'escola	5,9%	94,1%	10,0%	90,0%
Una persona que és capaç de fer moltes coses sola	18,0%	82,0%	13,1%	86,9%
Un noi/noia que col·labora a casa	14,3%	85,7%	15,3%	84,7%
Un noi/noia que col·labora a l'escola	8,8%	91,2%	10,0%	90,0%

En relació amb les actuacions de l'alumnat, cal destacar que acostuma a ser solidari amb els companys, reflexiu en les seves accions, comunicatiu amb els seus problemes i capaç d'afrontar-los. Tot i aquestes valoracions positives, es pot afirmar que una part dels nens i nenes d'aquestes edats manifesten un cert grau d'inseguretat, ja que un 35% afirma tenir por davant noves situacions i actuar per por del que pensaran els altres (44,8%).

Taula 2.8.2. Respostes a la pregunta: Acostumes a...

	n	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
Explicar les teves coses i problemes a les persones en qui tens més confiança?	1.233	12,1%	87,9%
Fer una cosa que creus que no s'ha de fer perquè no se'n riguin els teus amics o companys?	1.223	55,2%	44,8%
Rendir-te fàcilment davant de situacions difícils i no ho tornes a intentar?	1.226	82,3%	17,7%
Aportar idees i prendre la iniciativa del grup amb qui treballes?	1.216	18,4%	81,6%
Reflexionar sobre el teu comportament i les seves conseqüències?	1.223	11,9%	88,1%
Tenir paciència quan els companys fan coses que no t'agraden o et molesten?	1.227	26,6%	73,4%
Tenir por quan et trobes en situacions noves?	1.224	64,9%	35,1%
Reconèixer quan un company està preocupat o trist i oferir-li ajuda?	1.226	4,9%	95,1%

Acceptació de l'aspecte físic

Es presenten uns dibuixos on es mostren nens i nenes que no estan contents amb el seu cos i es pregunta a l'alumnat si a ells els passa el mateix. Un 41,4% manifesta no estar satisfet amb el seu cos.

Taula 2.8.3. Respostes a la pregunta: Aquests nens no estan contents com són. Voldrien ser d'una altra manera. Et passa a tu el mateix? (n = 1.124)

No	58,6%
Sí	41,4%

Acceptació per part dels altres

Es presenta un dilema moral on s'explica que la Marta vol fer una festa i convidar els seus amics de l'escola. Té ganes de convidar-los tots, però sap que a la majoria no els cau bé l'Anna perquè és molt tímida i poc esportista, als altres els agrada molt jugar a futbol i la troben avorrida. Els amics de la Marta li diuen que no la convidi. Ella no sap què fer. D'una banda, és amiga de l'Anna i, de l'altra, té por d'enfrontar-se a la resta del grup i quedar-se sense amics. Es demana que l'alumnat respongui què creu que hauria de fer la Marta. Les respostes són les següents:

Taula 2.8.4. Resposta a la pregunta: Què creus que hauria de fer la Marta? (n = 1.231)

Situacions	Respostes
Fer cas als seus amics i no convidar l'Anna	2,9%
Convidar l'Anna, sense donar explicacions als seus amics ja que, és la seva festa	44,1%
Explicar als amics els seus motius per convidar-la	44,3%
Dir als amics que s'equivoquen i que haurien de tractar l'Anna de manera diferent, però no convidar-la perquè no s'enfadin	8,7%

Un 44,1% actuaria sense tenir en compte la pressió del grup. La resta de respostes ens mostren que no tenen integrada una conducta assertiva. Si ens fixem en el fet que un 44,3% de l'alumnat ha manifestat actuar per por dels altres, podríem deduir que en aquest cas actuarien per por de ser rebutjats pel grup, ja que s'opta per les respostes que impliquen autoprotecció o autojustificació.

Respecte als altres i la convivència

En aquest apartat es recullen les opinions de l'alumnat en relació amb la convivència, les relacions interpersonals, les habilitats socials, el treball en grup, el respecte als altres i altres consideracions relacionades amb aquestes.

Davant d'una dificultat d'un company o companya, la majoria de l'alumnat, un 80,7%, pensa que aquesta es pot millorar amb l'esforç i actuaria encoratjant-lo a superar-ho.

Taula 2.8.5. Respostes a la pregunta: *L'Anna és poc esportista perquè no li resulta fàcil fer aquest tipus d'activitats. Què li aconsellaries?* (n = 1.224)

Consells	Respostes
Que es conformi, perquè no tothom serveix per a fer esport	16,5%
Que s'entreni o s'apunti a algun gimnàs, perquè si s'esforça segur que podrà millorar	80,7%
Que porti un paper dels seus pares que justifiqui que no pot fer educació física i així se li acabarà el problema	2,8%

En situacions de treball a classe l'alumnat és capaç de distingir entre els comportaments correctes i els comportaments incorrectes, tot i tenir més facilitat per a identificar els incorrectes.

Taula 2.8.6. Respostes a la pregunta: *Identifica en el dibuix dos comportaments que consideris correctes i dos que consideris incorrectes* (n = 1.237)

Comportaments correctes	Respostes
Identifica 2 comportaments correctes	60,1%
Identifica 1 comportament correcte	29,1%
No identifica cap comportament correcte	10,8%
Comportaments incorrectes	
Identifica 2 comportaments incorrectes	76,0%
Identifica 1 comportament incorrecte	18,8%
No identifica cap comportament incorrecte	5,2%

Treball en grup

Els comportaments de l'alumnat quan treballa en grup són diversos, tant quan es tracta de triar el grup com quan realitza la tasca encomanada.

Tot i que l'alumnat manifesta preferir triar el grup de companys a l'hora de treballar també s'adapta al grup que li toca.

Taula 2.8.7. Respostes a la pregunta: *Els nois i les noies del dibuix anterior treballen per grups. A la teva classe quan s'organitzen grups per fer una feina...*

Actuacions	n	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
Intentes triar els teus amics per formar el grup?	1.235	28,5%	71,5%
Intentes triar els companys que en saben més per al grup?	1.233	66,2%	33,8%
T'adaptes al grup que et toca?	1.228	24,1%	75,9%
T'enfades si no et toquen els companys que vols?	1.230	86,7%	13,3%

La manera com l'alumnat actua quan fa treballs en grup es pot veure a la taula següent, on podem observar que participa fent la feina com millor sap, procura la participació i la bona harmonia del grup i intenta, també, ajudar els companys que tenen més dificultats.

Malgrat aquesta bona predisposició, hi ha un percentatge d'alumnat, un 43,4%, que sembla no entendre el concepte de treball en grup i que es limita únicament a fer la seva feina.

Taula 2.8.8. Respostes a la pregunta: Quan treballes en grup...

	n	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
Si no t'agraden els companys no fas res?	1.231	87,6%	12,4%
Intentes participar i portar-te bé amb els companys?	1.232	9,0%	91,0%
Fas la feina el millor que pots?	1.231	6,0%	94,0%
Intentes que hi hagi bona relació entre els companys?	1.229	9,0%	91,0%
Fas la teva feina i prou?	1.230	56,6%	43,4%
Fas que tothom col·labori?	1.222	17,1%	82,9%
Intentes ajudar els companys que tenen dificultats?	1.231	23,7%	76,3%

Davant d'opinions divergents, es mostra dialogant, parla per exposar les seves pròpies opinions i escolta les dels altres. Tot i així, un percentatge considerable, un 45,4%, opta per inhibir-se. També és significatiu que un 15% manifesti haver-se arribat a barallar pel fet de tenir una opinió diferent de la dels altres.

Taula 2.8.9. Respostes a la pregunta: Si en el grup hi ha algú que té una opinió diferent de la teva, què fas?

	n	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
L'intentes convèncer	1.229	45,3%	54,7%
Calles i no vols discutir	1.225	54,6%	45,4%
L'escoltes per si té més raó que tu	1.227	10,1%	89,9%
Et fa ràbia i algunes vegades arribes a barallar-te	1.219	84,8%	15,2%

En relació amb les normes de treball en grup, l'alumnat les valora molt positivament. Prendre decisions per majoria i acceptar-les, així com demanar la paraula són aspectes que un 10% d'alumnat considera poc importat.

L'aspecte al qual l'alumnat dóna menys importància a l'hora de treballar en grup, un 21,3%, és al de compartir pertinences personals.

Taula 2.8.10. Respostes a la pregunta: Assenyala la importància que dones a les normes següents quan treballes en grup

Actituds	n	Poc important	Important	Molt important
Demanar la paraula	1.230	9,5%	47,1%	43,4%
Escoltar amb atenció	1.233	0,9%	21,4%	77,7%
Respectar les opinions dels altres	1.230	1,5%	25,5%	73,0%
Repartir les tasques perquè tothom hi participi	1.231	3,3%	32,9%	63,8%
Oferir pertinences personals	1.208	21,3%	51,3%	27,4%
Oferir ajut a altres membres del grup	1.231	5,7%	37,5%	56,8%
Prendre acords per majoria	1.230	12,6%	46,7%	40,7%
Acceptar el que decideix la majoria	1.230	8,8%	39,7%	51,5%
Proposar solucions	1.230	1,9%	34,2%	63,9%

Seguint amb les normes, es demana a l'alumnat com s'estableixen les normes quan es fa una sortida. En la majoria de casos, qui proposa les normes és el mestre i sembla habitual fer-ne una reflexió, bé abans, o bé després de les sortides.

Taula 2.8.11. Respostes a la pregunta: Quan fas una sortida amb la classe...

Actituds	n	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
El mestre/ra diu les normes que heu de seguir	1.227	9,7%	90,3%
Elaborem i preparem conjuntament les normes abans d'anar-hi	1.218	41,6%	58,4%
Tenim les normes escrites i les recordem cada vegada	1.216	68,9%	31,1%
Després de la sortida repassem entre tots si hi ha hagut algun problema	1.221	36,0%	64,0%
El mestre/ra és el que ha de dir el que s'ha de fer i el que no s'ha de fer	1.217	16,0%	84,0%

Davant de tramples en el joc, un 76,7% de l'alumnat les posaria de manifest, un 11,3% ho deixaria passar i un 7,1% reaccionaria malament.

Taula 2.8.12. Respostes a la pregunta: Quina actuació triaries si et trobessis amb un company que fa tramples en el joc? (n = 1.220)

Actuacions	Respostes
El que fa tramples és amic meu i no faig res	2,4%
No dic res, perquè només és un joc i ningú més no se n'ha adonat	11,3%
M'enfado, ho explico i paro de jugar	7,1%
Li dic que no faci més tramples i continuem el joc	76,7%
Jo també començo a fer tramples	2,5%

En una situació en què s'hagués d'actuar davant d'un conflicte que afecta el grup, com per exemple trencar un vidre a l'escola tot jugant, la majoria de l'alumnat, un 80,3%, afirma que es disculparia i es faria responsable del fet notificant l'accident, però la resta, un 19,6%, no actuaria d'aquesta manera, sinó que intentaria amagar el fet.

Taula 2.8.13. Respostes a la pregunta: Què faries si un company xutés molt fort i trenqués un vidre? (n = 1.216)

Actuacions	Resultats
Dissimular i seguir jugant, fent veure que no saps res	9,1%
Acusar un altre company que t'havia donat una empenta i t'havia fet fallar el xut	2,4%
Anar a trobar un professor i disculpar-te dient que havia estat involuntàriament	80,3%
Esperar que algú preguntés qui ha estat	8,1%

Es demana als alumnes com actuarien si volguessin organitzar una festa a l'escola. Un 56,9% demanaria abans de res permís a la mestra, un 16,9% ho proposaria en una reunió de classe. Pel que fa a la participació activa, únicament un 27,1% s'apuntaria a organitzar-la.

Taula 2.8.14. Respostes a la pregunta: Quina actuació s'apropa més al que tu faries si alguns companys haguessin pensat d'organitzar una festa de comiat per al final de curs? (n = 1.237)

	Sí	No
Demanaria permís al mestre/ra i després plantejaria la idea a la resta de companys per tal d'organitzar-la	56,9%	43,1%
Proposaria fer-la en una assemblea o reunió de classe	16,9%	83,1%
L'organitzaria amb un petit grup de companys i la faria a casa d'algú, per poder convidar només els que siguin més amics	7,2%	92,8%
M'apuntaria a organitzar-la	27,1%	72,9%
Esperaria que l'organitzessin altres	2,4%	97,6%
No m'apuntaria a organitzar-la, però hi aniria	1,8%	98,2%
Només participaria si crec que pot resultar divertida	5,0%	95,0%

La participació en tasques de neteja és més generalitzada, ja que un 78% diu que col·laboraria com la resta dels companys; però cal assenyalar que al voltant del 20% no ho faria per pròpia iniciativa.

Taula 2.8.15. Respostes a la pregunta: S'ha fet la festa i arriba l'hora de la neteja. Què fas en aquests moments?

	n	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
Netejar i endreçar com els altres	1.222	12,0%	78,0%
Procurar que no em vegin i me'n vaig sense netejar	1.214	87,7%	12,3%
Netejar només si m'ho demanen	1.209	76,8%	23,2%
Netejar només si m'obliguen	1.198	78,7%	21,3%
Netejar una mica perquè es vegi que he fet alguna cosa	1.209	75,6%	24,4%

Pel que fa al fet de compartir la majoria de l'alumnat també mostra una actitud solidària.

Taula 2.8.16. Resposta a la pregunta: Un dels grups de la classe anterior ha presentat el seu projecte en un concurs escolar i ha aconseguit el primer premi, però juntament amb una altra escola. Els presenten dues solucions. Quina triaries? (n = 1.213)

Actuacions	Respostes
Compartir el premi amb l'altra escola	69,6%
Fer un sorteig i l'escola que li toqui que es quedi amb el premi	30,4%

Respecte a les coses

Aquest apartat fa referència al tracte que manté l'alumnat amb les coses més properes, les de l'aula i les del seu entorn relacionades amb el medi ambient.

En preguntar a l'alumnat la seva actuació davant diferents situacions, comprovem que normalment tenen cura de les seves coses i que abans de marxar del centre les endreça, però en relació amb l'ús del paper no es té la mateixa actitud ja que al voltant d'un 30% dels alumnes no considera la possibilitat d'estalviar-lo.

Taula 2.8.17. Respostes a la pregunta: Amb quina freqüència es donen les situacions següents?

Actuacions	n	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
A l'hora de recollir endreço les meves coses i repasso que no em falti res	1.227	17,8%	82,2%
Si m'equivoco quan faig una feina, llenço el full i n'agafo un altre	1.224	65,1%	34,9%
Per fer operacions o esborranys de treball utilitzo paper usat	1.225	24,2%	75,8%
Mentre escolto el mestre o els companys guixo la taula o la cadira	1.224	92,1%	7,9%
Sense adonar-me'n, escric o ratllo la taula	1.219	90,0%	10,0%

La valoració que fan dels càrrecs de participació a la vida de classe ens indica que el que valoren com a més important és el fet de tenir cura d'animals i plantes, éssers vius, i el d'assumir la màxima responsabilitat de la classe essent-ne delegat o delegada, encara que un 18% dels alumnes ho considera poc important. Relacionat amb l'ítem anterior referit a l'ordre, veiem que assumir la responsabilitat de mantenir la classe és un fet important. Els càrrecs menys valorats, més d'un 20% dels alumnes, són: encarregar-se de les persianes, passar llista, controlar el mural i buidar papereres.

Taula 2.8.18. Respostes a la pregunta: Quina importància tenen per a tu els càrrecs de classe?

Actituds	n	Poc important	Important	Molt important
Repartir i recollir material	1.217	12,7%	52,8%	34,5%
Endreçar la classe	1.217	5,1%	39,2%	55,7%
Encarregar-se de les persianes	1.214	34,9%	45,4%	19,7%
Passar llista	1.216	20,9%	45,3%	33,8%
Tenir cura dels animals i/o plantes	1.207	5,8%	31,9%	62,3%
Encarregar-se de la biblioteca de classe	1.211	12,1%	53,4%	34,4%
Control del material	1.213	10,3%	45,7%	44,0%
Control del mural	1.212	21,9%	49,0%	29,0%
Buidar papereres	1.208	22,8%	48,3%	29,0%
Ser delegat/delegada de classe	1.213	17,9%	30,0%	52,1%

En una excursió al camp, saben molt bé com han de comportar-se.

Taula 2.8.19. Respostes a la pregunta: Unes noies i uns nois han anat d'excursió al camp. Tria els dibuixos que representin els comportaments que creguis que s'haurien de fer

Accions	n	Està bé	No està bé
Fer foc per escalfar-se el menjar	1.221	17,4%	82,6%
Deixar les deixalles totes amuntegades en un lloc	1.220	2,0%	98,0%
Emportar-se els entrepans o la carmanyola	1.219	97,0%	3,0%
Endur-se les deixalles	1.223	97,3%	2,7%

Educació multicultural

Les actituds de l'alumnat en relació amb les persones d'altres cultures demostra un interès i un respecte a la diversitat. Afirmen que poden ser amics d'aquests companys, que està bé anar junts a les mateixes classes i que poden aprendre els uns dels altres. Aquestes actituds es mantenen, tot i reafirmant la diferència, ja que un 35,6% afirma que som diferents i un 24,1% que mai no serem iguals.

Taula 2.8.20. Respostes a la pregunta: Què penses de la presència de nois i noies d'altres països o bé d'altres races i creences a l'escola?

Actituds	n	En desacord	D'acord
Que podem ser amics	1.232	3,9%	96,1%
Que no ens entendrem mai	1.226	83,8%	16,2%
Que són diferents	1.227	64,4%	35,6%
Que mai no seran com nosaltres	1.224	75,9%	24,1%
Que està bé que puguem anar a escola tots junts	1.230	6,1%	93,9%
Que poden aprendre coses de nosaltres	1.230	4,9%	95,1%
Que podem aprendre coses d'ells	1.229	8,4%	91,6%
Que val la pena conèixer altres maneres de viure	1.230	8,5%	91,5%

En plantejar-se una aproximació a una situació real, observem algunes contradiccions. Si a la pregunta anterior, de caràcter general, un 96% havia afirmat que podien ser amics de gent d'altres cultures, en parlar d'un cas concret, només un 56,3% manté aquesta afirmació. Davant d'un 91,5% que responia que valia la pena conèixer altres maneres de viure, només un 48,1% ho afirma davant una situació concreta. També podem observar a la taula següent que un 37,8% de l'alumnat mostra una reticència per a anar a saludar la nena nova, a iniciar el contacte amb una companya vinguda de fora.

Taula 2.8.21. Respostes a la pregunta (en un dibuix es veu una noia vestida diferent de les altres): Què diries als teus companys i companyes?

Actituds	n	No	Sí
Mira que anar vestida així	1.237	95,9%	4,1%
Si conegués més la nostra llengua podríem ser amics	1.237	83,6%	16,4%
Anem a saludar-la, és una nena nova	1.237	37,8%	62,2%
M'agradaria que fos amiga meva	1.237	43,7%	56,3%
Jo no sortiria amb ella	1.237	96,1%	3,9%
És diferent, no ens podem entendre	1.237	97,3%	2,7%
M'agradaria conèixer els seus costums	1.237	51,9%	48,1%
No faré treballs amb ella, segur que no treballa bé	1.237	97,7%	2,3%

Educació no sexista

Aquest apartat fa referència a les actituds de l'alumnat en qüestió de gènere. La informació s'ha obtingut a partir de tres preguntes. Les dades es presenten en conjunt i segons el sexe de l'alumnat per veure si hi ha diferències d'opinió en funció d'aquesta variable.

En primer lloc es planteja una qüestió en relació amb l'aprenentatge de feines necessàries per al bon funcionament de la llar. Globalment, observem que no es té una concepció sexista d'aquestes feines. Es mostren disposats a aprendre a tenir cura d'un infant, a cuinar, a planxar i a fer funcionar una rentadora, però no tant a arreglar un endoll o canviar la roda d'un cotxe.

Si analitzem les dades en funció del gènere de l'alumnat, observem diferències entre els nois i les noies. Les noies consideren que necessitaran més aprendre a realitzar tasques domèstiques i els nois tasques manipulatives.

Taules 2.8.22. Respostes a la pregunta: *Quines de les feines següents creus que hauries de saber fer quan siguis gran?*

Actituds	n	No	Sí
Arreglar un endoll	1.185	46,2%	53,8%
Fer anar la rentadora	1.192	18,2%	81,8%
Planxar	1.192	17,3%	82,7%
Cuinar	1.194	10,4%	89,6%
Canviar la roda del cotxe	1.187	42,9%	57,1%
Tenir cura d'un nen petit	1.195	8,0%	92,0%

Activitats	Segons els nois			Segons les noies		
	n	No	Sí	n	No	Sí
Arreglar un endoll	554	29,1%	70,9%	631	61,2%	38,8%
Fer anar la rentadora	556	25,7%	74,3%	636	11,3%	88,7%
Planxar	555	30,8%	69,2%	637	5,2%	94,8%
Cuinar	558	16,8%	83,2%	636	4,4%	95,6%
Canviar la roda del cotxe	554	18,1%	81,9%	633	64,6%	35,4%
Tenir cura d'un nen petit	558	12,7%	87,3%	637	3,6%	96,4%

Quan es planteja el greuge comparatiu que suposa la diferència salarial entre dones i homes per una mateixa feina, manifesten que aquesta situació és injusta. Amb tot, un 38,1% hi està d'acord per considerar que les dones han de tenir cura dels fills i per tant han de faltar a la feina. En analitzar les respostes per separat podem observar que les noies no hi estan tan d'acord com els nois, tot i que un 33% ho subscriuen.

Taules 2.8.23. Respostes a la pregunta: *En algunes feines les dones cobren menys que els homes. Hi estàs d'acord?*

D'acord	n	No	Sí
Sí, perquè els homes treballen millor que les dones	1.199	90,8%	9,2%
Sí, perquè les dones sovint han de demanar festa per tenir cura dels fills/filles	1.200	61,9%	38,1%
No, perquè si fan la mateixa feina haurien de cobrar el mateix	1.196	11,3%	88,7%

D'acord	Segons els nois			Segons les noies		
	n	No	Sí	n	No	Sí
Sí, perquè els homes treballen millor que les dones	564	87,2%	12,8%	635	94,2%	5,8%
Sí, perquè les dones sovint han de demanar festa per tenir cura dels fills/filles	564	56,0%	44,0%	636	67,0%	33,0%
No, perquè si fan la mateixa feina haurien de cobrar el mateix	561	15,2%	84,8%	635	8,0%	92,0%

Es plantegen una sèrie de feines que tradicionalment s'han considerat pròpiament masculines o femenines i es demana qui creuen que és més adequat per fer-les. La majoria de les respostes globals reconeixen que aquestes feines tant les podem fer nois com noies, a excepció del treball al camp, que és considerat majoritàriament un treball masculí.

Cal destacar que més d'un 30% de l'alumnat, sigui noi o sigui noia, pensa que les tasques de la llar són feina més de dones que d'homes. També observem que l'opció "qualsevol dels dos" és més triada per les noies que no pas pels nois.

Taules 2.8.24. Respostes a la pregunta: Qui creus que és més adequat per fer-ho?

Dades 2003	n	Una noia	Un noi	Qualsevol dels dos
Netejar la casa	1.207	32,5%	1,1%	66,4%
Dirigir una orquestra	1.206	3,0%	22,2%	74,8%
Treballar al camp	1.205	1,6%	62,9%	35,5%
Conduir un autobús	1.207	1,6%	25,2%	73,2%

Dades 2003	Segons els nois				Segons les noies			
	n	Una noia	Un noi	Qualsevol dels dos	n	Una noia	Un noi	Qualsevol dels dos
Netejar la casa	568	34,5%	1,6%	63,9%	639	30,4%	0,8%	68,9%
Dirigir una orquestra	567	3,5%	23,5%	73,0%	639	2,5%	20,3%	77,2%
Treballar al camp	566	2,5%	65,9%	31,6%	639	0,9%	60,1%	39,0%
Conduir un autobús	568	2,1%	27,3%	70,6%	639	1,3%	23,2%	75,6%

2.8.2. EDUCACIÓ PER LA SALUT

A través de tres qüestions es recullen dades relacionades amb les actituds davant del consum d'alcohol i tabac, l'afectivitat i la higiene.

Pel que fa al consum de drogues, un 95,3% de l'alumnat manifesta que no fumaria ni beuria en una festa. Un 3,2% diu que sí que ho faria i un 1,5% diu que només ho faria "una mica".

Taula 2.8.25. Respostes a la pregunta: Què faries tu si, en una festa, els teus companys fumessin i beguessin alcohol? (n = 1.203)

Actuacions	Respostes
Beuria i fumaria, perquè només és una mica i si ells ho fan, jo també ho puc fer	3,2%
No, no fumaria ni beuria	95,3%
Sí, sí que fumaria i beuria	1,5%

Comportament assertiu

En relació amb el comportament afectiu, i davant una situació on hi ha un conflicte entre dues persones, l'alumnat s'inclina per triar les solucions que inciten al diàleg, parlant-ne entre els interessats o bé amb els amics i fins i tot tractant el tema a l'assemblea de classe.

Taula 2.8.26. Respostes a la pregunta: A l'escola hi ha dos companys que es barallen sovint i això causa problemes a la classe. Què creus que s'hauria de fer per solucionar aquests problemes?

	n	Sí	No
Res, si es barallen molt sovint i no s'entenen no hi ha res a fer	1.237	5,1%	94,9%
Parlar ells dos per veure si troben una solució	1.237	65,4%	34,6%
Parlar-ne a l'assemblea de classe i trobar solució amb ajuda del mestre	1.237	40,5%	59,5%
No jugar junts per evitar les baralles	1.237	10,6%	89,4%
Que un dels dos no jugui i així no hi haurà baralles	1.237	2,6%	97,4%
Parlar-ne conjuntament amb els amics i trobar-hi una solució	1.237	50,0%	50,0%

Solidaritat

L'alumnat afirma que actuaria solidàriament amb altres països que tinguessin necessitat, conscienciant familiars i amics o bé fent donacions. Només un 8,5% manifesta que no faria res.

Taula 2.8.27. Respostes a la pregunta: Què faries en aquestes situacions? (n = 1.200)

Situació	Donaria els meus estalvis a una organització d'ajuda humanitària	Organitzaria un debat per conscienciar els meus companys que han d'ajudar	Intentaria convèncer la meva família que han d'ajudar	No faria res
En un país llunyà, un terratrèmol ha destruït moltes cases i moltes persones s'han quedat sense res	34,4%	19,8%	37,3%	8,5%

En relació amb la higiene, considerada com una responsabilitat col·lectiva i davant d'una situació en què una persona actua d'una manera incorrecta, l'alumnat, un 80,9%, creu que actuaria increpant en positiu la persona que realitza aquesta actuació. Hi ha un 4,5% que no faria res i un 14,6% que actuaria d'una altra manera.

Taula 2.8.28. Respostes a la pregunta: *Què faries en aquestes situacions?* (n = 1.201)

Situació	Li diria que la tanqués i li explicaria els motius pels quals ho ha de fer	Li diria que és un “cotxino” i marxaria	Li demanaria que em deixés tancar la bossa	No faria res
Algú del teu carrer deixa cada dia la bossa d'escombraries mal tancada	80,9%	9,9%	4,7%	4,5%

2.8.3. ALTRES ACTITUDS

En aquesta part es tracten temes relacionats amb l'educació viària i amb el consum d'objectes materials i els hàbits de consum domèstic.

Comportament viari

Per les respostes de l'alumnat es desprèn que actua correctament quan fa ús dels transports públics, és solidari amb les persones grans i les dones embarassades i no embruta. Però hi ha un 8,8% d'alumnat que diu que sol cridar, un 10,4% que no cedeix els seients a les persones que ho necessiten i un 13,5% que llença papes a terra.

Taula 2.8.29. Respostes a la pregunta: *Què acostumes a fer quan utilitzes el transport públic?*

Actuacions	n	Mai / De vegades	Sovint / Sempre
Deixo seure les persones grans o dones embarassades	1.211	10,4%	89,6%
Crido força perquè em sentin els companys des de l'altra punta	1.210	91,2%	8,8%
Guardo el paper del berenar, del caramel o del xiclet a la butxaca per llençar-lo en una paperera	1.208	13,5%	86,5%

Tot i que la majoria de l'alumnat coneix les prioritats que té com a vianant, una part força significativa no té clares aquestes normes.

Taula 2.8.30. Respostes a la pregunta: *Si haguessis de creuar un carrer, quan t'aturaries?*

Situacions	n	No	Sí
Quan el semàfor estigués verd	1.212	66,9%	33,1%
Quan el semàfor estigués vermell	1.212	30,9%	69,1%
Quan el semàfor verd comencés a ser intermitent	1.206	45,5%	54,5%
Quan no hi hagi semàfor	1.200	40,0%	60,0%
Quan el semàfor estigui verd i s'apropi una ambulància amb urgència	1.204	42,0%	58,0%

Consumisme

Les respostes obtingudes posen de manifest que l'alumnat té assimilat el concepte qualitat-preu, ja que un 64% indica que és aquest el primer factor que té en compte a l'hora de comprar un producte. És també significatiu que un 47,5% indiqui com a últim factor a considerar el de deixar-se guiar per la propaganda televisiva. Ara bé, no podem deduir d'aquestes respostes que l'alumnat tingui una actitud conscient com a consumidor, ja que aquestes respostes poden ser conseqüència d'una voluntat de contestar "correctament".

Taula 2.8.31. Respostes a la pregunta: *Què hauria de fer la Marta quan anés a comprar les coses per celebrar la festa?*

Actituds	n	1r	2n	3r	4t
Comprar productes que s'anunciïn per televisió, ja que segurament seran millors que altres	1.140	12,0%	16,2%	24,2%	47,5%
Comprar els productes que siguin més barats	1.143	16,2%	39,0%	28,4%	16,4%
Comprar aquells productes que semblin de qualitat, però que estiguin a un preu ajustat	1.149	64,1%	19,9%	11,7%	4,4%
Comprar els productes amb què regalin alguna cosa	1.142	8,7%	23,4%	34,5%	33,5%

En relació amb la roba, un 23,2% de l'alumnat considera que és important que sigui de marca i un 78,2% considera més important que els agradi la forma i l'estil, però majoritàriament pensen que el més important és la comoditat i la utilitat.

Taula 2.8.32. Respostes a la pregunta: *Què seria més important si anessis a comprar-te unes vambes?*

Actuacions	n	Molt important / Important	Una mica important / Gens important
Em compraria les vambes iguals que les que porten els meus amics	1.130	9,9%	90,1%
Miraria que fossin còmodes i útils per a l'esport que practico	1.130	88,9%	11,1%
M'agradaria que fossin d'una marca determinada	1.130	23,2%	76,8%
Miraria que m'agradés la seva forma i estil	1.130	78,2%	21,8%

Pel que fa al consum domèstic, l'alumnat és conscient de la importància de seleccionar les deixalles i de tractar substàncies contaminants com els olis. També en gran part és conscient de l'estalvi d'aigua i d'energia.

Taula 2.8.33. Respostes a la pregunta: *Com consideres les actuacions següents?*

Actituds	n	Em sembla bé	Em sembla malament
Seleccionar les deixalles	1.213	94,7%	5,3%
Tancar les finestres quan va la calefacció	1.215	85,9%	14,1%
Rentar-se les dents amb l'aixeta oberta	1.214	7,2%	92,8%
Escoltar la ràdio i mirar la televisió alhora	1.213	8,7%	91,3%
Llençar olis a l'aigüera	1.205	8,5%	91,5%

2.8.4. CONCLUSIONS

Tal com s'ha dit a l'inici d'aquest apartat, les conclusions que es detallen a continuació parteixen dels resultats obtinguts a partir d'uns qüestionaris que, en el cas de les actituds, són un instrument que pot condicionar molt les respostes. Sovint el que es diu no és el que es pensa ja que es fa difícil manifestar sincerament el que realment se sent.

Cal, a més, no perdre de vista que les actituds són un tema que s'ha d'anar definint en funció del context en què es donen i/o en funció de la mirada amb què es vulguin valorar.

S'han analitzat les respostes a preguntes relacionades amb actituds i normes de convivència que, per la seva transversalitat, no han estat incloses en cap àrea curricular.

Respecte a si mateix/a

- L'alumnat té un nivell d'autoestima força elevat. Es considera a si mateix: treballador, simpàtic, alegre, respectuós, bon company, col·laborador i intel·ligent. Afirmar que els amics el veuen alegre, simpàtic, responsable, agraït i treballador.
- Pel que fa al seu físic, a l'acceptació del propi cos, el nivell d'autoestima és força inferior. Una part important de l'alumnat no es mostra satisfet de ser com és.
- Part de l'alumnat afirma mostrar-se insegur davant de noves situacions i actuar, sovint, en funció del que diran. Tot i l'alt grau d'autoestima que afirma tenir en alguns aspectes, té por davant del que és nou i té necessitat de sentir-se estimat pel grup, encara que això li representi renunciar a alguna de les seves creences.
- Pel que fa a la salut, l'alumnat manifesta mostrar-se reticent a fumar i prendre begudes alcohòliques.

Respecte als altres i a la convivència

- Reconeix els diferents tipus de comportament, tot i distingir millor els incorrectes dels correctes.
- Davant de dificultats, encoratja els amics a superar-se.
- En el treball de grup prefereix treballar amb amics, però s'adapta al grup, participa i fa participar. Tot i així, una part important de l'alumnat, quan treballa en grup, manifesta limitar-se a fer la seva feina.
- L'alumnat valora molt positivament l'establiment de normes per treballar en grup.
- Davant de la responsabilitat d'una malifeta, la majoria de l'alumnat diu que l'assumiria, però una part important afirma que amagaria el fet.
- Es manifesten poc participatius en l'organització d'actuacions diverses.
- Tot i valorar teòricament la diferència i pensar que la relació amb nois i noies d'altres cultures els enriqueix a tots, mostren poc interès a conèixer els costums i fer amistat amb un nou company/a de classe.

Respecte a l'entorn

- A l'aula, l'alumnat reconeix tenir cura del seu material, però davant de temes concrets com l'estalvi de paper a l'hora d'escriure no mostra prou sensibilització. Pel que fa a l'assignació de càrrecs de classe, valora principalment els que fan referència al manteniment del material i de l'aula.
- Pel que fa a la discriminació per raó de gènere, manifesta algunes actituds sexistes, tant davant de la responsabilitat a les tasques de la llar, com en el tractament d'alguns aspectes professionals.

- Mostra solidaritat davant de situacions catastròfiques.
- Pensa que cal increpar aquells que tenen conductes incíviques i, en cas de conflicte, prefereix optar pel diàleg.
- Sap com comportar-se en els mitjans de transport públic, però com a vianant té un cert desconeixement de les normes viàries.
- Davant del consum, mostra una actitud conscient i sensibilització pel tema del tractament dels residus.

2.8.5. RECOMANACIONS

Respecte a si mateix/a

- Cultivar el valor del respecte als drets de les persones suposa aprendre els propis drets i els dels altres. És una responsabilitat compartida que des de l'escola es materialitza amb l'experiència educativa de saber conviure, un aprenentatge que no s'obté únicament dels llibres, ni del contingut dels plans d'estudi, sinó que s'adquireix dels processos relacionals, dels entorns i les pràctiques que es proposen. Dit d'una altra manera: s'aprenen exercint-los.
- Un tret rellevant en aquest apartat és l'educació com a projecte personal, per poder desenvolupar la pròpia identitat, i de quina manera amb els fets quotidians podem afrontar els temes més rellevants per a la construcció de la identitat (les pors, les incerteses, l'autoestima, les diferències) per anar integrant les actituds assertives i donar llum a l'aprofundiment en comportaments saludables i sans.

Respecte als altres

- Potenciar la cultura del diàleg i obrir espais a la comprensió del fet de relacionar-se amb els membres de la mateixa comunitat vol dir donar un espai més rellevant a aquest fet en la pràctica. Sabem que un bon clima de convivència i relacions facilita el fet d'aprendre. Per tant, suposa donar-li rellevància i no deixar el tema només al tractament en els espais informals. Integrar aquests aspectes en el treball de cada dia vol dir afrontar les necessitats reals.
- El treball cooperatiu, tant en els sabers com en les relacions, suposa una finestra oberta per recollir el codis on es mouen les nostres intervencions, enfocar les vivències en els aprenentatges i les seves relacions amb les actituds d'estima, d'amistat, de diferències, etc. L'enfocament, doncs, s'ha de dirigir envers el desenvolupament de totes aquestes habilitats socials necessàries per a una cultura de la pau i de la solidaritat.

Respecte a l'entorn

- Potenciar aquesta relació amb el que ens envolta en el seu sentit més ampli és una forma d'establir no solament el debat sinó també l'estudi de la implicació cap a la solidaritat en aquests fets.
- Crear en l'alumnat la reflexió sobre aquesta cultura, els criteris i els acords al voltant dels temes que ens preocupen com l'ecologia, el consum, la comunitat i els fets que el món ens posa a debat. Aquesta és la manera d'oferir el fet de viure el present i crear actituds assertives per al futur. Tot això contribueix a enfortir la cultura del servei a la comunitat en la qual estem implicats, a crear projectes participatius i pal·liatius de les deficiències del que copsem com a matèria d'investigació i de resposta. Es tracta d'aconseguir un compromís solidari amb els valors que ens porten cap a un benestar comú.

3. ANÀLISI I VALORACIÓ DE LES DADES DE CONTEXT

Introducció

El recull sistemàtic i fiable de les opinions dels diferents agents educatius ens permet fer l'anàlisi de les dades de context amb informació referida a la planificació, la programació i l'avaluació del procés d'ensenyament i d'aprenentatge, l'organització del centre educatiu i el context familiar de l'alumnat. S'engloben sota els tres apartats opinions i percepcions dels diferents membres de la comunitat educativa en relació amb les metodologies d'ensenyament i d'aprenentatge, l'entorn i el clima educatiu, les actituds i les expectatives i les diferents tasques dels agents educadors.

L'estudi de les respostes facilitades per 98 tutors/res, 92 coordinadors/res de tercer cicle d'educació primària, 95 directors/res, 2.080 famílies i 2.094 alumnes de 6è de primària, ens proporciona una descripció objectiva i global de la situació, i una base de reflexió que pot ser molt útil per consensuar decisions de millora en els centres. La finalitat última és afavorir l'inici d'una reflexió informada i responsable per promoure propostes d'innovació, millora i transformació en els centres i altres institucions interessades en la qualitat de l'educació.

3.1. Planificació, programació i avaluació del procés d'ensenyament i d'aprenentatge

En aquest apartat recollim tots aquells aspectes que contribueixen a definir els trets més significatius del procés d'ensenyament i d'aprenentatge de l'alumnat de 6è d'educació primària pel que fa a la planificació i la programació d'activitats, als aspectes metodològics i organitzatius de l'aula, als criteris d'avaluació i promoció de l'alumnat i a l'ús de recursos materials.

3.1.1. PLANIFICACIÓ I PROGRAMACIÓ

Una gran part de la planificació i la programació de la tasca docent es determina mitjançant els diversos tipus de reunions que es fan al centre. A les reunions de coordinació dels equips de cicle es tracten la majoria d'aquests aspectes.

Taula 3.1.1. Tractament d'alguns aspectes de la programació docent

	No s'ha tractat	S'ha tractat i s'ha deixat llibertat al professorat	S'ha programat conjuntament
Selecció i seqüenciació dels continguts del curs	11,1%	45,6%	43,3%
Elaboració d'adaptacions curriculars individuals per a alumnes amb necessitats educatives especials (NEE)	18,1%	30,1%	51,8%
Elecció de les metodologies didàctiques més adequades	6,7%	51,1%	42,2%
Organització del Pla d'Acció Tutorial	11,2%	37,1%	51,7%
Selecció de materials i recursos didàctics	6,7%	40,0%	53,3%
Distribució dels espais de l'aula	25,6%	58,9%	15,5%
Elaboració de materials didàctics	12,2%	60,0%	27,8%
Utilització de laboratoris, biblioteca, gimnàs, etc.	6,7%	32,6%	60,7%
Criteris d'avaluació i decisions sobre la promoció	–	4,4%	95,6%
Procediments i estratègies d'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat	4,4%	36,3%	59,3%
Procediments per a l'avaluació de la pràctica docent	17,6%	32,9%	49,5%
Fixar criteris i procediments per atendre la diversitat de l'alumnat	3,3%	21,1%	75,6%
Planificar actuacions amb els pares i mares	4,5%	40,9%	54,6%

En el quadre següent es pot observar que més d'un 95% del professorat manifesta que s'han tractat conjuntament els aspectes relatius a la promoció de l'alumnat. Un 75% del professorat estableix conjuntament els criteris i els procediments per atendre la diversitat de l'alumnat. Una altra decisió que es pren per consens és la utilització dels espais comuns del centre.

La majoria dels claustres deixen llibertat al professorat en aquells aspectes que fan referència al treball a l'aula: metodologia, distribució d'espais a l'aula, elaboració i selecció de materials didàctics, avaluació i promoció de l'alumnat.

Més d'un 75% del professorat manifesta que els criteris i els procediments per atendre la diversitat de l'alumnat es programen conjuntament amb l'equip del cicle.

Una part significativa del professorat manifesta que no s'ha tractat o bé s'ha deixat llibertat al professorat per a l'elaboració d'adaptacions curriculars individuals per a alumnes amb necessitats educatives especials.

Àmbit on el professorat treballa diferents aspectes

Es demana al coordinador en quins àmbits i amb quina periodicitat s'acorden o es treballen de forma majoritària diversos aspectes educatius. De les respostes es desprèn que, en el marc de les reunions de cicle, es tracten aquells temes que afecten més directament el centre o el cicle mateix, així com els aspectes relacionats amb l'avaluació. El professorat decideix de forma individual els temes que fan més referència a la programació i la metodologia de la classe.

Taula 3.1.2. Àmbit en què el professorat treballa diferents aspectes

	Individualment	En el nivell	En el cicle	No es treballa
Programar activitats didàctiques	23,1%	48,4%	28,5%	–
Discutir qüestions organitzatives	1,1%	9,8%	88,0%	1,1%
Preparar materials didàctics	37,8%	47,8%	14,4%	–
Acordar criteris d'avaluació	4,4%	19,8%	75,8%	–
Preparar materials per a l'avaluació	29,7%	50,5%	19,8%	–
Discutir els resultats de l'avaluació	–	20,9%	79,1%	–
Preparar sortides	1,1%	26,7%	72,2%	–
Preparar activitats de cicle/centre	1,1%	5,5%	92,3%	1,1%
Preparar activitats per a l'alumnat d'incorporació tardana o amb NEE	29,5%	36,4%	31,8%	2,3%

De l'anàlisi de la taula anterior es dedueix que el 88% del professorat discuteix sobre qüestions organitzatives en les reunions de cicle.

Segons les respostes donades, més del 70% del professorat tracta, en les reunions de cicle, els temes següents:

- L'elaboració d'adaptacions curriculars individualitzades.
- L'organització del Pla d'Acció Tutorial.
- La selecció de materials i recursos didàctics.
- La utilització dels espais comuns del centre.
- Les qüestions organitzatives.
- Els acords i els criteris d'avaluació.
- Els resultats d'avaluació.
- Sortides i altres activitats del centre.

Més del 75% del professorat utilitza les reunions de nivell o el treball individual per realitzar les tasques següents:

- La preparació de materials didàctics.
- La preparació de materials per a l'avaluació.

Freqüència de les reunions

Es demana a tutors i tutores per la periodicitat en què es reuneixen amb el professorat del cicle, la majoria manifesten que mantenen reunions setmanals amb la resta del professorat del grup.

La freqüència amb la qual el professorat tracta els diferents temes educatius en les reunions de cicle varia significativament. Els temes tractats amb més freqüència (setmanal, quinzenal o mensual) són les qüestions organitzatives i la preparació de materials i activitats didàctiques. Els tractats amb menys freqüència són els relatius a les sortides, a l'establiment d'acords o criteris per a l'avaluació i a la preparació d'activitats per a l'alumnat d'incorporació tardana o amb NEE.

Els resultats de l'avaluació es tracten trimestralment. La programació d'activitats didàctiques i la preparació de materials es tracten en les reunions setmanals.

Taula 3.1.3. Freqüència amb què es reuneix el professorat del cicle per tractar alguns aspectes

	Mai o 1 o 2 cops l'any	Trimestralment	1 o 2 cops al mes	Setmanalment
Programar activitats didàctiques	10%	8,9%	36,7%	44,4%
Discutir qüestions organitzatives	5,5%	14,3%	42,9%	37,5%
Preparar materials didàctics	12,0%	14,3%	33,0%	40,7%
Acordar criteris d'avaluació	26,0%	53,3%	12,0%	8,7%
Preparar materials per a l'avaluació	19,0%	36,0%	32,6%	12,4%
Discutir els resultats de l'avaluació	5,4%	83,7%	6,5%	4,4%
Preparar sortides	33,0%	41,8%	20,9%	4,3%
Preparar activitats de cicle/centre	10,9%	33,7%	31,5%	23,9%
Preparar activitats per a l'alumnat d'incorporació tardana o amb NEE	28,2%	27,1%	20,0%	24,7%

Els coordinadors de cicle es reuneixen generalment una vegada a la setmana o cada quinze dies amb la resta de membres de l'equip directiu per establir pautes o directrius d'acció comunes, analitzar problemes i fer propostes.

Més del 83% del professorat dels centres manifesta que les discussions sobre els resultats de l'avaluació es fan en reunions trimestrals. El 79,3% manifesta que no es reuneixen mai o, a tot estirar, trimestralment, per acordar criteris d'avaluació.

Més del 70% del professorat dels centres manifesta que es reuneix d'una a quatre vegades al mes, per programar activitats didàctiques (81,1%), preparar materials didàctics (73,7%), discutir qüestions organitzatives (80,3%).

3.1.2. METODOLOGIA

Per tal de conèixer alguns aspectes didàctics emprats a l'aula, es demana al professorat i a l'alumnat amb quina freqüència es fan certes activitats d'ensenyament-aprenentatge.

Taula 3.1.4. Freqüència amb què el professorat utilitza certes activitats d'ensenyament-aprenentatge

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força vegades / Sempre
Explico durant la major part de la classe	34,0%	36,1%	29,9%
L'alumnat exposa temes o treballs	23,7%	51,5%	24,8%
Mentre explico formulo preguntes a l'alumnat	1,0%	9,2%	89,8%
Mentre explico fomento la intervenció de l'alumnat	1,0%	6,1%	92,9%
Fem debats a classe	29,6%	36,7%	33,7%
Proposo exercicis o activitats per fer a classe	2,0%	11,2%	86,8%
Proposo exercicis o activitats per fer a casa	6,1%	20,4%	73,5%
Proposo treball individual	3,1%	17,3%	79,6%
Proposo treballs en petits grups	17,3%	53,1%	29,6%
Correcció col·lectiva d'activitats o exercicis	–	6,1%	93,9%
Ús de recursos audiovisuals i informàtics (vídeo, diapositives, ordinador)	16,3%	53,1%	30,6%

En general, el professorat proposa exercicis o treballs per fer a classe. El més habitual és que el professor exposi un tema fomentant les intervencions de l'alumnat (92,9%) o bé formulant preguntes (89,8%).

Gairebé un 30% del professorat de 6è de primària manifesta que explica durant la major part del temps de la classe.

Més del 20% del professorat manifesta que l'alumnat mai o gairebé mai exposa temes o treballs a classe (23,7%), fa debats a l'aula (29,6%).

Més del 75% del professorat manifesta que sempre o gairebé sempre:

- Formula preguntes a l'alumnat mentre explica.
- Fomenta la intervenció de l'alumnat.
- Proposa exercicis i activitats per fer a classe.
- Proposa exercicis o treballs individuals.
- Fa correcció col·lectiva d'activitats o exercicis.

Només un 30,6% del professorat utilitza habitualment recursos audiovisuals o informàtics (vídeo, diapositives, ordinador).

Freqüència amb què l'alumnat diu que el professorat utilitza certes activitats d'ensenyament-aprenentatge

Es demana a l'alumnat que indiqui com treballen a classe, i les respostes coincideixen força amb la del professorat en els aspectes de la dinàmica de classe.

Taula 3.1.5. Frequència amb què l'alumnat diu que el professorat utilitza certes activitats d'ensenyament-aprenentatge

	Mai / Gairebé mai	Algunes vegades	Gairebé sempre / Sempre
Explica durant la major part de la classe	7,8%	28,0%	64,2%
Els alumnes exposen temes o treballs	21,8%	38,2%	40,0%
Mentre explica ens pregunta sobre els temes	12,2%	30,8%	57,0%
Mentre explica, nosaltres preguntem els dubtes que tenim	7,1%	17,1%	75,8%
Fem debats a classe	41,7%	32,3%	26,0%
Fem els exercicis o activitats que ens proposa	3,5%	10,6%	85,9%
Treballem individualment	3,1%	14,2%	82,7%
Treballem en petits grups	44,1%	39,0%	16,9%
Prenem apunts	23,5%	29,8%	46,7%

Més del 75% de l'alumnat manifesta que sempre o gairebé sempre:

- Fan els exercicis o activitats que es proposen (85,9%).
- Treballen individualment (82,7%).
- Formulen preguntes mentre el professor explica (75,8%).

L'alumnat coincideix amb els tutors a reconèixer que la metodologia més emprada pel professorat és l'explicació amb la intervenció paral·lela de l'alumnat. També hi ha coincidència entre professorat i alumnat en el temps dedicat a la realització d'exercicis, en el temps dedicat al treball individual i en l'escàs ús del treball en petits grups o en els debats a classe.

Tot i amb això, tutors i alumnes varien en la percepció del temps dedicat a les explicacions dels mestres. Una part important dels alumnes considera que el professor explica durant la major part del temps.

Importància concedida als diversos procediments utilitzats per iniciar un tema, unitat didàctica i activitat nova

Es pregunta al professorat sobre la importància que concedeix a diversos aspectes concrets, així com la que dóna a diversos procediments utilitzats en el moment d'introduir un tema nou.

Taula 3.1.6. Importància concedida als diversos procediments utilitzats per iniciar un tema, unitat didàctica i activitat nova

	Cap / Poca	Una mica	Bastant / Molta
Conèixer i enllaçar les idees i els conceptes previs de l'alumnat	1,0%	5,1%	93,9%
Presentar una perspectiva general del tema, unitat didàctica o activitat nova que permeti entrar-hi amb facilitat	–	6,1%	93,9%
Explicar-la de manera completa, per després fer exercicis	18,4%	20,4%	61,2%
Utilitzar exemples que permetin aplicar els coneixements a situacions de la vida quotidiana	1,0%	2,0%	97,0%
Treballar amb el llibre de text	11,3%	25,8%	62,9%
Lliurar material relacionat amb el tema, unitat o activitat a desenvolupar	1,0%	12,2%	86,8%

En el moment de presentar un tema nou, el professorat manifesta que ho fa des d'una perspectiva general. Ho fa utilitzant exemples d'aplicació a la vida quotidiana i partint dels coneixements previs de l'alumnat. Amb força freqüència completa la presentació amb el lliurament de materials relacionats amb el tema.

Valoració d'aspectes de la pràctica docent dels tutors fora de l'aula

Pel que fa a la valoració de diferents activitats relacionades amb la tasca docent, pràcticament tot el professorat considera molt important l'adequació de continguts a les diferents característiques de l'alumnat, així com la realització d'activitats que permetin el desenvolupament de tots els continguts que afavoreixen un desenvolupament integral de l'alumne (conceptuals, procedimentals i actitudinals).

Taula 3.1.7. Valoració d'aspectes de la pràctica docent dels tutors fora de l'aula

	Cap / Poca	Una mica	Bastant / Molta
Adequar els continguts d'ensenyament a les característiques (ritmes i estils d'aprenentatge) de l'alumnat	1,0%	1,0%	98,0%
Realitzar activitats d'ensenyament-aprenentatge de continguts conceptuals	1,0%	8,2%	90,8%
Realitzar activitats d'ensenyament-aprenentatge de continguts procedimentals	–	2,0%	98,0%
Realitzar activitats d'ensenyament-aprenentatge de continguts actitudinals	–	5,1%	94,9%
Realitzar activitats d'ensenyament-aprenentatge de temes transversals	1,0%	34,0%	65,0%
Realitzar activitats per a la recuperació de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge	1,0%	12,2%	86,8%

En relació amb la valoració de diferents aspectes de la pràctica docent dels tutors fora de l'aula, més d'un 90% manifesta que dediquen el temps a:

- Adequar els continguts d'ensenyament i d'aprenentatge a les característiques de l'alumnat.
- Planificar activitats d'ensenyament i d'aprenentatge.
- Dissenyar activitats per a la recuperació.

No obstant això, el 35% del professorat manifesta que no dedica temps, o només molt poc, a preparar activitats d'ensenyament i d'aprenentatge de temes transversals.

3.1.3. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Les tasques d'orientació al centre poden ser ateses per l'equip psicopedagògic de sector o de suport extern, o bé per una persona o departament d'orientació intern. Es demana als directors dels centres que indiquin amb quina freqüència desenvolupen certes funcions els responsables de les tasques d'orientació educativa.

Taula 3.1.8. Freqüència amb què els responsables de les tasques d'orientació desenvolupen certes funcions

	Equip de sector o de suport extern				Persona o departament d'orientació intern			
	Gens / Poc	Una mica	Bastant / Molt	NS / NC	Gens / Poc	Una mica	Bastant / Molt	NS / NC
Col·laborar en el Projecte Curricular de Centre	41,1%	9,5%	11,6%	11,6%	9,5%	5,3%	38,9%	17,1%
Elaborar propostes sobre orientació educativa i psicopedagògica	7,4%	12,6%	40,0%	13,8%	2,2%	3,2%	47,2%	18,2%
Assessorar els tutors i tutores per a l'aplicació del Pla d'Acció Tutorial	13,7%	20,0%	27,3%	12,8%	7,4%	7,4%	36,9%	19,1%
Proposar la realització d'adaptacions curriculars, i coordinar-ne el desenvolupament i aplicació	6,4%	12,6%	41%	13,8%	2,1%	5,3%	45,2%	18,2%
Col·laborar amb el professorat en la prevenció i detecció de problemes d'aprenentatge	7,4%	17,9%	35,8%	12,7%	2,1%	4,2%	47,4%	17,1%
Realitzar l'avaluació psicològica i pedagògica prèvia	4,1%	13,7%	41,1%	14,8%	6,3%	8,4%	35,8%	20,3%
Planificar activitats de suport i reforç	18,9%	23,2%	17,9%	13,8%	4,2%	9,5%	39,0%	18,1%
Atendre de forma individualitzada l'alumnat i les famílies	10,6%	11,6%	37,9%	13,7%	6,4%	1,1%	46,3%	17,0%

Cal tenir present, per fer una lectura correcta de la taula anterior, que, en general, en un 26,2% dels centres, cap tasca d'orientació és atesa per un equip de sector o de suport extern i en un 29,2% dels centres cap tasca és atesa per una persona o departament d'orientació intern.

Més d'un 40% dels directors manifesten que l'equip de suport extern dedica bastant o molt de temps a:

- Elaborar propostes sobre orientació educativa i psicopedagògica.
- Proposar la realització d'ACI (adaptacions curriculars individuals) i coordinar el seu desenvolupament i aplicació.
- Realitzar l'avaluació psicopedagògica prèvia (diagnòstic d'alumnat).

Més d'un 40% dels directors indiquen que l'equip de sector o de suport extern no dedica temps, o només en dedica molt poc, a:

- Col·laborar en la revisió del projecte curricular del centre.

Al voltant d'un 35% dels directors consideren que l'equip de sector o de suport extern col·labora bastant o molt amb el professorat a:

- Prevenir i detectar problemes d'aprenentatge.
- Atendre de manera individualitzada l'alumnat i les famílies.

Entre un 40% i un 50% dels directors manifesten que la persona o el departament d'orientació intern dedica bastant o molt temps a:

- Elaborar propostes sobre orientació educativa i psicopedagògica.
- Proposar la realització d'ACI (adaptacions curriculars individuals) i coordinar el seu desenvolupament i aplicació.
- Col·laborar amb el professorat en la prevenció i detecció de problemes d'aprenentatge.
- Atendre individualment l'alumnat i les famílies.

Entre un 30% i un 40% dels directors manifesten que la persona o el departament d'orientació intern dedica bastant o molt temps a:

- Col·laborar en la revisió del Projecte Curricular del Centre.
- Assessorar els tutors i tutores per a l'aplicació del Pla d'Acció Tutorial.
- Realitzar l'avaluació psicopedagògica prèvia (diagnòstic d'alumnat).
- Planificar activitats de suport i reforç.

Disponibilitat de recursos per atendre la diversitat

Segons els directors, l'actitud del professorat envers la integració de l'alumnat amb necessitats educatives especials és favorable. També afirmen que hi ha una bona coordinació entre els diferents agents que atenen l'alumnat i que es preveuen mesures per atendre les necessitats d'aquests alumnes.

Taula 3.1.9. Disponibilitat de recursos per atendre la diversitat

	No	Sí
En el centre hi ha una actitud favorable a integrar alumnat amb NEE	1,1%	98,9%
El centre disposa d'aules i recursos específics per atendre aquest alumnat	30,3%	69,7%
El centre disposa de personal especialitzat (d'educació compensatòria...)	60,5%	39,5%
El centre disposa de personal especialitzat (psicopedagog, professor d'educació especial, d'educació compensatòria, logopeda, fisioterapeuta...)	13,3%	86,7%
L'assessorament i l'orientació que rep el professorat són suficients	66,7%	33,3%
Hi ha coordinació entre els agents que atenen l'alumnat (família, psicopedagog, professor, logopeda, etc.)	6,7%	93,3%
Amb el centre col·laboren organismes o entitats que faciliten la integració de l'alumnat	48,8%	51,2%
El Projecte Educatiu de Centre i el Projecte Curricular de Centre tenen en compte mesures per facilitar la resposta a l'alumnat amb NEE i de recent incorporació al sistema educatiu	17,8%	87,2%
Els recursos de què disposa el centre es consideren suficients	86,4%	13,6%

Un 86,7% dels centres disposen d'un especialista per atendre les diverses situacions (psicopedagog, fisioterapeuta, professor d'educació especial, de logopèdia, d'educació compensatòria...). Gairebé la meitat dels centres manifesten que, amb el centre, hi col·laboren organismes o entitats que faciliten la integració de l'alumnat.

Cal destacar que un 66,7% considera insuficient l'assessorament i l'orientació que el professorat rep per atendre aquest alumnat, i un 86,4% considera que els recursos dels quals disposa per atendre aquests alumnes són insuficients.

3.1.4. MATERIALS CURRICULARS

Es pregunta al professorat i a l'alumnat amb quina freqüència s'utilitzen a classe diferents materials i recursos didàctics.

Taula 3.1.10. Freqüència amb què el professorat utilitza a les classes diferents materials i recursos didàctics

	Mai	Trimestral	Mensual	Quinzenal	Setmanal	Diari
Un llibre de text	–	–	–	–	16,3%	83,7%
Materials impresos editats per institucions educatives	10,0%	4,4%	18,9%	22,2%	35,6%	8,9%
Materials elaborats pel mateix professorat	2,1%	4,1%	13,4%	21,6%	34,0%	24,8%
Llibres de consulta de la biblioteca	4,2%	16,7%	28,1%	17,7%	30,2%	3,1%
Prensa escrita	10,4%	27,1%	33,3%	11,5%	15,6%	2,1%
Altres materials impresos	8,5%	17,1%	23,2%	25,6%	20,7%	4,9%
Mitjans informàtics	8,2%	10,3%	11,3%	13,4%	54,6%	2,2%
Mitjans audiovisuals	3,2%	30,5%	28,4%	17,9%	18,9%	1,1%

Segons el professorat, a l'aula s'utilitza gran varietat de materials i recursos didàctics, si bé el material més utilitzat segueix sent el llibre de text, que s'utilitza diàriament (83,7%).

Un 54,6% dels tutors manifesten que els seus alumnes utilitzen l'ordinador setmanalment durant l'horari lectiu.

D'acord amb les seves respostes, amb una assiduitat setmanal o quinzenal es fa ús d'altres materials, o bé impresos per institucions educatives o bé elaborats pel professor mateix. També és freqüent l'ús de llibres de consulta.

Els materials menys utilitzats són els mitjans audiovisuals i la premsa escrita.

Taula 3.1.11. Freqüència amb què l'alumnat utilitza a classe diferents materials i recursos didàctics

	Mai / Gairebé mai	Algunes vegades	Gairebé sempre / Sempre
El llibre de text per estudiar i fer exercicis	2,6%	8,5%	88,9%
Altres exercicis que no són del llibre	28,0%	37,0%	35,0%
Llibres de la biblioteca de l'escola o de l'aula	51,6%	29,2%	19,2%
Ordinadors	39,8%	36,6%	23,6%
Vídeos, diapositives i cassets	54,7%	29,6%	15,7%
Diaris i revistes	67,2%	22,5%	10,3%

Els alumnes coincideixen amb el professorat que el material més utilitzat a la classe és el llibre de text (88%) i els menys utilitzats són la premsa escrita i els mitjans audiovisuals.

No obstant això, la percepció de tutors i alumnes difereix força pel que fa a l'ús dels mitjans informàtics i dels llibres de consulta de la biblioteca.

Taula 3.1.12. Freqüència amb què el professorat utilitza diferents recursos per preparar les classes

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força vegades / Sempre
Consultar amb altres companys	21,4%	40,8%	37,8%
Preparar materials complementaris	6,1%	18,4%	75,5%
Consultar bibliografia sobre el tema	11,2%	44,9%	43,9%
Consultar la guia didàctica del llibre de text	11,2%	29,6%	59,2%

Els recursos més utilitzats pel professorat en la preparació de les classes són:

- Materials complementaris per al tema que es treballa, tot i que un 6,1% manifesta que mai o molt poques vegades en prepara.
- La consulta de les guies didàctiques dels llibres de text.

3.1.5. FORMES D'AVALUACIÓ

Es demana a l'alumnat i al professorat amb quina freqüència utilitzen diferents instruments i procediments d'avaluació.

Taula 3.1.13. Freqüència amb què s'utilitzen, segons els tutors, alguns instruments i procediments d'avaluació

	Mai	Trimestral	Mensual	Quinzenal	Setmanal	Diari
Revisió dels quaderns	–	10,5%	10,5%	26,3%	30,5%	22,2%
Treballs individuals que l'alumnat realitza a classe	1,0%	1,0%	2,1%	14,6%	31,3%	50,0%
Treballs en grup que l'alumnat realitza a classe	–	22,1%	22,1%	17,9%	27,4%	10,5%
Treballs realitzats a casa	–	3,2%	2,1%	2,1%	24,5%	68,1%
Exàmens orals	20,1%	22,1%	17,9%	18,9%	16,8%	4,2%
Exàmens escrits de diverses preguntes curtes	1,1%	4,2%	26,3%	49,5%	17,9%	1,0%
Examen escrit sobre un tema	7,4%	7,4%	27,4%	48,4%	9,4%	–
Prova objectiva (test)	43,2%	21,6%	23,9%	9,1%	2,3%	–
Examen amb material	40,0%	25,6%	22,2%	10,0%	2,2%	–
Observació de les intervencions orals de l'alumnat a classe	3,1%	6,3%	9,4%	11,5%	17,6%	52,1%
Registres i escales d'observació del treball individual de l'alumnat	3,3%	9,8%	5,4%	20,7%	25,0%	35,8%
Registres i escales d'observació del l'alumnat mentre treballa en grup	13,3%	17,8%	25,6%	15,6%	20,0%	7,7%
Avaluació de l'alumnat pels seus companys de grup	46,2%	27,5%	12,1%	5,5%	8,7%	–
Autoavaluació de l'alumnat	21,8%	38,0%	16,3%	12,0%	5,4%	6,5%

De les dades de la taula se'n desprèn que el professorat fa servir una ampli ventall d'instruments i procediments d'avaluació.

Manifesten que les tècniques i els instruments més utilitzats per avaluar són:

- La valoració dels treballs individuals que l'alumnat realitza a classe.
- Els treballs realitzats a casa.
- Les observacions de les intervencions orals de l'alumnat a classe.

Encara que sense presentar un caràcter general, també els dona elements per a l'avaluació, la revisió dels quaderns, així com els registres i les escales d'observació del treball individual de l'alumnat.

Gairebé el 50% del professorat manifesta que quinzenalment es fan exàmens escrits, ja sigui amb preguntes curtes o bé amb un examen sobre un tema concret. No es fan servir proves objectives (mai, 43,2%) ni tampoc exàmens amb material (mai, 40%).

L'autoavaluació és un element que el professorat tampoc té en massa consideració per avaluar. No és habitual la coavaluació entre alumnes (un 46,2% no fa mai avaluació de l'alumnat pels seus companys de grup), ni les proves orals (un 42,2% no ho fa mai o només una vegada al trimestre).

En general, l'alumnat coincideix amb el professorat en els procediments que s'utilitzen per a l'avaluació.

Taula 3.1.14. Procediments que, segons l'alumnat, s'utilitzen per avaluar-lo

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força vegades / Sempre
Realitza controls després de cada tema o lliçó	4,5%	6,3%	89,2%
Corregeix els deures i quaderns	9,5%	11,3%	79,2%
Revisa les activitats que fem a classe	7,9%	14,7%	77,4%
Ens pregunta la lliçó	10,8%	16,5%	72,7%
Ens posa controls escrits	4,4%	9,4%	86,2%
Ens fa exàmens orals	45,2%	23,5%	31,3%
Té en compte la nota que nosaltres mateixos ens posem	28,7%	20,5%	50,8%

L'alumnat coincideix amb el professorat en el fet que els procediments que s'utilitzen força o sempre per avaluar són:

- Els controls després de cada tema (89,2%).
- Els exàmens escrits (86,2%).
- La correcció dels deures i quaderns (79,2%).
- La revisió de les activitats fetes a classe (77,4%).

Coincideix també amb el professorat en el fet que el sistema menys utilitzat és el dels exàmens orals. Un 50,8% diu que l'autoavaluació és utilitzada força o sempre, atès que es té en compte la nota que l'alumnat es posa ell mateix. Aquesta última valoració no coincideix massa amb el que manifesta el professorat.

3.2. Organització de centres

3.2.1. TIPOLOGIA DE CENTRES

La majoria dels centres de la mostra són centres de dues línies, tant en l'educació infantil com en la primària. Tot i que la mitjana d'alumnes per centre és de 209, el més habitual són els centres de dues línies amb uns 300 alumnes.

Dels alumnes que han participat en la mostra, el 48,3% són nois i el 51,7% restant són noies.

Segons la direcció del centre un 77,7% de l'alumnat inicia i acaba l'educació primària al mateix centre, el 22% restant es van incorporant al llarg de la seva escolarització. A la mateixa pregunta l'alumnat respon amb xifres diferents, un 28% diu que no ha realitzat tota l'escolarització al mateix centre i un 72% afirma haver realitzat tots els estudis al mateix centre. Un 9,1% d'aquests prové de centres privats.

En l'educació primària, el percentatge més elevat d'alumnes repetidors es dona en el cicle mitjà amb un percentatge del 0,72%

Taula 3.2.1. Mitjana d'alumnes repetidors durant la seva escolarització en l'educació primària

Primer cicle	0,68%
Segon cicle	0,72%
Tercer cicle	0,67%

La majoria del professorat, un 61,24%, treballa des de fa més de cinc cursos escolars en el mateix centre, la qual cosa garanteix una estabilitat en la plantilla del centre.

La mitjana de professors que imparteixen docència a 6è curs és de 6 o 7.

La mitjana d'hores setmanals de classe de l'alumnat de 6è és de 26,17 hores, tot i que la majoria de centres imparteixen 25 hores a la setmana.

La mitjana d'alumnes per grup que ha faltat a classe durant el curs més de 30 dies és d'un 0,63%. Els que han faltat entre 10 i 20 dies són un 2,73% i menys de 10 dies un 15,42%.

3.2.2. FUNCIO DIRECTIVA

Un 60% dels directors de la mostra són dones. L'edat mitjana està compresa entre els 40 i els 49 anys, únicament un 6,4% té menys de 40 anys. Un 24,2% tenen una llicenciatura, un 3,2% són doctors i la resta són diplomats. L'antiguitat a la docència és superior als 20 anys en un 74%.

En un 66% dels casos, el temps de permanència en el càrrec dels directors és superior a 6 anys. Un 12,6% dels directors manifesten que aquest és el primer curs que realitzen la funció directiva.

Es constata que la mitjana de directors que han tingut els centres en els darrers deu anys és de 2,07.

El procediment de nomenament de director més habitual és el d'elecció pel consell escolar o per elecció del claustre en el cas de l'escola pública i per designació del titular del centre en els centres privats.

En el 71,3% dels casos, els directors han rebut una formació específica per a l'exercici de la funció directiva, i un 80% creu que aquesta formació és bastant o molt adequada per a l'exercici de les seves funcions.

Dedicació del director/a a diverses tasques

En relació amb les tasques realitzades, totes les directores i directors manifesten que dediquen bastant o molt temps a executar els acords dels òrgans de govern. Hi ha gairebé unanimitat a reconèixer que es dedica bastant o molt de temps a realitzar les activitats proposades, però sobretot a identificar i atendre les necessitats del centre i a promoure i mantenir un bon clima de relacions humanes a l'interior del centre educatiu i amb les famílies.

Taula 3.2.2. Dedicació del director a diverses tasques

	Gens / Poc	Una mica	Bastant / Molt
Executar els acords dels òrgans col·legiats	–	–	100%
Identificar i atendre les necessitats del centre	–	1,1%	98,9%
Promoure un bon clima de relacions humanes en el centre educatiu	–	3,2%	96,8%
Procurar el bon ús i conservació de les instal·lacions i recursos del centre	1,2%	7,4%	91,4%
Facilitar informació a la comunitat escolar sobre la vida del centre	1,1%	7,5%	91,4%
Controlar l'elaboració, desenvolupament i avaluació dels projectes de centre	2,2%	9,8%	88,0%
Establir relacions amb entitats i institucions exteriors al centre	3,3%	19,1%	77,6%
Promoure treballs en equip amb el professorat	1,1%	21,7%	77,2%
Conèixer la competència professional del professorat i estimular la seva capacitat i formació	4,3%	21,7%	74,0%
Gestionar el pressupost i la dotació del centre	8,7%	20,4%	70,9%
Generar procediments per a la formació i l'actualització del professorat	8,7%	21,7%	69,6%
Intervenir per resoldre conflictes en la comunitat educativa	5,4%	12,9%	81,7%

3.2.3. SERVEIS I RECURSOS DEL CENTRE

Serveis de menjador i ajut per comprar llibres de text

Pràcticament tots els centres disposen de servei de menjador (98,9%) tot i que únicament un 38,24% de l'alumnat l'utilitza. Un 14,58% d'aquest alumnat rep ajut per utilitzar aquest servei.

Un 13,52% dels alumnes rep ajut per la compra dels llibres de text.

Utilització dels ordinadors del centre

Es pregunta als directors quina quantitat d'ordinadors del centre es destinen a diversos usos, amb indicació de la ràtio d'ordinadors a cada centre per a les funcions següents.

Taula 3.2.3. Utilització dels ordinadors del centre

	Sense accés a Internet	Amb accés a Internet
Tasques administratives	1,5	2,51
Ús del professorat	2,82	7,33
Ús de l'alumnat d'educació primària	8,97	15,14
D'altres usos	5,92	5,42

Segons les taules d'anàlisi de resultats, la major ràtio d'ordinadors al centre és per a l'ús de l'alumnat, sigui amb a Internet o sense accés.

Disponibilitat d'ordinadors al centre

Gairebé la totalitat dels centres disposen d'una aula específica d'informàtica (98,9%).

Taula 3.2.4. Disponibilitat d'ordinadors al centre

	No	Sí
Disposeu en el centre d'una aula específica d'informàtica?	1,1%	98,9%
Disposa l'alumnat de 6è curs d'ordinadors a la seva aula?	82,8%	17,2%
Hi ha un coordinador responsable de mitjans informàtics?	4,3%	95,7%

En relació amb la disponibilitat de recursos informàtics, els directors indiquen que en un 95,7% dels centres hi ha un coordinador d'informàtica i que en pràcticament tots els centres es disposa d'una aula específica, encara que només un 17,5% de les aules de 6è disposa d'ordinador a classe.

3.2.4. TUTORIES

Es pregunta sobre diversos aspectes que fan referència al procés tutorial de l'alumnat.

Els centres agrupen els alumnes en tutories d'acord amb diferents criteris.

Taula 3.2.5. Criteris que s'apliquen en els centres per agrupar l'alumnat

	No	Sí
Equilibri entre nens i nenes	13,8%	86,2%
Procurant l'heterogeneïtat entre l'alumnat	18,8%	81,2%
Buscant homogeneïtat segons característiques de l'alumnat	58,5%	41,5%
Motius lingüístics	58,5%	41,5%
Per ordre alfabètic dels cognoms	60,0%	40,0%
Aleatòriament	68,1%	31,9%
Segons rendiment acadèmic	84,2%	15,8%
Per preferències dels pares i mares	100%	–
Per preferències del professorat	100%	–

L'agrupació de l'alumnat a les aules es realitza majoritàriament buscant un equilibri entre nens i nenes (86,2%) i procurant l'heterogeneïtat entre l'alumnat (81,2%).

Només en un 15,8% dels centres s'agrupa l'alumnat en funció del seu rendiment acadèmic.

Criteris amb els quals s'assignen les tutories

Els equips directius segueixen diferents criteris per tal d'assignar les tutories.

Taula 3.2.6. Criteris d'assignació de les tutories

	No	Sí
Continuació del professorat en el cicle	9,8%	90,2%
Professorat que passa més hores amb l'alumnat	20,5%	79,5%
Professorat amb més experiència en el cicle	26,0%	74,0%
Professorat a jornada completa	31,2%	68,8%
Professorat permanent en el centre	36,1%	63,9%
Preferències del professorat	37%	63%
De forma rotativa	68,5%	31,5%

Els directors indiquen que, en un 90,2% dels casos, les tutories s'assignen en funció de la continuïtat del professorat en el cicle. També es tenen en compte altres criteris:

- El nombre d'hores que passa el professorat amb el grup d'alumnes.
- L'experiència del professorat en el cicle.

Els equips directius manifesten que el criteri que menys es té en compte és el de l'assignació de tutories de forma rotativa.

A partir de la taula obtinguda mitjançant qüestionaris passats als tutors i tutores, s'obté la ràtio de tutors per cicle i per etapa.

Taula 3.2.7. Mitjana de tutors que ha tingut el grup de 6è en els diferents cicles de primària

Al llarg de tota l'etapa (sis cursos)	4,27 tutors
En el primer cicle (1r i 2n)	1,42 tutors
En el segon cicle (3r i 4t)	1,50 tutors
En el tercer cicle (5è i 6è)	1,56 tutors

La mitjana de tutors que ha tingut el grup d'alumnes de 6è al llarg de tota l'educació primària és de 4,27 tutors.

Es pregunta als tutors de 6è sobre la freqüència de les reunions col·lectives amb les famílies del seu grup classe.

Taula 3.2.8. Freqüència amb què els tutors celebren reunions amb les famílies del seu grup classe

Cap	2,0%
Una	43,9%
Dues	39,8%
Tres o més de tres	14,3%

De les respostes es dedueix que el més habitual és celebrar una reunió al llarg del curs, tot i que un 39,8% dels tutors en celebren dues i un 2% no en realitzen cap.

3.2.5. FORMACIÓ PERMANENT DEL PROFESSORAT

Es pregunta a les directores i als directors si hi ha un Pla de formació per al professorat d'educació primària, el nombre d'hores de formació durant el curs i el percentatge del professorat del centre que hi participa.

Dels qüestionaris se'n deriva que el 73,6% dels centres disposa d'un Pla de formació adreçat al professorat d'educació primària en què participa una mitjana del 70% del professorat del centre.

Es demana als directors i als tutors que valorin l'adequació del Pla de formació rebut pel professorat a les necessitats reals del centre, així com la seva incidència a la pràctica docent.

Taula 3.2.9. Valoració dels tutors de la formació rebuda en diferents aspectes

	Cap / Poc	Una mica	Bastant / Molt
Tractament lingüístic	14,1%	15,2%	70,7%
Selecció i organització de continguts en cicles i cursos	8,7%	20,7%	70,6%
Selecció, disseny, desenvolupament i avaluació d'activitats didàctiques	10,9%	22,8%	66,3%
Procediments i estratègies d'avaluació	14,4%	31,1%	54,5%
Formació en tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)	21,3%	27,6%	51,1%
Tutories i orientació	19,5%	32,6%	47,9%
Tècniques de treball en grup	20,9%	33,0%	46,1%
Tractament de temes transversals	26,3%	33,0%	40,7%
Recursos metodològics i organitzatius per l'atenció a la diversitat de l'alumnat a l'aula	26,4%	35,1%	38,5%
Mètodes d'investigació en la pràctica	40,7%	36,3%	23,0%
Elaboració d'adaptacions curriculars individuals (ACI)	53,2%	30,4%	16,4%

Segons els directors, aquests plans tenen una baixa incidència en la pràctica docent (només en un 7,3% dels casos) i s'adeqüen poc a les necessitats del centre (únicament en un 8,2% dels casos).

Entorn d'un 70% dels tutors consideren que han rebut un grau de formació satisfactori en el domini de la llengua i en aquells aspectes que fan referència a la selecció i l'organització de continguts, així com a la selecció, el disseny, el desenvolupament i l'avaluació d'activitats didàctiques. També consideren suficient la formació en procediments i estratègies per a l'avaluació.

En relació amb la formació en les TIC, més d'un 50% creu que la formació rebuda és suficient.

Els aspectes on es valora que no s'ha rebut cap o bé només poca formació són els vinculats a:

- La investigació sobre la pràctica docent.
- El tractament dels temes transversals.
- Els recursos per atendre la diversitat.
- L'elaboració d'adaptacions curriculars individuals (ACI).

3.2.6. PARTICIPACIÓ I RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES

Es recull informació sobre l'existència d'associacions de pares i mares en el centre, el grau de satisfacció de les famílies, l'assistència a les reunions, la satisfacció de les famílies sobre el funcionament del consell escolar, etc.

Associacions de mares i pares

Els directors coincideixen amb les famílies en el fet que als centres hi ha associacions representatives de pares i mares.

Segons la direcció dels centres, el 95,8% dels centres tenen associació de pares i mares i el 72,63% dels pares i de les mares pertanyen a l'associació. Segons les famílies el nombre de centres que tenen associació és d'un 81,2%, malgrat que un 21,2% de les famílies manifesten no pertànyer a l'associació. Un 3,3% tenen algun càrrec a la junta.

L'assistència de les famílies a les reunions convocades per les AMPA és d'un 40% i el grau de satisfacció de les famílies amb el funcionament de les associacions que els representen és força satisfactori en un 51,3% dels casos.

Pel que fa al consell escolar, un 63,7% dels pares tenen coneixement del seu funcionament, i el grau de satisfacció d'un 48% de les famílies és alt.

Els canals de comunicació dins dels centres d'educació primària

Es pregunta als directors i a les famílies quina és la via habitual de comunicació entre el centre educatiu i les famílies. En aquest cas, les opinions d'ambdós col·lectius difereixen.

Taula 3.2.10. Els canals de comunicació als centres d'educació primària segons els directors

	No és habitual	Sí que és habitual
Cartes, circulars, etc.	–	100%
Reunions dels pares i mares de cada grup classe amb el tutor o tutora	4,2%	95,8%
Comunicacions telefòniques	18,5%	81,5%
Reunions convocades per la direcció del centre	50,6%	49,4%
Reunions convocades per l'associació de pares i mares del centre	50,6%	49,4%

Taula 3.2.11. Els canals de comunicació als centres d'educació primària segons les famílies

	No és habitual	Sí que és habitual
Reunions amb la tutora o el tutor	9,8%	90,2%
Cartes, circulars, etc.	23,4%	76,6%
Reunions dels pares i mares del grup classe	40,4%	59,6%
Reunions convocades per la direcció del centre	42,9%	57,1%
Reunions convocades per l'associació de mares i pares del centre	52,5%	47,5%
Comunicacions telefòniques	80,0%	20,0%

Tant la direcció dels centres com les famílies coincideixen en la forma habitual de comunicació, que és la de les cartes i circulars.

La percepció és diferent pel que fa a la comunicació mitjançant converses telefòniques: un 81,5% dels directors creu que és un mitjà de comunicació habitual, però només un 20% de les famílies ho consideren així. El tipus de comunicació més habitual és el de les reunions amb els tutors (el 90,2% de les respostes).

Importància dels aspectes considerats cabdals en la relació família-centre

Tant els directors com les famílies consideren bastant o molt important per a la bona relació entre la família i el centre mantenir reunions informatives per comunicar-se i intercanviar informació.

Taula 3.2.12. Importància dels aspectes considerats cabdals en la relació família-centre

	Directors			Famílies		
	Cap / Poc	Alguna	Bastant / Molt	Cap / Poc	Alguna	Bastant / Molt
Celebrar reunions informatives sobre temes generals del centre i del sistema educatiu	3,2%	12,6%	84,2%	9,4%	15,2%	75,3%
Celebrar reunions informatives sobre temes generals dels cursos i grups	–	6,3%	93,7%	7,4%	8,6%	83,9%
Realitzar entrevistes personals per tractar problemes o situacions individuals	–	–	100%	10,3%	5,1%	84,6%

Més del 80% dels dos col·lectius consideren cabdal:

- Realitzar entrevistes personals per tractar problemes o situacions individuals.
- Celebrar reunions informatives sobre temes generals dels cursos i grups.

Tot i així, la importància que hi donen els directors és superior a la que hi donen les famílies. És significatiu, però, que entre 7 i 10 famílies de cada 100 no dóna cap o dóna molt poca importància al manteniment de reunions amb el centre.

Taula 3.2.13. Iniciativa de la demanda de reunions individuals entre pares i tutor

Majoritàriament van ser sol·licitades pel tutor/a	60,2%
Aproximadament a parts iguals	26,5%
Majoritàriament van ser sol·licitades pels pares i mares	13,3%

Pel que fa a les entrevistes individuals amb les famílies, en un 60% dels casos es van realitzar per iniciativa del tutor.

Temes tractats en les entrevistes amb els pares

Es pregunta als tutors i a les famílies quins són els temes tractats en les reunions i les entrevistes.

Taula 3.2.14. Temes tractats, segons els tutors, en les entrevistes amb els pares

	Mai / Gairebé mai	Algunes vegades	Gairebé sempre / Sempre
Conèixer les qualificacions obtingudes pel seu fill o filla	11,2%	13,3%	75,5%
Conèixer les seves dificultats en el procés d'aprenentatge i la forma amb què puguin col·laborar en la seva solució	5,1%	32,7%	62,2%
Tractar aspectes relacionats amb el seu comportament	10,2%	46,9%	42,9%
Tractar aspectes relacionats amb el comportament del grup que afecten el seu fill o filla	25,5%	55,1%	19,4%
Informar sobre aspectes extraescolars que faciliten la intervenció educativa amb el seu fill o filla	31,9%	55,7%	12,4%
Conèixer les capacitats del seu fill o filla i la manera de fomentar-les	14,2%	40,8%	45,0%
Conèixer les formes mitjançant les quals poden participar en el centre	67,3%	29,6%	3,1%
Conèixer els gustos, interessos i motivacions del seu fill o filla	42,7%	33,3%	24,0%

Els tutors i tutores manifesten que, en les entrevistes amb les famílies, aquestes es mostren fonamentalment interessades en les qualificacions dels seus fills i filles, a conèixer les dificultats d'aprenentatge i a trobar solucions per superar aquestes dificultats, però no es mostren massa interessades per conèixer les diverses formes de participació de la vida del centre.

A la taula següent es presenten els temes tractats en les entrevistes entre les famílies i els tutors/res, però s'ha de tenir present que hi ha un 11,5% de les famílies que manifesten no haver tingut cap entrevista durant el curs.

Taula 3.2.15. Temes tractats en les entrevistes, segons els pares i mares

	No	Sí	NS / NC
Adaptació del vostre fill o filla al centre (conducta, integració)	16,6%	67,9%	4,0%
La vostra col·laboració en el procés educatiu del vostre fill o filla	12,6%	71,6%	4,3%
Problemes d'aprenentatge del vostre fill o filla	28,3%	55,8%	4,4%
Les qualificacions acadèmiques del vostre fill o filla	19,4%	64,3%	4,8%
El comportament del grup al qual pertany el vostre fill o filla	19,1%	64,7%	4,7%
Activitats extraescolars	52,8%	30,5%	5,2%
Les capacitats en què sobresurt el vostre fill o filla i la manera de fomentar-les	23,6%	59,0%	5,9%
Les vies de participació dels pares i mares a les escoles	61,5%	20,6%	6,4%
Gustos, motivacions i interessos del vostre fill o filla	16,3%	67,5%	4,7%
Problemes familiars que afecten el comportament i/o rendiment del vostre fill o filla	53,4%	29,7%	5,4%

Més d'un 70% de les famílies indica que en les reunions es tracta la col·laboració en el procés educatiu del fill o filla.

També entre un 60% i un 70% de les famílies manifesten que en les reunions amb els tutors s'han tractat preferentment:

- L'adaptació del seu fill o filla al centre (conducta, integració).
- Els gustos, motivacions i interessos del seu fill o filla.
- El comportament del grup al qual pertany el seu fill o filla.
- Les qualificacions acadèmiques del seu fill o filla.

És significatiu el fet que hi hagi un 28,3% de famílies que manifesta que en les reunions amb el tutor no es parla dels problemes d'aprenentatge del seu fill o filla.

Un 75,8% de les famílies manifesta estar bastant o molt satisfeta amb les entrevistes mantingudes amb els tutors dels seus fills i filles.

Grau de participació de les famílies en diversos aspectes de la vida escolar

Es pregunta a les famílies sobre la seva participació en la vida escolar.

Taula 3.2.16. Grau de participació de les famílies en diversos aspectes de la vida escolar

	Gens / Poc	Una mica	Bastant / Molt
En el procés d'ensenyament-aprenentatge en el centre (per exemple, assistint a reunions, col·laborant amb el professorat en l'explicació d'algun tema)	28,8%	20,2%	51,0%
En activitats culturals desenvolupades fora de l'horari escolar (activitats esportives, musicals, teatre, etc.)	49,4%	17,3%	33,3%
En altres activitats extraescolars (per exemple, col·laborant en les excursions, a la biblioteca, organitzant festes...)	59,2%	18,4%	22,4%
En altres activitats de col·laboració (per exemple, recollida de fons, manteniment del centre...)	65,8%	18,3%	15,9%
En el consell escolar	78,6%	8,2%	13,2%

L'índex més alt de participació de les famílies correspon a aquelles actuacions que afecten directament el procés d'aprenentatge dels seus fills.

3.2.7. CLIMA ESCOLAR

El clima escolar ve definit per la bona convivència en el centre, i es pot mesurar en funció de la satisfacció que tenen alumnes, famílies, professors amb el funcionament del centre.

Grau de satisfacció que mostren les famílies

El grau de satisfacció que mostren les famílies amb els centres dels seus fills i filles i amb el tipus d'educació que reben en aquests centres és bastant o molt alt en més del 80% dels casos.

Taula 3.2.17. Grau de satisfacció que mostren les famílies

	Gens / Poc	Una mica	Bastant / Molt
Grau de satisfacció de les famílies amb el centre escolar dels seus fills	4,2%	8,2%	87,7%
Grau de satisfacció de les famílies amb la direcció del centre	5,5%	11,1%	83,4%
Grau de satisfacció de les famílies respecte a l'educació dels seus fills	7,3%	11,3%	81,4%

Hi ha, però, un 7% de les famílies de 6è de primària que confessa no estar gens o estar poc satisfetes amb l'educació que reben els seus fills i filles.

De les respostes donades per les famílies es desprèn que el grau de satisfacció general de les famílies amb el professorat dels seus fills i filles és molt alt per a un 35,6% de les famílies, és bastant alt per a un 51,9% i és baix o poc satisfactori únicament per a un 2,4% dels pares i mares.

Quan es demana a les famílies amb quina freqüència han tingut conflictes amb algun professor dels seus fills i filles, un 83% manifesten que mai i un 11% que poques vegades. Un 5% de les famílies manifesta que alguna vegada ha tingut conflictes amb algun professor/a.

Valoració de l'escola segons l'alumnat

Aproximadament la meitat de l'alumnat de 6è de primària fa afirmacions positives envers la seva escola.

Taula 3.2.18. Valoració de l'escola segons l'alumnat

	En desacord	Una mica en desacord	Ni en desacord ni d'acord	Estic una mica d'acord	Estic d'acord
A la meva escola hi ha normes raonables	4,0%	4,8%	12,4%	22,5%	56,3%
La meva escola és molt bona	3,3%	4,8%	12,4%	19,7%	59,8%
En general, m'agrada venir a l'escola	7,2%	6,8%	14,1%	22,6%	49,1%
Les classes són entretingudes	7,2%	8,7%	21,4%	28,1%	34,6%
El treball que faig a les classes m'agrada molt	6,5%	9,8%	24,0%	30,2%	29,5%
Aprenc coses interessants i útils	1,4%	1,7%	7,5%	18,6%	70,8%

El 70,8% de l'alumnat creu que a l'escola aprèn coses interessants i útils.

Una mica més del 55% de l'alumnat de 6è manifesta que:

- A l'escola hi ha normes raonables.
- L'escola és molt bona.

Només la meitat de l'alumnat manifesta que li agrada anar a l'escola.

Únicament el 29,5% manifesta que el treball que fa a les classes li agrada molt.

Valoració de l'escola segons el professorat

Es pregunta als coordinadors de cicle i als tutors de 6è de primària sobre el grau de satisfacció en relació amb diferents aspectes del funcionament del centre.

Taula 3.2.19. Cohesió i participació en la coordinació de cicle

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força vegades / Sempre
En les reunions de coordinació es dona un clima de cooperació i respecte mutu	1,1%	7,6%	91,3%
Es resolen les discrepàncies i els conflictes de forma dialogada i operativa	1,1%	8,7%	90,2%
La participació del professorat en les reunions facilita la presa de decisions consensuades	3,3%	6,5%	90,2%
El sistema de treball en el cicle és operatiu i facilita arribar a acords	3,3%	8,7%	88,0%
En l'equip hi ha objectius comuns compartits per tots els components	2,2%	13,0%	84,8%
El grau de reflexió en l'equip és adequat	–	17,4%	82,6%
En l'equip tenim un grau suficient de coincidència per treballar conjuntament	2,2%	16,3%	81,5%

Els coordinadors de cicle valoren molt positivament el grau de cohesió i de participació del professorat, així com el clima amb què es desenvolupen les reunions de coordinació.

Pel que fa a la coordinació del tercer cicle tots els aspectes que caracteritzen aquesta coordinació estan molt ben valorats.

Taula 3.2.20. Aspectes que caracteritzen la coordinació del cicle en el vostre centre

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força vegades / Sempre
El professorat assumeix les seves responsabilitats	–	4,4%	95,6%
Hi ha una consciència clara de la necessitat de coordinar-se	1,2%	4,4%	94,4%
El coordinador/a i el professorat coneixen bé les tasques que es realitzen	–	6,5%	93,5%
La nostra organització facilita la tasca col·lectiva	2,2%	5,5%	92,4%
El clima relacional ens permet treballar col·laborant els uns amb els altres	2,2%	7,7%	90,1%
Hi ha continuïtat en l'equip de professorat	4,5%	10,0%	85,5%
Hi ha continuïtat del coordinador/a	3,3%	18,7%	78,0%

Es pregunta als tutors sobre el grau de satisfacció amb el seu grup d'alumnes en relació amb la dinàmica de l'aula, el compliment de les normes de convivència, la col·laboració de l'alumnat i altres aspectes significatius en el clima de l'aula.

Taula 3.2.21. Grau de satisfacció dels tutors amb el grup d'alumnes

	Cap / Poc	Algun	Bastant / Molt
La participació de l'alumnat en la dinàmica de l'aula	9,2%	12,4%	78,4%
El coneixement i l'acompliment de les normes de convivència, així com dels drets i deures de l'alumnat	11,2%	12,3%	76,5%
L'acceptació dels companys, així com l'actitud de col·laboració i el respecte entre l'alumnat	15,3%	21,4%	63,3%
El reconeixement per part de l'alumnat de la tasca dels mestres i el respecte envers els mestres	9,2%	28,6%	62,2%
El desenvolupament d'hàbits de treball i estudi	12,2%	27,6%	60,2%
Els resultats del procés d'aprenentatge	8,2%	35,7%	56,1%
El grau de satisfacció com a tutora o tutor del grup	9,2%	19,4%	71,4%

El 71,4% dels tutors de 6è de primària estan bastant o molt satisfets amb el seu grup d'alumnes. Consideren que tenen un bon grau de participació i de col·laboració, que són respectuosos amb els companys i amb el professorat.

En relació amb els resultats del procés d'aprenentatge, només un 35,7% reconeixen tenir "algun" grau de satisfacció. Hi ha un 28,6% del professorat que opina que el reconeixement de la seva tasca només mereix una valoració mitjana.

Percepció de l'alumnat per part dels tutors i tutores

Es pregunta als tutors sobre quines actituds i conductes destaquen en els seus alumnes.

Taula 3.2.22. Actituds de l'alumnat segons els tutors i tutores

	Gens / Poc	Una mica	Força / Molt
Autonomia	8,2%	25,5%	66,3%
Alta autoestima	12,2%	29,6%	58,2%
Tolerància i solidaritat	13,3%	34,7%	52,0%
Sentit crític	9,2%	31,6%	59,2%
Motivació pels estudis	26,5%	29,6%	43,9%
Conductes agressives	73,5%	18,4%	8,1%

La percepció que tenen els tutors i tutores dels seus alumnes és positiva, atès que en general els reconeixen autonomia, autoestima, tolerància, solidaritat i sentit crític.

Destaca significativament que, segons el professorat, només un 43,9% de l'alumnat està força o molt motivat pels estudis, i un 8,1% mostra força o molt sovint conductes agressives.

Percepció dels tutors i tutores per part de l'alumnat

En general, la percepció que els alumnes tenen dels seus tutors i tutores és força bona.

Taula 3.2.23. Percepció dels tutors i tutores per part de l'alumnat

	En desacord / Una mica en desacord	Ni en desacord ni d'acord	Una mica d'acord / Estic d'acord
És un bon professor o professora	7,0%	9,3%	83,7%
Explica bé	5,0%	7,0%	88,0%
És agradable, simpàtic o simpàtica	11,1%	10,9%	78,0%
És just o justa quan ens avalua	8,5%	9,5%	82,0%
És exigent	16,6%	18,7%	64,7%

Més d'un 80% afirma que els seus tutors són bons professors, agradables i justos.

El grau d'exigència dels tutors rep diferents valoracions per part de l'alumnat.

D'acord amb els resultats de les enquestes, el 73,9% dels alumnes es mostren bastant o molt contents respecte a la relació que mantenen amb els seus tutors

En general, valoren positivament la relació que mantenen amb els seus tutors.

Valoració de l'alumnat en relació amb els seus companys

Es demana a l'alumnat que valori els seus companys segons les seves actituds a classe.

Taula 3.2.24. Valoració de l'alumnat en relació amb els seus companys

	Molt dolents	Bastant dolents	Normals	Bastant bons	Molt bons
Com a estudiants	1,3%	2,2%	33,3%	47,2%	16,0%
Com a companys o companyes	1,1%	2,3%	16,3%	30,1%	50,2%

	Mai	A vegades	Algunes vegades	Gairebé sempre	Sempre
Es porten bé a classe?	2,1%	10,0%	31,7%	44,6%	11,6%
Es fiquen amb tu?	38,7%	34,4%	18,2%	5,2%	3,5%
Es barallen entre ells?	13,4%	44,4%	29,4%	8,7%	4,1%
Es barallen amb tu?	50,0%	34,7%	11,1%	2,4%	1,8%
Respecten el professorat?	3,8%	15,7%	16,5%	34,8%	29,2%

En general, l'alumnat manifesta que els altres alumnes són bastant bons o molt bons com a companys/companyes (80,3%) i són bastant bons o molt bons estudiants (63,2%).

D'acord amb la percepció de l'alumnat, més del 55% dels companys gairebé sempre o sempre:

- Es porten bé a classe (56,2%).
- Respecten el professorat (64%).

Preguntat sobre les relacions dins de l'aula, més del 70% de l'alumnat manifesta que sempre o força vegades:

- Es manté un ordre adequat per poder treballar a gust.
- Els tutors dialoguen amb l'alumnat quan no es porta bé.
- En general, respecten les normes.

Taula 3.2.25. Percepció de l'alumnat en relació amb el clima a l'aula

	Mai / Poques vegades	Algunes vegades	Força vegades / Sempre
Tenim tasques assignades (endreçar la classe, neteja, avisos, material...)	23,7%	14,8%	61,5%
Es manté un ordre adequat per poder treballar a gust	8,7%	17,4%	73,9%
La tutora o el tutor ens felicita quan ens portem bé	18,1%	19,7%	62,2%
Dialoga amb nosaltres quan no ens portem bé	9,4%	16,7%	73,9%
Ens castiga si no respectem les normes	11,7%	21,2%	67,1%
La tutora o el tutor fixa les normes	15,2%	23,4%	61,4%
Nosaltres participem en l'establiment de normes	22,1%	23,4%	54,5%
En general, respectem les normes	8,3%	20,0%	71,7%
Col·laborem perquè es compleixin les normes de la classe	11,7%	24,7%	63,6%

El 45,5% de l'alumnat manifesta que mai o poques vegades participa en l'establiment de normes, si bé el 63,6% manifesta que col·labora perquè es compleixin les normes de la classe.

És significatiu el fet que només el 61,5% dels alumnes manifesta tenir tasques assignades a la classe.

Problemes per conductes contràries a la convivència

Pel que fa a les conductes contràries a les normes de convivència, els tutors manifesten que la majoria d'aquestes corresponen a faltes lleus i que un 4,8% corresponen a conductes constitutives de faltes molt greus.

Taula 3.2.26. Problemes per conductes contràries a la convivència

	No	Sí
Conductes constitutives de faltes lleus	33,0%	67,0%
Conductes constitutives de faltes greus	80,5%	19,5%
Conductes constitutives de faltes molt greus	95,2%	4,8%

Segons afirma el professorat, durant el curs no ha estat mai necessari sancionar l'alumnat amb un canvi definitiu de centre ni tampoc amb una expulsió temporal del centre.

Taula 3.2.27. Necessitat d'aplicació de sancions

	Mai	Poques vegades	Algunes vegades	Força vegades	Moltes vegades
Amonestació en privat de l'alumne/na	2,1%	23,7%	41,2%	18,6%	14,4%
Amonestació de l'alumne/na amb notificació a la família	22,7%	34,0%	37,1%	4,1%	2,1%
Imposició de tasques per reparar el mal causat	40,0%	22,0%	25,3%	9,5%	3,2%
Expulsió temporal del centre	96,9%	2,1%	1,0%	–	–
Canvi definitiu de centre	100%	–	–	–	–

És significatiu que en el 62% dels casos no s'imposen tasques per reparar el mal causat. La majoria de les amonestacions (33%) s'han fet als alumnes en privat i algunes vegades (37%) ha calgut notificar-ho a les famílies.

Es pregunta a les famílies si donen suport al centre quan s'imposa una sanció a un alumne i responen "sempre" en un 26% dels casos. A l'altre extrem, "poques vegades", se situa un 14% de les famílies.

3.3. Context familiar

Es demana a les famílies certa informació relativa a la tipologia familiar, per tal d'establir un marc de referència que incorpori una imatge global del context familiar de la societat actual.

3.3.1. SITUACIÓ LABORAL I SOCIOCULTURAL

La situació laboral i sociocultural de les famílies té influència directe en les expectatives dels estudis dels fills.

Es pregunta pel nivell d'estudis de pares i mares, i per la situació laboral concreta.

Nivell d'estudis dels pares i mares i situació laboral

De les taules d'anàlisi de respostes es dedueix que el nivell d'estudis de mares i pares és força similar.

Taula 3.3.1. Nivell d'estudis de pares i mares

Nivell d'estudis dels pares i mares	Mare	Pare
Primaris o bàsics complets	35,0%	33,3%
Batxillerat, formació professional o equivalent	31,1%	32,7%
Titulació universitària superior	10,0%	13,3%
Primaris o bàsics incomplets	11,6%	11,2%
Titulació universitària mitjana	10,2%	9,4%
Sense estudis	2,1%	2,0%

Més del 50% dels pares i mares tenen estudis postobligatoris (51,3% de les mares, 55,4% dels pares).

Pel que fa a la situació laboral de les mares i dels pares, les dades són força significatives. Les famílies manifesten que un 70% de mares i un 95,1% de pares treballen fora de casa o a casa de forma remunerada. La situació entre pares i mares és força similar, excepte en les tasques de la llar, que segueix sent majoritàriament femenina.

Taula 3.3.2. Situació laboral

Situació laboral	Mare	Pare
Treballa fora de casa per compte propi	14,6%	28,7%
Treballa fora de casa per compte d'altri	49,3%	61,3%
Treballa a casa de forma remunerada per compte propi	4,6%	3,5%
Treballa a casa de forma remunerada per compte d'altri	1,5%	1,6%
Està a l'atur	5,7%	1,9%
Està jubilat/ada	0,8%	2,0%
Treballa fent les tasques de la llar	22,5%	0,2%
Una altra situació	1,0%	0,8%

En general, es constata que les mares donen amb més freqüència el suport escolar als seus fills i filles. Un 38,1% de pares i un 52,5% de mares donen bastant o molt suport a aquestes tasques.

Taula 3.3.3. Grau de suport del pare i la mare en la realització de les tasques escolars

	Gens / Poc	Una mica	Bastant / Molt
Pare	27,4%	34,5%	38,1%
Mare	14,3%	33,2%	52,5%

Reforç i tasques escolars realitzades al domicili familiar

Es pregunta als pares i mares i als alumnes sobre el reforç en l'estudi, el temps dedicat a casa a la realització de les tasques escolars encomanades, i els recursos amb què compta la família per dur-les a terme.

Taula 3.3.4. Reforç que rep l'alumnat en les diferents àrees de coneixement segons la família

Temps setmanal	No en rep en aquesta àrea	1 hora	2 hores	3 hores o més	NS / NC	No en rep en cap àrea
Llengua castellana	6,9%	4,2%	1,5%	0,6%	13,8%	73,0%
Matemàtiques	5,4%	5,6%	2,7%	1,0%	12,3%	73,0%
Coneixement del medi	8,1%	2,6%	1,3%	0,2%	14,8%	73,0%
Llengües estrangeres	4,5%	4,6%	5,8%	3,5%	8,6%	73,0%
Llengua catalana	6,6%	4,6%	1,7%	0,7%	13,4%	73,0%
Repàs general en totes les àrees	6,5%	4,2%	3,9%	3,5%	8,9%	73,0%
Altres	7,0%	1,7%	1,7%	0,9%	15,7%	73,0%

Segons els pares i mares, les àrees que reben més temps de dedicació són:

- Llengües estrangeres
- Matemàtiques
- Repàs general

Taula 3.3.5. Reforç que rep l'alumnat en les diferents àrees de coneixement segons l'alumnat

Àrea o assignatura	Ningú	Un professor particular	Assisteixo a una acadèmia	Els meus pares	Germans o amics	NS / NC	No rep reforç
Llengua castellana	7,9%	4,2%	1,7%	7,8%	1,3%	2,0%	75,1%
Matemàtiques	2,1%	6,2%	2,0%	10,9%	2,7%	1,0%	75,1%
Coneixement del medi	8,0%	3,9%	1,8%	7,0%	1,8%	2,4%	75,1%
Llengua catalana	7,5%	5,2%	1,9%	6,1%	2,1%	2,1%	75,1%

Quan es pregunta a l'alumnat de qui reben més ajuda, contesten que dels pares i l'àrea en què necessiten més suport és la de matemàtiques.

Un 73% dels alumnes, segons els pares, i un 75,1% segons els mateixos alumnes, rep suport extern en els estudis.

Recursos al domicili familiar

Es pregunta a les famílies i a l'alumnat sobre les eines i els recursos utilitzats a casa per realitzar les tasques de reforç i els deures encomanats, i per la freqüència amb la qual s'utilitzen.

Les respostes rebudes indiquen que la majoria de les famílies disposen a casa d'una biblioteca amb més de 100 llibres i, en relació amb les noves tecnologies, un 82,6% disposen d'ordinador (amb connexió a Internet un 54%) i un 90,7% de reproductor de vídeo, CD, DVD.

Taula 3.3.6. Recursos al domicili familiar

	No	Sí
Ordinador	17,4%	82,6%
Internet	46,0%	54,0%
TV digital, per cable, via satèl·lit	72,1%	27,9%
Llibres de consulta i de suport escolar (enciclopèdies, diccionaris)	4,4%	95,6%
Llibres de lectura (novel·les, relats, poemes, còmics...)	5,1%	94,9%
Revistes especialitzades	51,3%	48,7%
Prensa diària	51,8%	48,2%
Reproductor de vídeo, CD, DVD	9,3%	90,7%

Segons les respostes recollides, la majoria de les famílies tenen a casa eines informàtiques, que s'utilitzen força o moltes vegades (73,9% dels casos).

Taula 3.3.7. Freqüència d'utilització de recursos

	No en tinc	Mai / Poques vegades	Força / Moltes vegades
Ordinador	14,0%	12,1%	73,9%
Vídeo, CD, DVD	5,1%	25,2%	69,7%
Llibres de lectura	1,0%	30,9%	68,1%
Enciclopèdies	6,7%	40,8%	52,5%
Internet	37,1%	13,8%	49,1%
Guia interactiva, enciclopèdia multimèdia	22,1%	42,0%	35,9%

Disponibilitat d'espai dels fills i filles

Es pregunta a les famílies sobre l'espai al domicili familiar, i el lloc d'estudi.

Taula 3.3.8. Espai disponible al domicili familiar

Espai a la llar	% de respostes
Té una habitació per a ell sol o ella sola	74,6%
Comparteix habitació amb un germà o germana	23,4%
Comparteix habitació amb diversos germans o germanes	1,2%
Dorm a la sala d'estar o menjador	—

Gairebé el 75% dels alumnes tenen una habitació per a ells sols, i la majoria (67,2%) estudien al seu dormitori.

Taula 3.3.9. Lloc d'estudi

Lloc d'estudi	% de respostes
Al seu dormitori	67,2%
Al menjador o sala d'estar	18,1%
En una altra habitació	12,0%
A la cuina	1,5%
Fora de casa	1,3%

Activitats extraescolars

Es pregunta als pares i als alumnes quines activitats fan fora del centre i amb quina freqüència.

Taula 3.3.10. Temps durant el qual els alumnes realitzen fora del centre algunes activitats, segons els pares

	Mai	Poques / Algunes vegades	Força vegades / Sempre
Llegir	3,4%	56,8%	29,7%
Dibuixar	6,5%	55,6%	37,9%
Escolltar música	3,2%	33,3%	63,1%
Mirar la televisió	2,2%	33,8%	64,0%
Estudiar idiomes (acadèmia, professor particular)	63,6%	15,2%	21,2%
Practicar un esport	15,0%	31,4%	53,6%
Anar a una escola de dansa	88,2,%	5,0%	6,8%
Anar a una escola de música	84,3%	5,4%	10,2%
Estudiar informàtica	64,5%	24,1%	11,3%
Anar al cinema	3,8%	79,4%	16,8%
Anar a concerts, teatre, museus, exposicions	19,5%	73,2%	7,3%
Fer col·leccions	17,8%	62,1%	20,1%
Sortir o jugar	0,7%	33,6%	65,7%
Sortir d'excursió, visitar llocs d'interès	3,4%	53,8%	42,8%
Jugar amb videojocs, amb l'ordinador	9,2%	53,3%	37,5%

Segons els pares, les activitats que més freqüentment es fan fora del centre són:

- Escolltar música
- Mirar la televisió
- Sortir o jugar
- Practicar un esport

De les respostes de l'alumnat es constata que l'activitat extraescolar setmanal realitzada amb major freqüència és la participació en activitats esportives.

Taula 3.3.11. Percentatge de participació de l'alumnat en activitats extraescolars

	No	Sí
A. Dansa	87,8%	12,2%
B. Esports	32,7%	67,3%
C. Idiomes	73,9%	26,1%
D. Informàtica	81,8%	18,2%
E. Treballs manuals, dibuix i pintura	86,2%	13,8%
F. Música	83,0%	17,0%
G. Teatre	91,2%	8,8%

A la pregunta de quantes hores setmanals dediquen a mirar la televisió, el 33,7% dels alumnes manifesten que miren la televisió dues o més hores diàries.

Taula 3.3.12. Temps que els alumnes dediquen a mirar la televisió

Gens	3,0%
1 hora o menys	29,6%
D'1 a 2 hores	33,7%
De 2 a 3	18,1%
Més de 3 hores	15,6%

Els alumnes de 6è de primària manifesten que l'hora més freqüent per mirar la televisió és la franja horària de vespre o nit, després de sopar.

Taula 3.3.13. Horari

	No	Sí
Al matí, abans d'anar a l'escola	49,7%	50,3%
Al migdia	36,2%	63,8%
A la tarda	30,8%	69,2%
A la nit, abans de sopar	38,7%	61,3%
A la nit, després de sopar	23,6%	76,4%
Només la veig els caps de setmana	83,3%	16,7%

Un 50,3% de l'alumnat declara que mira la televisió al matí abans d'anar a l'escola, un 63,8% la mira al migdia, i un 69,2% la mira a la tarda.

Ús de les llengües al domicili familiar

Es pregunta a l'alumnat per la llengua habitual al domicili, a l'escola i amb els amics.

Taula 3.3.14. Llengua habitual

	Castellana	Catalana	Llengües castellana i catalana	Altres
A casa	47,4%	33,1%	16,3%	3,2%
A l'escola	7,1%	48,6%	42,6%	1,7%
Amb els amics	42,1%	30,1%	27,5%	0,3%

Un 48,6% de l'alumnat manifesta que utilitza el català com a llengua habitual a l'escola, i un 42% manifesta que al centre educatiu utilitza les dues llengües.

Quan es pregunta sobre la llengua en què miren habitualment els programes de televisió, el 50,5% manifesta que opten indistintament pel castellà o el català.

Taula 3.3.15. Llengua de ràdio o televisió

	Castellana	Catalana	Llengües castellana i catalana	Altres
Ràdio	42,0%	25,0%	31,2%	1,8%
Televisió	35,0%	13,8%	50,5%	0,7%

3.3.2. RELACIONS I CLIMA FAMILIAR

Es pregunta a les famílies certa informació significativa per entendre el clima familiar i de diàleg entre pares, mares i fills: expectatives acadèmiques, temps dedicat a les activitats extraescolars, activitats domèstiques, etc.

Relació entre pares i fills

De les respostes, es desprèn que el 89,1% de les famílies parlen força o sempre sobre els temes escolars amb els seus fills.

Taula 3.3.16. Freqüència amb què s'estableix diàleg entre pares i fills sobre temes escolars

Mai	0,1%
Poques vegades	1,4%
Algunes vegades	9,4%
Força vegades	38,0%
Sempre	51,1%

Taula 3.3.17. Membre de la família que fa el seguiment dels estudis dels fills i filles

El pare	4,2%
La mare	37,4%
Ambdós	56,3%
Una altra persona	2,1%

Més de la meitat de les famílies fan un seguiment compartit dels estudis dels seus fills. Quan és un únic membre de la família que fa el seguiment, en un 37,5% dels casos ho fa la mare i en un 4,2% ho fa el pare.

Clima relacional al domicili familiar

Es pregunta a l'alumnat sobre la relació amb els pares i mares, i sobre el suport rebut a casa en l'àmbit escolar, i sobre la forma amb la qual s'aborden i solucionen els problemes relacionats amb els estudis.

Taula 3.3.18. Clima relacional al domicili familiar

	Pare			Mare		
	Mai / Gairebé mai	Algunes vegades	Gairebé sempre / Sempre	Mai / Gairebé mai	Algunes vegades	Gairebé sempre / Sempre
Mantenim una bona relació i em comprèn	4,3%	12,6%	82,9%	1,5%	5,7%	92,8%
Es preocupa pels meus hàbits de treball i estudi	4,2%	8,8%	87,0%	1,2%	4,3%	94,5%
Es preocupa pels meus resultats i qualificacions escolars	3,8%	6,7%	89,5%	1,1%	3,7%	95,2%
Assisteix a reunions, entrevistes i festes de l'escola	27,5%	20,2%	52,3%	7,6%	10,2%	82,2%
Es preocupa pel meu comportament i la meva relació amb els companys	10,3%	14,4%	75,2%	5,0%	9,1%	85,9%
M'acompanya quan realitzo activitats de temps lliure (esports, música...)	36,2%	22,4%	41,5%	25,1%	19,5%	55,4%

Més d'un 80% dels alumnes manifesten que amb els seus pares sempre o gairebé sempre:

- Mantenen una bona relació i els comprenen.
- Es preocupen pels seus hàbits de treball i d'estudi.
- Es preocupen pels seus resultats i qualificacions escolars.

Segons l'alumnat, les mares assisteixen amb més freqüència a les reunions, entrevistes i festes de l'escola que els pares. L'alumnat declara que el 47,7% dels pares i el 17% de les mares no assisteixen mai a les reunions, entrevistes i festes de l'escola o només ho fan algunes vegades.

Segons la percepció dels alumnes, un 14% de les mares i un 24,7% dels pares mai o només algunes vegades es preocupen pel seu comportament i per la seva relació amb els companys.

Quan es pregunta als pares i mares sobre la forma en què se solucionen els conflictes relacionats amb els estudis, les respostes indiquen que, a 6è de primària, hi ha bastant o molta implicació dels pares i mares en la resolució dels problemes.

Taula 3.3.19. Freqüència amb què es donen certes situacions per resoldre conflictes relacionats amb els estudis

	Cap / Poca	Alguna	Bastant / Molta
Parlem i busquem una solució conjuntament	5,2%	15,2%	79,6%
Parlem per conèixer les seves opinions però la decisió final la prenem nosaltres	13,3%	24,1%	62,6%
Nosaltres, com a pares, imposem els nostres criteris ja que creiem que és el millor per a ell o ella	30,5%	26,3%	43,2%
Deixem que estableixi els seus propis criteris ja que es tracta de la seva educació	52,4%	27,6%	20,0%

Els pares i mares manifesten que davant d'un conflicte, amb bastant o molta freqüència:

- Parlen i busquen una solució conjunta (79,6%).
- Parlen per conèixer les opinions dels fills però la decisió final la prenen els pares (62,6%).
- Imposen els seus criteris (43,2%).

3.3.3. SUPORT DE LES FAMÍLIES A L'ESTUDI

Es pregunta a les famílies i a l'alumnat certa informació relativa al suport rebut pels fills i filles pel que fa a la motivació, les expectatives acadèmiques, el temps de dedicació a l'estudi, etc.

Expectatives acadèmiques

A 6è de primària, les expectatives acadèmiques dels pares i mares coincideixen i s'orienten majoritàriament vers els estudis universitaris en un 72% dels casos, mentre que només un 56,7% de l'alumnat té clarament decidides aquestes expectatives.

Taula 3.3.20. Expectatives acadèmiques de l'alumnat segons els pares i l'alumnat

	Pare	Mare	Alumnat
Fins a acabar els estudis obligatoris (ESO)	6,1%	6,4%	7,5%
Fins a acabar un cicle formatiu després de l'ESO (grau mitjà)	5,5%	5,7%	2,8%
Fins a acabar el batxillerat	6,1%	6,2%	6,9%
Fins a acabar un cicle formatiu de grau superior	9,7%	9,5%	2,6%
Fins a acabar una carrera universitària	72,6%	72,1%	56,7%
No ho ha decidit encara	–	–	23,4%

Temps de dedicació a l'estudi

Es pregunta a les famílies i a l'alumnat sobre el temps d'estudi, per obtenir informació relativa a l'esforç i el rendiment escolar.

Les famílies i els alumnes coincideixen a manifestar que un 50% de l'alumnat dedica d'una a dues hores diàries a fer deures.

Un 68,7% del pares considera que el temps que els seus fills hi dediquen és suficient.

Taula 3.3.21. Nombre d'hores diàries dedicades als deures segons les famílies i segons els alumnes

	Cap	1 hora o menys	D'1 a 2 hores	De 2 a 3 hores	Més de 3 hores
Famílies	0,9%	33,5%	50%	13%	2,6%
Alumnes	2%	26,3%	52,9%	15,5%	3,3%

Taula 3.3.22. Valoració per part de la família de la dedicació a l'estudi

Poc	Suficient	Excessiu
23%	68,7%	8,2%

Grau de satisfacció amb el rendiment

En relació amb el grau de satisfacció amb rendiment del seu fill o filla, s'observa que no hi ha diferències significatives en l'opinió entre els pares.

Taula 3.3.23. Satisfacció amb el rendiment del vostre fill o filla

	Gens / Poc	Una mica	Bastant / Molt
Pare	8,9%	17%	74,1%
Mare	9,3%	17%	73,7%

Motivació escolar en l'àmbit familiar

En general, les famílies manifesten que sempre o gairebé sempre donen suport a l'estudi, motiven els fills i controlen la seva assistència a classe.

Taula 3.3.24. Situacions de motivació escolar en l'àmbit familiar

	Mai	Algunes vegades	Força vegades / Sempre
Li facilitem els materials i els recursos necessaris per als seus estudis	1,1%	5,4%	93,5%
Controlem la seva assistència a classe	5,5%	1,5%	93,0%
L'animem perquè sigui constant en l'estudi	3,4%	6,2%	90,4%
L'animem perquè continuï estudiant	3,2%	6,8%	89,8%
Controlem el seu estudi	3,0%	10,0%	87,0%
Controlem que faci els treballs de classe	6,0%	10,3%	83,7%
Deixem que s'organitzi els seus estudis i tasques	3,8%	12,3%	83,9%

De les respostes se'n desprèn que més d'un 90% de les famílies:

- Animen els seus fills perquè siguin constants en l'estudi.
- Faciliten els materials i recursos necessaris.
- Controlen la seva assistència a classe.

Percepció dels resultats acadèmics per part de les famílies

L'àrea de matemàtiques és l'àrea en la qual els pares tenen més interès en què els seus fills obtinguin bons resultats. L'àrea d'educació artística és la que rep un interès menys manifest, però, tot i així, un 75,6% de les famílies li concedeixen bastant o molta importància.

Taula 3.3.25. Importància concedida per les famílies a obtenir bons resultats en les diferents àrees

	Cap / Poca	Alguna	Bastant / Molta
Matemàtiques	1,1%	1,9%	97,0%
Llengua castellana	1,3%	3,4%	95,3%
Llengua catalana	1,5%	3,3%	95,2%
Coneixement del medi	0,8%	4,6%	94,6%
Llengües estrangeres (anglès, francès...)	2,5%	4,7%	92,8%
Educació física	4,0%	16,8%	79,2%
Educació artística / Música	6,4%	18,0%	75,6%

Més d'un 90% de les famílies donen bastant o molta importància al fet que els seus fills obtinguin bons resultats en les àrees de:

- Matemàtiques
- Llengües
- Coneixement del medi

Preferències de l'alumnat

Es pregunta als alumnes quines són les àrees que més els agrada i a quines concedeixen més importància.

Taula 3.3.26. Preferència d'àrees

T'agrada?	Gens / Poc	Una mica	Força / Molt
Llengua castellana	12,0%	22,4%	65,6%
Matemàtiques	19,0%	19,5%	61,5%
Coneixement del medi	9,6%	20,1%	70,3%
Educació física	4,1%	6,6%	89,3%
Educació artística	10,8%	12,7%	76,5%
Anglès (o llengua estrangera)	21,6%	22,3%	56,1%
Llengua catalana	10,6%	20,1%	69,3%
Com és?	Difícil / Molt difícil	Normal	Fàcil / Molt fàcil
Llengua castellana	6,4%	43,6%	50,0%
Matemàtiques	27,0%	38,5%	34,5%
Coneixement del medi	13,2%	45,3%	41,5%
Educació física	3,9%	18,7%	77,4%
Educació artística	10,4%	31,6%	58,0%
Anglès (o llengua estrangera)	37,9%	34,2%	27,9%
Llengua catalana	9,2%	39,1%	51,7%
És important per a tu anar bé en...?	Gens / Poc	Una mica	Força / Molt
Llengua castellana	3,7%	11,3%	85,0%
Matemàtiques	1,6%	4,5%	93,9%
Coneixement del medi	2,7%	8,7%	88,6%
Educació física	8,0%	12,2%	79,8%
Educació artística	10,8%	16,4%	72,8%
Anglès (o llengua estrangera)	4,5%	7,3%	88,2%
Llengua catalana	3,3%	7,5%	89,2%

L'alumnat opina que les àrees que més els agraden són:

- Educació física
- Educació artística

Les àrees que l'alumne entén com a més difícils són:

- Anglès
- Matemàtiques

A partir de l'anàlisi de les respostes es pot deduir que les àrees que es perceben més difícils reben també una més baixa consideració. Les àrees que són més fàcils es consideren, però, menys importants.

Percepció de les actituds dels fills per part de les famílies

Taula 3.3.27. Conductes de l'alumnat

	Gens / Poc	Una mica	Bastant / Molt
Tolerància i solidaritat	5,0%	13,9%	81,1%
Autonomia	8,7%	21,1%	70,2%
Motivació pels estudis	11,5%	20,5%	68,0%
Alta autoestima	11,9%	22,5%	65,6%
Sentit crític	12,1%	24,8%	63,1%

Més d'un 70% dels pares manifesten que les conductes més freqüents dels seus fills i filles són la tolerància, la solidaritat i l'autonomia.

Més d'un 65% dels pares pensen també que els seus fills estan força motivats pels estudis i que tenen una bona autoestima.

Percepció de si mateixos per part dels alumnes

Taula 3.3.28. Autoavaluació

	Molt / Bastant dolent	Normal	Bastant / Molt bo
En dibuix / treballs manuals	13,2%	41,1%	45,7%
En música	13,5%	45,9%	40,6%
En els esports	6,5%	26,9%	66,6%
En els estudis en general	5,4%	38,5%	56,1%
	Molt poc / Poc	Normal	Bastant / Molt
M'esforço en els estudis	5,9%	20,2%	73,9%
Ajudo els altres	11,2%	29,4%	59,4%
Bon amic/company	1,7%	12,9%	85,4%
Tranquil	23,2%	29,2%	47,5%
Tímid	47,3%	20,2%	32,5%
Responsable	9,2%	23,3%	67,5%
Intel·ligent	6,4%	39,6%	54,0%
Simpàtic	1,7%	19,3%	79,0%
Agrado a la gent	5,6%	31,7%	62,7%

Es consideren a si mateixos simpàtics, responsables, bons amics i creuen que s'esforcen en els estudis. La majoria dels alumnes creuen que l'aspecte en què destaquen més a l'escola és en el camp esportiu.

Entre un 50% i un 60% de l'alumnat es considera molt o bastant intel·ligent i creu que agrada a la gent.

3.4. Variables explicatives del rendiment

Per tal d'identificar quines són les variables externes que incideixen en el rendiment de l'alumnat s'han realitzat diverses anàlisis discriminants.

Les anàlisis segueixen el procés de "pas a pas", procés amb el qual es destrien les variables amb poder predictiu més elevat en funció del criteri: rendiment per sota de la mitjana i rendiment igual o per sobre de la mitjana. El procés d'estructuració de factors s'atura quan les variables no satisfan el criteri. D'aquesta manera se selecciona un nombre mínim de variables amb poder explicatiu rellevant.

Els paràmetres que determinen l'acceptació dels resultats són el valor de la lambda de Wilks i el percentatge dels casos correctament agrupats. En les anàlisis realitzades, quasi tots els valors de la lambda de Wilks oscil·len entre 0,75 i 0,85, i el percentatge de casos correctament agrupats va del 50% al 70%.

Les variables dels qüestionaris s'apleguen en:

3.4.1. VARIABLES RELACIONADES AMB EL CONTEXT ESCOLAR

Sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge

Taula 3.4.1. Variables agrupades extretes de l'opinió de l'alumnat

Qüestionari alumnat	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
No sempre es fan els exercicis proposats en el llibre	•		•			•	•
Fan altres exercicis que no són del llibre	•						
Ús esporàdic de debats a classe		•				•	
Treball en petits grups		•	•			•	•
Ús moderat del llibre de text					•	•	
Ús dels ordinadors	•				•	•	
Ús de vídeos, diapositives, cassets	•	•	•		•	•	•
Ús esporàdic de diaris i revistes			•			•	•
No assignació de tasques	•		•		•	•	•
Es manté un ordre no sempre adequat						•	
Es corregeixen els deures	•	•					
Revisa les activitats de classe		•					
El tutor dialoga amb la classe esporàdicament quan es porten malament	•		•	•	•	•	•
El tutor ens castiga esporàdicament			•		•		
L'alumnat participa en les normes	•		•		•	•	•
L'alumnat no sempre respecta les normes					•		•
No sempre es realitzen controls						•	
Es fan exàmens orals esporàdicament					•	•	
No sempre es fan controls escrits	•	•	•	•	•		•
El tutor té en compte l'autoavaluació de l'alumnat	•	•	•	•	•	•	•
Els alumnes exposen temes o treballs			•	•			
L'alumnat pren apunts			•	•			•
El tutor explica durant la major part de la classe					•	•	•
Els alumnes exposen temes o treballs					•	•	•

De les anàlisis de les respostes donades per l'alumnat es desprèn que els processos d'ensenyament-aprenentatge òptims són els que impliquen:

- l'aprenentatge que combina l'ensenyament magistral, on el protagonista és el professor, amb el participatiu, on l'alumnat és un element actiu en el procés d'ensenyament-aprenentatge,
- l'ús del llibre de text amb altres materials,
- l'ús de recursos relacionats amb les noves tecnologies i el d'altres tradicionals com revistes i diaris,
- el treball en petits grups,
- l'assignació moderada de tasques,
- la participació en l'establiment de normes i l'ús d'una certa reflexió davant dels conflictes,
- l'ús de l'autoavaluació de l'alumnat a l'hora d'avaluar.

Taula 3.4.2. Variables agrupades extretes de l'opinió dels tutors/tutores

Qüestionari tutors	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Realització d'activitats de recuperació					•	•	•
Exposició de temes per part de l'alumnat	•			•			
Dóna una perspectiva general, en començar un tema		•					
Explica de manera completa, en començar un tema		•	•		•		•
Realitza esporàdicament exercicis, en començar un tema		•					•
Treballa amb el llibre de text, en començar un tema							•
Explicació amb intervenció de l'alumnat	•	•					
Preparació de classes consultant altres companys		•					
Preparació de classes amb materials complementaris		•					
Proposa treball individual esporàdicament							•
Proposa treballs en petits grups						•	
Correcció col·lectiva d'activitats amb poca freqüència					•		
Utilitza materials d'institucions esporàdicament	•	•			•		
Avalua treballs en grup	•	•					
Avalua basant-se amb observacions		•					
Utilitza mitjans informàtics					•		•
Avalua amb exàmens de preguntes amb poca freqüència					•	•	•
Avalua amb proves objectives			•		•	•	•
Utilitza mitjans audiovisuals			•				
Preparació de les classes amb bibliografia			•				

Atenent a les respostes dels tutors, les variables relacionades amb els processos d'ensenyament-aprenentatge que més associen als bons resultats de l'alumnat fan referència al següent:

- l'explicació del tema per part del professorat,
- la realització d'activitats de recuperació,
- l'avaluació amb proves objectives i, amb menys freqüència, amb exàmens de preguntes obertes.

Sobre l'organització escolar

Taula 3.4.3. Variables agrupades extretes de l'opinió dels equips directius

Directors	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Agrupació de l'alumnat procurant l'heterogeneïtat entre l'alumnat			•	•			
Agrupació de l'alumnat segons el rendiment acadèmic	•						
Agrupació de l'alumnat aleatòriament						•	
El centre compta amb personal especialitzat en NEE			•				
En el centre hi ha coordinació entre els agents que atenen NEE			•				
Directors Quant a la funció directiva Variables 16, 17, 20, 21, 22	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Antiguitat de l'equip directiu en la docència			•	•			
La direcció promou un bon clima de relacions humanes en el centre educatiu				•			
Coordinadors Quant a coordinació, organització Variables 3, 4, 6, 7, 8	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Freqüència amb què s'analitzen els problemes plantejats en les reunions amb l'equip directiu	•			•			
Programació en les reunions de l'equip de cicle de la selecció i seqüenciació dels continguts del curs				•			
Elecció per part del professorat de les metodologies didàctiques més adequades		•		•			
Procediments per a l'avaluació de la pràctica docent en les reunions de l'equip de cicle		•		•			
Com acordar criteris d'avaluació				•			
Com preparar activitats de cicle/centre		•					
Freqüència en què es reuneix el professorat de 6è	•						

Pel que fa a l'organització escolar i partint de variables que fan referència a aquesta temàtica, les variables que s'han associat amb més freqüència al bon rendiment en els qüestionaris dels directors, coordinadors de cicle i tutors són:

- l'anàlisi conjunta de l'equip directiu i del professorat dels problemes que van sorgint al centre,
- l'elecció per part del professorat de les metodologies didàctiques adequades,
- la programació de tot l'equip de cicle dels procediments d'avaluació de la pràctica docent,
- l'agrupació de l'alumnat procurant l'heterogeneïtat,
- l'experiència docent de la direcció.

Taula 3.4.4. Variables agrupades extretes de l'opinió dels tutors/tutores

Qüestionari tutors Variables amb la formació	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Formació suficient en selecció i organització de continguts en cicles i cursos							•
Formació suficient en selecció, disseny, desenvolupament i avaluació d'activitats didàctiques			•	•			
Formació suficient en tècniques de treball en grup	•				•	•	
Formació suficient en procediments i estratègies d'avaluació		•					
Formació suficient en TIC				•			

En relació amb la formació rebuda pel professorat, les variables influents en el resultat indiquen que la més reeixida és:

- la formació en tècniques de treball en grup.

Sobre les relacions. Clima escolar

Les variables que han entrat dintre d'aquesta anàlisi han estat:

Taula 3.4.5. Variables agrupades extretes de l'opinió de l'alumnat

Qüestionari alumnat	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Manca de conflictes amb els companys (no baralles)	•		•		•	•	•
Els companys no sempre es porten bé					•		
Content amb la relació amb el tutor	•						
El tutor parla personalment amb l'alumnat sobre temes relacionats amb els estudis	•		•	•	•	•	•
Gust moderat per anar a l'escola	•		•		•	•	
Les classes són entretingudes	•				•		
Gust pel treball que es fa a classe	•		•	•		•	
Percepció que el treball de classe no sempre és interessant i útil	•		•	•		•	
El tutor no és massa exigent		•	•	•	•		•
El tutor no parla habitualment amb la classe sobre els estudis						•	

Considerant les variables que més s'associen a cada àrea, podem dir que l'alumnat òptim és aquell que, tenint en compte les actituds de l'alumnat:

- no es baralla,
- mostra satisfacció pel treball que fa a la classe, tot i que no sempre creu que el que fa sigui interessant i útil ni que tingui ganes d'anar a escola.

En la relació amb els tutors, l'alumnat òptim és aquell que:

- parla amb el tutor personalment sobre temes relacionats amb els estudis,
- té un tutor que no és massa exigent.

Taula 3.4.6. Variables agrupades extretes de l'opinió de les famílies

Qüestionari famílies	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Participació dels pares en activitats culturals desenvolupades fora de l'horari escolar	•	•	•		•	•	•
Participació del pares en activitats extraescolars				•			
Com a via de comunicació és habitual cartes, circulars, etc.	•	•					
Com a via de comunicació és habitual reunions convocades per la direcció del centre	•				•	•	
Com a via de comunicació no és habitual comunicacions telefòniques						•	
Pertinença a l'AMPA					•	•	
Satisfacció moderada en el funcionament de l'AMPA						•	
Poques entrevistes amb el tutor/a					•		
En les entrevistes no es parla de l'adaptació de vostre fill/a al centre					•		
En les entrevistes es parla sobre problemes d'aprenentatge del vostre fill o filla	•	•	•		•	•	•
En les entrevistes es parla sobre les capacitats en què sobresurt el vostre fill/a						•	
En les entrevistes es parla del comportament del grup del fill/a	•		•	•			•
En les entrevistes es parla de problemes familiars que afecten el comportament/rendiment del fill/a		•				•	
En les entrevistes no es parla de les vies de participació dels pares i mares a les escoles			•	•	•	•	
Importància de les reunions informatives generals del curs o grup del fill/a					•	•	
Importància donada en les entrevistes personals per tractar problemes o situacions individuals							•
Satisfacció amb el centre educatiu				•			

Tenint en compte la relació de les famílies amb els centres, les variables que més s'han associat als bons resultats són les següents:

- la participació dels pares en activitats culturals del centre fora de l'horari escolar,
- les entrevistes amb els tutors per tractar temes relacionats amb els fills com ara el comportament en el grup classe i sobre problemes d'aprenentatge quan l'alumnat té dificultats,
- que la comunicació amb el centre es faci a través de reunions convocades per la direcció.

Taula 3.4.7. Variables agrupades extretes de l'opinió dels tutors/tutores

Qüestionari tutors	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
L'alumnat manifesta sentit crític				•			
L'alumnat manifesta conductes de motivació pels estudis	•			•			
Temps de dedicació del tutor al grup d'alumnes per tractar aspectes d'organització i funcionament de la classe						•	
En el grup no s'han produït faltes lleus				•			
En el grup hi ha hagut imposició de tasques	•		•	•			
En el grup no hi ha hagut amonestacions i notificació als pares	•		•		•		
Satisfacció dels tutors amb el desenvolupament d'hàbits de treball i estudi			•			•	•
Interès dels pares per conèixer les capacitats del seu fill/a i la manera de fomentar-les	•	•	•		•		•
Interès dels pares sobre aspectes extraescolars que faciliten la intervenció educativa amb el seu fill/a					•	•	
Interès dels pares per conèixer les formes mitjançant les quals poden participar en el centre			•				

Pel que fa a la relació i les conductes de l'alumnat en els centres i atenent a les respostes dels tutors i a les variables associades, són condicions òptimes:

- la motivació de l'alumnat pels estudis,
- l'assignació de tasques en el grup classe,
- la manca de conflictes que impliquen amonestacions i notificacions als pares,
- la satisfacció dels tutors amb el desenvolupament d'hàbits de treball i estudis,
- l'interès dels pares per conèixer les capacitats del fill/a i la manera de fomentar-les, així com els aspectes extraescolars que faciliten la seva intervenció educativa.

Taula 3.4.8. Variables agrupades extretes de l'opinió dels equips directius

Directors	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Importància donada per la direcció del centre a realitzar entrevistes personals per tractar problemes o situacions individuals		•					
Importància donada per la direcció del centre a celebrar reunions informatives sobre temes generals del centre i del sistema educatiu	•						
Satisfacció de la direcció amb l'AMPA del centre	•				•		•
Importància donada per la direcció del centre a celebrar reunions informatives sobre temes generals dels cursos i grups						•	
Satisfacció de la direcció amb la relació que manté el centre amb les famílies			•				

Sobre la satisfacció del centre i atenent a les respostes dels equips directius, la variable que més s'associa als bons resultats és:

- la satisfacció de la direcció amb l'AMPA del centre.

Taula 3.4.9. Variables agrupades extretes de l'opinió dels coordinadors/coordinadores

Coordinadors	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
La nostra organització facilita la tasca col·lectiva				•	•		
Consciència del professorat de la necessitat de coordinar-se		•					
Continuïtat dels coordinadors/res de cicle	•						
El clima permet treballar col·laborant-hi	•					•	•
Continuïtat en l'equip de professorat			•		•		

Les variables relacionades amb el clima de col·laboració de l'equip docent que més s'associen als bons resultats dels centres indiquen que és millor:

- la percepció que l'organització del centre facilita la tasca col·lectiva,
- la percepció que el clima permet la col·laboració en el treball docent,
- el fet d'haver-hi continuïtat de l'equip de professorat.

3.4.2. VARIABLES RELACIONADES AMB EL CONTEXT FAMILIAR

Sobre la percepció de l'alumnat

Taula 3.4.10. Variables agrupades extretes de l'opinió de l'alumnat

Qüestionari alumnat	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Nivell d'estudis de la mare	•		•			•	
Llibres a la llar	•	•	•	•	•		•
Ús freqüent dels llibres de lectura a la llar	•			•	•	•	•
Ús freqüent de l'ordinador a la llar	•	•		•	•		•
Ús poc freqüent del vídeo, CD, DVD a la llar					•		
Ús poc freqüent de guies interactives a la llar	•		•		•		
L'alumnat mira la TV indistintament en castellà i català o en una altra llengua			•		•	•	•
L'alumnat parla amb els amics indistintament en castellà i català o en una altra llengua	•			•			
L'alumnat escolta la ràdio indistintament en castellà i català o en una altra llengua		•					
Edat en què l'alumnat va començar a anar al col·legi o guarderia	•		•	•	•	•	•
Expectatives altes en els estudis	•		•	•	•	•	•
Mira molt la TV al dia					•	•	•
No només miren la TV el caps de setmana	•						•
No mira la TV al matí		•			•	•	•
No mira la TV a la tarda			•		•		•
No mira la TV al migdia				•	•		•
No mira la TV abans de sopar							•
Rep ajuda en matemàtiques per part d'algú de la família	•				•	•	
Rep ajuda en coneixement del medi per part d'algú de la família							•
No rep ajuda per realitzar deures			•				
L'alumnat fa esports després de classe							•
L'alumnat fa idiomes després de classe	•	•		•	•	•	•
L'alumnat fa informàtica després de classe	•	•					
L'alumnat fa música després de classe				•			
No és habitual que el pare assisteixi a reunions, entrevistes de l'escola	•				•	•	•
Assisteix a reunions, entrevistes del col·legi (mare)					•		
Es preocupa pels meus resultats (mare)			•				
Es preocupa pels meus hàbits de treball (mare)							
No és habitual que la mare acompanyi el fill/a a les activitats de temps lliure			•		•	•	•
No és habitual que el pare es preocupi pels comportaments i relacions del fill/a				•			
La mare es preocupa pels comportaments i relacions del fill/a						•	
L'alumne manté bona relació amb la mare					•		•

Tenint en compte les opinions de l'alumnat, les variables de context familiar amb les quals més s'associen els bons resultats són:

- l'alt nivell d'estudis de la mare,
- la presència i l'ús de llibres a la llar, així com de l'ordinador i les guies interactives moderadament,
- mirar la televisió indistintament en castellà o català o en una altra llengua però en franges horàries que no interrompin la dinàmica d'estudi,
- rebre ajuda en matemàtiques per part d'algun familiar,
- fer idiomes com a activitat extraescolar,
- el pare no sol assistir a les reunions o entrevistes de l'escola,
- la mare no sol ser la persona que acompanya els fills a fer activitats extraescolars.

Sobre la percepció de les famílies

Taula 3.4.11. Variables agrupades extretes de l'opinió de les famílies

Qüestionari famílies	Anglès	TIC	Coneixement del medi	Coneixement del medi de Catalunya	Llengua catalana	Llengua castellana	Matemàtiques
Lloc d'estudi del fill/a	•						
Ordinador a la llar		•		•			
Internet a la llar			•		•		•
No hi ha TV digital a la llar						•	
Llibres a la llar	•	•	•	•			•
No hi ha premsa diària a la llar			•				
Compta amb espai propi		•					
Lectura fora del centre	•	•			•	•	•
No és habitual que faci dibuix fora del centre	•			•			
No és habitual que escolti música			•		•		•
Practicar un esport fora del centre							•
Estudiar idiomes fora del centre	•			•			
Estudiar informàtica fora del centre			•		•		•
Anar a l'escola de música fora del centre	•						•
No és freqüent que vagi d'excursió o faci visites d'interès fora del centre	•						•
Anar a concerts, teatre, museus, exposicions				•		•	
No és habitual sortir a jugar					•		
No es parla sovint amb els fills sobre com van en els estudis					•		
Satisfacció de la mare amb el rendiment del fill/a	•		•	•	•	•	•
Satisfacció del pare amb el rendiment del fill/a		•					
No és habitual que el pare ajudi els fills en els treballs escolars	•						
La mare ajuda els fills en els treballs escolars		•					•
Els pares faciliten recursos per als estudis						•	
Els pares controlen l'estudi	•					•	
Els pares deixen a l'alumnat que organitzi els seus estudis i tasques				•			
Dedicació moderada a la realització de deures a casa							•
El nivell d'estudis esperat per la mare	•		•		•	•	•
Importància de la llengua estrangera	•				•		
Importància de la llengua de la comunitat	•						
Importància de les matemàtiques			•				
Davant de conflictes amb els estudis, els pares no imposen el seu criteri			•		•	•	
Davant un conflicte amb els estudis pares i alumnes no busquen una solució conjunta				•		•	
L'alumnat és autònom					•		•
L'alumnat no sempre és tolerant i solidari			•		•		•
L'alumnat té sentit crític			•	•		•	•

Tenint en compte l'opinió de les famílies, les variables de context familiar o extraescolar que més s'associen amb els bons resultats són:

- l'alumnat té Internet a la llar,
- disposa de llibres i llegeix a la llar,
- no escolta música molt assíduament,
- estudia informàtica fora del centre,
- la mare mostra satisfacció pel rendiment del seu fill/filla,
- altes expectatives de la mare davant dels estudis,
- els pares no imposen els seus criteris davant de conflictes,
- l'alumnat mostra sentit crític.

3.5. Conclusions

Planificació, programació i avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

- En les reunions del professorat es tracta la planificació, la programació i l'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge, tot i que els aspectes que afecten la programació i la metodologia de l'aula es deixen sovint a criteri de cada professor.
- Els procediments d'ensenyament més utilitzats són relativament tradicionals. Les activitats d'ensenyament-aprenentatge més utilitzades són l'explicació del professor, les preguntes dels alumnes i el treball individual de l'alumne. També s'utilitzen, però amb menys freqüència, les exposicions de temes o treballs, els debats a classe i el treball en petit grup.
- En el moment de presentar un nou tema, la majoria del professorat dóna importància a enllaçar-lo amb els coneixements previs de l'alumnat, utilitzant exemples que permetin aplicar els coneixements a situacions de la vida quotidiana. Una gran majoria del professorat elabora materials complementaris relacionats amb el tema. Tot i així el llibre de text és el recurs més utilitzat a classe, tant pel professorat com per l'alumnat.
- El professorat considera insuficient l'assessorament extern, l'orientació i els recursos de què disposa el centre per atendre l'alumnat amb NEE.
- Els procediments d'avaluació més habituals són els emprats mitjançant l'avaluació contínua. També es té en consideració l'autoavaluació de l'alumnat. S'utilitzen amb menys freqüència les proves orals i la coavaluació entre els alumnes.
- Els bons resultats de l'alumnat en els processos d'ensenyament-aprenentatge, atenent a les respostes dels tutors, tenen relació amb les bones pràctiques docents: acurada explicació per part del professorat, participació activa de l'alumnat, oportunitats individualitzades d'aprofundiment i recuperació, avaluació continuada amb objectius i criteris consensuats, etc.

Organització de centres

- Els centres agrupen l'alumnat en tutories buscant un equilibri entre nens i nenes i procurant l'heterogeneïtat del grup, la qual cosa s'identifica amb una de les variables que incideixen en el bon rendiment acadèmic de l'alumnat.
- La majoria del professorat participa en els plans de formació; tot i així els directors consideren que les activitats formatives tenen poca incidència en la pràctica docent.
- El professorat manifesta que els aspectes per als quals ha rebut menys formació són: la investigació sobre la pràctica docent, el tractament de temes transversals, els recursos per atendre la diversitat i l'elaboració d'adaptacions curriculars.
- Una de les variables relacionades positivament amb el rendiment és la formació en tècniques de treball en grup.
- Els equips directius valoren la relació de la direcció amb les associacions de pares i mares com una variable que incideix en la bona imatge del centre.
- El mitjà més valorat en la comunicació entre centres i famílies són les reunions de les famílies amb el tutor o tutora. Els temes més tractats en les entrevistes amb els pares són les qualificacions obtingudes pels seus fills, les dificultats d'aprenentatge i el fet de trobar solucions per superar aquestes dificultats. Les famílies s'interessen menys per conèixer les capacitats del seu fill/a.
- Les famílies participen en la vida escolar en aquelles actuacions que afecten directament el procés d'aprenentatge de llurs fills: anar a reunions, col·laborar amb el professor en l'explicació d'algun tema.
- El grau de satisfacció de les famílies amb els centres dels seus fills i el tipus d'educació que reben és força alt i manifesten donar sempre suport al centre quan aquest imposa una sanció a l'alumnat.

- L'alumnat es mostra satisfet amb la seva escola, amb el seu professorat i amb els seus companys. Opina que a les aules hi ha un ordre que permet treballar a gust, que es respecten les normes i que davant els conflictes s'estableix el diàleg. El tipus de sancions més habituals davant d'un conflicte són les amonestacions i la notificació a la família.
- Les actituds que més afavoreixen el bon clima escolar són, segons l'alumnat: la manca de conflictes amb els companys, la satisfacció pel treball realitzat a classe, la relació personal i fluïda amb els tutors sobre aspectes relacionats amb els estudis, la moderació en el nivell d'exigència dels professors.
- Els coordinadors de cicle valoren molt positivament el grau de cohesió i de participació del professorat, així com el clima en què es desenvolupen les reunions de coordinació.
- Una de les variables associades al bon rendiment acadèmic, segons les respostes dels directors, els coordinadors de cicle i els tutors, és l'anàlisi conjunta dels problemes que van sorgint en el centre, per part de l'equip directiu i del professorat.
- Els tutors estan molt satisfets amb el seu grup d'alumnes, amb la dinàmica a l'aula, amb el compliment de les normes i amb la col·laboració de l'alumnat.
- Els resultats d'aprenentatge dels alumnes i el grau de motivació pels estudis és l'aspecte en què el tutors mostren un grau de satisfacció més baix.

3. Context familiar

- En la meitat de les famílies, tant els pares com les mares tenen estudis postobligatoris. Les tasques de la llar segueixen estant majoritàriament a càrrec de les mares.
- La majoria de les famílies disposen a casa de llibres de consulta i de lectura, de mitjans audiovisuals i de mitjans informàtics.
- Les activitats extraescolars que els alumnes realitzen amb més freqüència són les esportives.
- Els alumnes manifesten que l'hora més freqüent per mirar la televisió és després de sopar.
- Els alumnes utilitzen més el castellà que el català a casa i amb els amics, en canvi a l'escola utilitzen més el català i per mirar la televisió ho fan indistintament en qualsevol de les dues llengües.
- Tant pares i mares com alumnat opinen que a casa hi ha una bona relació.
- Les mares donen més suport escolar a llurs fills i filles que els pares.
- Les àrees a les quals es dedica més temps de reforç són les llengües estrangeres i les matemàtiques. Aquest reforç el reben principalment dels pares, tot i que alguns assisteixen a acadèmies o tenen professors particulars.
- Les famílies esperen que els fills acabin una carrera universitària, mentre que només la meitat dels fills tenen aquesta expectativa.
- Els pares i mares tenen un alt grau de satisfacció sobre el rendiment del seu fill/a. Manifesten que donen suport a l'estudi, els motiven i controlen la seva assistència a classe. Consideren molt important els resultats acadèmics, especialment els de matemàtiques.
- D'acord amb la percepció de les famílies, és important poder participar en activitats culturals del centre fora de l'horari lectiu i poder tractar en les entrevistes amb el tutor els temes relacionats amb l'educació dels seus fills.
- Les variables associades amb els bons resultats acadèmics són: tenir un alt grau d'expectatives en relació amb l'èxit acadèmic, disposar de llibres i dedicar temps a la lectura i fora del centre, mirar la televisió indistintament en català i castellà o en una altra llengua (però no pas en franges horàries que interrompin la dinàmica d'estudi), rebre ajuda en àrees instrumentals per part d'algun familiar i aprendre idiomes com a activitat extraescolar.

3.6. Recomanacions

Planificació, programació i avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

- Tot i que els procediments d'ensenyament més tradicionals permeten obtenir resultats positius, una bona manera de motivar l'alumnat seria implicar-lo en la planificació de les activitats de classe, a partir de la incorporació de metodologies participatives, projectes col·laboratius i vivencials, i seqüències didàctiques de recerca, de resolució de problemes i de treball en equip.
- El tractament de la diversitat s'ha d'abordar des de la diversificació de tècniques, estratègies, materials i agrupaments, tant a l'hora de programar activitats d'aprenentatge, com de planificar activitats d'avaluació. S'hauria d'ampliar el temps de treball en petit grup, en parelles i en equips, per tal de facilitar el coneixement mutu i la interacció en el tractament de la diferència.
- Atès que el treball individual és la forma de treball més generalitzada en la majoria de les aules, cal prioritzar les àrees instrumentals des de perspectives globalitzadores i interdisciplinàries: les habilitats s'han d'inscriure en tasques intergrades que permetin a l'alumnat assolir el màxim de competències d'acord amb les seves capacitats.
- Cal fer difusió de les pràctiques docents que més es relacionen amb els bons resultats de l'alumnat en els processos d'ensenyament-aprenentatge: acurada explicació per part del professorat, participació de l'alumnat, oportunitats individualitzades d'aprofundiment i recuperació, avaluació continuada amb objectius i criteris consensuats.
- Cal donar major representació a l'autoavaluació i coavaluació dels alumnes i augmentar les activitats d'avaluació oral i avaluació compartida.
- S'hauria d'abordar la correcció de les feines de l'alumnat des de la diversificació de tècniques, instruments i rutines.
- Caldria donar espais de reflexió als centres per tal que puguin revisar els criteris d'avaluació, acreditació i repetició, i donar resposta a tots aquells alumnes que ho necessitin, ja que el professorat manifesta sentir-se insatisfet dels resultats acadèmics dels alumnes.
- Per assegurar un ensenyament funcional i significatiu, és indispensable garantir les llengües vehiculars d'aprenentatge i en especial potenciar la llengua oral com a via d'inclusió, interacció i participació en el procés d'aprenentatge.
- S'han d'incorporar a totes les àrees aquelles estratègies comunicatives que han estat fins ara més pròpies de la classe de llengua, i integrar transversalment en el currículum les responsabilitats de seguiment i avaluació de les eines bàsiques de comunicació a l'aula.
- Caldria dedicar temps de tutoria amb els alumnes per tal de treballar de manera sistemàtica aquells aspectes que ho requereixin i que facilitin el desenvolupament de l'educació emocional, de la convivència al centre, de l'organització d'aula, de l'autoavaluació i coavaluació.
- Cal buscar estratègies perquè les famílies s'impliquin més en les relacions amb els mestres, i nois i noies s'adonin de la importància que la família dona a l'educació.

Organització de centres

- S'hauria d'estimular i incentivar la participació dels centres en la formació, la renovació i els projectes d'innovació per a la millora i la qualitat educativa, mitjançant la vinculació de recursos i dotacions a compromisos específics. Caldria que alguns docents en actu poguessin disposar de part de l'horari per dedicar-lo a la formació i l'assessorament de centres dins de les aules, fent modelatge i exemplificació.
- Per atendre les necessitats reals dels centres el professorat hauria de participar de la pròpia actualització metodològica a partir de l'experimentació col·lectiva (formació intracentre) i la realització d'activitats en xarxa (formació inter-centres), dins d'un marc d'autonomia i coresponsabilitat.

- En els centres hi ha una actitud favorable a la integració de l'alumnat amb NEE i cal facilitar la formació adequada per proporcionar eines i recursos educatius per a la inclusió d'aquests alumnes i per a l'atenció a la diversitat en general.
- Per tal de poder dissenyar les adaptacions curriculars individualitzades per als alumnes que ho necessitin, el professorat hauria de definir i ajustar els objectius generals d'àrees i els objectius referencials de cada cicle per a cada àrea. Cal garantir la col·laboració dels equips d'assessorament externs i del professorat d'educació especial.
- Caldria disposar d'eines de detecció precoç de situacions de risc i desemparament de l'alumnat per dotar a les famílies dels mitjans i suports necessaris, a fi de garantir les condicions que possibiliten l'equitat en l'accés a una educació de qualitat. Calen plans interinstitucionals, integrats o d'entorn per donar una resposta coordinada des dels diferents organismes implicats (Educació, Benestar i Família, Salut...).
- Per implicar més a les famílies en el procés d'ensenyament-aprenentatge, caldria que els docents fessin explícits els objectius i continguts a assolir, així com els criteris d'avaluació, el progrés personal i acadèmic i les orientacions individualitzades.
- En les entrevistes amb les famílies caldria donar més importància al desenvolupament de les capacitats de l'alumnat i emfatitzar els punts forts de cada persona.
- Caldria que els equips directius i els càrrecs de coordinació es formessin i capacitessin en àmbits de planificació, dinamització, organització i transmissió de la informació i el lideratge d'equips de treball. Cal promoure l'anàlisi conjunta dels problemes que van sorgint en el centre, per part de l'equip directiu i del professorat, com una de les pràctiques que contribueixen a millorar el rendiment general.
- L'experiència docent de la direcció s'identifica amb una de les variables que incideixen en el rendiment.
- Els equips directius i els càrrecs de coordinació haurien de planificar anualment les reunions de cicle. Seria convenient donar més importància als aspectes curriculars que als organitzatius. Es recomana també tractar aspectes metodològics referits a la gestió de l'aula, el tractament de les competències bàsiques de manera transversal, els criteris d'avaluació i els de superació de cicle.

Context familiar

- Caldria promoure la participació de les famílies en les activitats del centre, per tal de fomentar la coresponsabilitat educativa.
- Cal potenciar la participació dels pares en les tasques escolars de l'alumnat fora de l'horari escolar, ja que generalment és la mare qui s'encarrega del seguiment escolar.
- En les zones on les famílies no puguin oferir als alumnes el suport per fer els deures, caldria organitzar activitats d'estudi assistit en els centres educatius fora de l'horari escolar, tot fomentant l'ús dels recursos informàtics com a eines d'aprenentatge i de col·laboració entre iguals i amb el professorat (xats i fòrums educatius a Internet, projectes i aprenentatge virtual [*e-learning*]...).
- Cal avançar en la concepció de l'educació com una coresponsabilitat social i canviar la percepció d'hiperresponsabilitat de l'escola vers una societat coeducadora, inclusiva i oberta al futur.

ANNEX 1. SÍNTESI DE RESULTATS DE LA MOSTRA DE CATALUNYA I D'ESPANYA

Presentació a l'annex 1: Dades sobre l'avaluació de l'educació primària 2003 a Catalunya i a Espanya¹

Com a element de contrast s'ofereix en aquest primer annex els resultats globals de les àrees de matemàtiques, coneixement del medi social i natural i llengua castellana del conjunt de l'Estat juntament amb els resultats globals obtinguts a Catalunya.

Cal tenir en compte el següent:

- A l'hora d'analitzar els resultats, les dades que es donen fan referència a la mitjana de percentatges d'encert de les preguntes o del grup de preguntes que avaluen un contingut determinat.
- En els resultats de l'Estat s'hi compten els resultats dels 63 centres de Catalunya que van formar part de la mostra estatal avaluada.
- Es presenten els resultats arrodonits.

La mostra estatal va estar formada per 9.814 alumnes de 450 centres i la mostra de Catalunya per 2.105 alumnes de 100 centres.

1. INECSE (Instituto Nacional de Evaluación y Calidad del Sistema Educativo) (2005). *Evaluación de la educación primaria. Datos básicos 2003*. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia.

LLENGUA CASTELLANA

	Catalunya	Espanya
GLOBAL	65%	65%
Comprensió	63%	63%
Comprensió oral	57%	59%
Comprensió escrita	63%	63%
Tipus de text		
Literari	56%	56%
Informatiu	68%	68%
Verboicònic	67%	65%
Nivell de comprensió		
Literal	67%	66%
Reorganització	64%	63%
Inferencial	63%	62%
Crítica	57%	58%
Apreciació lectora	65%	66%
Expressió escrita	71%	71%
Síl·labes	55%	59%
Paraules	78%	76%
Frases	65%	66%
Textos	73%	72%

Els resultats globals en llengua castellana que s'obtenen al conjunt d'Espanya són iguals que els que s'obtenen a Catalunya, només s'observen petites diferències en algunes puntuacions parcials

CONEIXEMENT DEL MEDI SOCIAL I NATURAL

	Catalunya	Espanya
GLOBAL	68%	66%
Continguts		
El cos humà i la salut	65%	64%
El paisatge	70%	68%
El medi físic	70%	66%
Els éssers vius	64%	62%
Els materials i les seves propietats	72%	72%
Població i activitats humanes	72%	68%
Màquines i aparells	62%	64%
Organització social	65%	65%
Mitjans de comunicació i transport	66%	66%
Canvis i paisatges històrics	70%	67%
Nivells de competència		
Coneixement	63%	63%
Comprensió	72%	70%
Aplicació	68%	68%
Anàlisi	67%	64%

La diferència de puntuació en el resultat global en coneixement del medi social i natural entre l'Estat i Catalunya és només de 2 punts percentuals. Quant als diferents apartats, tot i que les diferències també són molt petites, l'alumnat de Catalunya obté millors resultats en coneixement del medi físic i en població i activitats humanes.

MATEMÀTIQUES

	Catalunya	Espanya
GLOBAL	57%	58%
Continguts		
<i>Nombres i operacions</i>	58%	58%
Sistema de numeració decimal	64%	66%
Operacions i càlcul	55%	57%
Expressions numèriques, percentatges i fraccions	56%	55%
<i>Mesura de magnituds</i>	50%	52%
SMD	49%	51%
Temps	50%	51%
Graus	53%	55%
<i>Geometria</i>	53%	55%
Elements geomètrics del pla	53%	55%
Elements geomètrics de l'espai	50%	51%
Sistemes de representació i de referències	65%	64%
Perímetres, àrees i volums	42%	49%
<i>Organització de la informació</i>	68%	67%
Representació i interpretació de gràfiques	72%	71%
Càlcul de probabilitats	61%	62%
Nivells de competència		
Coneixement conceptual	60%	62%
Procediments i estratègies	59%	59%
Resolució de problemes	53%	53%

No s'observen diferències destacables en matemàtiques ni en les puntuacions globals ni en les parcials entre els resultats de l'Estat i els de Catalunya.

ANNEX 2. EXEMPLES D'ÍTEMS DE LES DIFERENTS PROVES

Exemples d'ítems de la prova de llengua catalana

COMPREENSIÓ ORAL I ESCRITA

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,28	0,55	0,81	0,94	0,98	1	1	1	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 98%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 97% de l'alumnat

Es presenta el següent text informatiu i es fa la pregunta:

L'alimentació equilibrada

1. Pren una gran varietat d'aliments.
2. Menja a poc a poc i mastega molt bé.
3. Pren una mica de fibra diàriament: fruita, verdura, llegums i cereals.
4. Beu aigua, que és la millor beguda.

Consideres que aquest text dóna una informació...

- Inútil, perquè tothom ho sap 1
- Útil, perquè l'alimentació és molt important 2*
- Útil per estalviar diners a l'hora d'anar a comprar 3
- Inútil, perquè jo no vaig a comprar mai 4

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,16	0,24	0,38	0,56	0,75	0,87	0,94	0,97	0,99

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 75%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 72% de l'alumnat

A partir d'un fragment d'una conferència sobre el Parc Natural Cadí-Moixeró, reproduït oralment mitjançant un enregistrament en cinta de casset, es planteja la qüestió següent:

El títol que més s'acosta al text és:

- Descripció parcial del relleu del Parc Cadí-Moixeró 1
- Informació general sobre el Parc Cadí-Moixeró 2*
- Explicació sobre els animals del Parc Cadí-Moixeró 3
- Explicació sobre la serralada del Parc Cadí-Moixeró 4

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,11	0,20	0,28	0,39	0,54	0,69	0,81	0,90	0,95

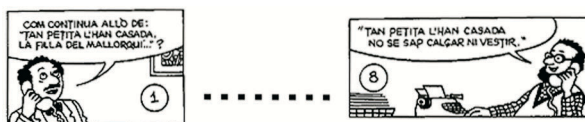
La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 54%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 54% de l'alumnat

Es presenten una sèrie de vinyetes numerades, les quals representen diverses converses telefòniques entre diferents personatges. I es pregunta el següent:

Els personatges de les vinyetes 1 i 8 coneixen...

QUI PARLA AMB QUI?

- La mateixa endevinalla 1
- La mateixa rondalla endevinalla 2*
- El mateix embarbussament endevinalla 3
- La mateixa recepta 4

EXPRESSIÓ ESCRITA

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,21	0,38	0,66	0,87	0,96	0,99	1	1	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 96%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 93% de l'alumnat	
Quin títol posaries a aquesta llista de paraules?	
taronjada - aigua - oli - gasolina - llet - colònia - vinagre	
• Aliments	1
• Begudes	2
• Perfums	3
• Líquids	4*

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,16	0,17	0,20	0,33	0,63	0,88	0,97	0,99	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 63%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 62% de l'alumnat	
Què vol comunicar la frase següent?	
No! Hi anirà la Maria	
• La Maria no hi anirà	1
• No se sap si hi anirà la Maria	2
• Hi anirà la Maria	3*
• La Maria no vol anar-hi	4

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,11	0,13	0,17	0,24	0,38	0,57	0,75	0,87	0,94

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 38%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 40% de l'alumnat	
Quina d'aquestes paraules té més de dues síl·labes?	
• Aire	1
• Queixal	2
• Bústia	3*
• Aigua	4

Exemple d'ítems de llengua castellana

COMPRENSIÓ ESCRITA

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,20	0,39	0,67	0,88	0,96	0,99	1	1	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 96%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 93,4% de l'alumnat

Es presenta una notícia publicada en el diari sobre les conseqüències del foc que es va originar a les illes Galápagos. Després de llegir la notícia l'alumnat ha de respondre la pregunta següent:

Según el texto, ¿dónde están las islas Galápagos?

- A 100 km del Ecuador 1
- A unos 100 km de Ecuador 2
- En el Trópico de Capricornio 3
- A unos 1.000 km de las costas de Ecuador 4*

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,12	0,15	0,23	0,42	0,69	0,88	0,96	0,99	1,00

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 69%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 65,9% de l'alumnat

Es presenta un fragment d'un diàleg entre un pare i una filla en què parlen sobre el que faran durant el dia. Després de llegir el text l'alumnat ha de respondre la pregunta següent:

Oye, pequeña, te parece que se lo dice porque...

- Anastasia solo tiene tres años 1
- Anastasia no sabe vestirse sola 2
- Le reprende por estar sin hacer nada 3
- Es una forma familiar y cariñosa de dirigirse a ella 4*

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,14	0,15	0,16	0,18	0,23	0,33	0,50	0,69	0,84

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 23%

Aquest ítem ha estat encertat per un 25% de l'alumnat

Es presenta un mapa amb una sèrie de llegendes que l'alumne ha d'interpretar per obtenir la informació que se li demana. Una cop interpretada aquesta informació l'alumne ha de respondre la següent pregunta:

¿Qué lugar o lugares tienen más fácil acceso por tierra?

- La playa 1
- El acantilado cercano al faro 2
- La playa y un amplio sector del río 3*
- Las marismas rodeadas de vegetación 4

EXPRESSIÓ ESCRITA

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,20	0,42	0,74	0,93	0,98	1	1	1	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 98%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 95,7% de l'alumnat

De las siguientes palabras, señala la que NO tiene relación con las otras

- Color 1*
- Amigo 2
- Colega 3
- Compañero 4

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,10	0,12	0,18	0,32	0,55	0,77	0,91	0,97	0,99

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 55%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 54,2% de l'alumnat	
¿Cuál de estos grupos contiene dos palabras llanas?	
• Coche, ratón, quién	1
• Ayer, milésima, animal	2
• Calabacín, examen, queso	3*
• Depredador, ánimo, animo	4

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,14	0,14	0,14	0,16	0,25	0,47	0,77	0,93	0,98

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 25%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 31,60% de l'alumnat	
Lee atentamente esta frase y adjudícale el significado que consideres más adecuado:	
Llevar la voz cantante	
• Levantar uno la voz a otro	1
• Dirigir una reunión o asunto	2*
• Decir verdades desagradables	3
• Destacarse por la voz en un coro	4

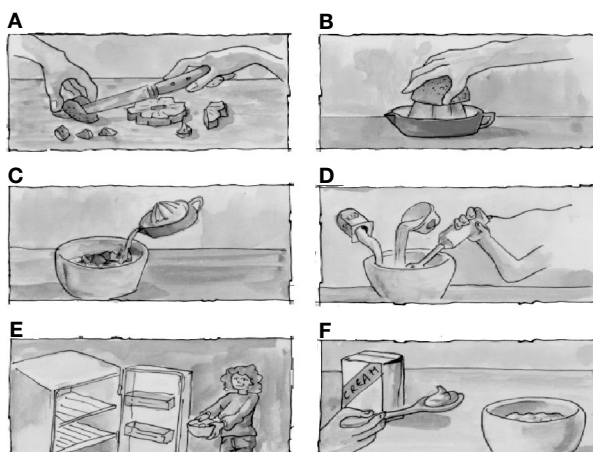
Exemple d'ítems de llengua anglesa

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,24	0,40	0,61	0,80	0,91	0,96	0,99	0,99	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 91%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 88% de l'alumnat

Exemple: And finally serve it with some cream..... a b c d e **f**

12. Make some orange juice a b* c d e f

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,04	0,06	0,10	0,24	0,52	0,80	0,93	0,98	0,99

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 52%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 52% de l'alumnat

Aquesta és una part d'una carta en la qual l'alumnat ha de completar els espais en blanc que hi figuren.

.....I also like music; my _(favourite/favoarite)*_ singer is Madonna.

Lots of love,

Kate

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,25	0,25	0,26	0,27	0,33	0,57	0,87	0,98	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 33%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 40% de l'alumnat

L'exercici demana extreure informació específica d'un text oral gravat en vídeo.

Mrs Parker visited Mallorca...

- three years ago a
- when she was a child b
- last year c*
- last weekend d

Exemples d'ítems de matemàtiques

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,54	0,69	0,81	0,90	0,95	0,97	0,99	0,99	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 95%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 93% de l'alumnat	
Com s'escriu la fracció trenta vint-i-cinquens?	
• 25/3	A
• 3/25	B
• 30/25	C*
• 25/30	D

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,13	0,15	0,20	0,33	0,55	0,78	0,92	0,97	0,99

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 55%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 57% de l'alumnat	
Una hora equival a:	
• 60 segons	A
• 600 segons	B
• 3.600 segons	C*
• 36.000 segons	D

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,22	0,22	0,22	0,22	0,23	0,27	0,46	0,79	0,96

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 23%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 25,3% de l'alumnat

La bossa A conté 12 boles vermelles i 4 de verdes, i la bossa B conté 20 boles vermelles i 10 de verdes.

Si traiem a cegues una bola de cada bossa, de quina és més probable que surti vermella?

- Bossa A A*
- Bossa B B
- Totes dues igual C
- Depèn de la sort D

Exemples d'ítems de coneixement del medi social i natural

Tot seguit es presenten tres ítems d'exemple de la prova de coneixement del medi social i natural. De cada ítem es presenta el nivell de dificultat dintre de la prova així com la probabilitat que té l'alumnat d'encertar l'ítem en cada nivell.

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,13	0,24	0,56	0,87	0,97	1	1	1	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 97%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 92,7% de l'alumnat

Llegeix detingudament aquest text, després contesta la pregunta relacionada amb el que has llegit.

Les persones cegues han d'aprendre a distingir les dimensions i les formes mitjançant el tacte. Existeix un sistema denominat Braille, en el qual les lletres es representen amb punts en relleu que les persones cegues poden llegir amb les mans.

Què és el sistema Braille?

- Una medicina per als ulls 1
- Un sistema per poder llegir 2*
- Un mètode per aprendre a ballar 3
- Una malaltia del nervi òptic 4

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,31	0,38	0,47	0,56	0,65	0,73	0,81	0,86	0,90

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 65%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 64,4% de l'alumnat

Aquest text descriu els trets més característics d'un dels animals que formen part de la fauna ibèrica:

"Es carnívor, amb morro punxegut i orelles dretes. El color de la seva pell varia des de tons foscs, quasi negres, fins a unes tonalitats clares. Per caçar es reuneix formant grups."

A quin animal es refereix?

- Al senglar 1
- Al llop 2*
- Al linx 3
- A la cabra salvatge 4

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,27	0,28	0,29	0,29	0,33	0,43	0,61	0,81	0,92

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 33%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 36,4% de l'alumnat

Algunes màquines transformen un tipus d'energia en un altre.

Quin tipus de transformació realitza un motor elèctric?

- L'energia elèctrica en energia calorífica 1
- L'energia mecànica en energia elèctrica 2
- L'energia elèctrica en energia mecànica 3*
- L'energia mecànica en energia calorífica 4

Exemples d'ítems de coneixement del medi social i cultural

EXEMPLES D'ÍTEMS D'HISTÒRIA

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,14	0,23	0,39	0,61	0,80	0,92	0,97	0,99	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 80%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 77% de l'alumnat

L'alcalde governa:

- Una comarca 1
- Una província 2
- Un poble o ciutat 3*
- Una comunitat autònoma 4

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,13	0,17	0,26	0,40	0,58	0,75	0,87	0,94	0,97

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 58%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 58% de l'alumnat

Aquesta fotografia representa un dolmen.

Saps per què els nostres avantpassats construïen aquestes edificacions?

Dolmen dels Tres Peus.
Forallac (Baix Empordà)

- Per fer-los servir de refugi 1
- Per guardar-hi cereals 2
- Per guardar-hi eines 3
- Per enterrar-hi els morts 4*

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,18	0,18	0,18	0,20	0,25	0,40	0,66	0,87	0,96

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 25%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 29% de l'alumnat

Ordena de més antic a més modern:

- A. Franquisme**
- B. Segona República**
- C. Guerra Civil**
- D. Democràcia**

- C - B - A - D 1
- B - D - C - A 2
- B - C - A - D 3*
- A - C - B - D 4

Exemples d'ítems de geografia

Exemple d'un ítem fàcil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,16	0,18	0,30	0,58	0,86	0,97	0,99	1	1

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 86%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 80% de l'alumnat

Assenyala Catalunya en el mapa de sota

Exemple d'un ítem de dificultat intermèdia

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,14	0,17	0,24	0,39	0,62	0,81	0,93	0,97	0,99

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 62%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 61% de l'alumnat

Indica en quina d'aquestes comarques trobem cims més alts:

- El Maresme 1
- Terres de l'Ebre 2
- La Selva 3
- El Pallars Sobirà 4*

Exemple d'un ítem difícil

Probabilitat que un/a alumne/a respongui correctament la pregunta segons el seu nivell de domini								
50	100	150	200	250	300	350	400	450
0,11	0,14	0,20	0,29	0,43	0,60	0,75	0,86	0,93

La probabilitat d'encertar l'ítem un/a alumne/a que obté una puntuació de 250 a la prova és d'un 43%.

Aquest ítem ha estat encertat per un 44% de l'alumnat	
La Cerdanya, l'Empordà i la Val d'Aran són tres comarques:	
• Amb un clar predomini del sector industrial	1
• Amb una activitat pesquera molt important	2
• Amb un sector miner de primera magnitud	3
• Amb un sector turístic desenvolupat	4*